

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

GRUPA KAPITAŁOWA ORLEN

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2012

2
0
1
2

Spis treści:

1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ POLSKIEGO KONCERNU NAFTOWEGO ORLEN S.A. („GRUPA ORLEN”)	4
1.1	Grupa ORLEN	4
1.2	Misja, wartości i zasady postępowania, społeczna odpowiedzialność biznesu	4
1.3	Zarząd PKN ORLEN	6
1.4	Wybrane dane operacyjno-finansowe za lata 2008-2012	7
1.5	Najważniejsze wydarzenia 2012 roku oraz do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu	8
1.6	Przyznane nagrody i wyróżnienia	9
2.	ORGANIZACJA GRUPY ORLEN	11
2.1	Podstawy sporządzenia Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN	11
2.2	Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	11
2.3	Powiązania kapitałowe i organizacyjne Grupy ORLEN	11
2.4	Zasady organizacji i zarządzania Grupą ORLEN oraz zmiany w trakcie 2012 roku	12
2.5	Zakres działalności podmiotów Grupy ORLEN objętych konsolidacją	14
2.6	Zestawienie znaczących umów do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu	20
2.7	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	23
2.8	Istotne transakcje w Grupie ORLEN na warunkach innych niż rynkowe	26
2.9	Zatrudnienie, polityka i realizowane programy kadrowe w Grupie ORLEN	26
2.10	Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących	29
3.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY ORLEN	32
3.1	Wprowadzenie	32
3.2	Działalność Grupy ORLEN w segmencie rafineryjnym	32
3.2.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne Grupy ORLEN	32
3.2.2	Badania i rozwój technologiczny	35
3.2.3	Podstawowe produkty i towary	36
3.2.4	Rynki zbytu	37
3.2.5	Źródła zaopatrzenia	40
3.3	Działalność Grupy ORLEN w segmencie detalicznym	40
3.3.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie rynkowe Grupy ORLEN	40
3.3.2	Podstawowe produkty, towary i usługi	41
3.3.3	Rynki zbytu	42
3.3.4	Źródła zaopatrzenia	44
3.4	Działalność Grupy ORLEN w segmencie petrochemicznym	44
3.4.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne Grupy ORLEN	44
3.4.2	Badania i rozwój technologiczny	46
3.4.3	Podstawowe produkty, towary i usługi	46
3.4.4	Rynki zbytu	47
3.4.5	Źródła zaopatrzenia	49
3.5	Nowe obszary działalności Grupy ORLEN	49
3.5.1	Energetyka	49
3.5.2	Wydobycie	50
3.6	Opis podstawowych ryzyk i zagrożeń prowadzonej działalności	51
3.7	Ochrona środowiska	56
3.8	Bezpieczeństwo i higiena pracy	56

4.	AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY ORLEN	58
4.1	Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe oraz czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy	58
4.1.1	Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	58
4.1.2	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	63
4.1.3	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	65
4.1.4	Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok	67
4.1.5	Czynniki makroekonomiczne mające wpływ na wyniki finansowe oraz analiza wrażliwości	67
4.2	Zarządzanie zasobami finansowymi	70
4.2.1	Ogólne zasady zarządzania	70
4.2.2	Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	71
4.2.3	Emisja papierów wartościowych oraz wykorzystanie wpływów z emisji	72
4.2.4	Udzielone pożyczki	72
4.2.5	Udzielone poręczenia, gwarancje i pozostałe zobowiązania warunkowe	73
4.2.6	Zarządzanie kapitałem pracującym	73
4.2.7	Instrumenty finansowe	73
4.2.8	Wybrane wskaźniki finansowe	74
4.3	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	74
4.4	Perspektywy rozwoju działalności w najbliższym roku obrotowym	74
5.	STRATEGIA I PLANY ROZWOJOWE GRUPY ORLEN	76
5.1	Podsumowanie realizacji strategii na lata 2009-2013	76
5.2	Strategia Grupy ORLEN na lata 2013-2017	76
6.	AKCJONARIAT I AKCJE	79
6.1	Struktura akcjonariatu PKN ORLEN	79
6.2	Liczba akcji PKN ORLEN i pozostałych podmiotów Grupy ORLEN, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących PKN ORLEN	79
6.3	System kontroli programów akcji pracowniczych	79
6.4	Transakcje nabywania akcji własnych	79
6.5	Polityka dywidendowa	79
6.6	Ratingi	79
6.7	Notowania akcji PKN ORLEN	80
7.	ŁĄD KORPORACYJNY	82
7.1	Stosowany zbiór zasad ładu korporacyjnego	82
7.2	Opis podstawowych cech stosowanych w PKN ORLEN systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych	84
7.3	Wskazanie postanowień ładu korporacyjnego, których PKN ORLEN nie stosuje oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia	86
7.4	Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający znaczne pakiety akcji	86
7.5	Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający specjalne uprawnienia kontrolne oraz ograniczenia prawa głosu	87
7.6	Zasady zmiany statutu PKN ORLEN	89
7.7	Sposób działania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	89
7.8	Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN oraz ich komitetów	92
7.9	Opis polityki wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania	102
	Słownik wybranych pojęć branżowych	105
	Słownik wybranych pojęć finansowych	105

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ POLSKIEGO KONCERNU NAFTOWEGO ORLEN S.A. („GRUPA ORLEN”)

1.1 Grupa ORLEN

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. („PKN ORLEN”; „Jednostka Dominująca”; „Spółka”) wraz ze spółkami tworzącymi Grupę ORLEN jest liderem branży naftowej w regionie - wiodącym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Główną działalnością Grupy ORLEN jest przerób ropy naftowej i wytwarzanie benzyn, oleju napędowego, oleju opałowego, paliwa lotniczego, tworzyw sztucznych oraz wyrobów petrochemicznych. Spółka powstała poprzez połączenie Centrali Produktów Naftowych, głównego dystrybutora paliw silnikowych, z wytwórcą paliw - Polskim Koncernem Naftowym, które miało miejsce we wrześniu 1999 roku. W dniu 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Segment rafineryjny Grupy ORLEN obejmuje sześć rafinerii w Polsce, Czechach i na Litwie, w tym jeden z najnowocześniejszych w Europie kompleksów rafineryjno-petrochemicznych, zlokalizowany w Płocku.

Grupa ORLEN posiada największą w Europie Centralnej sieć dystrybucyjną liczącą na koniec 2012 roku 2 699 stacji paliw zlokalizowaną na terenie Polski, Niemiec, Czech i Litwy. Zapleczem sieci detalicznej jest efektywna infrastruktura logistyczna, składająca się z naziemnych i podziemnych baz magazynowych oraz sieci rurociągów.

Segment petrochemiczny Grupy ORLEN tworzą instalacje Zakładu Produkcyjnego w Płocku oraz Grupy Kapitałowej Unipetrol („Grupa Unipetrol”), Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. („BOP”) i Grupy Kapitałowej ANWIL („Grupa ANWIL”). W 2011 roku PKN ORLEN uruchomił jedną z najnowocześniejszych na świecie instalacji do produkcji kwasu tereftalowego („PTA”) - Kompleks PX/PTA - stając się zarazem jednym z kluczowych dostawców tego produktu w regionie.

W listopadzie 2012 roku przyjęto i zaprezentowano Strategię Grupy ORLEN na lata 2013-2017. Główne filary strategii to utrzymanie solidnych fundamentów finansowych, stopniowy wzrost dywidendy wypłacanej akcjonariuszom oraz dalsze zwiększanie wartości poprzez doskonalenie efektywności i wzrost inwestycji w nowe segmenty działalności.

Główne inwestycje rozwojowe koncentrują się na nowych segmentach działalności - poszukiwaniu i wydobywaniu węglowodorów oraz produkcji energii elektrycznej. Po pozytywnej decyzji Ministerstwa Środowiska z lutego 2013 roku dotyczącej cesji dwóch kolejnych koncesji należących do ExxonMobil Exploration and Production Poland, Grupa ORLEN posiada łącznie 10 koncesji na lądowe i morskie poszukiwania ropy naftowej i gazu ziemnego. Aktualny priorytet to rozpoznawanie i eksploatacja gazu ze złóż niekonwencjonalnych.

Realizowany jest również projekt budowy elektrowni parowo-gazowej we Włocławku o mocy 463 MWe, z planowanym terminem uruchomienia pod koniec 2015 roku.

Grupa ORLEN postrzega społeczną odpowiedzialność biznesu jako niezbędny warunek zrównoważonego rozwoju i długoterminowe zobowiązanie wobec pracowników, środowiska naturalnego oraz interesariuszy. Spółka realizuje szerokie spektrum działań – od projektów na rzecz pracowników, działalności dobroczynnej i sponsoringowej oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi, aż po uczestnictwo w światowych inicjatywach, takich jak Global Compact czy Responsible Care i Fair Trade.

PKN ORLEN wraz ze spółkami zależnymi jest jednym z największych pracodawców na rynku Centralnej Europy. Na koniec 2012 roku w Grupie ORLEN zatrudnionych było 21 956 osób, w tym 4 445 osób w PKN ORLEN.

1.2 Misja, wartości i zasady postępowania, społeczna odpowiedzialność biznesu

Misja: Odkrywając i przetwarzając zasoby naturalne, napędzamy przyszłość.

Credo: ORLEN, NAPĘDZAMY PRZYSZŁOŚĆ

Wartości i zasady postępowania

Na przestrzeni ostatnich lat w szeroko pojętym obszarze działalności biznesowej zaszło wiele istotnych zmian – postęp technologiczny, nowe źródła energii ale i kryzys finansowy czy nowe kanały komunikacji.

W oparciu o liczne analizy oraz biorąc pod uwagę powyższe zmiany Zarząd PKN ORLEN przyjął 4 września 2012 roku dokument „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN”. Stanowi on przede wszystkim przewodnik dotyczący relacji zarówno wewnątrz PKN ORLEN jak i w otoczeniu zewnętrznym – z partnerami biznesowymi, społecznościami lokalnymi, środowiskiem naturalnym, konkurencją.

Dokument zawiera misję oraz zestaw wartości odpowiadający obecnym wyzwaniom PKN ORLEN. Wartości mają wzmacniać pozycję PKN ORLEN - wytyczają firmie i ludziom ją tworzącym drogę do osiągnięcia ambitnych celów.

NASZE WARTOŚCI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Szanujemy naszych klientów, akcjonariuszy, środowisko naturalne oraz lokalne społeczności.

ROZWÓJ

Poszukujemy nowych możliwości.

LUDZIE

Naszymi atutami są: kompetencje, współpraca i uczciwość.

ENERGIA

Działamy z entuzjazmem.

NIEZAWODNOŚĆ

Można na nas polegać.

Etyka jest wpisana w realizację celów i codziennych zadań wszystkich pracowników. W 2012 roku powołany został Komitet Etyki do którego zadań należy przede wszystkim: inicjowanie działań Grupy ORLEN w obszarze rozwoju kultury korporacyjnej, monitorowanie, rozpatrywanie naruszeń i podejmowanie działań naprawczych w zakresie „Wartości i zasad postępowania PKN ORLEN” ale także inicjowanie i przedstawianie rekomendacji działań promocyjnych, edukacyjnych w tym zakresie.

Kwestia etyki, uczciwego postępowania oraz właściwego rozwoju kultury organizacji jest stałym przedmiotem uwagi Zarządu PKN ORLEN.

Spółeczna odpowiedzialność biznesu (CSR)

Spółeczna odpowiedzialność biznesu jest dla PKN ORLEN jedną z dróg efektywnego i skutecznego osiągania założonych celów. Działalność PKN ORLEN jest ukierunkowana na poprawę standardów w obszarze ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, edukacji i wychowania. Spektrum realizowanych działań jest bardzo szerokie i obejmuje między innymi wsparcie obecnych i byłych pracowników, rodzinnych domów dziecka, finansowanie stypendiów naukowych, programów edukacyjnych, wspomaga organizacje pozarządowe oraz państwowe i ochotnicze jednostki straży pożarnych.

20 sierpnia 2001 roku powołano do życia Fundację ORLEN – DAR SERCA - jedną z pierwszych na polskim rynku fundacji korporacyjnych. Fundacja z powodzeniem realizuje własne projekty służące podnoszeniu jakości życia społecznego, długofalowe programy na rzecz Rodzinnych Domów Dziecka, wyrównywania szans edukacyjnych utalentowanej młodzieży oraz pomocy lokalnym społecznościom.

Jednym z najważniejszych programów realizowanych od chwili powstania Fundacji jest wszechstronna pomoc Rodzinnych Domom Dziecka. Ze wsparcia Fundacji korzysta ponad 2 tysiące wychowanków z około 260 domów z całej Polski. Od kilku lat Rodzinne Domy Dziecka uczestniczą w organizowanych przez Fundację letnich wakacjach, gdzie wypoczynek urozmaica jest elementami o charakterze sportowo-edukacyjnym. Grupa ORLEN stosuje wszystkie zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”. Realizowane są nie tylko zasady obligatoryjne, ale także zalecenia zawarte w powyższym kodeksie, w związku z czym Grupa ORLEN podejmuje szereg działań usprawniających komunikację z otoczeniem starając się działać zgodnie z najlepszymi standardami rynkowymi.

W 2012 roku PKN ORLEN otrzymał nagrodę specjalną za prowadzenie relacji inwestorskich przy wykorzystaniu nowoczesnych metod komunikacji internetowej w V edycji konkursu „Złota Strona Emitenta”. Nagroda jest kolejnym wyróżnieniem dla PKN ORLEN za jakość i sposób komunikacji z rynkiem inwestorów oraz analityków giełdowych. W 2012 roku uruchomiono stronę korporacyjną w wersji mobilnej, przystosowaną do przeglądania serwisu internetowego na telefonach komórkowych i innych urządzeniach mobilnych (<http://m.orlen.pl/>).

PKN ORLEN został wyróżniony za spełnienie wysokich standardów społecznej odpowiedzialności w biznesie i otrzymał w 2012 roku „Srebrny Listek CSR”. Klasyfikacja firm została przygotowana na podstawie normy ISO 26000, która wskazuje obszary, w jakich firmy odpowiedzialne społecznie powinny podejmować działania.

W 2012 roku PKN ORLEN został również wyróżniony m.in. przez samorządowców w rankingu Filary Polskiej Gospodarki, otrzymując certyfikat Top Employers Polska za wyjątkowe warunki pracy oraz uzyskał tytuł i złotą statuetkę Marka Godna Zaufania w europejskim sondażu konsumenckim. Od samego początku utrzymuje się również w elitarnym wąskim gronie spółek wchodzących w skład RESPECT Index, obejmującego spółki notowane na GPW odpowiedzialne społecznie.

1.3 Zarząd PKN ORLEN

Dariusz Jacek Krawiec
Prezes Zarządu,
Dyrektor Generalny

Stanowisko Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego Pan Dariusz Jacek Krawiec objął w dniu 18 września 2008 roku. Po raz pierwszy w historii PKN ORLEN został wybrany przez Radę Nadzorczą, w dniu 24 marca 2011 roku, na stanowisko Prezesa Zarządu na kolejną kadencję. Wcześniej, od czerwca 2008 do września 2008 roku w Zarządzie PKN ORLEN pełnił funkcję Wiceprezesa.

Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W latach 1992 – 1997 pracował w Banku PEKAO S.A. oraz firmach konsultingowych Ernst & Young i Price Waterhouse. W 1998 roku był odpowiedzialny za rynek polski w brytyjskim oddziale japońskiego banku inwestycyjnego Nomura plc w Londynie. W okresie 1998 – 2002 pełnił funkcję Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego w Impexmetal S.A. W 2002 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu Elektrim S.A. W latach 2003 - 2004 był dyrektorem zarządzającym Syndicatum Ltd London. Od 2006 do 2008 roku zajmował stanowisko Prezesa Zarządu Action S.A. Posiada bogate doświadczenie w pracy w organach nadzorczych spółek. Przewodniczył Radom Nadzorczym: Huty Aluminium „Konin” S.A., Metalexfrance S.A. Paryż, S and I SA Lozanna, ce-market.com SA. Był także Członkiem Rad Nadzorczych: Impexmetal S.A., Elektrim S.A., PTC Sp. z o.o., Elektrim Telekomunikacja Sp. z o.o., Elektrim Magadex S.A., Elektrim Volt S.A. oraz PTE AIG. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol a.s.

Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych

Do Zarządu PKN ORLEN Pan Sławomir Jędrzejczyk został powołany w czerwcu 2008 roku. Do września 2008 roku pełnił funkcję Członka Zarządu PKN ORLEN, a w dniu 18 września objął stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKN ORLEN. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę o powołaniu go na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKN ORLEN na kolejną, wspólną trzyletnią kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Jest absolwentem Politechniki Łódzkiej. W 1997 roku ukończył program realizowany przez The Association of Chartered Certified Accountants w Londynie uzyskując tytuł Brytyjskiego Biegłego Rewidenta. W latach 1992-1997 pracował w: Telebud, ASEA Brown Boveri, PriceWaterhouse. Od 1997 do 2002 roku pełnił funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Finansowego w Impexmetal S.A. Był przewodniczącym i Członkiem Rad Nadzorczych Spółek Grupy w Polsce, Europie, Singapurze i Stanach Zjednoczonych. W latach 2002–2003 zajmował stanowisko Dyrektora Finansowego w ORFE S.A. oraz Członka Zarządu Cefarm Śląski S.A. W latach 2003–2005 był Dyrektorem Pionu Kontrolingu Grupy Telekomunikacja Polska. Od 2005 do czerwca 2008 roku pełnił funkcję Prezesa Zarządu, Dyrektora Generalnego TP EmiTel Sp. z o.o. należącej do Grupy Telekomunikacja Polska. Obecnie pełni funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. oraz Członka Zarządu AB ORLEN Lietuva.

Piotr Chelmiński
Członek Zarządu
ds. Petrochemii

Stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii Pan Piotr Chelmiński objął w dniu 10 marca 2012 roku. Jednocześnie Rada Nadzorcza PKN ORLEN zezwoliła na zajmowanie przez niego stanowiska w zarządzie spółki Unipetrol a.s., spółki zależnej PKN ORLEN.

Jest absolwentem SGGW w Warszawie. Posiada doświadczenie w pracy w zarządach polskich i zagranicznych spółek, w tym spółek giełdowych. W latach 1995 - 1996 pracował na stanowisku Wiceprezesa ds. sprzedaży, marketingu i eksportu w Okocimskich Zakładach Piwowskich S.A. Od 1996 do 1999 roku pełnił funkcję dyrektora regionalnego na Europę Środkowo-Wschodnią Eckes Granini GmbH & Co. KG i Prezesa jej spółki zależnej Aronia S.A. W latach 1999 - 2001 był Członkiem Zarządu Browar Dojlidy Sp. z o.o., a w latach 2001 - 2002 Członkiem Zarządu i Członkiem Rady Nadzorczej Werner i Merz Polska Sp. z o.o. W okresie 2001-2006 pełnił funkcję Członka Zarządu i Członka Rady Nadzorczej w Kamis-Przyprawy S.A. sprawując bezpośredni nadzór operacyjny nad sprzedażą i marketingiem. Od 2006 do 2009 roku był Wiceprezesem ds. Sprzedaży i Marketingu w Gamet S.A. w Toruniu oraz Członkiem Zarządu Gamet Holdings S.A. w Luxemburgu. W grudniu 2009 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego Unipetrol a.s. Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki ANWIL S.A. oraz Członka Rady Nadzorczej spółki Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.

Krystian Pater
Członek Zarządu
Ds. Rafinerii

Na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN Pan Krystian Pater został powołany w marcu 2007 roku. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę o powierzeniu mu stanowiska Członka Zarządu PKN ORLEN na kolejną, wspólną trzyletnią kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Jest absolwentem Wydziału Chemii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył podyplomowe studium Inżynieria i Aparatura Chemiczna na Politechnice Warszawskiej (1989 rok), Zarządzanie i Marketing w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica (1997 rok), Zarządzanie dla Sektora Naftowego (1998 rok) i Zarządzanie Wartością Firmy (2001 – 2002) w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Od 1993 roku był związany z Petrochemią Płock S.A., a następnie z PKN ORLEN gdzie od 2005 do 2007 roku pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego ds. Produkcji Rafinerijnej. Obecnie jest Członkiem Zarządu AB ORLEN Lietuva i Członkiem Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. Ponadto pełni funkcje: Wiceprezesa Zarządu SITPniG, Członka Zarządu EUROPIA, CONCAWE i Prezesa Stowarzyszenia Płockich Naftowców.

Marek Podstawa
Członek Zarządu
ds. Sprzedaży

Na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Podstawę z dniem 19 marca 2012 roku. Od stycznia 2009 roku zajmował w PKN ORLEN stanowisko Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Detalicznej.

Jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Posiada tytuł MBA uzyskany w University of Minnesota/SGH w Warszawie.

Ma bogate doświadczenie w kierowaniu zespołami międzynarodowymi, w zakresie budowania strategii, przywództwa, finansów, zarządzania projektami, zarządzania kryzysowego. W latach 1990-1992 pracował w Centralnych Zakładach Automatyzacji Hutnictwa, następnie, do 1996 roku, w firmie DuPont Conoco Poland. Po przekształceniu firmy w koncern ConocoPhillips pracował do roku 2008 w obszarze handlu detalicznego i hurtowego, marketingu, rozwoju biznesu, ujednolicania systemów finansowo-zarządczych, m.in. w Europie Środkowej, w Niemczech i USA. Awansował do stanowiska Dyrektora ds. Programów Sprzedaży Hurtowej w centrali ConocoPhillips w Houston, następnie Dyrektora ds. Planowania Strategicznego. W latach 2009-2010 był Członkiem Zarządu spółki Benzina s.r.o. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej ORLEN Deutschland GmbH.

1.4 Wybrane dane operacyjno-finansowe za lata 2008-2012
TABELA 1 Wybrane dane operacyjno-finansowe za lata 2008-2012.

Wyszczególnienie	J.M.	2012	2011	2010	2009	2008
I. CZYNNIKI MAKROEKONOMICZNE (wartość średnia w okresie)						
Cena ropy Brent	USD/bbl	111,7	111,3	79,5	61,7	97,2
Dyferencjał Brent/URAL	USD/bbl	1,3	1,7	1,4	0,8	2,9
Modelowa marża rafineryjna	USD/bbl	5,7	2,1	3,8	3,8	6,4
Modelowa marża petrochemiczna	EUR/t	685	705	694	547	735
II. DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA						
Przerób ropy Grupy ORLEN, w tym :	tys. ton	27 939	27 785	28 083	27 357	28 310
Przerób ropy PKN ORLEN	tys. ton	15 191	14 547	14 452	14 526	14 218
Przerób ropy Grupy Unipetrol	tys. ton	3 927	3 942	4 353	4 110	4 533
Przerób ropy Grupy ORLEN Lietuva	tys. ton	8 533	9 007	8 985	8 407	9 241
Sprzedaż produktów i towarów	tys. ton	35 283	35 446	34 177	33 623	34 844
Sprzedaż rafineryjna	tys. ton	22 583	23 033	22 419	22 093	24 439
Sprzedaż detaliczna	tys. ton	7 467	7 345	7 025	6 713	5 690
Sprzedaż petrochemiczna	tys. ton	5 233	5 068	4 733	4 817	4 715
CAPEX	mln PLN	2 034	2 133	3 011	3 776	4 018
III. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA						
3.1. Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów						
Przychody ze sprzedaży	mln PLN	120 102	106 973	83 547	67 928	79 533
Koszt własny sprzedaży	mln PLN	-112 094	-98 398	-75 567	-61 843	-73 999
Zysk brutto na sprzedaży	mln PLN	8 008	8 575	7 980	6 085	5 534
Koszty sprzedaży	mln PLN	-3 872	-3 660	-3 394	-3 508	-3 324
Koszty ogólnego zarządu	mln PLN	-1 524	-1 468	-1 365	-1 505	-1 462
Pozostałe przychody / koszty operacyjne, netto	mln PLN	-588	-1 381	-98	25	-2 351
Zysk z działalności operacyjnej*	mln PLN	2 024	2 066	3 123	1 097	-1 603
Przychody i koszty finansowe, netto	mln PLN	601	537	-305	72	-1 579
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	mln PLN	-1	189	252	272	267
Zysk przed opodatkowaniem	mln PLN	2 624	2 792	3 070	1 441	-2 915
Podatek dochodowy	mln PLN	-454	-777	-615	-141	388
Zysk netto	mln PLN	2 170	2 015	2 455	1 300	-2 527
3.2. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej						
Aktywa trwałe razem, w tym:	mln PLN	26 811	28 599	30 431	29 655	29 281
Rzeczowe aktywa trwałe	mln PLN	24 744	26 579	27 403	26 998	26 269
Wartości niematerialne	mln PLN	1 447	1 323	1 103	690	645
Aktywa obrotowe, w tym:	mln PLN	25 820	30 132	20 719	19 433	17 695
Zapasy	mln PLN	15 011	16 297	11 295	10 620	9 089
Należności	mln PLN	8 165	8 105	6 337	5 659	6 748
Środki pieniężne	mln PLN	2 211	5 409	2 821	2 941	1 344
Aktywa razem	mln PLN	52 631	58 731	51 150	49 088	46 976
Kapitał własny razem	mln PLN	28 307	26 799	24 240	21 707	20 532
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	mln PLN	9 197	12 120	10 685	13 223	4 634
Kredyty i pożyczki	mln PLN	7 678	10 538	9 124	11 611	2 611
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	mln PLN	15 127	19 812	16 225	14 158	21 810
Kredyty i pożyczki	mln PLN	1 295	2 460	1 544	1 594	11 282
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	mln PLN	12 656	15 093	13 436	11 495	8 377
Pasywa razem	mln PLN	52 631	58 731	51 150	49 088	46 976
3.3. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych						
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	mln PLN	3 089	761	6 110	5 162	3 617
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej**	mln PLN	-2 875	1 497	-2 920	-2 527	-4 385
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej	mln PLN	-3 411	332	-3 298	-1 035	612
(Zmniejszenie)/Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów	mln PLN	-3 197	2 590	-108	1 600	-156
3.4. Podstawowe wskaźniki						
Wskaźnik płynności bieżącej	x	1,71	1,52	1,28	1,37	0,81
Dźwignia finansowa netto	%	26,0	30,2	39,4	54,0	49,6
Dług netto/(EBITDA+dywidenda z Polkomtel S.A.)	x	1,58	1,62	1,38	2,52	11,72

*) wyniki z działalności operacyjnej w latach 2008, 2011 i 2012 roku zawierają odpisy z tytułu utraty wartości majątku w wysokości odpowiednio 2 376 milionów PLN, 1 795 milionów PLN oraz 766 milionów PLN.

**) środki pieniężne z działalności inwestycyjnej w 2011 roku obejmują przychody z tytułu sprzedaży akcji Polkomtel S.A. w wysokości 3 672 miliony PLN.

1.5 Najważniejsze wydarzenia 2012 roku oraz do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu

Najważniejsze wydarzenia w 2012 roku.

STYCZEŃ

W dniu 12 stycznia 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN **odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Krzysztofa Kołacha** i jednocześnie **powołało do składu Pana Michała Gołębiowskiego**.

Na podstawie § 8 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki, Minister Skarbu Państwa w imieniu akcjonariuszy Skarbu Państwa z dniem 11 stycznia 2012 roku **odwołał Pana Janusza Zielińskiego** ze składu Rady Nadzorczej PKN ORLEN i z dniem 12 stycznia 2012 roku **powołał na Członka Rady Nadzorczej Spółki Pana Cezarego Banasińskiego**.

W dniu 31 stycznia 2012 roku wygasła umowa z Maury Sp. z o.o. (zawarta 23 grudnia 2010 roku) dotycząca **utrzymywania zapasów obowiązkowych** ropy na rachunek PKN ORLEN, na bazie której sprzedano część zapasów ropy naftowej za około 300 milionów USD.

W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił za kwotę około 374 milionów USD ropę naftową posiadaną przez Maury Sp. z o.o. Cena zakupu ropy była zabezpieczona kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej pomniejszyło wartość zakupu surowca o około 63 miliony USD.

LUTY

Na podstawie umowy z 2006 roku, w dniu 27 lutego 2012 roku **PKN ORLEN dokonał wykupu dłużnych papierów wartościowych** na łączną kwotę 0,75 miliarda PLN. W tym samym dniu, również w ramach wyżej wspomnianej umowy, nastąpiła emisja dłużnych papierów wartościowych na kwotę 1 000 miliona PLN.

MARZEC

W dniu 6 marca 2012 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN **powołała z dniem 10 marca 2012 roku Pana Piotra Chelmińskiego** na stanowisko Członka Zarządu ds. Petrochemii.

W dniu 7 marca 2012 roku Członek Zarządu ds. Sprzedaży, **Pani Grażyna Piotrowska-Oliwa** złożyła **oświadczenie o rezygnacji** z dniem 18 marca 2012 roku z pełnienia funkcji Członka Zarządu Spółki.

W dniu 14 marca 2012 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN **powołała z dniem 19 marca 2012 roku Pana Marka Podstawę** na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży.

W dniu 28 marca 2012 roku **Pan Marek Karabula oraz Pan Piotr Wielowieyski** złożyli **oświadczenia o rezygnacji** z pełnienia funkcji Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN z dniem 28 marca 2012 roku.

W dniu 28 marca 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN, podpisano z Ashby Sp. z o.o. **umowę sprzedaży części zapasów oraz umowę zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej**. Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Ashby Sp. z o.o. ropę naftową o wartości około 403 miliony USD (cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe). Zgodnie z umową utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. będzie świadczył usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN, natomiast PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa została zawarta na okres 1 roku z możliwością przedłużenia na kolejny okres.

MAJ

W dniu 30 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN **powołało do składu Rady Nadzorczej Spółki Pana Pawła Białka**.

LISTOPAD

W dniu 29 listopada 2012 roku Zarząd PKN ORLEN wysłał do The Bank of New York Mellon **wypowiedzenie umowy depozytowej** z dnia 26 listopada 1999 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiającej globalne kwity depozytowe Spółki („GDR”) oraz wypowiedzenie umowy depozytowej z dnia 10 kwietnia 2001 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiającej amerykańskie kwity depozytowe Spółki („ADR”). Rozwiązanie umowy dotyczącej globalnych kwitów depozytowych nastąpiło z dniem 27 lutego 2013 roku. Rozwiązanie umowy ustanawiającej amerykańskie kwity depozytowe nastąpiło 4 marca 2013 roku. W tym samym dniu zakończył się obrót ADR-ami.

PKN ORLEN wysłał do brytyjskiego Urzędu Nadzoru Finansowego oraz Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych zawiadomienia informujące o wyłączeniu GDR-ów z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz o wycofaniu GDR-ów z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych. Zakończenie notowań nastąpiło z dniem wygaśnięcia umowy depozytowej ustanawiającej GDR-y, tj. z dniem 27 lutego 2013 roku. Decyzja o wypowiedzeniu powyższych umów wynika ze zmniejszającego się zainteresowania inwestorów kwitami depozytowymi. Akcje Spółki będą nadal notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

W dniu 29 listopada 2012 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN **zatwierdziła dokument „Strategia PKN ORLEN 2013-2017”**, który określa kierunki działań Grupy ORLEN w zakresie m.in. wskaźników finansowo – operacyjnych, realizacji programów inwestycyjnych oraz wypłaty dywidend dla akcjonariuszy.

GRUDZIEŃ

W dniu 4 grudnia 2012 roku Zarząd PKN ORLEN podpisał z konsorcjum firm General Electric International Inc. działającym poprzez General Electric International S.A. („General Electric”), oddział w Polsce i SNC-LAVALIN POLSKA Sp. z o.o. **umowę na budowę elektrowni gazowo-parowej we Włocławku**. Umowa przewiduje budowę (w formule pod klucz) elektrowni o mocy netto 463 MWe. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 1 100 miliona PLN. Równocześnie z podpisaniem powyższej umowy Spółka zawarła z General Electric umowę na serwis elektrowni gazowo-parowej we Włocławku. Umowa na serwis będzie obowiązywać 12 lat od chwili rozpoczęcia eksploatacji elektrowni a jej szacunkowa wartość netto w całym okresie trwania wyniesie około 200 milionów PLN.

W dniu 28 grudnia 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN podpisana została z Whirlwind sp. z o.o. („Whirlwind”) **umowa sprzedaży części zapasów oraz umowa zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej**.

Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Whirlwind ropę naftową o wartości około 1 200 miliona PLN przeliczone kursem z dnia 28 grudnia 2012 roku (co odpowiada 0,4 miliarda USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe.

Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Whirlwind będzie świadczył usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN, zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej została zawarta na okres 13 miesięcy, przy czym PKN ORLEN będzie miał możliwość odkupienia zapasów ropy naftowej w każdym momencie w trakcie trwania umowy. Po zakończeniu umowy, Whirlwind będzie miał możliwość zbycia zapasów do PKN ORLEN. Strony mogą także uzgodnić możliwość jej przedłużenia na kolejny okres.

Ponadto PKN ORLEN podpisał z Whirlwind umowę, na mocy której Spółka udzieliła Whirlwind krótkoterminowej pożyczki w wysokości 0,3 miliarda PLN, oprocentowanej według warunków rynkowych. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania, pożyczka została spłacona w całości.

Najważniejsze wydarzenia w 2013 roku do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu.

LUTY

W dniu 21 lutego 2013 roku Ministerstwo Środowiska pozytywnie zaopiniowało wniosek o **cesję dwóch bloków koncesyjnych** ExxonMobil Exploration and Production Poland (ExxonMobil) na rzecz ORLEN Upstream. Spółka uruchamia już przygotowania do rozpoczęcia prac poszukiwawczych na nowych obszarach. Cesja dotyczy dwóch obszarów koncesyjnych Wodynie-Luków i Wołomin o łącznej powierzchni 2 150 km².

MARZEC

W dniu 19 marca 2013 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a konsorcjum ORLEN Projekt oraz Fisia Babcock Environment GmbH dotycząca **budowy Instalacji Odsiarczania Spalin („IOS”)** w Elektrociepłowni Zakładu Produkcyjnego w Plocku. Szacunkowy koszt budowy wyniesie ponad 410 milionów PLN. Efektem zastosowania nowych rozwiązań technologicznych będzie zmniejszenie emisji SO₂ o 97%. Przekazanie nowej inwestycji do eksploatacji planowane jest pod koniec 2015 roku.

W dniu 28 marca 2013 roku **wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej**, którą PKN ORLEN zawarł w dniu 28 marca 2012 roku z Ashby Sp. z o.o. W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił ropy naftową posiadaną przez Ashby Sp. z o.o. Wartość transakcji wyniosła około 366 milionów USD. Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe. Przekazanie środków przez PKN ORLEN a tym samym przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN, nastąpiło w dniu 28 marca 2013 roku. W dniu zawarcia umowy, PKN ORLEN zabezpieczył cenę zakupu ropy kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej powiększyło cenę zakupu surowca o około 37,9 miliona USD. W wyniku tych działań PKN ORLEN rozpoznał w pierwszym kwartale 2013 roku zakup ropy naftowej o wartości około 403,9 miliona USD. Dodatkowo, w trakcie trwania umowy gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. ponosił opłatę na rzecz PKN ORLEN z tytułu gwarantowania przechowywania zapasów.

Najważniejsze informacje dotyczące umów handlowych zostały opisane w [pkt 2.6](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

1.6 Przyznane nagrody i wyróżnienia

STYCZEŃ

PKN ORLEN ponownie znalazł się w elitarnym gronie spółek wchodzących w skład **RESPECT Index**, obejmującego firmy odpowiedzialne społecznie. ORLEN utrzymuje się w składzie indeksu od samego początku jego powstania tj. od 2009 roku.

Marka STAR, pod którą działają stacje paliw spółki **ORLEN Deutschland GmbH** awansowała o 3 miejsca i zajęła **II miejsce** w badaniach Niemieckiego Instytutu Jakości Usług dotyczących jakości usług na stacjach benzynowych w Niemczech.

ANWIL S.A. otrzymał **certyfikat AEO (Authorised Economic Operator)**, który przynosi szereg korzyści w zagranicznym obrocie towarowym, a dla kontrahentów spółki jest potwierdzeniem, że ANWIL S.A. to bezpieczny partner handlowy i wiarygodna firma.

LUTY

Po raz trzeci PKN ORLEN został wyróżniony w konkursie „**Firma Przyjazna Środowisku**”, tym razem w kategorii „Przedsiębiorstwo”. Europejska Nagroda Ekologiczna” to jedna z czterech kategorii Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku” organizowanego pod honorowym patronatem Prezydenta RP.

W X edycji programu „**Solidna Firma**” ORLEN Laboratorium Sp. z o.o. po raz szósty odebrała certyfikat za terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań oraz poszanowanie praw ekologii i konsumenta. Spółka od 2006 roku znajduje się w bazie przedsiębiorstw godnych zaufania tworzonej przez program „Solidna Firma”.

MARZEC

PKN ORLEN nagrodzony za wyjątkowe warunki pracy certyfikatem **Top Employers Polska 2012**. Badanie było prowadzone przez Corporate Research Foundation.

KWIECIEŃ

Stacja Paliw PKN ORLEN - Meeting Point Stop Cafe w Gdańsku została zwycięzcą pierwszej edycji konkursu „**Stacja Benzynowa Roku 2012**”, organizowanego przez Brog Marketing. Jednocześnie stacja w Gdańsku została uznana przez konkursowe jury za najlepszą w Polsce w kategorii „Firmowa stacja benzynowa koncernu paliwowego w segmencie Premium”.

PKN ORLEN oraz ANWIL S.A. zostały nagrodzone w VII edycji rankingu „**Filary Polskiej Gospodarki**”. Laureatów plebiscytu wyłonili przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, którzy oceniali zaangażowanie firm w rozwój poszczególnych regionów. PKN ORLEN został uhonorowany jako czołowa firma województwa mazowieckiego, natomiast ANWIL S.A. za działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

MAJ

Po raz jedenasty z rzędu PKN ORLEN wyróżniony tytułem **Marki Godnej Zaufania w kategorii „Stacja Benzynowa”** w największym europejskim sondażu konsumenckim, organizowanym przez miesięcznik „Reader’s Digest”. Sondaż przeprowadzony został w 15 krajach europejskich z udziałem ponad 27 tysięcy respondentów.

CZERWIEC

PKN ORLEN otrzymał „**Srebrny Listek CSR**” za spełnienie wysokich standardów Społecznej Odpowiedzialności w Biznesie. PKN ORLEN znalazł się w wąskim gronie 18 firm sklasyfikowanych w rankingu Tygodnika Polityka.

„Srebrny Listek CSR”, ze względu na wysokie wymagania jest prestiżowym wyróżnieniem opublikowanym po raz pierwszy wraz z Listą 500.

W V edycji konkursu „**Złota Strona Emitenta**” Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych przyznało PKN ORLEN nagrodę specjalną za jakość i sposób prowadzenia relacji inwestorskich przy wykorzystywaniu nowoczesnych metod komunikacji internetowej.

LIPIEC

PKN ORLEN ponownie znalazł się w elitarnym gronie spółek wchodzących w skład **RESPECT Index**, który stanowi pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej giełdowy indeks spółek odpowiedzialnych społecznie.

WRZESIEŃ

PKN ORLEN otrzymał **Godło Jakości Obsługi 2012** w kategorii stacje paliwowe. Spółka znalazła się na liście **Top 100 Najprzyjaźniejszych Firm** w Polsce.

PKN ORLEN uzyskał tytuł **Lidera Odpowiedzialnego Biznesu 2012** roku w kategorii branża paliwowo-energetyczna w konkursie organizowanym przez Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej. Spółka została nagrodzona za swoje działania już po raz drugi z rzędu. W konkursie nagrodzono firmy, które na tle swojej branży wyróżniają się szczególną dbałością o przestrzeganie standardów odpowiedzialnego biznesu i wychodzą naprzeciw wyzwaniom stawianym przez dynamiczny rozwój gospodarczy.

PAŹDZIERNIK

PKN ORLEN zajął pierwsze miejsce w **rankingu Platts** (250 Top Global Energy Company) w kategorii Refining&Marketing w regionie EMEA (Europe, the Middle East and Africa - kraje leżące w obszarze Europy, Bliskiego Wschodu oraz Afryki). Ranking jest rezultatem oceny wyników finansowych 250 firm w branży rafineryjnej i energetycznej.

PKN ORLEN otrzymał nagrodę za **Najlepszy Raport Roczny 2011 (The Best Annual Report)** w kategorii przedsiębiorstw. Organizatorem konkursu był Instytut Rachunkowości i Podatków.

PKN ORLEN został uhonorowany za wieloletnie uczestnictwo w programie **Responsible Care („Odpowiedzialność i Troska”)**. Wydarzenie miało miejsce w czasie IX Forum Ekologicznego Branży Chemicznej.

LISTOPAD

PKN ORLEN otrzymał drugą nagrodę w ogólnopolskim konkursie **„Poprawa Warunków Pracy”** w kategorii „Rozwiązania techniczne i organizacyjne zastosowane w praktyce”. Nagroda została przyznana za program „Zgłoś zagrożenie bezpieczeństwa”, który został uruchomiony przez Biuro BHP PKN ORLEN w 2011 roku. Konkurs był organizowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Gospodarki oraz Naczelną Organizację Techniczną.

PKN ORLEN został nagrodzony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i tygodnik społeczno-oświatowy „Głos Nauczycielski” tytułem **„Inicjatywa Edukacyjna Roku”** za autorski program edukacyjny „Lekcja chemii”.

PKN ORLEN po raz drugi otrzymał tytuł **„Pracodawca Godny Zaufania”** w kategorii przemysł wydobywczy. Celem rankingu było wyróżnienie tych firm, które stosują godne naśladowania praktyki w obszarze polityki pracowniczej i socjalnej.

PKN ORLEN otrzymał prestiżową nagrodę **„Mecenasa Polskiego Sportu”** przyznaną w plebiscycie organizowanym przez CANAL+ oraz Krajową Izbę Sportu. Inicjatywa, która miała na celu uhonorowanie podmiotów aktywnie wspierających rozwój polskiego sportu, została objęta patronatem Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

GRUDZIEŃ

PKN ORLEN zajął I miejsce w rankingu **„Najbardziej pożądanymi pracodawcy 2012 w opinii specjalistów i menadżerów”** w kategorii: energetyka, paliwa i gaz. Badanie zostało przeprowadzone przez firmę Antal International pod patronatem Business Centre Club.

PKN ORLEN po raz szósty został laureatem **Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek**. W zestawieniu wyróżniona została także marka Bliska, która uplasowała się na 15 miejscu. Organizatorem konkursu, przygotowywanego w oparciu o kryteria finansowe oraz badania opinii konsumentów, był dziennik Rzeczpospolita.

Strona internetowa VERA Street Racing zdobyła nagrodę **„Webstar Internautów”** w konkursie Webstarfestival. Konkurs miał charakter ogólnopolski a o jego wyniku decydowali internauci, którzy promują najlepsze strony internetowe funkcjonujące w polskim internecie.

Laureatami prestiżowego konkursu PETROLawards 12 w Republice Czeskiej zostały dwie spółki z Grupy Kapitałowej Unipetrol: Benzina oraz Česka Rafinérská. Pierwsza – w kategorii **„Stacja benzynowa roku 2012”**, druga – w kategorii **„Projekt roku”** za przebudowę załadunkowej rampy kolejowej.

2. ORGANIZACJA GRUPY ORLEN

2.1 Podstawy sporządzenia Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku.

Sprawozdanie Zarządu zostało sporządzone przy zachowaniu zasady spójności wewnętrznej dokumentu oraz zgodności ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i raportami bieżącymi i okresowymi.

Zawartość Sprawozdania Zarządu jest zgodna z § 92 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim i zawiera wymagane elementy określone w § 91 ust. 5-6 dla emitentów prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową.

Zastosowanie mają także przepisy określone w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości określone w art. 55 ust. 2 pkt 5 w powiązaniu z art. 49 ust. 2 i 3 oraz art. 63d.

W przypadku Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zastosowanie mają przepisy § 29 ust. 1, 2, 3 i 5.

2.2 Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Grupy ORLEN za rok 2012 była KPMG Audyt Sp. z o.o.

Dodatkowe informacje o umowie z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zostały opisane w nocie 42 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

2.3 Powiązania kapitałowe i organizacyjne Grupy ORLEN

Grupa ORLEN obejmuje PKN ORLEN jako Jednostkę Dominującą oraz jednostki zlokalizowane na terenie Polski, Niemiec, Czech, Litwy, Malty, Szwecji, Holandii, Słowacji, Szwajcarii, Estonii i Łotwy.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Jednostka Dominująca posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 88 spółkach, w tym:

- 76 spółkach zależnych,
- 7 spółkach wspólnie kontrolowanych,
- 5 spółkach stowarzyszonych.

W stosunku do stanu z końca 2011 roku liczba spółek zależnych, wspólnie kontrolowanych i stowarzyszonych Grupy ORLEN zmniejszyła się o 4 podmioty.

Grupa ORLEN umacnia pozycję w spółkach z obszaru działalności podstawowej, koordynuje ich działalność poprzez zarządzanie segmentowe oraz prowadzi restrukturyzacje i konsolidacje posiadanych aktywów. Jednocześnie prowadzone są procesy dezinwestycyjne, mające na celu dalsze ograniczenie liczby spółek i zwiększenie efektywności zarządzania.

TABELA 2. Zmiany w powiązaniach kapitałowych w Grupie ORLEN w 2012 roku

AKCJE / UDZIAŁY SPÓŁKI	DATA TRANSAKCJI	LICZBA NABYTYCH / ZBYTYCH AKCJI / UDZIAŁÓW	UDZIAŁ W KAPITALE PO TRANSAKCJI
NABYCIE AKCJI I UDZIAŁÓW PRZEZ PKN ORLEN:			
IKS SOLINO S.A.	31 stycznia 2012	16 226	99,02%
	3 września 2012	18 828	100,00%
ANWIL S.A.	9 marca 2012	13 975	95,25%
	6 czerwca 2012	3 414	95,27%
	14 września 2012	575 334	99,54%
	17 października 2012	24 829	99,72%
	31 października 2012	37 764	100,00%

Rafineria Nafty Jedlicze S.A.	9 marca 2012	676 481	98,62%
	23 sierpnia 2012	70 938	99,53%
	17 września 2012	1 574	99,55%
	4 października 2012	35 196	100,00%
ORLEN Projekt S.A.	1-3 października 2012	7 020	97,80%
	10 października 2012	35	98,03%
	16 października 2012	197	99,35%
	20 listopada 2012	43	99,63%
Petrolot Sp. z o.o.	21 grudnia 2012	49	100,00%
NABYCIE AKCJI PRZEZ ORLEN ASFALT Sp. z o.o. :			
Asfalt Česká republika s.r.o.	22 października 2012	1	100,00%
ZBYCIE AKCJI PRZEZ PKN ORLEN:			
Śląskie Centrum Logistyki S.A.	18 grudnia 2012	10	-

Poziom posiadanych przez Jednostkę Dominującą akcji / udziałów w kapitałach spółek Grupy ORLEN oraz metody konsolidacji zostały przedstawione w nocie 5 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

2.4 Zasady organizacji i zarządzania Grupą ORLEN oraz zmiany w trakcie 2012 roku

Celem podejmowanych działań jest realizacja ambitnych celów strategicznych obejmujących wzrost efektywności i wartości aktywów produkcyjnych i handlowych Grupy ORLEN oraz jej pozycji rynkowej poprzez efektywne zarządzanie segmentowe.

Zarządzenie segmentowe umożliwia spójne zarządzanie działalnością operacyjną poszczególnych segmentów Grupy ORLEN, podnoszenie ich efektywności oraz pełne wykorzystanie efektów skali i synergii. Przyjęty model zarządzania zapewnia również jednolite standardy korporacyjne i procedury oraz optymalizację procesów związanych z realizowanym programem inwestycyjnym, zaopatrzenia, zarządzania kadrami oraz działaniami w obszarze PR i marketingu.

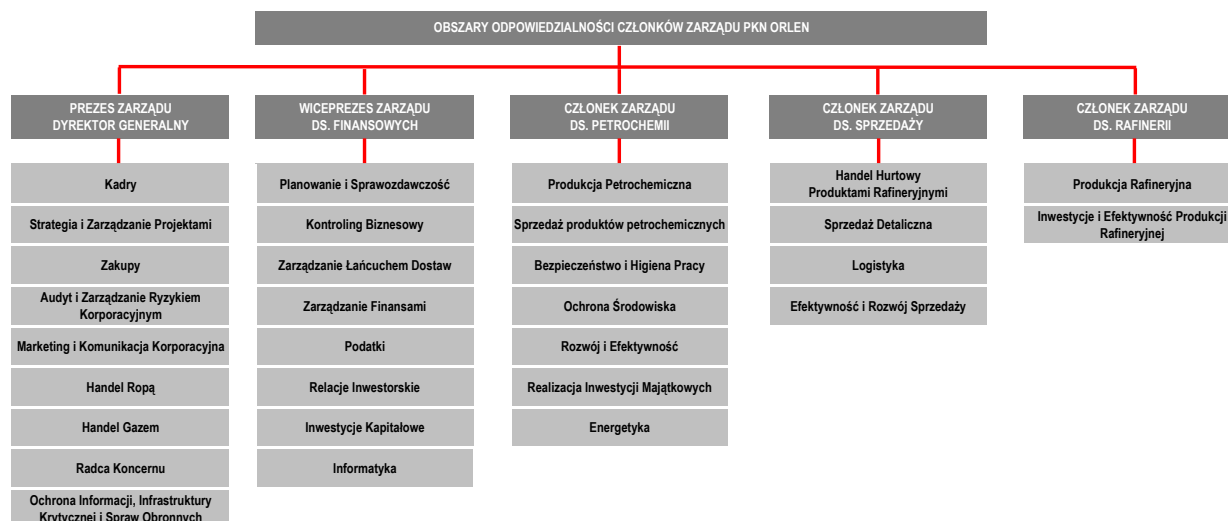
Realizacja powyższych działań jest możliwa dzięki pełnemu wdrożeniu w 2012 roku tzw. Konstytucji Grupy ORLEN obejmującej umowę o współpracy w ramach Grupy ORLEN wraz z regulaminem Grupy ORLEN w 27 spółkach.

Regulamin Grupy ORLEN reguluje stosunki wewnętrzne w ramach Grupy Kapitałowej - sankcjonuje jednolity ład korporacyjny oraz zapewnia realizację interesu Grupy ORLEN zgodnie z tzw. zasadą spójności. Zasada spójności realizowana jest przez daną spółkę poprzez współdziałanie z PKN ORLEN oraz innymi spółkami Grupy ORLEN w celu realizacji strategii Grupy ORLEN, wprowadzania standardów organizacyjnych oraz współpracy operacyjnej i segmentowej.

Główne zalety wdrożenia Konstytucji Grupy ORLEN to dalsza poprawa efektywności zarządzania segmentowego poprzez ujednolicenie zasad przekazywania informacji i zapewnienie skutecznego monitoringu kluczowych decyzji biznesowych a także ujednolicenie standardów organizacyjnych.

W ramach Jednostki Dominującej w 2012 roku funkcjonował poniższy schemat organizacyjny:

SCHEMAT 1: Schemat podziału odpowiedzialności Członków Zarządu PKN ORLEN obowiązujący na koniec 2012 roku.

Główne zmiany w organizacji i zarządzaniu Grupy ORLEN w 2012 roku dotyczyły:

PKN ORLEN

W dniu 24 lipca 2012 roku w pionie Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego utworzone zostało Biuro Handlu Gazem odpowiedzialne za dostawy gazu do zakładu produkcyjnego, realizację projektów w ramach przyjętej strategii rozwoju oraz wzmacnianie pozycji Grupy ORLEN na rynku gazu.

Zmianie uległ również zakres odpowiedzialności Biura Audytu, którego uprawnienia zostały rozszerzone o możliwość przeprowadzania audytów w spółkach Grupy ORLEN. Stanowi to element procesu dalszej integracji i centralizacji służb audytowych.

W dniu 4 września 2012 roku w pionie sprzedaży utworzone zostało Biuro Efektywności i Rozwoju Sprzedaży Grupy ORLEN, które realizuje inicjatywy rozwojowe uruchamiane w pionie sprzedaży detalicznej i hurtowej oraz projekty optymalizacyjne w zakresie infrastruktury logistycznej paliw.

Z dniem 1 października 2012 roku wprowadzono zmianę struktury organizacyjnej obszaru Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Detalicznej. Polegała ona na określeniu nowego podziału odpowiedzialności dotyczącej sprzedaży realizowanej na stacjach paliw, wsparcia sprzedaży oraz rozwoju sprzedaży paliw.

Grupa Unipetrol

Zasady zarządzania spółkami tworzącymi Grupę Unipetrol są spójne z przyjętym w Grupie ORLEN modelem zarządzania segmentowego. W 2012 roku doszło do zmian personalnych w obsadzie kluczowych stanowisk w spółce. Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 28 marca 2012 roku powołała Pana Piotra Wielowieyskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu spółki Unipetrol a.s. odpowiedzialnego za obszar Strategii i M&A. Z kolei na posiedzeniu w dniu 5 czerwca 2012 roku Pan Marek Świątawski został powołany na Członka Zarządu Unipetrol a.s. a od dnia 12 września 2012 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu spółki odpowiedzialnego za obszar Rafinerii.

W dniu 5 grudnia 2012 roku Rada Nadzorcza Unipetrol a.s. powołała na kolejną kadencję Pana Piotra Chelmińskiego na Prezesa Zarządu spółki oraz Pana Martina Durčáka i Pana Artura Paździora na Członków Zarządu spółki odpowiedzialnych odpowiednio za obszar Petrochemii i Detalu.

Grupa Kapitałowa AB ORLEN Lietuva („Grupa ORLEN Lietuva”)

Zasady zarządzania w Grupie ORLEN Lietuva były stabilne w trakcie 2012 roku i dotyczyły głównie zarządzania działalnością operacyjną w segmencie rafineryjnym i detalicznym. W 2012 roku przeprowadzone zostały zmiany personalne w Zarządzie spółki AB ORLEN Lietuva. W dniu 15 czerwca 2012 roku Pani Vita Petrošienė zrezygnowała ze stanowiska Członka Zarządu spółki AB ORLEN Lietuva. W dniu 29 czerwca 2012 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy desygnowało do Zarządu spółki Pana Tomasza Bukowskiego odpowiedzialnego za sprzedaż i logistykę oraz Pana Piotra Gorzeńskiego. Dodatkowo w dniu 10 października 2012 roku Członkiem Zarządu ds. Finansowych został Pan Waldemar Winkler, który zastąpił ustępującego w dniu 1 listopada 2012 roku Pana Jarosława Szalińskiego.

Procesy centralizacji funkcji wsparcia

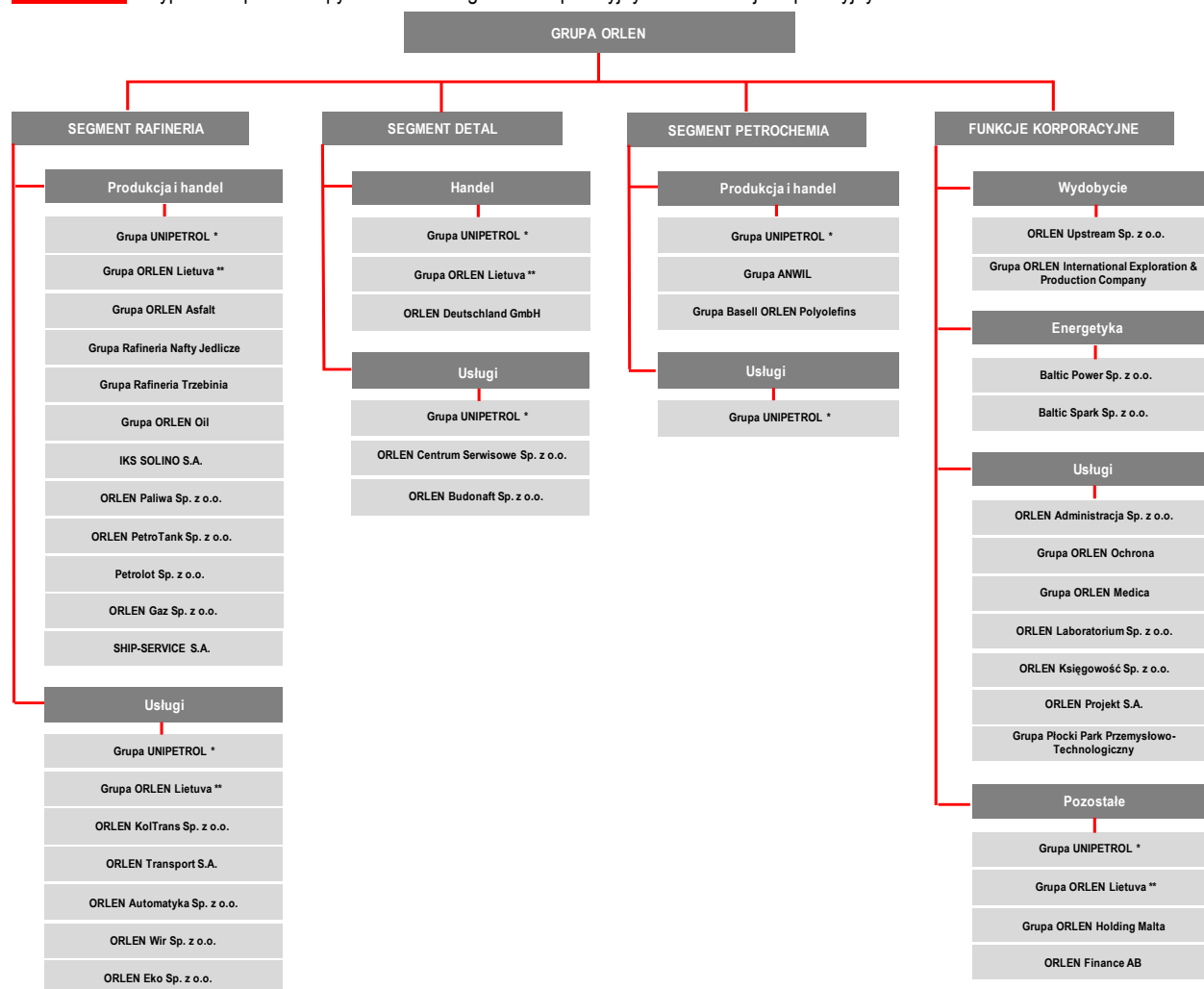
W 2012 roku kontynuowane były projekty obejmujące dalszą centralizację procesów obsługi księgowej oraz kadrowo-płacowej w spółkach Grupy ORLEN. Powyższe procesy zapewnią jednolite standardy obsługi w ramach tego samego systemu informatycznego. Do końca 2012 roku do struktur ORLEN Księgowość Sp. z o.o. przeprowadzono migrację procesów kadrowo-płacowych z 30 spółek zależnych. Obsługą księgową objęto w 2012 roku 5 nowych spółek, a łącznie na koniec 2012 roku ORLEN Księgowość prowadziła księgowość 20 spółek Grupy ORLEN.

2.5 Zakres działalności podmiotów Grupy ORLEN objętych konsolidacją

Spółki Grupy ORLEN prowadzą szeroki zakres działalności obejmujący:

- działalność produkcyjną – przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów rafineryjnych, petrochemicznych i chemicznych,
- działalność handlową – detaliczna i hurtowa sprzedaż paliw oraz pozostałych produktów rafineryjnych i petrochemicznych,
- działalność usługową – magazynowanie ropy naftowej i paliw, transport drogowy i kolejowy, usługi konserwacyjno-remontowe, laboratoryjne, ochrony, projektowe, medyczne, administracyjne oraz ubezpieczeniowe i finansowe,
- działalność związaną z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż węglowodorów oraz wytwarzaniem, przesyłaniem, dystrybucją i handlem energią elektryczną.

SCHEMAT 2. Przypisanie spółek Grupy ORLEN do segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych.

*) Spółki Grupy Unipetrol:

- rafineria: spółki produkcyjno-handlowe: Grupa Paramo a.s., Ceska Rafinerska a.s., Unipetrol Slovensko s.r.o., MOGUL SLOVAKIA s.r.o.; spółki usługowe: Unipetrol Doprava s.r.o.,
- detal: spółki handlowe: Benzina s.r.o.; spółki usługowe: Petrotrans s.r.o.,
- petrochemia: spółki produkcyjno-handlowe: Butadien Kralupy a.s., Unipetrol Deutschland GmbH, Unipetrol RPA s.r.o.; spółki usługowe: Polymer Institute Brno s.r.o., Vyzkumny ustav anorganické chemie a.s.,
- funkcje korporacyjne: Unipetrol a.s., Unipetrol Services s.r.o., HC Verva Litvinov a.s.

**) Spółki Grupy ORLEN Lietuva:

- rafineria: spółki produkcyjno-handlowe: AB ORLEN Lietuva, Grupa Kapitalowa UAB Mezeikiu naftos prekybos namai; spółki usługowe: UAB PSLAUGOS TAU, UAB EMAS
- detal: AB Ventus-Nafta,
- funkcje korporacyjne: UAB Mazeikiu naftos sveikatos prieziuros centras.

2.5.1 Spółki o największym znaczeniu ze względu na wielkość obrotów

PKN ORLEN

PKN ORLEN został utworzony aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną. Spółka została zarejestrowana pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne „Petrochemia Płock” S.A. 7 września 1999 roku nastąpiła inkorporacja Centrali Produktów Naftowych Spółka Akcyjna.

Podstawowym zakresem działalności PKN ORLEN jest przerób ropy naftowej, wytwarzanie produktów rafineryjnych i petrochemicznych oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów spółki.

TABELA 3. Podstawowe dane finansowo-operacyjne PKN ORLEN (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	88 348 971	79 037 122	9 311 849	11,8%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	27 394	27 969	-575	-2,1%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	1 810 083	3 173 938	-1 363 855	-43,0%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	2 127 798	1 386 166	741 632	53,5%
Kapitał własny	tys. PLN	22 920 006	20 846 723	2 073 283	9,9%
Aktywa razem	tys. PLN	41 406 969	45 869 082	-4 462 113	-9,7%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	4 445	4 445	0	0,0%

Wynik operacyjny PKN ORLEN w roku 2011 został pomniejszony o (-) 70 696 tysięcy PLN w wyniku aktualizacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów PKN ORLEN, w tym głównie z tytułu przeprowadzonych testów na utratę wartości zgodnie z MSR 36 - utrata wartości aktywów. Dodatkowe informacje zaprezentowano w nocie nr 15 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

AB ORLEN Lietuva (łącznie z własną Grupą Kapitałową)

Spółka AB ORLEN Lietuva jest jednostką dominującą Grupy ORLEN Lietuva i została zarejestrowana w Litewskim Sądzie Rejestrowym w dniu 24 stycznia 1991 roku jako AB Mazeikiu Nafta. W dniu 15 grudnia 2006 roku PKN ORLEN nabył większościowy pakiet akcji spółki od Yukos International UK B.V., a w dniu 29 kwietnia 2009 roku stał się jej jedynym właścicielem poprzez zakup akcji spółki od Rządu Republiki Litewskiej. Od 1 września 2009 roku spółka działa pod firmą AB ORLEN Lietuva.

Głównym przedmiotem działalności AB ORLEN Lietuva jest przerób ropy naftowej, wytwarzanie produktów rafineryjnych oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów spółki na rynku lokalnym oraz w eksporcie lądowym i morskim z wykorzystaniem terminala Klajpedos Nafta.

TABELA 4. Podstawowe dane finansowo-operacyjne Grupy ORLEN Lietuva (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	26 130 907	24 210 730	1 920 177	7,9%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	8 684	9 038	-354	-3,9%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	206 554	-232 688	439 242	-188,8%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	115 219	-288 509	403 728	-139,9%
Kapitał własny	tys. PLN	4 348 633	4 654 560	-305 927	-6,6%
Aktywa razem	tys. PLN	8 343 237	8 849 296	-506 059	-5,7%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	2 284	2 552	-268	-10,5%

Wynik operacyjny Grupy ORLEN Lietuva w roku 2011 został pomniejszony o (-) 118 222 tysięcy PLN w wyniku aktualizacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów Grupy ORLEN Lietuva, w tym głównie z tytułu przeprowadzonych testów na utratę wartości zgodnie z MSR 36 - utrata wartości aktywów. Dodatkowe informacje zaprezentowano w nocie 15 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

Unipetrol a.s. (łącznie z własną Grupą Kapitałową)

Spółka Unipetrol a.s. jest jednostką dominującą Grupy Unipetrol, która powstała w 1994 roku w wyniku restrukturyzacji czeskiego przemysłu naftowego. W jej skład weszły firmy petrochemiczne: Kaucuk, Chemopetrol, Benzina, Ceska Rafinerska, Unipetrol Trade, Spolana, Paramo, Unipetrol Rafinerie oraz spółka Unipetrol a.s. W 2005 roku PKN ORLEN nabył 62,99% akcji spółki Unipetrol a.s.

Głównym przedmiotem działalności Grupy Unipetrol jest przerób ropy naftowej oraz produkcja i dystrybucja produktów rafineryjnych, petrochemicznych i chemicznych.

TABELA 5 Podstawowe dane finansowo-operacyjne Grupy Unipetrol (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	17 857 110	16 298 962	1 558 148	9,6%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	5 534	5 109	425	8,3%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	-611 723	-964 575	352 852	-36,6%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	-518 992	-978 876	459 884	-47,0%
Kapitał własny	tys. PLN	4 792 056	5 559 525	-767 469	-13,8%
Aktywa razem	tys. PLN	8 269 152	9 784 985	-1 515 833	-15,5%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	4 062	4 275	-213	-5,0%

Wynik operacyjny Grupy Unipetrol w roku 2012 oraz 2011 został pomniejszony odpowiednio o (-) 688 255 tysięcy PLN oraz (-) 810 793 tysiące PLN w wyniku aktualizacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów Grupy Unipetrol, w tym głównie z tytułu przeprowadzonych testów na utratę wartości zgodnie z MSR 36 - utrata wartości aktywów. Dodatkowe informacje zaprezentowano w nocy 15 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

ORLEN Deutschland GmbH

ORLEN Deutschland GmbH powstał w efekcie zakupu przez PKN ORLEN od Deutsche BP AG sieci stacji paliw w północnych i wschodnich Niemczech w grudniu 2002 roku. Kapitał zakładowy spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku był w całości objęty przez PKN ORLEN.

Spółka ORLEN Deutschland GmbH prowadzi sprzedaż detaliczną i hurtową paliw na terenie Niemiec.

TABELA 6 Podstawowe dane finansowo-operacyjne ORLEN Deutschland GmbH (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	16 526 742	14 550 978	1 975 764	13,6%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	2 484	2 332	152	6,5%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	113 588	107 958	5 630	5,2%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	71 004	90 362	-19 358	-21,4%
Kapitał własny	tys. PLN	504 063	552 331	-48 268	-8,7%
Aktywa razem	tys. PLN	1 661 027	1 790 831	-129 804	-7,2%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	134	138	-4	-2,9%

ORLEN Paliwa Sp. z o.o.

ORLEN Paliwa Sp. z o.o. została utworzona 13 czerwca 1996 roku pod nazwą PetroCentrum Sp. z o.o. W 2000 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki na ORLEN PetroCentrum. W ramach konsolidacji Regionalnych Operatorów Rynku należących do Grupy ORLEN, w dniu 31 października 2008 roku spółka przejęła działające dotychczas niezależnie spółki dystrybucyjne ORLEN PetroZachód Sp. z o.o., ORLEN Morena Sp. z o.o. oraz ORLEN PetroProfit Sp. z o.o.

W dniu 27 listopada 2012 spółka zmieniła nazwę na ORLEN Paliwa Sp. z o.o.

Kapitał zakładowy spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku był w całości objęty przez PKN ORLEN.

ORLEN Paliwa Sp. z o.o. jest Operatorem Rynku prowadzącym hurtową sprzedaż paliw płynnych produkowanych przez PKN ORLEN.

TABELA 7. Podstawowe dane finansowo-operacyjne ORLEN Paliwa Sp. z o.o. (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	9 033 353	8 328 688	704 665	8,5%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	1 755	1 816	-61	-3,4%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	5 521	4 019	1 502	37,4%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	8 495	7 039	1 456	20,7%
Kapitał własny	tys. PLN	66 451	66 318	133	0,2%
Aktywa razem	tys. PLN	593 736	709 053	-115 317	-16,3%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	99	104	-5	-4,8%

ANWIL S.A. (łącznie z własną Grupą Kapitałową)

ANWIL S.A. została utworzona w dniu 15 marca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w Jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa. Kapitał zakładowy spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku był w całości objęty przez PKN ORLEN.

Przedmiotem działalności ANWIL S.A. jest produkcja nawozów azotowych, tworzyw sztucznych (polichlorek winylu, granulaty mieszanki i płyty PCW), a także chemikaliów dla przemysłu przetwórczego oraz dla rolnictwa (amoniak, chlor, kwas azotowy, sól wypadowa, soda kaustyczna).

TABELA 8. Podstawowe dane finansowo-operacyjne Grupy ANWIL (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	3 358 104	3 270 124	87 980	2,7%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	1 821	1 838	-17	-0,9%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	-312 121	-377 535	65 414	-17,3%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	-235 162	-335 408	100 246	-29,9%
Kapitał własny	tys. PLN	1 445 788	1 681 565	-235 777	-14,0%
Aktywa razem	tys. PLN	2 165 463	2 427 045	-261 582	-10,8%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	3 148	3 190	-42	-1,3%

Wynik operacyjny Grupy ANWIL w 2012 i 2011 roku został pomniejszony odpowiednio o (-) 564 600 tysięcy PLN oraz (-) 732 683 tysiące PLN w wyniku aktualizacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów Grupy ANWIL, w tym głównie z tytułu przeprowadzonych testów na utratę wartości zgodnie z MSR 36 - utrata wartości aktywów. Odpis z roku 2012 został odwrócony w ramach procedur konsolidacyjnych w związku z klasyfikacją aktywów ANWIL na poziomie Grupy ORLEN do segmentu petrochemia i prowadzenie testów w ramach tego segmentu. Dodatkowe informacje zaprezentowano w nocie nr 15 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

ORLEN PetroTank Sp. z o.o.

ORLEN PetroTank Sp. z o.o. została utworzona 3 kwietnia 1996 roku. Kapitał zakładowy spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku był w całości objęty przez PKN ORLEN.

Przedmiotem działalności spółki jest hurtowa sprzedaż paliw płynnych, usługi magazynowania na rzecz PKN ORLEN oraz usługi transportowe.

TABELA 9. Podstawowe dane finansowo-operacyjne ORLEN PetroTank Sp. z o.o. (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	3 296 320	3 122 991	173 329	5,6%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	636	671	-35	-5,2%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	6 314	5 183	1 131	21,8%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	7 870	6 095	1 775	29,1%

Kapitał własny	tys. PLN	47 188	49 318	-2 130	-4,3%
Aktywa razem	tys. PLN	257 617	303 687	-46 070	-15,2%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	85	88	-3	-3,4%

ORLEN Gaz Sp. z o.o.

ORLEN Gaz Sp. z o.o. została zarejestrowana 15 grudnia 1995 roku pod nazwą Petroenergogaz Sp. z o.o. W dniu 23 października 2002 roku nazwa spółki została zmieniona na ORLEN Gaz Sp. z o.o. Kapitał zakładowy spółki na dzień 31 grudnia 2012 roku był w całości objęty przez PKN ORLEN.

ORLEN Gaz Sp. z o.o. prowadzi sprzedaż hurtową gazu płynnego, zajmuje się również dystrybucją gazu butlowego oraz realizacją instalacji przemysłowych na gaz płynny.

TABELA 10. Podstawowe dane finansowo-operacyjne ORLEN Gaz Sp. z o.o. (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	2 218 902	1 766 605	452 297	25,6%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	739	617	122	19,8%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	23 034	18 369	4 665	25,4%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	16 796	6 103	10 693	175,2%
Kapitał własny	tys. PLN	104 576	87 793	16 783	19,1%
Aktywa razem	tys. PLN	327 495	334 195	-6 700	-2,0%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	162	166	-4	-2,4%

ORLEN Asfalt Sp. z o.o.

ORLEN Asfalt Sp. z o.o. została zarejestrowana 21 lipca 2003 roku w wyniku przekształcenia spółki Bitrex Sp. z o.o. Kapitał zakładowy spółki na 31 grudnia 2012 roku był objęty przez:

- PKN ORLEN 82,46%,
- Rafineria Trzebinia S.A. 17,54%.

Przedmiotem działalności spółki jest: produkcja i sprzedaż asfaltów drogowych, modyfikowanych, wielorodajowych, przemysłowych i specyfik asfaltowych.

TABELA 11. Podstawowe dane finansowo-operacyjne ORLEN Asfalt Sp. z o.o. (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	1 758 441	1 568 241	190 200	12,1%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	808	804	4	0,5%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	68 956	54 409	14 547	26,7%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	53 431	43 818	9 613	21,9%
Kapitał własny	tys. PLN	175 865	149 997	25 868	17,2%
Aktywa razem	tys. PLN	259 588	285 961	-26 373	-9,2%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	159	151	8	5,3%

Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. (łącznie z własną Grupą Kapitałową)

Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. jest spółką joint venture, która została zarejestrowana 19 grudnia 2002 roku. Kapitał zakładowy spółki na 31 grudnia 2012 roku był objęty w równych częściach przez PKN ORLEN oraz Basell Europe Holdings B.V.

Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. specjalizuje się w produkcji i sprzedaży polimerów.

TABELA 12. Podstawowe dane finansowo-operacyjne Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. (zgodne z ujętymi na potrzeby konsolidacji Grupy ORLEN).

WYSZCZEGÓLNIENIE *	J.M.	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3-4)/4
Przychody ze sprzedaży	tys. PLN	1 729 594	1 747 653	-18 059	-1,0%
Wolumen sprzedaży	tys. ton	328	346	-18	-5,2%
Zysk/(Strata) operacyjna	tys. PLN	24 371	73 745	-49 374	-67,0%
Zysk/(Strata) netto	tys. PLN	30 302	21 666	8 636	39,9%
Kapitał własny	tys. PLN	568 665	540 195	28 470	5,3%
Aktywa razem	tys. PLN	1 298 190	1 294 292	3 898	0,3%
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	415	412	3	0,7%

*) w związku z konsolidacją spółki metodą proporcjonalną zaprezentowane powyżej dane operacyjno-finansowe obejmują 50% wielkości wartości prezentowanej przez Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. w sprawozdaniach finansowych.

2.5.2 Pozostałe wybrane spółki Grupy ORLEN

TABELA 13. Zakres działalności wybranych pozostałych spółek Grupy ORLEN.

NAZWA JEDNOSTKI	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI
Działalność produkcyjno - handlowa	
ORLEN Oil Sp. z o.o. (łącznie z własną Grupą Kapitałową)	produkcja, dystrybucja i sprzedaż olejów smarowych, środków smarnych, baz olejowych oraz kosmetyków samochodowych i płynów eksploatacyjnych
Rafineria Nafty Jedlicze S.A. (łącznie z własną Grupą Kapitałową)	przerób ropy naftowej, regeneracja olejów przepracowanych, produkcja i sprzedaż baz olejowych, olejów opałowych oraz rozpuszczalników organicznych
Rafineria Trzebinia S.A. (łącznie z własną Grupą Kapitałową)	przerób ropy naftowej, produkcja i sprzedaż biopaliw i olejów, świadczenie usług logistycznych oraz magazynowych
Inowrocławskie Kopalnie Soli SOLINO S.A.	magazynowanie ropy i paliw, konfekcjonowanie soli oraz wydobycie solanki,
Działalność handlowa	
Petrolot Sp. z o.o.	dystrybucja paliw lotniczych i samochodowych, usługi w zakresie magazynowania, przechowywania, tankowania i ekspedycji paliw
Działalność usługowa	
ORLEN KolTrans Sp. z o.o.	kolejowe przewozy towarowe, obsługa kolejowa punktów załadunku i wyładunku, spedycja produktów, naprawy i modernizacja taboru kolejowego
ORLEN Transport S.A.	transport paliw, gazu płynnego oraz chemii ciężkiej
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	usługi konserwacyjno-remontowe, montażowe, obsługa aparatury, urządzeń i systemów automatyki
ORLEN Wir Sp. z o.o.	remonty bieżące i kapitalne sprężarek, wirówek, silników lokomotyw i agregatów prądowych, modernizacje konstrukcji sprężarek i turbin oraz doradztwo techniczne
ORLEN Eko Sp. z o.o.	gospodarka odpadami z wykorzystaniem instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym także odpadów niebezpiecznych, świadczenie usług w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, prewencji przeciwpożarowej, ochrony środowiska, serwis sprzętu ratowniczego i gaśniczego
Działalność wydobywcza	
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	poszukiwanie i rozpoznanie złóż węglowodorów, wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego, poszukiwanie, rozpoznanie i eksploatacja złóż ropy naftowej oraz gazu ziemnego

2.6 Zestawienie znaczących umów do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu

Zestawienie znaczących umów publikowanych w komunikatach bieżących. Przez „znaczącą umowę” w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów należy rozumieć umowę lub sumę umów, których łączna wartość za okres 12 miesięcy przekracza 10% kapitałów własnych PKN ORLEN.

UMOWY DOTYCZĄCE DOSTAW SUROWCÓW

NA POTRZEBY PKN ORLEN:

- W dniu 31 sierpnia 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Vitol S.A. na dostawę ropy naftowej do PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 81 milionów USD (czyli około 270 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 31 sierpnia 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Vitol w okresie od 1 lutego 2012 roku do 31 sierpnia 2012 roku wynosi około 2 514 milionów PLN.
- W dniu 31 sierpnia 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Gunvor S.A. na dostawę ropy naftowej do PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 81 milionów USD (czyli około 270 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 31 sierpnia 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Gunvor w okresie od 1 lutego 2012 roku do 31 sierpnia 2012 roku wynosi około 715 milionów USD (czyli około 2 362 miliony PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 6 września 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Statoil ASA na dostawę ropy naftowej do PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 69 milionów USD (czyli około 226 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 6 września 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Statoil ASA w okresie od 4 lutego 2012 roku do 6 września 2012 roku wynosi około 715 milionów USD (czyli około 2 367 milionów PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 21 grudnia 2012 roku został podpisany Aneks do Umowy z 1 grudnia 2009 roku pomiędzy PKN ORLEN a Mercuria Energy Trading S.A. na dostawy rurociągiem „Przyjaźń” do PKN ORLEN 3,6 miliona ton ropy naftowej typu REBCO rocznie. Aneks obowiązuje od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku. W określonych w Aneksie sytuacjach dostawy ropy naftowej mogą być również realizowane drogą morską do Gdańska. Przewidywana wartość dostaw w okresie obowiązywania aneksu wynosi około 8 500 milionów USD (czyli około 26 000 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 21 grudnia 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Mercuria Energy w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi około 8 900 milionów USD (czyli około 27 400 milionów PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 24 grudnia 2012 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a Shell Energy Europe Limited na dostawy gazu ziemnego dla PKN ORLEN w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 1 stycznia 2014 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 302 miliony PLN.
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Shell w okresie od 5 maja 2012 roku do 28 grudnia 2012 roku wynosi około 2 481 milionów PLN.
- W dniu 1 lutego 2013 roku została podpisana umowa z Rosneft Oil Company na dostawy rurociągiem „Przyjaźń” do PKN ORLEN około 6,0 milionów ton ropy naftowej typu REBCO rocznie. Umowa obowiązuje od 1 lutego 2013 roku do 31 stycznia 2016 roku. W określonych w Umowie sytuacjach dostawy ropy naftowej mogą być również realizowane drogą morską do Gdańska. Przewidywana wartość dostaw w okresie obowiązywania umowy wynosi około 15 000 milionów USD (czyli około 46 000 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z 31 stycznia 2013 roku).
- W dniu 1 lutego 2013 roku PKN ORLEN podpisał długoterminową umowę na dostawy ropy naftowej z rosyjskim koncernem naftowo-gazowym Rosneft Oil Company. Umowa obowiązuje od 1 lutego 2013 do 31 stycznia 2016 roku i przewiduje dostawę prawie 18 milionów ton ropy naftowej typu REBCO rurociągiem „Przyjaźń”, jak również możliwość realizacji dostaw alternatywną drogą morską do Gdańska.

NA POTRZEBY ORLEN LIETUVA:

- W dniu 23 stycznia 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Shell International Trading and Shipping Company Limited na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 80 milionów USD (czyli około 267 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 23 stycznia 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a STASCO w okresie od 2 września 2011 roku do 23 stycznia 2012 roku wynosi około 634 miliony USD (czyli około 2 104 miliony PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 31 stycznia 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Gunvor S.A. na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 80 milionów USD (czyli około 257 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 31 stycznia 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Gunvor w okresie od 22 marca 2011 roku do 31 stycznia 2012 roku wynosi około 730 milionów USD (czyli około 2 249 milionów PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 21 czerwca 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd dotycząca dostaw ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 70 milionów USD (czyli około 236 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 21 czerwca 2012 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Glencore w okresie od 23 listopada 2011 roku do 21 czerwca 2012 roku wynosi około 725 milionów USD (czyli około 2 346 milionów PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 28 czerwca 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a TOTS Total Oil Trading S.A. dotycząca dostaw ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 70 milionów USD (czyli około 240 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 28 czerwca 2012 roku).
Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Total w okresie od 27 października 2011 roku do 29 czerwca 2012 roku wynosi około 2 784 miliony PLN.
- W dniu 3 października 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd dotycząca dostaw ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 80 milionów USD (czyli około 256 milionów PLN wg

kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 3 października 2012 roku).

Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Glencore w okresie od 22 czerwca 2012 roku do 3 października 2012 roku wynosi około 684 miliony USD (czyli około 2 234 miliony PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).

- W dniu 19 listopada 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Vitol S.A. dotycząca dostawy ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 78 milionów USD (czyli około 252 miliony PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 19 listopada 2012 roku).

Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Vitol w okresie od 1 września 2012 roku do 19 listopada 2012 roku wynosi około 726 milionów USD (czyli około 2 333 miliony PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).

- W dniu 22 listopada 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil International Trading And Supply Company dotycząca dostawy ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 78 milionów USD (czyli około 250 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 22 listopada 2012 roku).

Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Lukoil w okresie od 4 lutego 2012 roku do 23 listopada 2012 roku wynosi około 2 464 miliony PLN.

- W dniu 17 grudnia 2012 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd dotycząca dostawy ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 78 milionów USD (czyli około 243 miliony PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 17 grudnia 2012 roku).

Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Glencore w okresie od 4 października 2012 roku do 17 grudnia 2012 roku wynosi około 796 milionów USD (czyli około 2 525 milionów PLN wg kursów średnich NBP dla USD/PLN z dni zawarcia poszczególnych umów).

NA POTRZEBY GRUPY RAFINERII TRZEBINIA:

- W dniu 19 grudnia 2012 roku został podpisany aneks do umowy zawartej w dniu 15 maja 2008 roku pomiędzy Rafinerią Trzebinia S.A. a Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. dotyczącej dostaw ropy naftowej do Rafinerii Trzebinia S.A. Aneks przewiduje zwiększenie wolumenu dostaw surowca oraz zmianę dotychczasowej formuły, w oparciu o którą wyznaczana jest cena surowca. Szacunkowa wartość netto umowy na okres 5 lat, po podpisaniu aneksu wynosi około 4 900 milionów PLN. Aneks obowiązuje od 1 stycznia 2013 roku i utrzymuje ważność na czas nieokreślony.

UMOWY DOTYCZĄCE DOSTAW TOWARÓW

NA POTRZEBY ORLEN DEUTSCHLAND:

- W dniu 7 lutego 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy ORLEN Deutschland GmbH a Lekkerland Deutschland GmbH & Co., dotycząca dostaw towarów pozapaliwowych dla stacji ORLEN Deutschland GmbH w okresie od 1 lutego 2012 roku do 31 stycznia 2015 roku. Szacunkowa wartość netto umowy w całym okresie jej trwania wynosi około 657 milionów EUR (czyli około 2 747 milionów PLN, według kursu średniego NBP dla EUR/PLN z dnia 7 lutego 2012 roku).

- W dniu 4 maja 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy ORLEN Deutschland GmbH a BP Europe SE, z siedzibą w Bochum, dotycząca dostaw paliw przez BP Europe dla stacji ORLEN Deutschland GmbH w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 1 124 miliony EUR (około 4 707 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla EUR/PLN z dnia 4 maja 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy BP w okresie od 4 stycznia 2012 roku do 4 maja 2012 roku wynosi około 5 418 milionów PLN.

- W dniu 4 maja 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy ORLEN Deutschland GmbH a Shell Deutschland Oil GmbH z siedzibą w Hamburgu, dotycząca dostaw paliw na stacje paliw prowadzone przez ORLEN Deutschland GmbH w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa wartość umowy wynosi około 721 milionów EUR (czyli około 3 020 milionów PLN, według kursu średniego NBP dla EUR/PLN z dnia 4 maja 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Shell w okresie od 24 stycznia 2012 roku do 4 maja 2012 roku wynosi około 3 440 milionów PLN.

UMOWY DOTYCZĄCE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW

ZAWARTE PRZEZ PKN ORLEN:

- W dniu 3 stycznia 2012 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a BP Europa S.E. dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 6 645 milionów PLN.

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy BP w okresie od 10 czerwca 2011 roku do 3 stycznia 2012 roku wynosi około 8 298 milionów PLN.

- W dniu 5 stycznia 2012 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil Polska Sp. z o.o. dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 2 129 milionów PLN.

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Lukoil w okresie od 6 stycznia 2011 roku do 5 stycznia 2012 roku wynosi około 4 030 milionów PLN.

- W dniu 6 czerwca 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a OW Supply&Trading, dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN oleju opałowego ciężkiego w okresie od 17 maja 2012 roku do 17 czerwca 2012 roku. Szacunkowa wartość netto umowy w okresie jej trwania wynosi 195 milionów PLN.

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy WRIST w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi około 2 572 miliony PLN.

- W dniu 8 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a BP Europa SE, dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 6 750 milionów PLN.

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy BP w okresie od 5 maja 2012 roku do 8 stycznia 2013 roku wynosi około 8 550 milionów PLN.

- W dniu 8 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil Polska Sp. z o.o., dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 550 milionów PLN.

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Lukoil

w okresie od 24 listopada 2012 roku do 8 stycznia 2013 roku wynosi około 3 440 milionów PLN.

- W dniu 8 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna z Shell Polska Sp. z o.o., dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 2 300 milionów PLN.

ZAWARTE PRZEZ GRUPĘ ORLEN LIETUVA:

- W dniu 24 stycznia 2012 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy SIA ORLEN Latvija a SIA Lukoil Baltija R. dotycząca sprzedaży przez SIA ORLEN Latvija oleju napędowego oraz benzyny w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa łączna wartość netto umowy wynosi 151 milionów USD (czyli około 498 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 24 stycznia 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do Grupy Lukoil w okresie od 6 stycznia 2012 roku do 24 stycznia 2012 roku wynosi około 2 123 miliony PLN.

- W dniu 24 stycznia 2012 roku zostały zawarte umowy roczne pomiędzy SIA ORLEN Latvija a SIA Latvija Statoil oraz pomiędzy OÜ ORLEN Eesti a AS Eesti Statoil dotycząca sprzedaży przez SIA ORLEN Latvija oraz OÜ ORLEN Eesti oleju napędowego, benzyny oraz paliwa Jet w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa łączna wartość netto tych umów wynosi 463 miliony USD (czyli około 1 527 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 24 stycznia 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do Grupy Statoil w okresie od 22 listopada 2011 roku do 24 stycznia 2012 roku wynosi około 2 904 miliony PLN.

- W dniu 10 lutego 2012 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy AB ORLEN Lietuva a Cargill International S.A. dotycząca sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva benzyny w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 691 milionów USD (czyli około 2 191 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 10 lutego 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do Grupy Cargill w okresie od 9 lutego 2011 roku do 10 lutego 2012 roku wynosi około 2 270 milionów PLN.

- W dniu 10 lutego 2012 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy AB ORLEN Lietuva a MAERSK A/S dotycząca sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva ciężkiego oleju opałowego w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 141 milionów USD (czyli około 3 617 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 10 lutego 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółką MAERSK A/S w okresie od 9 lutego 2011 roku do 10 lutego 2012 roku wynosi około 3 619 milionów PLN.

- W dniu 10 lutego 2012 roku zostały zawarte dwie umowy roczne pomiędzy AB ORLEN Lietuva a Vitol S.A. dotyczące sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva oleju napędowego oraz benzyny w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Szacunkowa łączna wartość netto tych umów wynosi 1 665 milionów USD (czyli około 5 277 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 10 lutego 2012 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do Grupy Vitol w okresie od 9 lutego 2011 roku do 10 lutego 2012 roku wynosi około 7 303 miliony PLN.

- W dniu 10 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy AB ORLEN Lietuva a Statoil Fuel & Retail Lietuva, UAB, dotycząca sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva oleju napędowego oraz benzyny w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 330 milionów USD (czyli około 1 026 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 10 stycznia 2013 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Statoil Fuel & Retail w okresie od 4 lutego 2012 roku do 10 stycznia 2013 roku wynosi około 2 470 milionów PLN.

- W dniu 24 stycznia 2013 roku zostały zawarte trzy umowy typu spot pomiędzy AB ORLEN Lietuva a Lukoil International Trading And Supply Company, dotyczące sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva oleju napędowego. Łączna szacunkowa wartość netto umów wynosi około 94 miliony USD (czyli około 295 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 24 stycznia 2013 roku).

Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Lukoil w okresie od 9 stycznia 2013 roku do 24 stycznia 2013 roku wynosi około 2 455 milionów PLN.

- W dniu 31 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy AB ORLEN Lietuva a Souz Petroleum SA, dotycząca sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva ciężkiego oleju opałowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 964 miliony USD (czyli około 2 976 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 31 stycznia 2013 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a Souz Petroleum w ciągu ostatnich 12 miesięcy, wynosi około 3 301 milionów PLN.

- W dniu 31 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy AB ORLEN Lietuva a Trafigura Pte Ltd, dotycząca sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva benzyny w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 960 milionów USD (czyli około 6 051 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 31 stycznia 2013 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a grupą TRAFIGURA BEHEER w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi około 6 316 milionów PLN.

- W dniu 6 lutego 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy AB ORLEN Lietuva a VITOL S.A., dotycząca sprzedaży przez AB ORLEN Lietuva oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 464 miliony USD (czyli około 4 520 milionów PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z dnia 6 lutego 2013 roku).

Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a grupą Vitol Holding w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi około 6 308 milionów PLN.

UMOWY POZOSTAŁE

- W dniu 4 grudnia 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a konsorcjum firm: General Electric International Inc. działającym poprzez General Electric International S.A i SNC-LAVALIN POLSKA Sp. z o.o., dotycząca budowy elektrowni we Wrocławku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 1 100 milionów PLN.

Równocześnie w dniu 4 grudnia 2012 została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a General Electric International S.A., dotycząca serwisu elektrowni gazowo-parowej we Wrocławku. Umowa będzie obowiązywać 12 lat od rozpoczęcia eksploatacji elektrowni. Szacunkowa wartość netto umowy w całym okresie jej trwania wynosi 200 milionów PLN.

- W dniu 19 marca 2013 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a konsorcjum ORLEN Projekt oraz Fisia Babcock Environment GmbH dotycząca budowy Instalacji Odsiarczania Spalin („IOS”) w Elektrociepłowni Zakładu Produkcyjnego w Płocku. Szacunkowy koszt budowy wyniesie ponad 410 milionów PLN. Efektem zastosowania nowych rozwiązań technologicznych będzie zmniejszenie emisji SO₂ o 97%. Przekazanie nowej inwestycji do eksploatacji planowane jest pod koniec 2015 roku.

2.7 Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

2.7.1 Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej ORLEN są stroną pozwaną

Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych

– Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę 3 172 709 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 19 464 473 tysiącom CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert Holding a.s. do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. Sprawa dotyczyła zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s.

Orzeczenie Trybunału Arbitrażowego z 21 października 2010 roku zakończyło ostatnie z czterech postępowań arbitrażowych zainicjowanych przez Agrofert Holding a.s. w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki UNIPETROL a.s.

3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu w Pradze (Republika Czeska) skargę o uchylenie powyższego wyroku sądu arbitrażowego.

Dnia 16 stycznia 2012 roku PKN ORLEN złożył w sądzie odpowiedź na skargę, w której ustosunkował się do zarzutów Agrofert Holding a.s., wniósł o oddalenie skargi i obciążenie Agrofert Holding a.s. kosztami postępowania.

W dniu 10 stycznia 2013 roku odbyło się posiedzenie sądu w Pradze, podczas którego ustalono zasady dalszego procedowania w sprawie. Sąd w Pradze wyznaczył termin kolejnego posiedzenia na 23-25 kwietnia 2013 roku.

PKN ORLEN stoi na stanowisku, że rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku jest słuszne i nie ma podstaw do jego uchylenia.

Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych

– Postępowania podatkowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku przeciwko Rafinerii Trzebinia S.A. toczą się postępowania podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku.

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj - wrzesień 2004 roku w kwocie około 100 000 tysięcy PLN. Zarząd Rafinerii Trzebinia złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie („Dyrektor IC”) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. Rafineria złożyła skargę na wyżej wymienione decyzje. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia, uchylając decyzje Dyrektora IC.

maj-sierpień 2004

W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie (organ pierwszej instancji) wydał decyzje zwiększające zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego za miesiące maj - sierpień 2004 roku o kwotę około 80 000 tysięcy PLN. W dniu 14 października 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od powyższych decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie. W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie uchylił decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W dniu 23 marca 2011 roku Naczelnik Urzędu Celnego zawiesił postępowania. Rafineria Trzebinia wniosła do WSA w Krakowie skargi na decyzje Dyrektora Izby Celnej. W dniu 20 kwietnia 2011 roku WSA oddalił skargi Rafinerii Trzebinia.

W dniu 29 czerwca 2011 roku spółka złożyła do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) skargę kasacyjną od wyroku WSA. W dniu 20 marca 2013 roku NSA oddalił skargę kasacyjną. Na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania Zarządu postępowania przed Naczelnikiem Urzędu Celnego są zawieszone.

wrzesień 2004

W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) w Warszawie w zakresie podatku akcyzowego za miesiąc wrzesień 2004 roku, którą NSA wyrokiem w dniu 25 sierpnia 2009 roku oddalił. Postępowanie powróciło na etap postępowania w Urzędzie Celnym.

W dniu 24 listopada 2010 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie ponownie wydał decyzję określającą zobowiązanie z tytułu podatku akcyzowego za wrzesień 2004 roku w kwocie 37 612 tysięcy PLN. W dniu 15 grudnia 2010 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła odwołanie od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie.

W dniu 9 maja 2011 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzję w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Celnego. W dniu 19 maja 2011 roku

Rafineria Trzebinia S.A. złożyła skargę do WSA w Krakowie na decyzję Dyrektora Izby Celnej, a w dniu 13 czerwca 2011 roku uzupełnienie tej skargi.

W dniu 25 stycznia 2012 roku WSA w Krakowie oddalił skargę Rafinerii Trzebinia S.A. i wydał wyrok podtrzymujący decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w zakresie zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku. W dniu 27 lutego 2012 roku Rafineria Trzebinia S.A. otrzymała uzasadnienie wyroku i w dniu 28 marca 2012 roku złożyła skargę kasacyjną od powyższego wyroku.

Sąd Rejonowy V Wydział Ksiąg Wieczystych na wniosek Naczelnika Urzędu Celnego dokonał wpisu hipotek przymusowych kaucyjnych na łączną kwotę 111 334 tysiące PLN na nieruchomości Rafinerii Trzebinia tytułem zabezpieczenia roszczenia wynikającego z decyzji za wrzesień 2004 roku.

Skarga kasacyjna nie została dotychczas rozpoznana.

Rafineria Trzebinia S.A. utworzyła w ciężar kosztów 2011 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych szacowanych negatywnych skutków finansowych związanych z realizacją zobowiązań w podatku akcyzowym.

– Postępowania antymonopolowe

Postępowanie antymonopolowe było prowadzone w związku z podejrzeniem stosowania w latach 1996-2007 przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp. j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kulakowski i Wspólnicy Sp. j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku hurtowej sprzedaży benzyn i oleju napędowego polegającej na ustalaniu detalicznych cen sprzedaży benzyn i oleju napędowego. W dniu 16 lipca 2010 roku Prezes UOKiK wydał decyzję, w której uznał, że PKN ORLEN i Stacja Paliw Kogut Sp. j. uczestniczyli do dnia 16 lipca 2007 roku w praktyce ograniczającej konkurencję i nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 52 700 tysięcy PLN. W dniu 2 sierpnia 2010 roku PKN ORLEN złożył odwołanie od decyzji z 16 lipca 2010 roku do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wyroku z dnia 25 września 2012 roku Sąd uwzględnił w części odwołanie Spółki od decyzji nakładającej karę pieniężną i obniżył wysokość kary do kwoty 26 368 tysięcy PLN. Od wyżej wskazanego wyroku Spółka złożyła apelację wnosząc o jego zmianę poprzez nie stwierdzenie stosowania przez PKN ORLEN praktyki ograniczającej konkurencję, ewentualnie poprzez dalszą redukcję kary pieniężnej. Sprawa jest w toku przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

Prezes UOKiK prowadził postępowanie antymonopolowe wobec ORLEN Oil Sp. z o.o. w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez zawarcie z autoryzowanymi dystrybutorami porozumienia dotyczącego ustalania cen odsprzedaży produktów z linii Platinum. W decyzji z dnia 31 grudnia 2012 roku, doręczonej pełnomocnikowi procesowemu ORLEN Oil Sp. z o.o. w dniu 10 stycznia 2013 roku Prezes UOKiK nałożył karę w wysokości 1 994 tysiące PLN. W dniu 24 stycznia 2013 roku ORLEN Oil Sp. z o.o. złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. ORLEN Oil Sp. z o.o. utworzyła w ciężar kosztów 2012 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych negatywnych skutków finansowych związanych z toczącym się postępowaniem.

– Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA – OPERATOR S.A. (następca prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania Zarządu PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA OPERATOR S.A. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną:

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA – OPERATOR S.A. a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W 2003 roku ENERGA - OPERATOR S.A. zawezwał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A. w wysokości 46 232 tysiące PLN. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA - OPERATOR S.A. w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA - OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA - OPERATOR S.A. w dniu 10 września 2009 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku i zasądził zapłatę przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A. kwoty 46 232 tysięcy PLN powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN dokonał zapłaty. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. W dniu 28 stycznia 2011 roku Sąd Najwyższy po przeprowadzeniu rozprawy kasacyjnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W marcu 2011 roku ENERGA - OPERATOR S.A. dokonała zwrotu części zapłaconej przez PKN ORLEN kwoty w wysokości 30 163 tysięcy PLN. Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 28 listopada 2011 roku ENERGA OPERATOR S.A. dokonała na rzecz PKN ORLEN zapłaty kwoty 45 716 tysięcy PLN, tytułem zwrotu części kwoty zapłaconej przez PKN ORLEN na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2009 roku.

Rozprawy odbyły się w dniach 30 kwietnia 2012 roku i 19 listopada 2012 roku. Sąd Okręgowy zlecił biegłemu sądowemu sporządzenie opinii w zakresie wyliczenia szkody. Po sporządzeniu opinii zostanie wyznaczony nowy termin rozprawy.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym:

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypożwanego w sprawie PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA - OPERATOR S.A. W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądający od ENERGA - OPERATOR S.A. na rzecz PSE kwotę 62 514 tysięcy PLN wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGA - OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGA - OPERATOR S.A. od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądającego wymienioną kwotę. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

W dniu 21 września 2011 roku Sąd Apelacyjny ogłosił wyrok, w którym oddalił powództwo PSE – Operator S.A. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu oraz nakazał zwrot wyegzekwowanej przez PSE Operator kwoty 122 000 tysięcy PLN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A.

Spółki PSE Operator S.A. oraz ENERGA - OPERATOR S.A. złożyły skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. W dniu 11 stycznia 2013 roku po przeprowadzeniu rozprawy Sąd Najwyższy wydał wyrok, którym oddalił skargę kasacyjną ENERGA - OPERATOR S.A., uwzględnił w części skargę kasacyjną PSE Operator, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu sądowi orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Orzeczenie w tej sprawie nie skutkuje powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym, jednakże dokonana w niej wykładnia przepisów prawa może rzutować na stanowisko sądów rozpoznających wyżej opisaną sprawę z powództwa ENERGA - OPERATOR S.A. przeciwko PKN ORLEN.

– Odszkodowanie z tytułu przymusowego wykupu akcji spółki PARAMO a.s.

Spółka UNIPETROL a.s. jest stroną w postępowaniu wszczętym w 2009 roku z powództwa byłych akcjonariuszy mniejszościowych PARAMO a.s. o zmianę wysokości wynagrodzenia w związku z przymusowym wykupem akcji tejże spółki dokonany przez UNIPETROL a.s. w 2009 roku. Spór dotyczy różnicy między oficjalnie zatwierdzoną ceną akcji PARAMO a.s. na dzień wykupu w wysokości 977 CZK za akcję, a ceną żadaną przez akcjonariuszy w wysokości od 1800 do 3200 CZK za akcję. Łączna kwota roszczeń wynosi maksymalnie około 49 552 tysiące PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 304 000 tysiącom CZK). UNIPETROL a.s. uważa wyżej wymienione roszczenia byłych akcjonariuszy spółki PARAMO a.s. za nieuzasadnione.

Sąd potwierdził, iż uchwała walnego zgromadzenia spółki PARAMO a.s. zatwierdzająca przymusowy wykup akcji jest w pełni ważna i skuteczna. Od tej decyzji sądu dwóch powodów złożyło skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego w Czechach. Zostanie ona rozpoznana jedynie w przypadku uznania przez Sąd Najwyższy, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

– Pozew I.P.-95 s.r.o. przeciwko UNIPETROL RPA s.r.o. o odszkodowanie

W dniu 23 maja 2012 roku UNIPETROL RPA s.r.o. otrzymał z Sądu Okręgowego w Ostrawie pozew spółki I.P.-95 s.r.o. o odszkodowanie związane ze złożeniem przez UNIPETROL RPA s.r.o. w listopadzie 2009 roku wniosku o ogłoszenie upadłości spółki I.P.-95 s.r.o. Łączna wartość odszkodowania wynosi około 291 535 tysięcy PLN przeliczone według kursu z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 1 788 559 tysiącom CZK). UNIPETROL RPA s.r.o. jest jednym z ośmiu podmiotów pozwanych solidarnie o zapłatę wyżej wymienionej kwoty.

W ocenie UNIPETROL RPA s.r.o. roszczenie jest nieuzasadnione i bezpodstawne. Sprawa jest w toku przed Sądem Okręgowym w Ostrawie. Strony oczekują na wyznaczenie terminu pierwszej rozprawy.

2.7.2 Postępowania, w których spółki z Grupy ORLEN były stroną pozywającą

– Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mazeikiu Nafta). Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva. PKN ORLEN dochodzi zwrotu kwoty około 774 900 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 250 000 tysiącom USD), zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva, w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył odpowiedź na wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Podczas pierwszego posiedzenia Trybunału Arbitrażowego w Londynie PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji Trybunału Arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN złożył w dniu 3 maja 2010 roku

pozew, w którym dochodzi od Yukos International zapłaty kwoty około 774 900 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada 250 000 tysiącom USD) wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania. W dniu 31 grudnia 2010 roku, Yukos International złożył odpowiedź na pozew, w którym uznał roszczenia PKN ORLEN za bezzasadne oraz wniósł o ich oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz Yukos International zwrotu kosztów postępowania. W dniu 11 lipca 2011 roku PKN ORLEN złożył replikę, w której odniósł się do argumentów podniesionych przez Yukos International w odpowiedzi na pozew. W dniach 28 listopada – 8 grudnia 2011 roku w Londynie odbyła się rozprawa dowodowa przed Trybunałem Arbitrażowym, w trakcie której pełnomocnicy PKN ORLEN i Yukos International podsumowali stanowiska stron oraz przesłuchani zostali świadkowie i biegli powołani przez strony postępowania. Zamykając rozprawę Trybunał Arbitrażowy zobowiązał strony do złożenia w marcu i kwietniu 2012 roku pism procesowych podsumowujących rozprawę oraz pism dotyczących kosztów postępowania. W dniu 29 lutego 2012 roku PKN ORLEN złożył pismo podsumowujące rozprawę dowodową. Pismo takie zostało również złożone przez Yukos International. W dniu 30 marca 2012 roku PKN ORLEN i Yukos International złożyły odpowiedzi na wyżej wymienione pisma podsumowujące rozprawę dowodową. W dniach 13 i 27 kwietnia 2012 roku strony złożyły pisma dotyczące kosztów postępowania. Po wymianie wyżej wymienionych pism przez strony, PKN ORLEN oczekuje na wydanie orzeczenia przez Trybunał Arbitrażowy.

– Odszkodowania z tytułu poniesionych szkód majątkowych

Rafineria Trzebinia S.A. występuje jako oskarżyciel posiłkowy w sprawie karnej prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Krakowie dotyczącej nadużyć związanych z wykonaniem inwestycji – instalacji do estryfikacji olejów roślinnych, w wyniku których Rafineria Trzebinia S.A. miała ponieść szkodę, szacowaną na 79 000 tysięcy PLN. Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wniesiony został w grudniu 2010 roku. Spółka złożyła wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody. Postępowanie jest w toku przed sądem pierwszej instancji. W dniu 12 lutego 2013 roku sąd umorzył postępowanie. Spółka wniosła zażalenie na decyzję sądu, które nie zostało jeszcze przez sąd rozpoznane.

AB ORLEN Lietuva jest stroną powodową w postępowaniu przeciwko RESORT MARITIME SA, The London Steamship Owners' Mutual Insurance Association Limited, Sigma Tankers Inc., Cardiff Maritime Inc., Heidenreich Marine, Heidenreich Maritime Inc. oraz Heidmar Inc. o zapłatę odszkodowania za szkodę spowodowaną uderzeniem tankowca w bóję Terminala w Butingė w dniu 29 grudnia 2005 roku. Łączna kwota roszczenia wynosi około 71 040 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 60 000 tysiącom LTL). Postępowanie toczy się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym w Kłajpedzie.

– Postępowania podatkowe

Spółka UNIPETROL RPA s.r.o., jako następca prawny CHEMOPETROL a.s., jest stroną w postępowaniu dotyczącym ustalenia ważności podatkowej ulgi inwestycyjnej na rok 2005. UNIPETROL RPA s.r.o. domaga się zwrotu podatku dochodowego zapłaconego przez CHEMOPETROL a.s. w 2006 za rok 2005 w związku z brakiem zastosowania ulgi inwestycyjnej. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 52 975 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2012 roku (co odpowiada około 325 000 tysiącom CZK).

– Postępowanie arbitrażowe przeciwko Basell Europe Holding B.V.

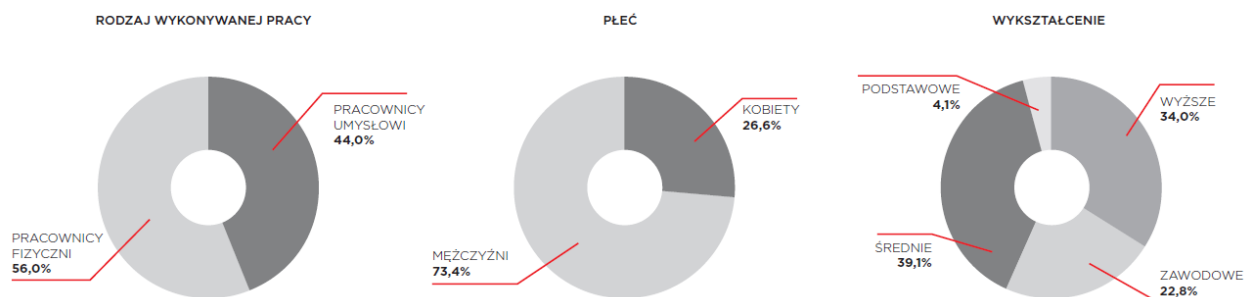
W dniu 20 grudnia 2012 roku PKN ORLEN przesłał do Basell Europe Holding B.V. wezwanie wszczynając postępowanie arbitrażowe *ad hoc* w związku z Umową Joint Venture zawartą w 2002 roku pomiędzy PKN ORLEN a Basell Europe Holding B.V. PKN ORLEN dochodzi odszkodowania na rzecz swoją lub w zależności od decyzji sądu, na rzecz Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. w kwocie 112 110 tysięcy PLN (co odpowiada około 27 423 tysiącom EUR) plus odsetki. Odszkodowanie dotyczy ceny produktów Basell ORLEN Polyolefins sp. z o.o., które nabywa Basell Sales & Marketing Company B.V. (spółka powiązana z Basell Europe Holdings B.V. w rozumieniu wyżej wymienionej Umowy Joint Venture) dla celów ich dalszej odsprzedaży w swojej sieci. Postępowanie arbitrażowe będzie toczyło się w Londynie przed Trybunałem Arbitrażowym *ad hoc* działającym w oparciu o Regulamin Arbitrażowy Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL). Obecnie trwa powoływanie członków Trybunału Arbitrażowego.

2.8 Istotne transakcje w Grupie ORLEN na warunkach innych niż rynkowe

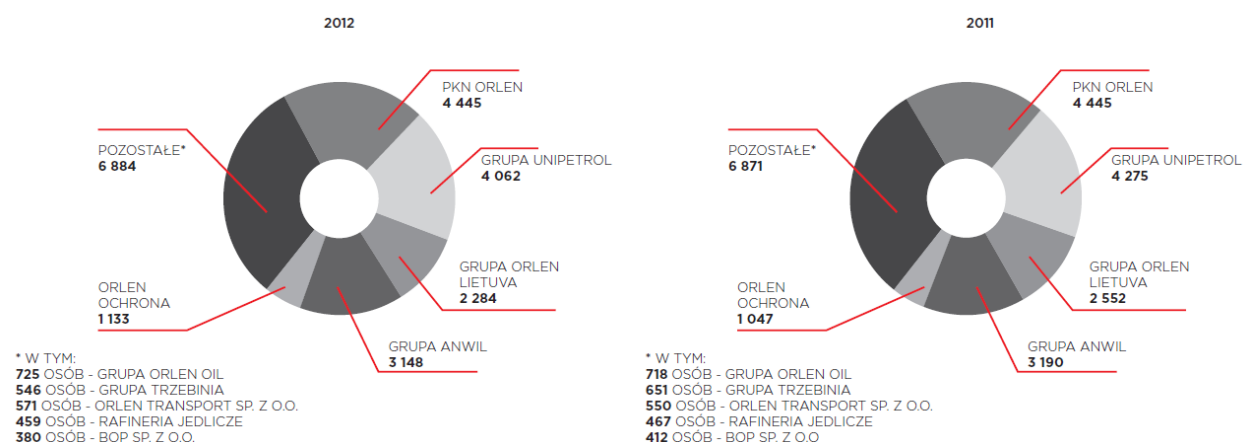
W 2012 roku w Grupie ORLEN nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

2.9 Zatrudnienie, polityka i realizowane programy kadrowe w Grupie ORLEN

W 2012 roku polityka zatrudnienia w Grupie ORLEN koncentrowała się na dwóch kluczowych aspektach. Pierwszy z nich dotyczył procesów restrukturyzacyjnych w Grupie ORLEN Lietuva, Grupie Unipetrol oraz Grupie Trzebinia. W efekcie działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w tych jednostkach zatrudnienie w Grupie ORLEN zmniejszyło się o 586 osób (r/r). Drugi element to pozyskanie odpowiednich zasobów ludzkich w związku z rozwojem spółek Grupy ORLEN, w tym zintensyfikowanie działań w segmencie wydobywczym w spółce ORLEN Upstream oraz powiększanie udziału w rynku krajowym (pozyskanie nowych kontraktów przez ORLEN Transport Sp. z o.o. oraz ORLEN Wier Sp. z o.o.) i zagranicznym (utworzenie ORLEN Apsauga UAB na Litwie).

WYKRES 1. Struktura zatrudnienia w Grupie ORLEN w grupach zawodowych w 2012 roku.

Na koniec 2012 roku w Grupie ORLEN zatrudnionych było 21 956 osób. Zatrudnienie w największych podmiotach Grupy ORLEN przedstawia poniższy wykres.

WYKRES 2. Stan zatrudnienia na koniec 2012 i 2011 roku w spółkach Grupy ORLEN.

Polityka rekrutacji

Polityka rekrutacyjna Grupy ORLEN koncentrowała się na pozyskaniu wysokiej klasy specjalistów, których wiedza oraz kompetencje w połączeniu z doświadczeniem i profesjonalizmem obecnych pracowników pozwolą zapewnić ciągłość oraz najwyższy poziom realizowanych przez Grupę ORLEN procesów biznesowych.

Kontynuowano realizację Programu Adaptacji, dzięki któremu nowozatrudnieni pracownicy poznają działalność Spółki i jej kulturę organizacyjną. Oprócz spotkania inauguracyjnego i udziału w warsztatach z ekspertami z różnych obszarów spółki pracownicy w ramach Programu Adaptacji realizują również szkolenie e-learningowe obejmujące swoim zakresem zarówno historię, jak i aktualne kwestie organizacyjne i pracownicze. W 2012 roku Program Adaptacji rozszerzony został o część dotyczącą wartości i zasad postępowania oraz o wizytę na stacji paliw.

Polityka kadrowa („HR”)

W roku 2012 zatwierdzona została Polityka zarządzania potencjałem pracowników Grupy ORLEN na lata 2013-2017. Polityka obejmuje zasady i dobre praktyki w takich obszarach jak: rekrutacja i adaptacja, ocena kompetencji, szkolenia i rozwój, wynagradzanie, zarządzanie mobilnością pracowników.

Polityka jest zbiorem ogólnych rozwiązań, opartych o najlepsze praktyki rynkowe, porządkujących zarządzanie kadrami w Grupie ORLEN. Wyznaczone kierunki strategiczne to:

- kształtowanie kultury organizacji w oparciu o wartości,
- budowa nowoczesnej, koncernowej organizacji wspierającej menedżerów,
- wdrażanie najlepszych praktyk, standardów oraz narzędzi zarządzania kadrami,
- stały wzrost efektywności i jakości procesów kadrowych w Grupie ORLEN.

Rozwój Funkcji HR

W ramach projektu centralizacji procesów kadrowo-płacowych kontynuowano budowę Centrum Transakcyjnego w ramach struktury ORLEN Księgowość Sp. z o.o. Do końca 2012 roku przeprowadzono migrację procesów kadrowo-płacowych z 30 spółek zależnych. Migracja procesów pozwoli na wdrożenie jednolitych standardów informatycznych a także organizacyjnych.

Kontynuowano również prace związane z rozwojem funkcji HR Biznes Partnerów. Wypracowane w 2012 roku rozwiązania znacznie poprawiły efektywność realizowanych procesów kadrowych oraz usprawniły bieżące wsparcie menedżerów w zakresie zarządzania pracownikami. Funkcja HR Biznes Partnera została rozszerzona na spółki Grupy ORLEN celem zapewnienia spójności z rozwiązaniami wdrożonymi w PKN ORLEN.

Rozwój i szkolenia

Działania w zakresie rozwoju i szkoleń koncentrowały się, podobnie jak w roku poprzednim, na wzmacnianiu kompetencji pracowników pod kątem zabezpieczenia realizacji celów biznesowych oraz kształtowania pożądanej kultury organizacyjnej. Ważnym wydarzeniem był cykl szkoleń dla kadry menedżerskiej, zrealizowany w wyniku wdrożenia nowych wartości Spółki. Warsztaty te miały na celu przedstawienie roli wszystkich pracowników w kształtowaniu kultury organizacyjnej firmy i wdrażaniu standardów etycznych w codziennej pracy. Centralne programy rozwojowe dla kadry menedżerskiej oraz mistrzów procesów produkcyjnych zostały rozszerzone o moduł "zarządzanie przez wartości".

W roku 2012 kontynuowane były kluczowe projekty rozwojowe, w tym projekt dla Talentów oraz warsztaty rozwojowe dla menedżerów. W ramach wszystkich działań szkoleniowo-rozwojowych przeszkolono ponad 7 tysięcy pracowników, wśród których byli także pracownicy Spółek Grupy ORLEN.

Praktyki studenckie i programy stażowe

PKN ORLEN troszczy się o rozwój zawodowy nie tylko swoich pracowników, ale również osób młodych, absolwentów uczelni wyższych oraz szkół średnich stwarzając im możliwość zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych dzięki uczestnictwie w programach praktyk czy staży. Konsekwentnie, od 2002 roku PKN ORLEN we współpracy z Urzędami Pracy na terenie całego kraju realizuje Program Stażowy w ramach którego stażyści odbywają kilkumiesięczne płatne staże w różnych obszarach firmy. W 2012 roku staże koncentrowały się głównie w obszarze produkcji, ale stażyści zdobywali także doświadczenia w obszarze finansów i w obszarach wsparcia. Łącznie w 2012 roku ponad 350 osób odbyło praktyki i staże w PKN ORLEN. Po zakończeniu staży wybrani stażyści rozpoczęli pracę w PKN ORLEN. W 2012 roku PKN ORLEN po raz kolejny przystąpił do ogólnopolskiego konkursu „Grasz o staż” i ufundował płatne praktyki dla 5 laureatów konkursu.

Oprócz programów praktyk czy staży, do uczniów i studentów w 2012 roku skierowano również działania edukacyjno - informacyjne:

- dzień otwarty w Zespole Rekrutacji „Pytanie o rekrutowanie”, którego celem było budowanie kultury otwartości i dostępu do informacji, wspieranie lokalnego rynku pracy oraz wsparcie edukacyjne, dzięki któremu uczniowie, studenci i absolwenci mają możliwość uzyskania szerszych informacji dotyczących metod aplikowania i wymaganych dokumentów, a także poszerzenia wiedzy na temat etapów rekrutacji, informacji zwrotnych oraz istniejących możliwości (rekrutacje, staże, praktyki)
- „Dzień Wiedzy z ORLENEM” – cykl spotkań na uczelniach, których celem było informowanie o działalności i innowacyjności PKN ORLEN. Podczas spotkań eksperci z PKN ORLEN przybliżali tematykę związaną z produkcją produktów rafineryjnych i petrochemicznych, a studenci mieli możliwość skonfrontowania wiedzy teoretycznej z najlepszymi praktykami rynkowymi.

Dialog społeczny i świadczenia socjalne

Obowiązujące w PKN ORLEN zasady dialogu społecznego oparte są na regulacjach wewnętrznych oraz wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Otwarty dialog społeczny oraz jego podstawowe formy instytucjonalne spełniają istotną rolę w przebiegu złożonych procesów kadrowych w spółkach Grupy ORLEN, pozwalając na budowanie konstruktywnych i trwałych rozwiązań we współpracy z przedstawicielami pracowników.

Grupa ORLEN zapewnia pracownikom wsparcie socjalne w formie różnorodnych świadczeń takich jak dofinansowanie do wypoczynku lub leczenia sanatoryjnego, rehabilitacji, opieki nad dzieckiem, zajęć rekreacyjno-sportowych oraz działalności kulturalno-oświatowej, bezzwrotne zapomogi, zwrotne pożyczki na cele mieszkaniowe oraz zakup paczek lub bonów świątecznych dla dzieci pracowników.

Nagrody i certyfikaty

Polityka i praktyki kadrowe zostały poddane badaniom niezależnych organizacji. Analizowane były świadczenia podstawowe, świadczenia dodatkowe, warunki pracy, szkolenia i rozwój, rozwój kariery zawodowej oraz zarządzanie kulturą organizacyjną firmy. Efektem badań i oceny są następujące wyróżnienia:

- Certyfikat „Top Employers 2012” - przyznany przez Instytut CRF (Corporate Research Foundation)
- I miejsce w rankingu "Najbardziej pożądani pracodawcy 2012 roku w opinii specjalistów i menadżerów" w kategorii: energetyka, paliwa i gaz – III edycja badania Antal International
- tytuł "Pracodawca Godny Zaufania w kategorii – przemysł wydobywczy" przyznany przez Kapitułę III edycji Konkursu Pracodawca Godny Zaufania.

2.10 Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących
TABELA 14. Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu Spółki pełniącym funkcję w 2012 roku oraz w latach poprzednich (tysiące PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2011
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki, w tym:		
- wynagrodzenia i inne świadczenia	6 454	6 498
Dariusz Krawiec	1 666	1 524
Sławomir Jędrzejczyk	1 404	1 404
Piotr Chelmiński ¹⁾	951	-
Wojciech Kotlarek ²⁾	-	549
Krystian Pater	1 104	1 015
Grażyna Piotrowska-Oliwa ³⁾	240	555
Marek Podstawa ⁴⁾	871	-
Marek Serafin ⁵⁾	-	1 381
Piotr Wielowieyski ⁶⁾	218	70
- premie za rok poprzedni	4 186	5 454
Dariusz Krawiec	1 440	1 440
Sławomir Jędrzejczyk	1 320	1 320
Wojciech Kotlarek	-	756
Krystian Pater	910	798
Grażyna Piotrowska-Oliwa	516	-
Marek Serafin	-	1 140
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących funkcje w latach poprzednich, w tym:	862	-
Wojciech Kotlarek	292	-
Marek Serafin ⁷⁾	570	-
Ogółem:	11 502	11 952

¹⁾ za okres od 10 marca 2012 roku

²⁾ dotyczy okresu pełnienia funkcji od 1 stycznia do 29 czerwca 2011 roku oraz świadczenia z tytułu zakazu konkurencji

³⁾ za okres pełnienia funkcji od 30 czerwca 2011 roku do 18 marca 2012 roku

⁴⁾ za okres od 19 marca 2012 roku

⁵⁾ za okres do 8 grudnia 2011 roku

⁶⁾ delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu od 9 grudnia 2011 roku do 9 marca 2012 roku

⁷⁾ dotyczy wypłaconego wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji

Na 31 grudnia 2012 roku pozostaje należne wynagrodzenie z tytułu odprawy byłego Członka Zarządu Marka Serafina w wysokości 570 tysięcy PLN. Wynagrodzenia należne na 31 grudnia 2011 z tytułu odprawy i zakazu konkurencji byłego Członka Zarządu Marka Serafina do wypłaty w 2012 roku wyniosły 1 140 tysięcy PLN.

TABELA 15. Premie potencjalnie należne Członkom Zarządu Spółki za dany rok do wypłaty w roku kolejnym (tysiące PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2011
Dariusz Krawiec	1 440	1 440
Sławomir Jędrzejczyk	1 320	1 320
Piotr Chelmiński	918	-
Wojciech Kotlarek	-	374
Krystian Pater	1 020	910
Marek Podstawa	801	-
Grażyna Piotrowska-Oliwa	219	516
Marek Serafin	-	900
Ogółem:	5 718	5 460

Wysokość premii została oszacowana przy założeniu pełnej realizacji przez Członków Zarządu zadań premiowych na rok 2012.

TABELA 16. Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego Grupy ORLEN (tysiące PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2011
Wynagrodzenia i inne świadczenia członków kluczowego personelu kierowniczego Spółki:		
- pozostali kluczowy personel kierowniczy Spółki	31 023	32 762
- kluczowy personel kierowniczy spółek zależnych Grupy ORLEN	151 416	146 253
Ogółem:	182 439	179 015

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego (w tym Członków Zarządu)

W 2012 roku kluczowa kadra menedżerska była objęta rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk w Grupie ORLEN mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami, w celu osiągnięcia najlepszych wyników w skali PKN ORLEN i Grupy ORLEN. Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, którego dotyczą, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania.

Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w wyniki osiągnięte przez Grupę ORLEN.

Od stycznia 2012 roku nastąpiła nowelizacja Regulaminu Premiowania MBO dla wyższej kadry kierowniczej w Grupie ORLEN. Celem nowelizacji było dalsze zwiększenie elastyczności i motywacyjnego charakteru systemu.

Wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki z tytułu zasiadania w Zarządach lub Radach Nadzorczych spółek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych (tysiące PLN)

Członkowie Zarządu PKN ORLEN zasiadający w roku 2012 i 2011 w Zarządach lub Radach Nadzorczych spółek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych Grupy ORLEN nie pobierali z tego tytułu wynagrodzenia, z wyłączeniem Unipetrol a.s., przy czym wynagrodzenia z tego tytułu przekazywane były na rzecz Fundacji ORLEN Dar Serca. Na dzień 31 grudnia 2012 trzech Członków Zarządu PKN ORLEN zasiadało w Radzie Nadzorczej oraz jeden w Zarządzie Unipetrol a.s.

TABELA 17. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN (tysiące PLN).

	2012	2011
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki, w tym:		
Cezary Banasiński ¹⁾	145	-
Paweł Bialek ²⁾	88	-
Grzegorz Borowiec	149	143
Artur Gabor	150	143
Michał Gołębiowski ³⁾	145	-
Marek Karabula ⁴⁾	36	143
Krzysztof Kołach ⁵⁾	4	143
Maciej Mataczyński	191	184
Leszek Pawłowicz	153	146
Angelina Sarota	149	143
Piotr Wielowiejski ⁶⁾	8	133
Janusz Zieliński ⁷⁾	4	144
Ogółem:	1 222	1 322

1) za okres pełnienia funkcji od 12 stycznia 2012 roku

2) za okres pełnienia funkcji od 30 maja 2012 roku

3) za okres pełnienia funkcji od 12 stycznia 2012 roku

4) za okres pełnienia funkcji do 28 marca 2012 roku

5) za okres pełnienia funkcji do 12 stycznia 2012 roku

6) za okres pełnienia funkcji od 1 stycznia 2011 roku do 8 grudnia 2011 roku oraz od 10 marca 2012 roku do 28 marca 2012 roku, od 9 grudnia 2011 roku do 9 marca 2012 roku delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu
7) za okres pełnienia funkcji do 11 stycznia 2012 roku

Umowy zawarte z osobami zarządzającymi o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W przypadku pozostałych spółek Grupy ORLEN Członkowie Zarządu standardowo zobowiązani są od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy. W tym okresie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Natomiast odprawa z tytułu odwołania z zajmowanego stanowiska wynosi standardowo trzy- lub sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Polityka wynagrodzeń Zarządu PKN ORLEN oraz zasady jej ustalania zostały opisane w [pkt 7.9](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

3. DZIAŁALNOŚĆ GRUPY ORLEN

3.1 Wprowadzenie

Rafineryjne aktywa produkcyjne Grupy ORLEN stanowią 80% łącznych mocy wytwórczych w Polsce, Republice Czeskiej, Litwie, Łotwie i Estonii.

Grupa ORLEN zarządza kompleksem 6 rafinerii zlokalizowanych w Polsce (Płock, Trzebinia, Jedlicze), na Litwie (Możejki) oraz w Republice Czeskiej (Litvinov, Kralupy).

Grupa ORLEN jest również liderem sprzedaży paliw w Polsce i na Litwie z silną pozycją w Czechach, na Słowacji i Ukrainie.

Głównymi produktami handlowymi Grupy ORLEN są:

- w ramach segmentu rafineryjnego: benzyna, olej napędowy, lekki olej opałowy, paliwo Jet A-1, gaz płynny, ciężki olej opałowy,
- w ramach segmentu petrochemicznego: etylen, propylen, polietylen, polipropylen, kwas tereftalowy, benzen, butadien, aceton, fenol, glikole, toluen, ortoksylen, paraksylen, PCW, granulaty PCW, saletra amonowa, soda kaustyczna, ług sodowy.

SCHEMAT 3. Główne aktywa produkcyjne w regionie.

Typ rafinerii i jej opis	Rafinerie w GK PKN ORLEN	Najbliższe rafinerie konkurencyjne
 Supersite - Rafineria o strategicznym znaczeniu, dużym stopniu głębokości przerobu, zintegrowana z działalnością petrochemiczną	• Płock	• brak
 Złota (Gold) - Duża złożoność aktywów i głębokość przerobu sprzyjająca zyskowności rafinerii, posiadająca często korzystną lokalizację	• brak	• Schwedt • Leuna • Bratislava • Duna
 Srebrna (Silver) - Mniej złożone zakłady generujące umiarkowany poziom zwrotów.	• Możejki • Litvinov	• Gdańsk • Schwedt • Bayernoil
 Niszowa (Niche) - Zakłady wspierające działalność petrochemiczną, produkujące produkty specjalistyczne lub działające na niszowych rynkach	• Kralupy	• Ingolstadt
 Specjalistyczna (Speciality) - Zakłady, w których większość produkcji to produkty specjalistyczne, takie jak oleje lub asfalt	• Paramo (część rafinerijna w procesie zamknięcia)	• brak

3.2 Działalność Grupy ORLEN w segmencie rafineryjnym

3.2.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne Grupy ORLEN

Branża rafineryjna stoi przed szeregiem wyzwań wpływających na jej perspektywę strategiczną. W Europie prognozowane jest dalsze ograniczenie popytu na paliwa. Kluczowe czynniki wpływające na taką sytuację to przewidywane dążenie do ograniczenia emisyjności gospodarki europejskiej, stopniowa zamiana oleju opałowego gazem naturalnym oraz wzrost efektywności energetycznej, zarówno przemysłu, jak i gospodarstw domowych.

Kolejnym ważnym trendem wpływającym na ekonomikę branży jest strukturalna zmiana struktury popytu. Rok 2012 był kolejnym rokiem pogłębiającej się nadpodaży benzyn na rynku Europy Środkowej przy deficycie oleju napędowego. Do 2020 roku przewiduje się dalszy wzrost popytu na olej napędowy z uwagi na brak realnej alternatywy dla tego paliwa jako podstawowego w transporcie. Spadek popytu na benzyny spowodowany jest zarówno niższym popytem wewnętrznym, jak i mniejszym eksportem (głównie do USA).

Filarami rozwoju segmentu rafineryjnego Grupy ORLEN w świetle przyjętej strategii na lata 2013-2017 jest dalsza poprawa efektywności poprzez wzrost przerobu ropy i uzysku paliw, obniżanie energochłonności procesów oraz wzmacnianie wartości aktywów poprzez optymalne nakłady inwestycyjne i realizację projektów o wysokiej rentowności.

W stosunku do 2011 roku Grupa ORLEN zwiększyła przerób ropy o 1% (r/r) do 27,9 milionów ton, wykorzystanie mocy przerobowych oraz uzysk paliw wzrosły o 1 p.p. (r/r) do poziomu odpowiednio: 90% oraz 77%.

Największy kompleks rafineryjno-petrochemiczny Grupy ORLEN zlokalizowany w Płocku uznawany jest za jeden z najnowocześniejszych zintegrowanych zakładów produkcyjnych w Europie Środkowo-Wschodniej. W 2012 roku przerób ropy naftowej w rafinerii w Płocku osiągnął

poziom 15,2 miliona ton. Łącznie krajowi producenci paliw pokrywają ponad 90% zapotrzebowania na paliwa w Polsce. Pozostała część rynku jest bilansowana importem.

Rafinerie południowe (Trzebinia, Jedlicze) specjalizują się w usługach związanych z magazynowaniem i dystrybucją paliw, produkcją biokomponentów, baz olejowych, olejów opałowych a także regeneracją olejów przepracowanych.

Rafineria w Możejkach jest jedyną rafinerią na rynku państw bałtyckich (Litwa, Łotwa i Estonia). W 2012 roku przerób ropy naftowej wyniósł 8,5 miliona ton. Aktualne zdolności produkcyjne litewskiej rafinerii znacznie przewyższają zapotrzebowanie lokalnego rynku, co pozwala AB ORLEN Lietuva kierować znaczną część produktów na rynki europejskie oraz drogą morską na rynek amerykański.

Przerób ropy naftowej w Grupie Unipetrol od II półrocza 2012 roku jest realizowany wyłącznie przez rafinerie w Kralupach i Litwinowie w związku zaprzestaniem przerobu przez rafinerię Paramo a.s. (Pardubice). W 2012 roku przerobiły one łącznie 3,9 miliona ton ropy naftowej. Rynek czeski jest bilansowany przede wszystkim rodzimą produkcją. Jedynie w przypadku paliwa lotniczego, przy stałym udziale produkcji własnej, rosnący rynek jest uzupełniany importem.

Główne źródło zaopatrzenia w surowiec do produkcji stanowią północna i południowa nitka ropociągu „Przyjaźń” (Płock i Litvinov, Kralupy) oraz rurociąg IKL (Kralupy). Dostawy ropy do rafinerii w Możejkach są realizowane drogą morską przez terminal w Butyńdze.

Trendy w konsumpcji paliw na rynkach obsługiwanych przez Grupę ORLEN zostały zaprezentowane w [pkt 3.6.3](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Do największych konkurentów Grupy ORLEN w regionie należą rafinerie:

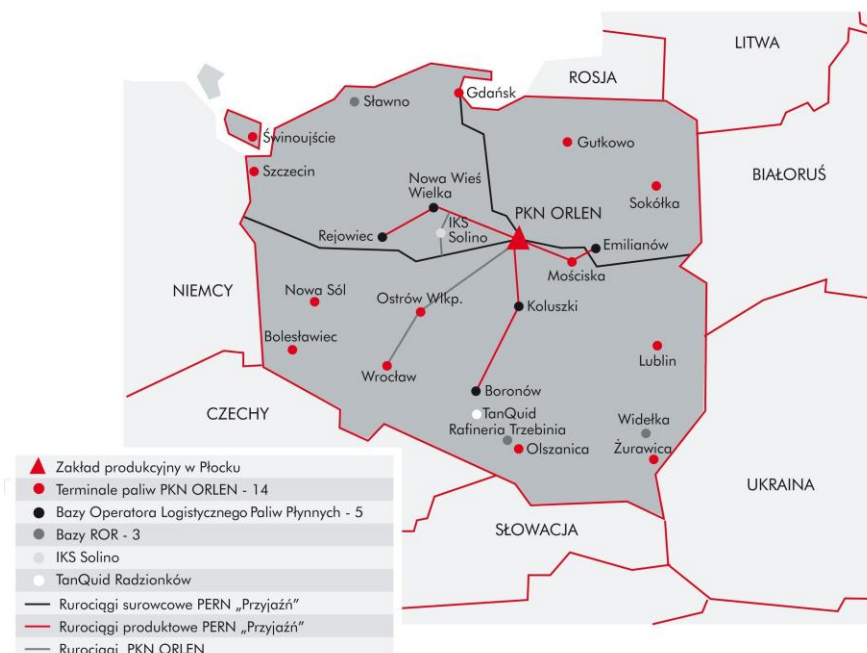
- Grupa Lotos położona na wybrzeżu Morza Bałtyckiego w Gdańsku, druga co do wielkości rafineria w Polsce. Moce przerobowe Rafinerii z Gdańska wynoszą 10,5 milionów ton ropy naftowej rocznie.
- Rafineria Mitteldeutschland w Leuna/Spargau z Grupy Total położona w południowo-wschodnich Niemczech w odległości około 150 km od granicy polsko-niemieckiej. Zdolność przerobowa rafinerii wynosi 11,0 milionów ton rocznie.
- Rafineria PCK w Schwedt położona na północny wschód od Berlina, w odległości około 20 km od granicy polsko-niemieckiej. Akcjonariat PCK stanowią międzynarodowe koncerny naftowe (Shell, BP, Eni, Total i Rosneft). Moce przerobowe rafinerii wynoszą około 10,5 milionów ton ropy naftowej rocznie.
- Slovnaft – Grupa rafineryjna, dystrybucyjna oraz petrochemiczna o dominującej pozycji w Republice Słowackiej, zlokalizowana w pobliżu Bratysławy, około 350 km na południe od granicy z Polską. Zdolności przerobu ropy naftowej przez tę rafinerię wynoszą około 6,0 milionów ton rocznie.
- Rafineria Mozyr - największa rafineria na Białorusi o zdolności przerobu ropy naftowej na poziomie 15,7 miliona ton ropy rocznie.

Rozwinięta infrastruktura logistyczna zapewnia Grupie ORLEN istotną przewagę konkurencyjną. Dążąc do maksymalizacji efektywności magazynowania oraz płynności przesyłu surowców i produktów, Grupa ORLEN wykorzystuje terminale paliw, lądowe i morskie bazy przeładunkowo-magazynowe, sieć przesyłowych rurociągów surowcowo-produktowych oraz transport kolejowy i samochodowy.

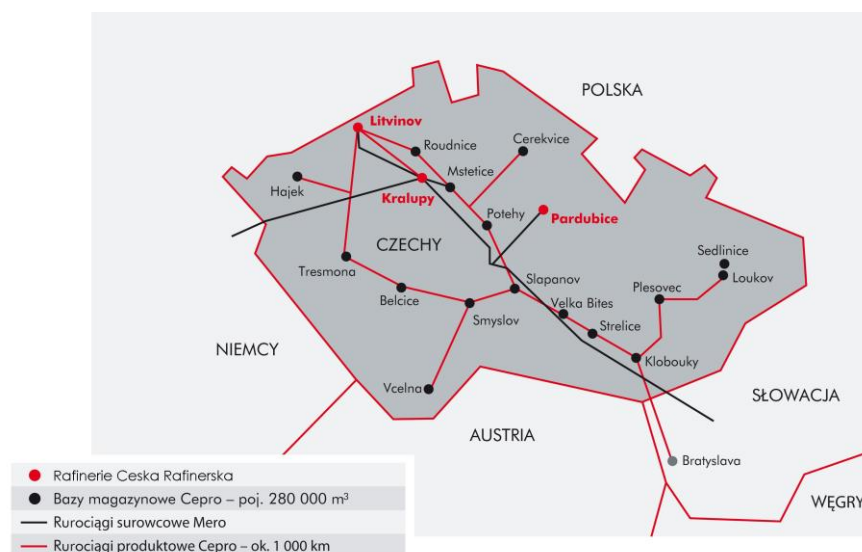
W 2012 roku transport rurociągowy był podstawową formą przesyłu surowców i produktów Grupy ORLEN. Łączna długość wykorzystywanych sieci rurociągów, w tym własnych i dzierżawionych w Polsce, Czechach i na Litwie, wynosiła ponad 2,1 tysiące km.

Na rynku polskim PKN ORLEN korzysta z 570 km rurociągów należących do Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych "Przyjaźń" oraz infrastruktury własnej na odcinku Płock – Ostrów Wielkopolski – Wrocław o długości 379 km.

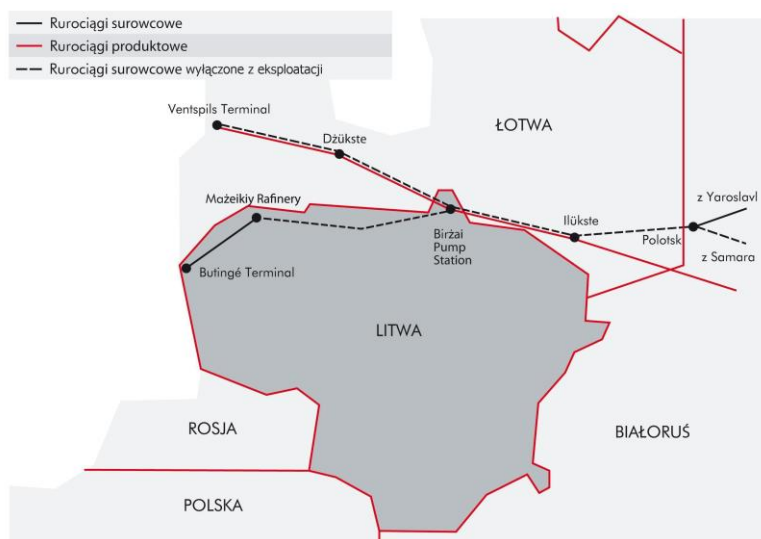
Na potrzeby operacyjne w zakresie przyjęcia, magazynowania, wydania i przeładunku paliw w 2012 roku Grupa ORLEN na terenie Polski wykorzystywała łącznie 25 obiektów (własne terminale paliw i bazy podmiotów trzecich). Łączna pojemność magazynowa w ramach infrastruktury własnej oraz zawartych umów wynosiła na koniec 2012 roku około 7 milionów m³.

SCHEMAT 4. Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN w Polsce.

W 2012 roku na rynku czeskim Grupa ORLEN korzystała z 1 100 km rurociągu oraz z 12 baz magazynowo-dystrybucyjnych należących do państwowego operatora CEPRO oraz z dwóch baz magazynowych wynajmowanych od podmiotów trzecich.

SCHEMAT 5. Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN w Republice Czeskiej.

W 2012 roku rafineria ORLEN Lietuva w dalszym ciągu nie korzystała z rurociągu przesyłowego „Przyjaźń”, który od 2006 roku jest wyłączony z pracy. Na terytorium Litwy zlokalizowany jest odcinek rurociągu produktowego Samara – Ventspils należący do AB ORLEN Lietuva. W 2012 roku ORLEN Lietuva podpisała z Kłajpedos Nafta długoterminowy kontrakt zabezpieczający pojemności magazynowe na potrzeby operacyjne spółki. Dokonano także zmiany struktury terminali paliw – zrezygnowano ze współpracy z terminalem w Jonawie na rzecz terminala w Kownie.

SCHEMAT 6. Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN na Litwie.

3.2.2 Badania i rozwój technologiczny

W 2012 roku Grupa ORLEN wykonała szereg prac badawczo-rozwojowych związanych z opracowywaniem technologii nowych produktów, poprawą jakości wytwarzanych wyrobów, doskonaleniem technologii produkcji oraz ograniczeniem negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Prace prowadzone były zarówno we własnym zakresie, jak i wspólnie z instytucjami i ośrodkami badawczymi, uczelniami wyższymi oraz jednostkami prowadzącymi działalność badawczo-rozwojową.

W 2012 roku w PKN ORLEN zawarto 69 nowych umów oraz aneksowano 16 w zakresie współpracy z instytucjami i ośrodkami badawczymi oraz szkołami wyższymi. Najważniejsze opracowania z zakresu działalności badawczo-rozwojowej były związane z analizą oddziaływania pieców technologicznych instalacji PKN ORLEN w Płocku na środowisko w zakresie ochrony powietrza z uwzględnieniem optymalizacji rodzajów, proporcji i jakości stosowanych paliw. Kolejnymi projektami były przeprowadzone ekspertyzy w zakresie możliwości wykorzystania wyłączonych z ruchu instalacji HON II i III oraz unifikacja procesu bilansowania obrotu alkoholem etylowym w składach podatkowych. Zrealizowano również ocenę zgodności wyznaczenia energii elektrycznej w skojarzeniu z produkcją ciepła w Elektrociepłowni w świetle wymagań dyrektywy 2004/8/WE oraz ocenę pracy układów wytwarzania próżni na instalacji DRW II, III, IV i VI pod kątem optymalizacji uzysków frakcji próżniowych i stabilności pracy kolumn próżniowych. W 2012 roku zakończona została modernizacja instalacji Alkylacji HF (Alkylation Hydrofluoric Acid) co wpłynęło na zmniejszenie poziomów kwasu HF w instalacji i przełożyło się na poprawę bezpieczeństwa pracy oraz redukcję kosztów operacyjnych.

W 2012 roku w rafinerii Grupy ORLEN Lietuva kontynuowano prace badawczo-rozwojowe związane z dalszą poprawą efektywności procesów produkcyjnych. Cykliczny postój remontowy został wykorzystany na wdrożenie 54 dużych projektów, z których najistotniejszy to wymiana cyklonów w reaktorze na instalacji Fluidalnego Krągu Katalitycznego, która w połączeniu z wewnętrzną optymalizacją pracy tej instalacji, wpłynie na wzrost uzysku paliw oraz ograniczenie zużycia pary i katalizatorów. Uruchomiony został także nowy system chłodzenia na kolumnie K-601 instalacji VDU (Vacuum Distillation Unit), który przyczyni się do zwiększenia uzysku produktów lekkich w sezonie letnim i tym samym wpłynie na zmniejszenie produkcji pozostałości próżniowej.

Implementacja szeregu inicjatyw efektywnościowych do których należały m.in. montaż energooszczędnych palników pochodni na instalacjach, obniżenie ciśnienia reakcji przy produkcji arktycznego oleju napędowego na instalacji odsiarczania oleju napędowego, modernizacja wymienników ciepła na instalacjach oraz montaż zdmuchiwaczy sadzy wpłynęła bezpośrednio na poprawę wskaźników energochłonności instalacji.

Kontynuowano budowę zaawansowanej technologicznie instalacji Visbreaker Vacuum Flasher, która zapewni pogłębiony przerób i wyższe uzyski lekkich frakcji. Zainicjowano również prace nad projektami wpływającymi na podniesienie jakości produktów m.in. Instalację Izomeryzacji, która zwiększy liczbę oktanową produkowanych benzyn oraz Instalację Hydrokrakingu MHC (mildhydrocracker) wpływającą na wzrost produkcji oleju napędowego.

Działalność badawczo-rozwojowa Grupy Unipetrol w segmencie rafineryjnym była realizowana we współpracy ze spółką Výzkumný ústav anorganické chemie a.s. (VUANCh). Realizowane projekty miały na celu poprawę i optymalizację procesów produkcyjnych. Do najważniejszych prac z tego zakresu należało przeprowadzenie analizy możliwości zagospodarowania na instalacji Fluidalnego Krągu Katalitycznego alternatywnych frakcji dostępnych z produkcji środków smarnych lub olejów roślinnych oraz badania możliwości alternatywnego wykorzystania oleju sklarowanego z tej instalacji.

Kolejne projekty były związane z analizami procesów i procedur technologicznych mającymi na celu podniesienie właściwości olejów bazowych, zebranie informacji na temat aktualnego stanu prac i badań dotyczących potencjalnego wykorzystania destylatu próżniowego z instalacji Hydrokrakingu i Visbreakingu oraz danych technicznych do przeprowadzenia pilotażowego testu katalizatorów w Unipetrol RPA.

ORLEN Oil Sp. z o.o. prowadziła prace badawczo-rozwojowe związane z opracowaniem nowych oraz modernizacją aktualnie wykorzystywanych technologii w segmencie olejów dla motoryzacji i przemysłu. Zrealizowano cykl badań porównawczych olejów do silników samochodów osobowych w klasach 5W-30, 5W-40 i 10W-40 w zakresie Fuel Economy i Friction Losses, opracowano technologię olejów do przekładni samochodów osobowych w klasie 75W-80 oraz zakończono badania związane z opracowaniem technologii syntetycznego oleju do sprężarek powietrza. W segmencie Olejów Przemysłowych i Branżowych opracowano i wdrożono 10 technologii olejów do procesów obróbkowych, hartowania i gazowych silników przemysłowych. W segmencie Smarów Plastycznych zaimplementowano 6 nowych technologii. Kontynuowany był także program pozyskiwania aprobat producentów samochodów osobowych i ciężarowych dla produktów spółki. W 2012 roku realizowano program długofalowej współpracy z jednostkami naukowo - badawczymi w zakresie ocen jakościowych nowych produktów od strony użytkownika, opracowania nowych technologii oraz współpracy analityczno-laboratoryjnej. Nawiązano współpracę o charakterze wsparcia eksperckiego, w zakresie specjalistycznych badań z Politechniką Poznańską, Politechniką Częstochowską oraz GIG Katowice.

W 2012 roku w Rafinerii Trzebinia S.A. zakończono program badawczo-rozwojowy dotyczący wykorzystania pozostałości atmosferycznej na próżniowej instalacji destylacji ropy naftowej. Otrzymane frakcje odznaczają się wysokimi wskaźnikami lepkości i mogą zostać użyte do produkcji baz olejowych. Spółka prowadziła również prace nad dostosowaniem reżimu technologicznego instalacji do produkcji średnich destylatów oraz ograniczeniem uzysków frakcji lekkich i ciężkich. W obszarze biokomponentów prowadzono prace nad zwiększeniem wydajności instalacji do produkcji estrów i gliceryny. Działania miały na celu wzrost uzysków instalacji, zwiększenie efektywności energetycznej sekcji suszenia estrów a także optymalizację parametrów reaktora rafinacyjnego. W ramach prac kontynuowanych w 2012 roku prowadzono prace związane z instalacją do produkcji specyfików parafinowych. Zakończony został projekt wykonawczy tej instalacji i jej adaptacji do istniejącej infrastruktury. Obok prac inżynierskich trwały prace rozwojowe dotyczące nowych produktów, komponowanych na tej instalacji m.in. parafin i wosków znajdujących zastosowanie w przemyśle oponiarskim, gumowym, świecowym i rolniczym.

W 2012 roku w Rafinerii Nafty Jedlicze S.A. w związku z obserwowanym pogorszeniem właściwości olejów odpadowych kierowanych do regeneracji, prowadzony był projekt badawczo-rozwojowy mający na celu przygotowanie efektywnego procesu oczyszczania olejów przepracowanych. Podjęta została próba zidentyfikowania zanieczyszczeń oraz wypracowania kryteriów, według jakich będzie prowadzona segregacja olejów odpadowych.

W 2012 roku opracowane zostały założenia techniczno – ekonomiczne dla projektu modernizacji instalacji Destylacji Olejów Przepracowanych („DOP”) pod kątem poprawy energochłonności. Spółka opracowała we współpracy ze spółką zależną RAF-Bit Sp. z o.o. nowy system bilansowania i rozliczania produkcji oparty na platformie SAP, współpracujący ze standardowymi modułami SAP (MM, SD, CO). Kontynuowane były również prace nad projektem Metalworking związane m.in. z opracowaniem metody oceny składu chemicznego olejów przepracowanych i kryteriów ich kwalifikowania do produkcji, badaniami technologii wytwarzania baz olejowych z olejów odpadowych oraz opracowaniem doświadczalnej technologii wytwarzania lekkiej frakcji z ropy pochodzenia krajowego.

Grupa ORLEN realizuje wymagania programu REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) wynikające z rozporządzenia (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej, którego celem jest zastąpienie wybranych substancji chemicznych ich bezpieczniejszymi odpowiednikami. W ramach programu producenci środków chemicznych są zobowiązani do rejestracji substancji chemicznych wykorzystywanych w produkcji i przedstawiania informacji o ich właściwościach. Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku w bazie Europejskiej Agencji Chemikaliów znajdowało się 231 substancji, dla których Grupa ORLEN przedłożyła wymagane dokumentacje rejestracyjne, w tym 79 dotyczyło substancji zarejestrowanych przez PKN ORLEN.

3.2.3 Podstawowe produkty i towary

Sprzedaż segmentu rafineryjnego w 2012 roku była niższa o (-) 2,0% (r/r) i wyniosła 22 583 tysiące ton co stanowi 64,0% udziału w całkowitej sprzedaży Grupy ORLEN. Zmniejszenie sprzedaży lekkich i średnich destylatów było efektem pogorszenia trendów rynkowych w zakresie konsumpcji paliw oraz wzrostu udziału firm działających w tzw. "szarej strefie". Paliwa wchodzące w skład lekkich i średnich destylatów stanowiły 66,8% udział w sprzedaży segmentu Grupy ORLEN. W ramach lekkich destylatów doszło do znaczącego wzrostu sprzedaży LPG w rezultacie dobrej koniunktury na rynku LPG. Wysoki poziom sprzedaży frakcji ciężkich był pochodną wyższej sprzedaży olejów oraz ciężkiego oleju opałowego.

TABELA 18. Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy ORLEN (tysiące PLN/ tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012		2011		ZMIANA %	
	WARTOŚĆ	WOLUMEN	WARTOŚĆ	WOLUMEN		
1	2	3	4	5	6=(2-4)/4	7=(3-5)/5
Segment Rafineria						
Lekkie destylaty ¹⁾	17 239 314	5 124	15 620 177	5 297	10,4%	-3,3%
Średnie destylaty ²⁾	33 780 664	9 957	31 598 963	10 298	6,9%	-3,3%
Frakcje ciężkie ³⁾	9 602 317	4 555	8 354 655	4 487	14,9%	1,5%
Pozostałe ⁴⁾	5 252 605	2 947	2 901 813	2 951	81,0%	-0,1%
Razem	65 874 900	22 583	58 475 608	23 033	12,7%	-2,0%

1) Benzyna, LPG.

2) Olej napędowy, lekki olej opałowy, paliwo lotnicze.

3) Ciężki olej opałowy, asfalt, oleje.

4) Pozostałe wartość – obejmuje sprzedaż pozostałych produktów, towarów i materiałów segmentu, zawiera również przychody ze sprzedaży zapasów obowiązkowych na łączną kwotę 2 433 988 tysięcy PLN oraz przychody ze sprzedaży usług segmentu. Pozostałe wolumen - obejmuje głównie solankę, sól wypadową, destylaty próżniowe.

W 2012 i 2011 roku Grupa ORLEN nie posiadała odbiorcy, którego udział w przychodach ze sprzedaży ogółem przekroczył 10%.

WYKRES 3. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Grupy ORLEN w latach 2012 - 2011.

3.2.4 Rynki zbytu

W skład obszaru hurtowego Grupy ORLEN wchodzi jednostki zajmujące się sprzedażą produktów rafineryjnych na terenie Polski, a także spółki zagraniczne: Unipetrol Slovensko s.r.o., Unipetrol RPA s.r.o. i Paramo a.s. (Czechy) oraz AB ORLEN Lietuva i Grupa Kapitałowa UAB Mezeikiu naftos prekybos namai (Litwa). W 2012 roku Grupa ORLEN prowadziła hurtową sprzedaż produktów rafineryjnych na terenie Polski, Czech, Niemiec, Słowacji, Litwy, Łotwy, Estonii i Ukrainy oraz drogą morską na rynek amerykański, kanadyjski, afrykański i do terminali przeładunkowych zachodniej Europy.

TABELA 19. Struktura sprzedaży wolumenowej na rynkach macierzystych Grupy ORLEN (tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rynki				
Polska	11 479	11 741	-262	-2,2%
Litwa	8 402	8 440	-38	-0,5%
Czechy	2 702	2 852	-150	-5,3%
Razem	22 583	23 033	-450	-2,0%

WYKRES 4. Struktura sprzedaży wolumenowej w Grupie ORLEN na obsługiwanych rynkach.

Rynek polski

W 2012 roku w Polsce nastąpiło pogorszenie większości wskaźników makroekonomicznych oraz sytuacji na rynku paliwowym w porównaniu z 2011 rokiem. Dynamika PKB była niższa od oczekiwań, nastąpiło również zmniejszenie konsumpcji benzyn o (-) 5,2% (r/r) wg danych Agencji

Rynku Energii S.A. Doszło również do załamania wieloletniego trendu wzrostowego konsumpcji oleju napędowego i spadku jego sprzedaży na rynku polskim o (-) 8,8% (r/r). Spadek konsumpcji był wynikiem słabnącej koniunktury w budownictwie i transporcie oraz przejęcia części wolumenów przez firmy działające w tzw. "szarej strefie". Znacznie zmniejszył się również import paliw w tradycyjnych, oficjalnych kanałach dystrybucji.

Powyższe czynniki miały istotny wpływ na zmniejszenie sprzedaży średnich destylatów o (-) 9,5% (r/r) w zakresie oleju napędowego i lekkiego oleju opałowego. Z kolei 2012 rok był kolejnym okresem wzrostu sprzedaży paliwa lotniczego Jet A-1, co obrazuje umacnianie pozycji Grupy ORLEN w tym segmencie paliw.

Znaczący wzrost sprzedaży LPG, przy zmniejszonej sprzedaży benzyn w efekcie spadku konsumpcji, przyczynił się do poprawy sprzedaży lekkich destylatów o 2,7% (r/r). Dobra koniunktura na rynku LPG była efektem poszukiwania przez konsumentów tańszych substytutów paliw w sytuacji rosnących cen detalicznych paliw płynnych.

Wzrost sprzedaży frakcji ciężkich był pochodną aktywnej polityki handlowej prowadzonej przez ORLEN Oil Sp. z o.o. wpływającej na sprzedaż olejów oraz wyższej sprzedaży ciężkiego oleju opałowego na skutek problemów technicznych z kolumną próżniową na instalacji DRW III w PKN ORLEN.

TABELA 20. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej na rynku polskim (tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rynek polski				
Lekkie destylaty	1 717	1 672	45	2,7%
Średnie destylaty	4 474	4 942	-468	-9,5%
Frakcje ciężkie	2 520	2 339	181	7,7%
Pozostałe	2 768	2 788	-20	-0,7%
Razem	11 479	11 741	-262	-2,2%

WYKRES 5. Struktura sprzedaży wolumenowej w 2012 i 2011 roku w Segmencie Rafineria na rynku polskim.

Rynek czeski

Czeski rynek paliwowy w 2012 roku w dużym stopniu podlegał niekorzystnemu oddziaływaniu otoczenia makroekonomicznego. Walkę konkurencyjną potęgował nielegalny import paliw z Niemiec, Słowenii i Austrii. Udział tzw. „szarej strefy” w imporcie do Czech był oceniany na 20-25% całkowitego wolumenu czeskich zakupów zagranicznych. Niekorzystną sytuację rynkową dodatkowo pogorszyła wojna cenowa w segmencie detalicznym, która przyczyniła się do znacznego spadku marż i wolumenów sprzedaży. Czynniki te pogłębiły postępujący od kilku lat trend spadkowy w konsumpcji benzyn i spowodowały zmniejszenie zużycia tego paliwa o (-) 5,8% (r/r). Konsumpcja oleju napędowego wykazała nieznaczny wzrost w granicach 0,3% (r/r).

Pomimo trudnego otoczenia rynkowego wolumenowa sprzedaż lekkich i średnich destylatów została praktycznie zrealizowana na poziomie z ubiegłego roku. Nieznaczny spadek średnich destylatów, oprócz wpływu czynników rynkowych, jest również rezultatem zakończenia produkcji przez rafinerię Paramo od II kwartału 2012 roku. Od tego momentu infrastruktura w Pardubicach jest wykorzystywana wyłącznie jako terminal magazynowy.

W roku 2012 zacieśniona została współpraca z kluczowymi koncernami paliwowymi, niezależnymi hurtownikami i sieciami detalicznymi. Unipetrol a.s. zawarł kontrakty na wyłączną dostawę paliw ze wszystkimi sieciami hipermarketowymi działającymi na rynku czeskim. Rozwijano również eksport na rynki państw ościennych, w szczególności na Słowację. W IV kwartale 2012 roku rozpoczęto dostawy paliw z rafinerii w Litwinowie do sieci stacji paliw Grupy ORLEN w Niemczech. Poszerzono również dostępną sieć magazynowo-dystrybucyjną, dodając do

wykorzystywanych do tej pory terminali w rafineriach i sieci Cepro, magazyny w Domazlicach, Horovicach i Pardubicach oraz terminal w Nowych Zamkach na Słowacji.

TABELA 21. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej na rynku czeskim (tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rynek czeski				
Lekkie destylaty	738	738	0	0,0%
Średnie destylaty	1 592	1 622	-30	-1,8%
Fracje ciężkie	308	406	-98	-24,1%
Pozostałe	64	86	-22	-25,6%
Razem	2 702	2 852	-150	-5,3%

WYKRES 6. Struktura sprzedaży wolumenowej w 2012 i 2011 roku w Segmencie Rafineria na rynku czeskim.

Rynki obsługiwane przez ORLEN Lietuva

Tradycyjne kanały sprzedaży to rynki lądowe (inland): litewski, łotewski, estoński oraz ukraiński, na których lokowanych jest około 40% produkcji rafinerii oraz rynki morskie (seaborne), gdzie sprzedawanych jest około 60% produkcji.

Na rynkach lądowych Grupa ORLEN Lietuva utrzymuje ugruntowaną pozycję największego dostawcy produktów paliwowych najwyższej jakości. Rok 2012 był kolejnym trudnym rokiem pod względem sprzedaży benzyn, których konsumpcja na rynku litewskim zmniejszyła się o (-) 9,8% (r/r). Pozytywne trendy odnotowane zostały w przypadku konsumpcji oleju napędowego, która wzrosła o 6,6% (r/r).

ORLEN Lietuva w 2012 roku osiągnęła zbliżony poziom sprzedaży wolumenowej (r/r) pomimo ujemnego wpływu cyklicznego postępu remontowego. Zwiększenie udziału średnich destylatów o 2,1 p.p. (r/r) w strukturze sprzedaży segmentu, przy malejącym udziale lekkich destylatów wynikało głównie z trendów rynkowych w konsumpcji paliw.

ORLEN Lietuva oprócz działalności na rynkach krajów bałtyckich i morskim rozwijała sprzedaż benzyn i oleju napędowego i Jet A-1 na rynku ukraińskim. Na rynki morskie ORLEN Lietuva sprzedawała, podobnie jak w latach poprzednich benzynę 92 US, olej napędowy i ciężki olej opałowy, które docelowo trafiały na rynek amerykański, kanadyjski, afrykański i do baz przeładunkowych zachodniej Europy. W końcu 2012 roku zawarto kontrakty terminowe (morskie i lądowe) na rok 2013, gwarantujące stabilną sprzedaż na poziomie około 70% produkcji rafinerijnej.

TABELA 22. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej na rynku litewskim (tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rynki ORLEN Lietuva				
Lekkie destylaty	2 669	2 887	-218	-7,6%
Średnie destylaty	3 891	3 734	157	4,2%
Fracje ciężkie	1 727	1 742	-15	-0,9%
Pozostałe	115	77	38	49,4%
Razem	8 402	8 440	-38	-0,5%

WYKRES 7. Struktura sprzedaży wolumenowej w 2012 i 2011 roku w Segmencie Rafineria Grupy ORLEN Lietuva.

3.2.5 Źródła zaopatrzenia

W roku 2012 funkcjonowały trzy umowy długoterminowe na dostawy ropy naftowej drogą rurociągową dla rafinerii w Płocku (zawarte z firmami Mercuria Energy Trading S.A. oraz Souz Petroleum S.A.). Każda z umów przewiduje możliwość corocznej renegotiacji ceny i rozwiązania w przypadku braku porozumienia w tej kwestii. Umowy mają charakter terminowy, co zapewnia bezpieczeństwo i ciągłość dostaw surowca do rafinerii oraz zawierają klauzule gwarancji dostaw oparte o gwarancje finansowe. W lutym 2013 roku PKN ORLEN podpisał kolejną długoterminową umowę z rosyjskim koncernem naftowo-gazowym Rosneft Oil Company. Umowa obowiązuje do 31 stycznia 2016 roku i przewiduje dostawę prawie 18 milionów ton ropy naftowej typu REBCO rurociągiem „Przyjaźń”, jak również możliwość realizacji dostaw alternatywną drogą morską do Gdańska. Kontrakt z Rosneft Oil Company oraz funkcjonujące umowy z firmami Mercuria Energy Trading i Souz Petroleum zapewniają PKN ORLEN prawie 80% dostaw ropy umowami długoterminowymi.

PKN ORLEN dostarcza dodatkowo ropę naftową do trzech rafinerii z Grupy ORLEN zlokalizowanych w Litwinowie i Kralupach w Czechach oraz w Możejках na Litwie. W 2012 roku dostawy ropy naftowej na wszystkich kierunkach przebiegały zgodnie z planem.

Zgodnie z podpisanymi na 2012 rok kontraktami, głównymi dostawcami surowca do rafinerii w Płocku były firmy operujące na rynku ropy rosyjskiej oraz traderzy operujący na międzynarodowym rynku naftowym. W związku z powyższym ropa naftowa REBCO kupowana przez PKN ORLEN w 2012 roku dostarczana była do Płocka przede wszystkim z Rosji oraz w niewielkim stopniu z Norwegii.

Rafinerie w Czechach zaopatrywane są zarówno w ropę REBCO, jak i dostarczane drogą morską ropy niskosiarkowe. W 2012 roku ropę dostarczano z Rosji, Azerbejdżanu, Kazachstanu i Algerii.

Od lipca 2006 roku dostawy surowca do rafinerii w Możejках realizowane są wyłącznie drogą morską poprzez port w Butyndze. W 2012 roku ropa naftowa kupowana do tej rafinerii pochodziła wyłącznie z obszaru Rosji.

Powyższe kierunki dostaw ropy w porównaniu z 2011 rokiem nie uległy istotnym zmianom.

W 2012 roku udział firmy Mercuria Energy Trading S.A. oraz Souz Petroleum S.A. w dostawach ropy naftowej przekroczył osobno dla każdej ze spółek 10% przychodów Grupy ORLEN i wyniósł w sumie 27,9% ogólnej sumy przychodów ze sprzedaży.

3.3 Działalność Grupy ORLEN w segmencie detalicznym

3.3.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie rynkowe Grupy ORLEN

Rok 2012 był kolejnym rokiem, w którym obserwowano dalszą konsolidację w zakresie sprzedaży detalicznej. Z rynku wycofywały się przedsiębiorstwa, których udziały były niskie i którym brakowało innych aktywów rafineryjnych podnoszących efektywność prowadzonej działalności oraz bilansujących wpływ niskich marż paliwowych.

W roku 2012 operatorzy sieci detalicznych kontynuowali proces optymalizacji procesów sprzedażowych. Maksymalizacja wyników działalności paliwowej i pozapaliwowej następowała poprzez dostosowanie do zmian w infrastrukturze, partnerstwie z sieciami sklepów z branży FMCG oraz implementacji nowych formatów sklepowych zgodnych z oczekiwaniami konsumentów. Operatorzy wprowadzali na rynek również nowe aktywa obejmujące bezobsługowe stacje paliw oraz stacje dla samochodów ciężarowych.

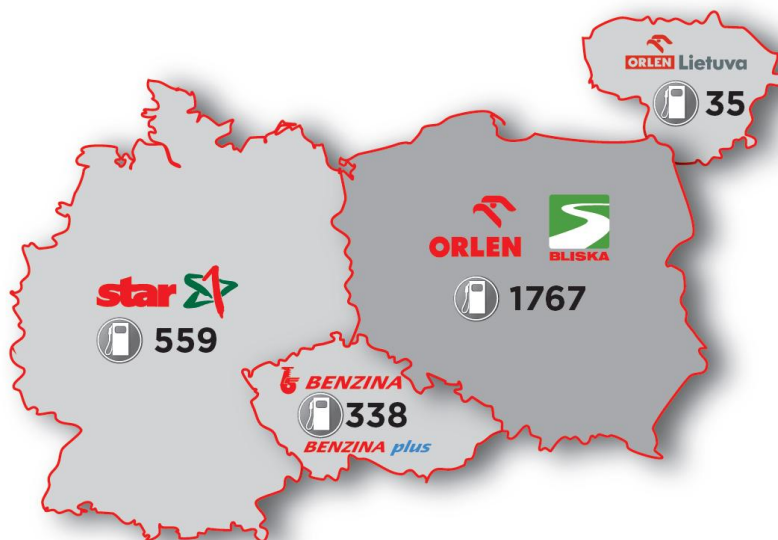
Rynek detaliczny, podobnie jak hurtowy, w Europie Środkowo-Wschodniej jest silnie determinowany przez poziom konsumpcji, na który istotnie wpływa obserwowane spowolnienie gospodarcze, wzrost cen paliw w następstwie wysokich cen ropy naftowych oraz nasilenie „szarej strefy” powodującej zachowanie równowagi.

W ostatnim okresie zmieniła się również struktura sieci stacji paliwowych. W Europie Środkowo-Wschodniej, na rynkach działania Grupy ORLEN funkcjonuje obecnie około 24,5 tysiąca stacji paliw. Ich liczba od kilku lat nie ulega większym zmianom, zmniejsza się natomiast liczba stacji niezależnych, które nawiązują współpracę z dużymi sieciami międzynarodowymi. W Europie Środkowo-Wschodniej widoczny jest również

stabilny wzrost udziału sprzedaży paliw przy hipermarketach (około 530 stacji w obszarze działalności Grupy ORLEN), co wywiera dodatkowy nacisk na działania tradycyjnych operatorów. Oczekiwane jest również dalsze zmniejszenie udziałów rynkowych tzw. "graczy niemarkowych" na skutek wprowadzonych regulacji.

Grupa ORLEN jest zdecydowanym liderem na rynku paliwowym w regionie dysponującym siecią blisko 2 700 stacji paliw działających w segmencie premium i ekonomicznym na rynku polskim, niemieckim, czeskim i litewskim.

SCHEMAT 7. Liczba stacji Grupy ORLEN na głównych rynkach działalności.

W Polsce stacje paliw działają pod marką ORLEN w segmencie Premium oraz BLISKA w segmencie ekonomicznym, w Republice Czeskiej odpowiednio pod marką Benzina Plus i Benzina, natomiast na Litwie pod markami ORLEN Lietuva i Ventus. Na rynku niemieckim stacje paliw funkcjonują głównie w segmencie ekonomicznym pod marką STAR.

Grupa ORLEN na rynku polskim na koniec 2012 roku zarządzała siecią 1 767 stacji paliw. Programy lojalnościowe oraz skuteczne zarządzanie sprzedażą pozapaliwową przyczyniły się do wzrostu udziału w polskim rynku sprzedaży detalicznej paliw o 2 p.p. do poziomu ponad 34%. Znaczącymi uczestnikami rynku są również międzynarodowe koncerny BP, Shell i Statoil oraz Grupa Lotos. W roku 2012 dużą uwagę poświęcono na działania dedykowane standardom obsługi na stacjach paliw. Zostały one nagrodzone przez konsumentów nagrodą „Jakość Obsługi 2012” ORLEN – Lider w kategorii stacje paliw”. Z kolei Stacja Paliw ORLEN Meeting Point Stop w Gdańsku została zwycięzcą konkursu Stacja Benzynowa Roku 2012 organizowanego przez Brog Marketing. Konsekwentna realizacja strategii rozwoju sieci detalicznej pozwoliła na utrzymanie stabilnego udziału PKN ORLEN wśród 7 największych firm paliwowych w Polsce (zrzeszonych w POPIHN) do poziomu bliskiego 50%.

Rynek detaliczny w Niemczech należy do największych i najbardziej rozwiniętych w Europie. Do głównych konkurentów spółki ORLEN Deutschland operującej na rynku niemieckim siecią 559 stacji paliw należą sieci międzynarodowe takie jak: Aral, Shell, Esso, Total i Agip. ORLEN Deutschland z marką STAR jest drugim po JET podmiotem działającym w segmencie ekonomicznym. Udział Grupy ORLEN w roku 2012 w całości niemieckiego rynku detalicznego zwiększył się o około 1 p.p. do blisko 6%.

Grupa ORLEN jest liderem na czeskim rynku detalicznym z 338 stacjami paliw oraz z około 14% udziałem w rynku. Głównymi konkurentami są OMV, Shell, Euro Oil i Lukoil oraz stacje zlokalizowane przy hipermarketach. Sieć Benzina w 2012 roku kontynuowała prace nad rozwojem stacji bezobsługowych (Expres 24) oraz promocją marki Stop Cafe i Stop Cafe Bistro.

Grupa ORLEN na Litwie posiada 35 stacji i osiągnęła na koniec 2012 roku około 4% udział w rynku sprzedaży detalicznej. Głównymi konkurentami w tym segmencie są koncerny Lukoil, Statoil i Neste.

3.3.2 Podstawowe produkty, towary i usługi

Sprzedaż wolumenowa segmentu detalicznego Grupy ORLEN w 2012 wzrosła o 1,7% (r/r) i wyniosła 7 467 tysięcy ton. Najistotniejszy wzrost dotyczył sprzedaży średnich destylatów o 2,7% (r/r), głównie w efekcie wysokiej dynamiki sprzedaży na rynku niemieckim. Istotnym elementem wspierającym rozwój segmentu było uruchomienie programu flotowego OPENDRIVE, dzięki któremu nowe międzynarodowe karty flotowe są akceptowane we wszystkich sieciach działających w ramach Grupy ORLEN.

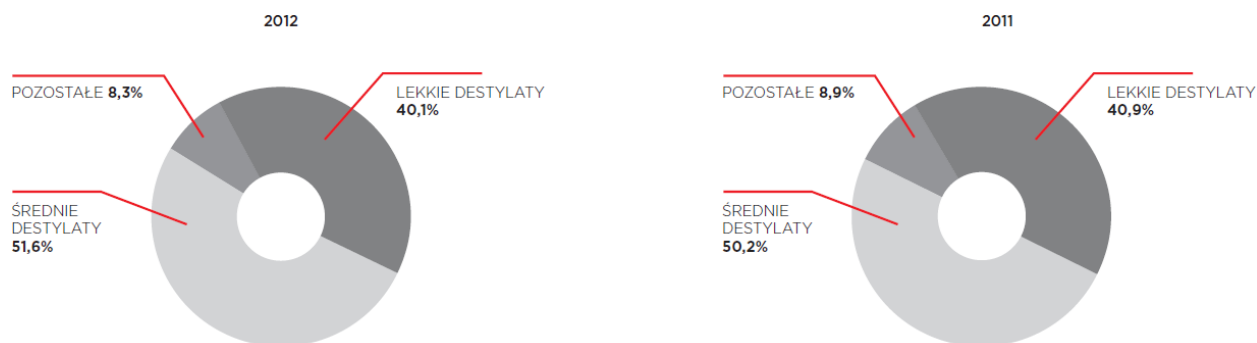
TABELA 23. Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy ORLEN (tysiące PLN/tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012		2011		ZMIANA %	
	WARTOŚĆ	WOLUMEN	WARTOŚĆ	WOLUMEN		
1	2	3	4	5	6=(2-4)/4	7=(3-5)/5
Segment Detal						
Lekkie destylaty ¹⁾	15 289 032	2 881	13 922 875	2 880	9,8%	0,0%
Średnie destylaty ²⁾	19 687 965	4 586	17 079 608	4 465	15,3%	2,7%
Pozostałe ³⁾	3 164 306	0	3 035 017	0	4,3%	-
Razem	38 141 303	7 467	34 037 500	7 345	12,1%	1,7%

1) Benzyna, LPG.

2) Olej napędowy; lekki olej opałowy sprzedawany przez ORLEN Deutschland.

3) Pozostałe wartość - obejmuje przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych.

WYKRES 8. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Grupy ORLEN w latach 2012 - 2011.

3.3.3 Rynki zbytu

Rynek polski

W 2012 roku sieć detaliczna zwiększyła się o kolejne 11 obiektów i na koniec 2012 wynosiła 1 767 stacji paliw. W trakcie roku zmieniono brand 41 stacji paliw, dla 4 stacji zmieniono również model biznesowy z DOFO na CODO, a 35 wyłączono z użytkowania.

Większość stacji (1 077) to stacje premium funkcjonujące pod marką ORLEN. Kolejne 489 obiektów to stacje ekonomiczne działające pod marką BLISKA. Pozostałe 201 stacji działało w tzw. formacie uproszczonym i zostaną w trakcie przyszłych działań rozwojowo-inwestycyjnych włączone do jednej z powyższych grup lub wyłączone z sieci. Stacje franczyzowe stanowią około 25% sieci.

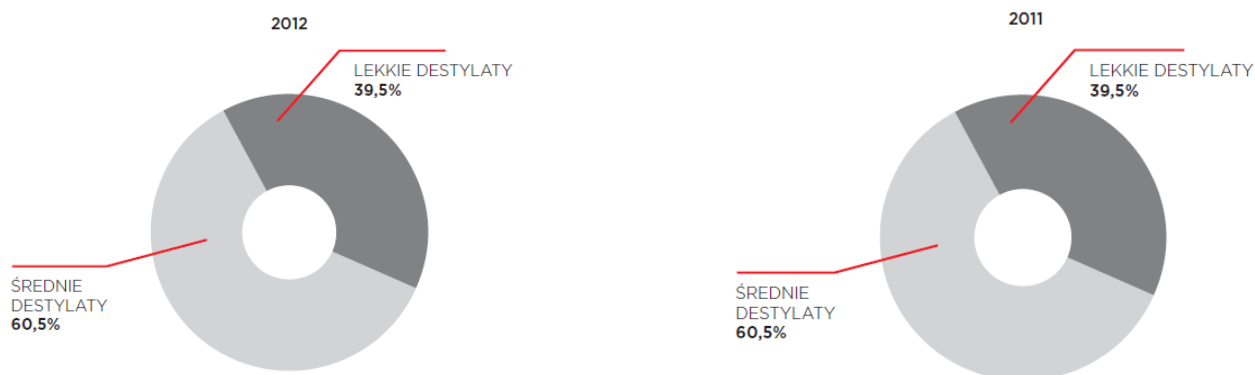
Wolumen sprzedaży paliw w 2012 roku, pomimo wzmożonych działań konkurencji oraz obniżającej się konsumpcji paliw, został zrealizowany na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego i wyniósł 4 501 tysięcy ton.

Widoczny był znaczny wzrost efektywności stacji - średnia miesięczna sprzedaż na stacjach własnych przekroczyła poziom 3,7 miliona litrów i była o około 2% wyższa w porównaniu z 2011 rokiem. Rozszerzenie możliwości wykorzystania kart flotowych w płatnościach za autostrady oraz rozwój funkcjonalności portalu flotowego miały istotny wpływ na dotarcie do nowych grup klientów biznesowych.

Przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych wzrosły o 2% (r/r). Średni poziom sprzedaży pozapaliwowej na jedną stację własną PKN ORLEN wzrósł o około 4% (r/r), przy jej spadku na pozostałych stacjach sieci największych koncernów paliwowych na rynku polskim zrzeszonych w POPIHN o około (-) 3% (r/r).

Rok 2012 to dalszy rozwój usług gastronomicznych w sieci PKN ORLEN, które zaczęły się również pojawiać na stacjach franczyzowych. Liczba punktów Stop Cafe i Stop Cafe Bistro wyniosła na koniec 2012 roku odpowiednio 546 i 267, co oznacza wzrost (r/r) o 115 i 45 lokalizacji. Podstawowa oferta gastronomiczna została wdrożona także na około 150 stacjach BLISKA.

WYKRES 9. Struktura sprzedaży wolumenowej na rynku polskim przez PKN ORLEN w 2012 i 2011 roku.

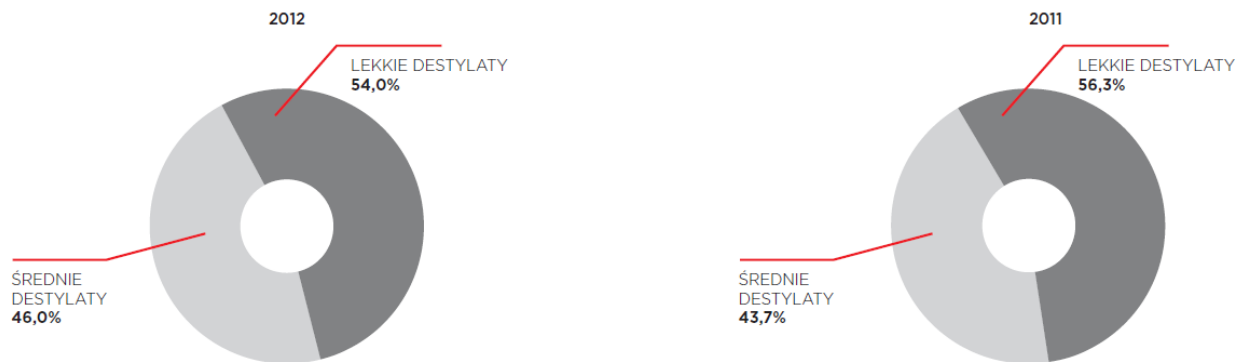

Rynek niemiecki

ORLEN Deutschland GmbH zarządzał na dzień 31 grudnia 2012 roku siecią 559 stacji, z czego 538 w segmencie ekonomicznym STAR, 20 stacjami przymarketowymi CITTI i Familia oraz 1 stacją ORLEN, zlokalizowaną w Hamburgu.

W 2012 roku, w warunkach spadkowych trendów konsumpcji na rynku niemieckim, ORLEN Deutschland GmbH odnotował wzrost sprzedaży paliw o 6,5% (r/r) do poziomu 2 484 tysięcy ton. Przyczynił się do tego przede wszystkim wzrost sprzedaży średnich destylatów o 10,9% (r/r). Rozwój sieci STAR to również kontynuacja wzrostu sprzedaży pozapaliwowej i wzrost obrotów sklepowych o 11% (r/r). Dodatni wpływ na wyniki sieci miały także bardzo dobre wyniki stacji pozyskanych w 2010 roku od OMV i systematycznie włączanych do sieci w roku 2011.

WYKRES 10. Struktura sprzedaży wolumenowej na rynku niemieckim przez ORLEN Deutschland w 2012 i 2011 roku (bez uwzględnienia sprzedaży lekkiego oleju opałowego).

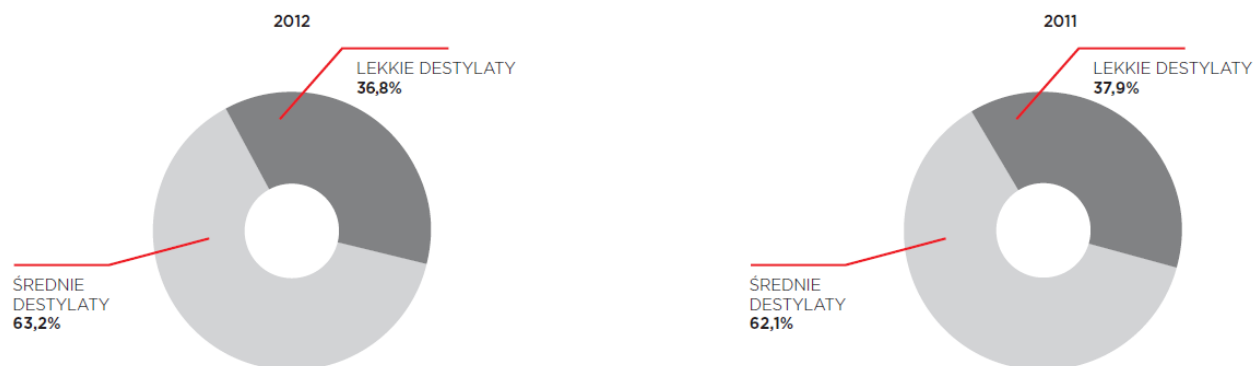
Rynek czeski

Na dzień 31 grudnia 2012 roku spółka Benzina s.r.o. zarządzała w Czechach siecią 338 obiektów funkcjonujących pod dwiema głównymi markami: Benzina Plus w segmencie premium oraz Benzina w segmencie ekonomicznym. Uzupełnieniem sieci są 2 stacje bezobsługowe (Expres 24) przy czym planowany jest dalszy wzrost liczby stacji w tym formacie.

Rok 2012 był kolejnym, w którym odnotowano spadek konsumpcji paliw na rynku czeskim, wynikający głównie z załamania się sprzedaży benzyn. Niekorzystny wpływ na poziom konsumpcji miały wysokie ceny paliw i obniżające się zarobki w strefie budżetowej. Duże znaczenie miało również negatywne oddziaływanie tzw. „szarej strefy” w zakresie obrotu paliwami.

W rezultacie wolumeny sprzedaży detalicznej w roku 2012 obniżyły się o 4,6% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosły 432 tysiące ton.

W 2012 roku spółka Benzina s.r.o. skoncentrowała się na rozwoju usług gastronomicznych. Z sukcesem wprowadzono na rynek czeski marki Stop Cafe i Stop Cafe Bistro – na koniec 2012 roku 92 stacje paliw o najwyższym potencjale posiadały wymienione formaty gastronomiczne. Ten kierunek rozwoju przyczynił się do wzrostu przychodów z gastronomii o prawie 11% (r/r).

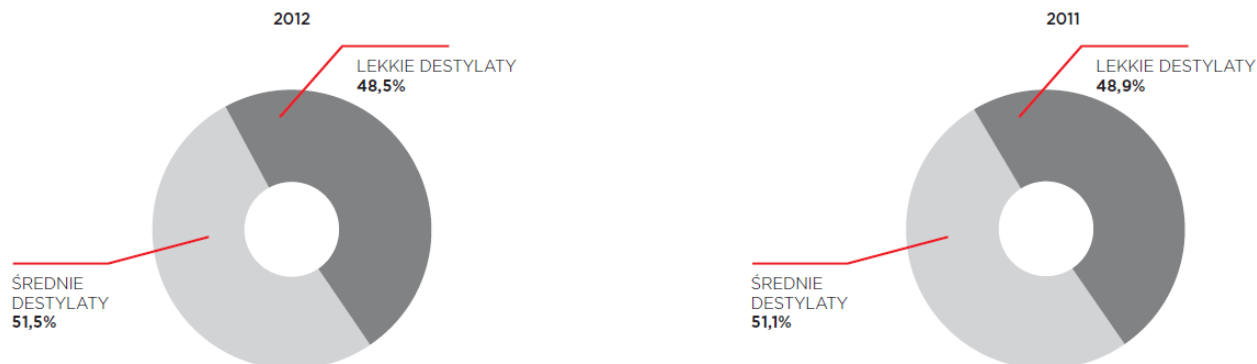
WYKRES 11. Struktura sprzedaży wolumenowej na rynku czeskim przez spółkę Benzina w 2012 i 2011 roku.

Rynek litewski

Sieć detaliczna na Litwie na dzień 31 grudnia 2012 roku liczyła 35 stacji, w tym 26 własnych i 9 w formule franczyzowej. Stacje funkcjonują pod marką ORLEN w segmencie Premium i Ventus w segmencie ekonomicznym.

Spółka AB Ventus Nafta z Grupy ORLEN Lietuva w 2012 roku zanotowała zbliżony poziom sprzedaży wolumenowej w porównaniu z rokiem poprzednim, który wyniósł 50 tysięcy ton. Coraz większą popularnością wśród klientów cieszy się olej napędowy VERVA, jego sprzedaż w 2012 roku wzrosła o 15% (r/r).

Konsekwentna realizacja strategii dotyczącej obszaru sprzedaży pozapaliwowej przyczyniła się do wzrostu obrotów sklepowych o 3% (r/r).

WYKRES 12. Struktura sprzedaży wolumenowej na rynku litewskim przez spółkę AB Ventus Nafta w 2012 i 2011 roku.

3.3.4 Źródła zaopatrzenia

Przeważająca ilość paliw silnikowych sprzedawanych na rynku polskim, czeskim i litewskim pochodzi z produkcji realizowanej w segmencie rafineryjnym. Grupa ORLEN nabywa również w celu odsprzedaży paliwa gotowe, głównie pochodzące z importu od innych sprzedawców krajowych oraz koncernów zagranicznych. Paliwa silnikowe sprzedawane przez ORLEN Deutschland są nabywane od wiodących sprzedawców hurtowych operujących na tym rynku, w tym również od Grupy Unipetrol.

3.4 Działalność Grupy ORLEN w segmencie petrochemicznym

3.4.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne Grupy ORLEN

Trendy rynkowe występujące w przemyśle petrochemicznym mają charakter globalny. Do 2020 roku przewidywany jest dalszy, pogłębiony wzrost popytu na produkty petrochemiczne, szczególnie w Azji. Widoczny jest również trend budowy nowych mocy petrochemicznych w krajach Bliskiego Wschodu, opartych głównie na wykorzystaniu gazu ziemnego (w szczególności etanu) jako surowca do produkcji. Ma to związek z konkurencyjnymi kosztami gazu ziemnego będącego produktem ubocznym przy wydobyciu ropy naftowej.

Rok 2012 był okresem, w którym rosnąca spekulacja na rynkach surowcowych oraz spowolnienie gospodarcze skutkowało zwiększoną zmiennością marż petrochemicznych. Globalizacja rynków obejmujących zwłaszcza polimery, benzen i PTA powoduje, iż jedynym ograniczeniem w obrocie tymi produktami są koszty transportu.

W rezultacie następowało pogorszenie warunków gospodarczych dla mało innowacyjnych producentów, których marże bazują przede wszystkim na skali działalności. Wiąże się to także ze spadkiem znaczenia produktów typu commodity - marże dla masowych produktów petrochemicznych w 2012 roku były niższe w porównaniu z produktami specjalistycznymi.

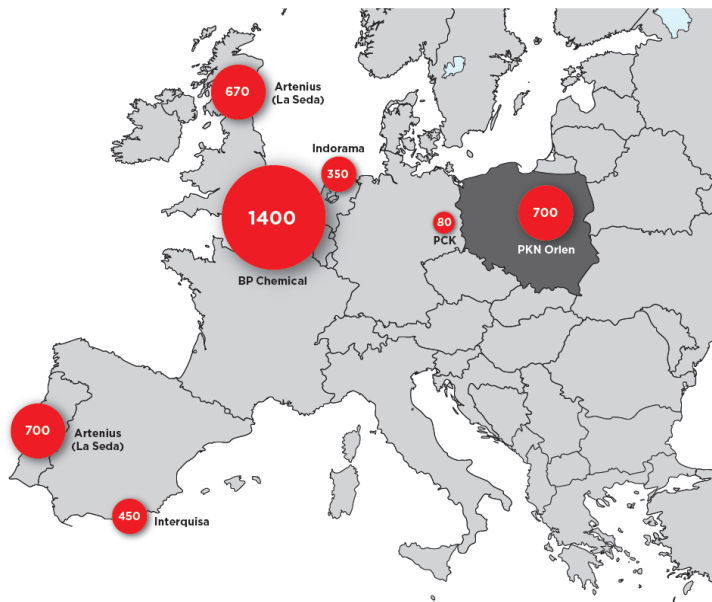
Segment petrochemiczny Grupy ORLEN tworzą wybrane instalacje produkcyjne PKN ORLEN oraz Grupy Unipetrol, a także Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. i Grupa ANWIL. Grupa ORLEN jest jedynym producentem monomerów, polimerów i większości petrochemikaliów w Polsce i Republice Czeskiej.

Kluczową instalacją segmentu petrochemicznego PKN ORLEN jest instalacja Olefin o maksymalnych mocach wytwórczych około 700 tysięcy ton etylenu oraz 380 tysięcy ton propylenu w skali roku. Produkowane przez PKN ORLEN monomery stanowią wsad na instalacje polimerów w Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. oraz instalację polichlorku winylu w Grupie ANWIL. Pozostałe produkty są kierowane zarówno na rynek polski, jak i na eksport (Republika Czeska, Dania, Niemcy, Litwa).

Pełna integracja instalacji rafineryjnych i petrochemicznych w PKN ORLEN oraz infrastruktura rurociągową łącząca PKN ORLEN z Grupą ANWIL i BOP jest istotnym elementem przewagi konkurencyjnej w tym segmencie.

W 2011 roku uruchomiony został Kompleks PX/PTA stanowiący jeden z najnowocześniejszych tego typu zakładów w Europie.

SCHEMAT 8: Moce produkcyjne największych instalacji PTA w Europie.

Grupa Unipetrol jest jednym z największych producentów petrochemikaliów w Republice Czeskiej. Kluczowymi instalacjami segmentu są zlokalizowane w Litwinovie instalacje Poliolefin i Olefin o rocznych mocach produkcyjnych odpowiednio około 600 tysięcy ton i 540 tysięcy ton w skali roku. Udział Grupy Unipetrol w produkcji polietylenu wysokiej gęstości i polipropylenu wynosi odpowiednio około 5% i 3% mocy wytwórczych w Europie. Na rynku czeskim, Grupa Unipetrol jest jedynym producentem etylenu, natomiast jej konkurentami w produkcji propylenu są głównie OMV i PCK Raffinerie GmbH.

Grupa ANWIL jest zarówno jednym z największych przedsiębiorstw chemicznych w Europie Środkowej, jak i wiodącym producentem polichlorku winylu (PCW) oraz jednym z głównych producentów wodorotlenku sodu i nawozów sztucznych w Polsce. Potencjał produkcyjny Grupy ANWIL wynosi 1 160 tysięcy ton nawozów azotowych, około 560 tysięcy ton PCW i granulatów, około 360 tysięcy ton wodorotlenku sodu oraz około 50 tysięcy ton kaprolaktamu. Produkty Grupy ANWIL są kierowane zarówno na rynki lokalne, jak i na eksport.

Na rynku nawozów azotowych Grupa ANWIL konkuruje z Grupą Azoty Tarnów i spółką Zakłady Azotowe Puławy, a także importerami nawozów. W zakresie nieprzetworzonego PCW z Grupą ANWIL silnie konkurują firmy zagraniczne, głównie z Niemiec i Węgier oraz INEOS Group Limited na rynku krajowym. W zakresie wodorotlenku sodu największymi konkurentami Grupy ANWIL są Zakłady Chemiczne Rokita S.A., Zachem Bydgoszcz S.A., Borsodchem z Węgier, Karpatnieftiechim z Ukrainy oraz czeskie Spolchemie i słowackie Novaky. Główni konkurenci w zakresie produkcji kaprolaktamu to firmy DSM, BASF i DOMO.

Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. specjalizuje się w produkcji polimerów i posiada instalację do produkcji polietylenu i polipropylenu o łącznych mocach wytwórczych na poziomie 820 tysięcy ton w skali roku. Produkty Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. dystrybuowane są zarówno w kraju, jak i na rynkach zagranicznych, gdzie znajdują szerokie zastosowanie przy produkcji opakowań, folii, wyrobów włókienniczych i tekstylnych, a także części samochodowych i rur.

3.4.2 Badania i rozwój technologiczny

Najważniejsze opracowania z zakresu działalności badawczo-rozwojowej w PKN ORLEN były związane z przeglądem i ujednoliceniem metodyki wyznaczania emisji węglowodorów dla jednostek produkcyjnych Zakładu Produkcyjnego oraz PTA we Wrocławku. W 2012 roku zrealizowano również badania zgodności właściwości eksploatacyjnych płynu do chłodnic samochodowych Petrygo Q z wymaganiami stawianymi wyrobom ubiegającym się o certyfikat ITS.

Działalność badawczo-rozwojowa Grupy Unipetrol w obszarze monomerów była realizowana przy współpracy ze spółką VUAnCh, natomiast w zakresie polimerów przy współpracy z Polymer Institute Brno s.r.o.

VUAnCh w trakcie 2012 roku zajmował się kilkoma projektami badawczymi związanymi głównie z optymalizacją procesów produkcyjnych w Unipetrol RPA. Do najważniejszych prac należało badanie wpływu jakości wsadu na pracę i uzyski Instalacji Olefin, oszacowanie technicznych i ekonomicznych właściwości gazu płynnego o wysokiej zawartości olefin jako wsadu na Instalację Olefin. Dodatkowo realizowane były projekty dotyczące wykorzystania mocy produkcyjnych instalacji benzenu do utylizacji rafineryjnych frakcji aromatycznych oraz oceny bieżących metod analitycznych określających zawartość nieczystości w propylenie wykorzystywanym w polimeryzacji oraz wybór optymalnych sposobów jego oczyszczenia. W ramach projektów kontynuowanych VUAnCH zajmował się badaniem możliwości regeneracji i ponownego wykorzystania katalizatorów w innych procesach technologicznych.

Badania Polymer Institute Brno s.r.o. w obszarze polimerów dotyczyły opracowania nowego gatunku polietylenu (blow-molding PE) uzyskanego dzięki nowej recepturze katalizatora, który zapewnia uzyskanie polimeru o wyższej temperaturze topnienia. Zoptymalizowany został także skład polietylenu do produkcji rur (Liten PL10). Dalsza poprawa była możliwa dzięki modyfikacjom procesu technologicznego przy zastosowaniu nowego katalizatora. W 2012 roku prowadzono również badania dwóch rodzajów krzemionki podnoszącej o 40% aktywność katalizatorów. Ponadto Polymer Institute Brno s.r.o. prowadził prace dotyczące modyfikacji procesu polimeryzacji na instalacjach polipropylenu w Unipetrol RPA.

W zakresie projektów związanych z rozwojem procesów technologicznych Grupy ANWIL przeprowadzono próby na skalę przemysłową wdrożenia technologii ciągłego dozowania inicjatorów CID na instalacji PCW oferowaną przez firmę Akzo Nobel, której wdrożenie przyniesie istotne oszczędności w zużyciu energii elektrycznej dzięki likwidacji agregatów chłodniczych dużej mocy. Próby wypadły pomyślnie i potwierdziły dobrą jakość produktu. W 2012 roku prowadzono proces kalkulacji potencjalnych kosztów wdrożenia w celu określenia efektywności projektu. Dodatkowo rozpoczęte zostały prace nad projektem modernizacji Wytwórni Chloru i Ługu Sodowego mające na celu istotne zmniejszenie zużycia energii cieplnej.

Najważniejsze prace badawczo – rozwojowe z obszaru ochrony środowiska dotyczyły opracowania koncepcji hermetyzacji ścieków w Wytwórni Chlorku Winyłu, która istotnie zredukuje emisję substancji chloropochodnych do atmosfery. W ramach kontynuowanego projektu odzysku wody ze ścieków z wirówek suspensji PCW w okresie 6 miesięcy 2012 roku powtórzone zostały próby filtracji z uwagi na zmianę typu membran oferowanych przez dostawcę. Próby wypadły pomyślnie i projekt przechodzi fazę opracowania szczegółowych danych niezbędnych do podjęcia decyzji o realizacji inwestycji.

3.4.3 Podstawowe produkty, towary i usługi

W 2012 roku sprzedaż wolumenowa segmentu petrochemicznego Grupy ORLEN, pomimo postępu remontowego części petrochemicznej zakładu produkcyjnego w Płocku przeprowadzonego w III kwartale 2012 roku zwiększyła się o 3,3% w stosunku do 2011 roku. Efekt ten został uzyskany głównie dzięki wyższej sprzedaży kwasu tereftalowego z Kompleksu PX/PTA oraz wzrostowi sprzedaży polimerów w Unipetrol RPA.

TABELA 24. Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy ORLEN (tysiące PLN/tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012		2011		ZMIANA %	
	WARTOŚĆ	WOLUMEN	WARTOŚĆ	WOLUMEN		
1	2	3	4	5	6=(2-4)/4	7=(3-5)/5
Segment Petrochemia						
Monomery ¹⁾	2 137 423	484	2 033 615	499	5,1%	-3,0%
Polimery ²⁾	4 328 113	854	3 991 723	819	8,4%	4,3%
Aromaty ³⁾	1 461 036	372	1 259 805	395	16,0%	-5,8%
Nawozy sztuczne ⁴⁾	1 356 233	1 317	1 241 073	1 290	9,3%	2,1%
Tworzywa sztuczne ⁵⁾	1 284 021	369	1 329 757	397	-3,4%	-7,1%
PTA	1 875 273	484	1 238 788	336	51,4%	44,0%
Pozostałe ⁶⁾	3 527 069	1 353	3 218 423	1 332	9,6%	1,6%
Razem	15 969 168	5 233	14 313 184	5 068	11,6%	3,3%

1) Etylen, propylen.

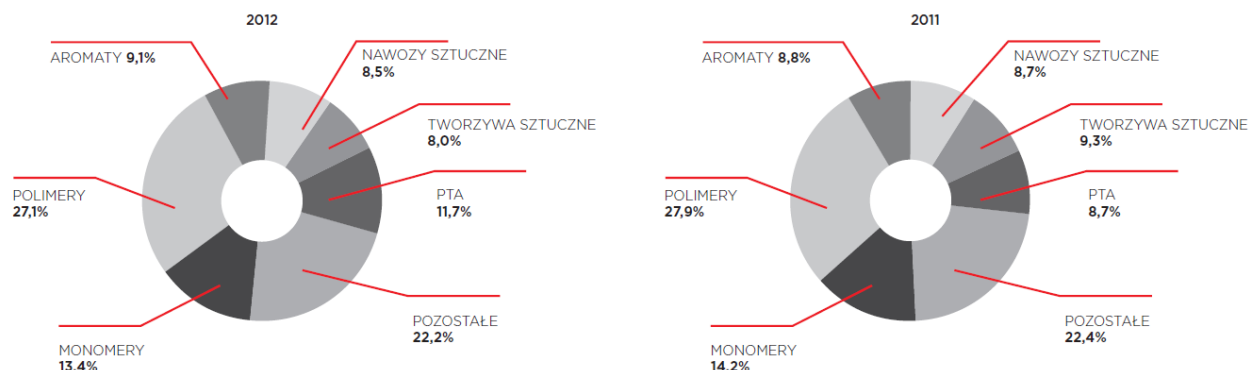
2) Polietylen, polipropylen.

3) Benzen, toluen, paraksylen, ortoksylen.

4) Canwil, siarczan amonu, saletra amonowa, pozostałe nawozy.

5) PCW, granulaty PCW.

6) Pozycja pozostałe obejmuje głównie aceton, amoniak, butadien, fenol, gazy techniczne, glikole, kaprolaktam, ług sodowy oraz siarkę.

WYKRES 13. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Grupy ORLEN w latach 2012-2011.

3.4.4 Rynki zbytu

Rynek polski

Wolumenowa sprzedaż petrochemiczna spółek Grupy ORLEN zlokalizowanych na rynku polskim w 2012 roku zwiększyła się o 2,0% (r/r). Wzrost ten został osiągnięty głównie w obszarze sprzedaży PTA, która w 2012 roku wyniosła 484 tysiące ton i wzrosła o 44,0% (r/r) dzięki funkcjonowaniu instalacji Kompleksu PTA w 2012 przez pełny rok oraz dzięki dalszej intensyfikacji sprzedaży na rynku tureckim i rosyjskim oraz wejściu na rynki Bliskiego Wschodu.

Niższa sprzedaż wolumenowa monomerów i polimerów w porównaniu z rokiem 2011 spowodowana była planowanym cyklicznym postojem remontowym instalacji petrochemicznych w III kwartale 2012 roku.

Obniżona sprzedaż aromatów była efektem netto zmniejszenia sprzedaży toluenu na skutek wykorzystania tego produktu jako surowca do produkcji PTA oraz wyższej sprzedaży benzenu. Wzrost sprzedaży benzenu był możliwy dzięki uplasowaniu na rynku dodatkowych ilości tego produktu pochodzących z nowej instalacji Paraksyleny oraz możliwości zgromadzenia zapasu i w efekcie zniwelowania skutków postoju technologicznego instalacji z III kwartału 2012 roku.

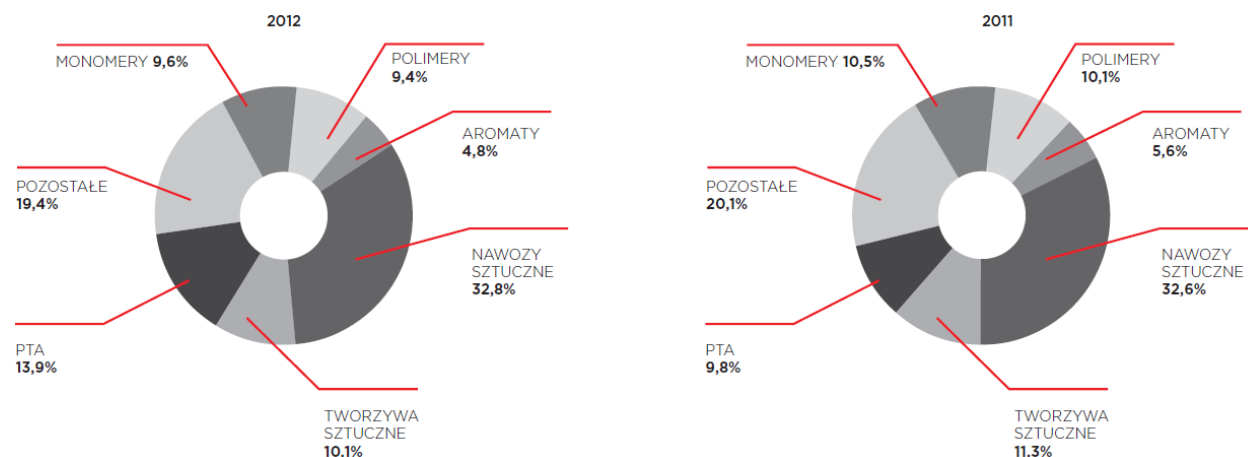
Poprawa koniunktury na rynku nawozów sztucznych obserwowana przede wszystkim w I połowie 2012 roku wpłynęła na wyższy poziom sprzedaży w porównaniu z rokiem poprzednim.

Spadek sprzedaży tworzyw sztucznych to głównie efekt pogorszenia koniunktury w I połowie 2012 roku oraz postoju remontowego z III kwartału 2012 roku opisanego powyżej.

Zmniejszona sprzedaż pozostałych produktów to głównie efekt niższej sprzedaży butadienu na skutek postoju instalacji produkcyjnych w III kwartale 2012 roku.

TABELA 25. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej na rynku polskim (tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rynek polski				
Monomery	335	358	-23	-6,4%
Polimery	329	346	-17	-4,9%
Aromaty	167	191	-24	-12,6%
Nawozy sztuczne	1 142	1 115	27	2,4%
Tworzywa sztuczne	353	385	-32	-8,3%
PTA	484	336	148	44,0%
Pozostałe	677	688	-11	-1,6%
Razem	3 487	3 419	68	2,0%

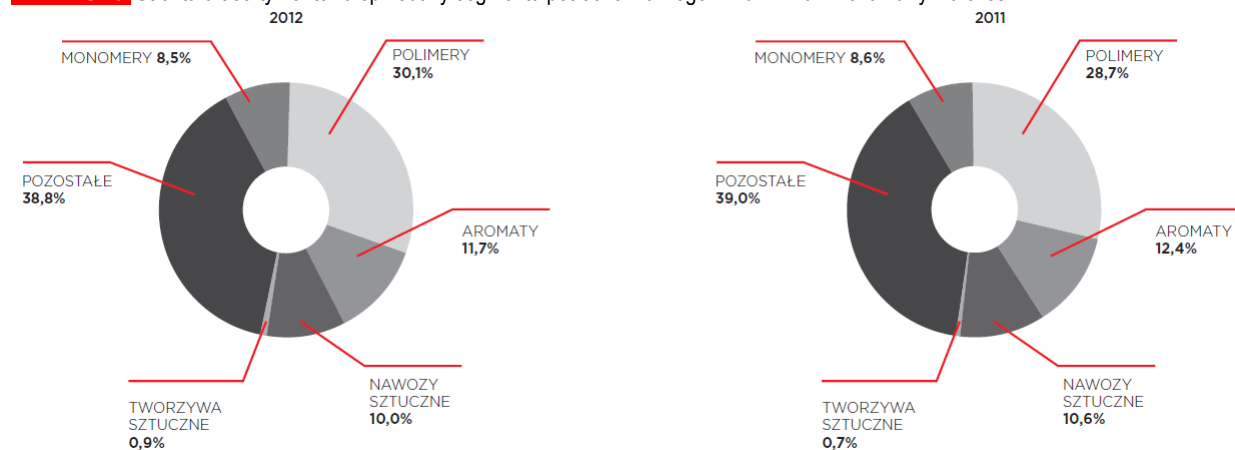
WYKRES 14. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej segmentu petrochemicznego w 2012 i 2011 roku na rynku polskim.

Rynek czeski

Poziom sprzedaży wolumenowej Grupy Unipetrol w 2012 roku zwiększył się o 5,9% w stosunku do roku 2011. Główny wpływ na ten wynik miał wzrost sprzedaży polimerów przez Unipetrol RPA o 11,0% (r/r) będący efektem większej podaży produktu w rezultacie braku cyklicznego postoiu remontowego instalacji z 2011 roku. Jednocześnie poprawie o 1,4 p.p. (r/r) uległa struktura sprzedaży związana ze zwiększeniem do poziomu 30,0% udziału polimerów w sprzedaży petrochemicznej realizowanej przez Grupę Unipetrol. Brak negatywnego wpływu postoiu remontowego z roku 2011 spowodował również wzrost sprzedaży monomerów i pozostałych produktów odpowiednio o 5,7% (r/r) i 5,0% (r/r).

TABELA 26. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej na rynku czeskim (tysiące ton).

SPRZEDAŻ	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rynek czeski				
Monomery	149	141	8	5,7%
Polimery	525	473	52	11,0%
Aromaty	205	204	1	0,5%
Nawozy sztuczne	175	175	0	0,0%
Tworzywa sztuczne	16	12	4	33,3%
Pozostałe	676	644	32	5,0%
Razem	1 746	1 649	97	5,9%

WYKRES 15. Struktura asortymentowa sprzedaży segmentu petrochemicznego w 2012 i 2011 roku na rynku czeskim.

3.4.5 Źródła zaopatrzenia

Silna integracja rafinerii z petrochemią w PKN ORLEN i Grupie Unipetrol stanowi przewagę konkurencyjną w zakresie dostaw surowców. Główny wsad produkcyjny dla segmentu petrochemicznego na instalacje olefin stanowi benzyna do pirolizy transferowana z segmentu rafineryjnego. Podstawowym wsadem do produkcji kwasu tereftalowego jest paraksylen, produkowany na instalacjach petrochemicznych w PKN ORLEN natomiast głównym dostawcą olefin dla Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. oraz ANWIL S.A. jest PKN ORLEN.

3.5 Nowe obszary działalności Grupy ORLEN

3.5.1 Energetyka

Wraz z relatywnie szybkim rozwojem polskiej gospodarki rośnie zapotrzebowanie na energię elektryczną. Obecnie zużycie energii per capita w Polsce jest niższe niż w Unii Europejskiej średnio o ponad 50%. Prognozy zużycia energii w Polsce wskazują na znaczący wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, co oznacza konieczność rozbudowy zainstalowanych mocy produkcyjnych w porównaniu z obecnym poziomem.

Szacuje się, że jedną z najważniejszych przewag tego segmentu może okazać się wzrastająca rentowność z uwagi na rosnący popyt oraz ceny energii. Dodatkowym atutem są możliwości uzyskania świadectw z tytułu wysokosprawnej kogeneracji oraz wsparcie OZE poprzez mechanizm „certyfikatów zielonych”.

Grupa ORLEN jest obecnie znaczącym producentem energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystywanej w dużej części na własne potrzeby produkcyjne. Jest również największym odbiorcą gazu w Polsce i aktywnym uczestnikiem liberalizacji rynku gazu ziemnego.

Zakład Elektrociepłowni („EC”) PKN ORLEN w Płocku jest największym zawodowym blokiem wytwórczym w Polsce o mocy elektrycznej 345 MWe i ciepłej 1970 MWt wykorzystywanym do zasilania instalacji produkcyjnych w media. Moce cieplne zabezpieczają potrzeby kompleksu instalacji w Zakładzie Produkcyjnym oraz są wykorzystywane na potrzeby odbiorców zewnętrznych. Elektrociepłownia osiąga wysokie współczynniki sprawności na poziomie około 86%, a do produkcji energii i ciepła może wykorzystywać różne rodzaje paliw: olej opałowy, gaz rafineryjny, gaz ziemny.

W 2012 roku kontynuowana była realizacja Programu Inwestycji Energetyczno-Ekologicznych mającego na celu spełnienie rygorystycznych norm emisji przemysłowych obowiązujących od 1 stycznia 2016 roku. W ramach programu w EC w Płocku zakończono budowę nowego Kotła nr 8 spełniającego najostrzejsze normy w zakresie emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłów, którego pracą, z uwagi na bardzo wysoką sprawność energetyczną, przyczynia się do poprawy efektywności wytwarzania energii ciepłej elektrociepłowni. Zakończony został także proces wyboru wykonawcy instalacji odazotowania spalin. Prowadzono również prace mające na celu wyłonienie wykonawcy dla instalacji odsiarczania spalin, które zostały sfinalizowane 19 marca 2013 roku wyborem konsorcjum firm ORLEN Projekt oraz Fisia Babcock Environment GmbH.

Moc elektryczna Elektrociepłowni w Grupie Unipetrol wynosi 110 MWe a ciepła 1000 MWt.

Elektrociepłownia w Możejkach funkcjonuje na znacznie mniejszą skalę w stosunku do pozostałych zakładów w Grupie ORLEN. Blok jest opalany gazem ziemnym a jego moc elektryczna i ciepła wynoszą odpowiednio: 160 MWe i 140 MWt.

Główny element w strategii energetycznej Grupy ORLEN na lata 2013-2017 stanowi obecnie budowa elektrowni gazowo - parowej we Włocławku. Projekt obejmuje budowę bloku o mocy 463 MWe. Największymi zaletami tego typu bloków jest wyższa sprawność i elastyczność pracy w porównaniu z konwencjonalnymi systemami produkcji energii elektrycznej opartymi na paliwie węglowym. Technologie wykorzystywane w blokach CCGT (Combined Cycle Gas Turbine) powodują również znacznie niższe emisje szkodliwych substancji, takich jak NO_x, SO₂ i gazy cieplarniane.

W dniu 4 grudnia 2012 roku został podpisany kontrakt na budowę elektrowni z konsorcjum General Electric i SNC Lavalin oraz długoletnia umowa serwisowa z General Electric. W roku 2012 podpisany został również z władzami Włocławka list intencyjny dotyczący możliwości dostaw ciepła dla miasta. Planowane uruchomienie bloku nastąpi pod koniec 2015 roku.

Elektrownia będzie ściśle powiązana technologicznie z ANWIL S.A. z punktu widzenia pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną oraz parę technologiczną. Dzięki takim połączeniom wysokosprawna elektrownia zastąpi istniejącą w ANWIL S.A. elektrociepłownię, która będzie stanowić docelowo źródło rezerwowe. Projekt znacząco podnosi bezpieczeństwo zasilania ANWIL S.A. Dzięki wytwarzaniu pary technologicznej produkcja energii elektrycznej w elektrowni będzie realizowana w wysokosprawnej kogeneracji, co ma istotny wpływ zarówno na efekt ekonomiczny projektu, jak i efekty środowiskowe.

W 2012 roku zakończono prace koncepcyjne dotyczące nowego bloku energetycznego w Płocku. Otrzymano warunki przyłączenia do pobliskiej stacji 400 kV oraz uzgodniono możliwość zasilania bloku w paliwo. W grudniu 2012 roku otrzymano pozytywną decyzję środowiskową, która jest kluczowym pozwoleniem w realizacji projektu budowy elektrowni. W 2013 roku planowane są dalsze prace analityczne dla potwierdzenia efektywności ekonomicznej tej inwestycji oraz przeprowadzenie przetargu w celu wyłonienia dostawcy bloku.

W celu zwiększenia efektywności energetycznej w Grupie ORLEN i przystosowaniu majątku do spełnienia norm środowiskowych w 2012 roku przeprowadzone zostały prace koncepcyjne w spółkach Unipetrol, Rafineria Trzebinia i ORLEN Lietuva. Decyzje w zakresie rozpoczęcia modernizacji lub rozbudowy wspomnianych jednostek zapadną na przełomie 2013 i 2014 roku.

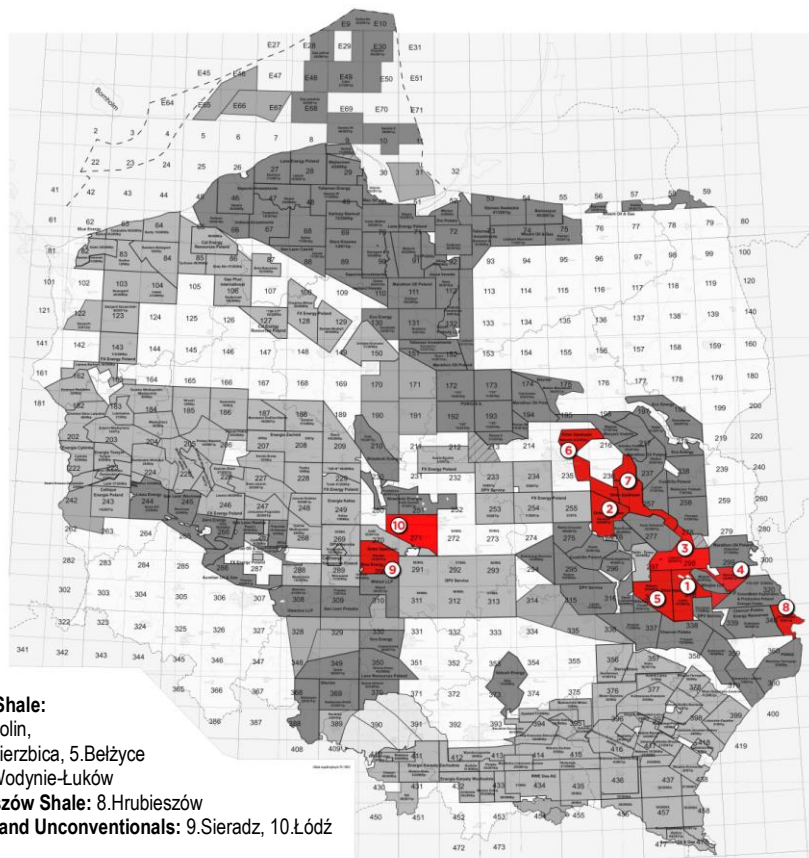
Zgodnie z przyjętą strategią energetyczną Grupa ORLEN rozważa również inwestycje w odnawialne źródła energii jako uzupełnienie energetyki konwencjonalnej. W ramach tego projektu analizowane są możliwości inwestycyjne w morskie elektrownie wiatrowe. W 2012 roku uzyskano pierwsze pozwolenie na budowę tzw. „sztucznych wysp”, co umożliwi realizację projektu o mocy do 1200 MWe. Uzyskane pozwolenie umożliwi rozpoczęcie szeregu badań, niezbędnych do oceny możliwości inwestycyjnych, które obejmą pomiary wietrzności, badania geologiczne i geotechniczne oraz badania środowiskowe. Horyzont czasowy przewidywany na przeprowadzenie badań i interpretację ich wyników wynosi około 4 lat. Morskie farmy wiatrowe mogą odegrać w przyszłości kluczową rolę w dostarczaniu energii oraz w spełnieniu unijnych wymogów polityki klimatycznej.

3.5.2 Wydobycie

Polska może znaleźć się w grupie 10 krajów o potencjalnie największych zasobach gazu łupkowego na świecie. Polski tzw. pas łupkowy rozciąga się od wybrzeża, między Słupskiem a Gdańskiem, w kierunku Warszawy, aż po Lublin i Zamość.

Potencjał Polski w obszarze gazu łupkowego jest dostrzegany przez inwestorów zagranicznych. Do końca 2012 roku w Polsce wydanych było 115 koncesji dotyczących poszukiwań w złożach niekonwencjonalnych. Obszar objęty poszukiwaniami złóż niekonwencjonalnych obejmuje blisko 30% powierzchni Polski, tj. około 90 000 km².

SCHEMAT 9. Potencjalne obszary występowania gazu łupkowego.

Grupa ORLEN pozostaje jednym z liderów poszukiwań niekonwencjonalnych zasobów gazu w Polsce. Po pozytywnej decyzji Ministerstwa Środowiska z lutego 2013 roku, dotyczącej cesji dwóch koncesji należących wcześniej do ExxonMobil Exploration and Production Poland, Grupa ORLEN posiada 10 koncesji poszukiwawczych obejmujących powierzchnię ponad 9 tys. km². Tereny objęte poszukiwaniami stanowią około 10% wszystkich obszarów na których prowadzone są poszukiwania gazu niekonwencjonalnego w Polsce.

Poszukiwanie i wydobycie gazu łupkowego w Polsce jest nadal we wstępnej fazie rozwoju. Do końca 2012 roku wykonano 39 odwiertów poszukiwawczych. Kluczem do zbadania i rozpoczęcia komercyjnego wydobycia gazu łupkowego jest zwiększenie liczby odwiertów i badań.

Projekty niekonwencjonalne

W ramach projektu Lublin Shale skoncentrowanego na złożach niekonwencjonalnych Grupa ORLEN kontynuowała w 2012 roku prace wiertnicze i badawcze. Z 2 odwiertów wykonanych na przełomie 2011 i 2012 roku pobrano próbki rdzeni, które zostały poddane szczegółowym analizom. Wyniki pozwoliły na podjęcie decyzji o realizacji odwiertów kierunkowych.

W 2012 roku wykonano pierwszy pionowy odwiert poszukiwawczo-badawczy na koncesji Garwolin. Z odwiertu pobrano próbki rdzenia skalnego, które obecnie poddawane są analizom.

Wykonano także pierwszy odwiert kierunkowy na terenie koncesji Wierzbica oraz przygotowano prace wiertnicze dla trzech nowych odwiertów a także rozpoczęto wiercenie drugiego odwiertu kierunkowego na koncesji Lubartów. Rozpoczęto również przygotowania do wykonania zabiegów szczelinowania i testów próbnych na odwiertach kierunkowych zrealizowanych na terenie koncesji Wierzbica i Lubartów.

Oprócz realizacji dalszych prac wiertniczych spółka ORLEN Upstream planuje pozyskanie dodatkowych danych sejsmicznych z bloków Garwolin, Lubartów i Wierzbica.

W ramach Projektów Hrubieszów Shale i Mid-Poland Unconventionals w 2012 roku koncentrowano się na pozyskiwaniu i analizie archiwalnych danych sejsmicznych typu 2D i otworowych, kontynuowano budowę bazy danych geologicznych.

Projekty konwencjonalne

W 2012 roku w ramach projektu na Niżu Polskim w okolicach Sierakowa prowadzonego wspólnie z PGNiG S.A. zrealizowano prace przygotowawcze do wykonania drugiego odwiertu rozpoznawczego.

W 2012 roku Projekt Karbon na Lubelszczyźnie przeszedł do kolejnego etapu poszukiwań - fazy wierceń, która ma doprowadzić do weryfikacji występowania nagromadzeń węglowodorów i oszacowania potencjalnych zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego w złożach konwencjonalnych w basenie lubelskim. W minionym okresie przeprowadzono weryfikację najbardziej perspektywicznych celów wiertniczych na blokach Lublin i Garwolin. Wyznaczono też wstępną lokalizację pierwszego odwiertu poszukiwawczego. W połowie 2013 roku ORLEN Upstream planuje wykonanie odwiertu poszukiwawczego oraz akwizycję nowych danych sejsmicznych 2D na terenie koncesji Bełżyce, które następnie poddane zostaną przetworzeniu i interpretacji.

Grupa ORLEN w roku 2012 prowadziła również poszukiwania w łódzkiej strefie szelfu Morza Bałtyckiego, realizowane przy współpracy z firmą Kuwait Energy Company (KEC) – Projekt Kambr. Projekt jest realizowany za pośrednictwem spółki holdingowej ORLEN International Exploration and Production Company BV (OIEPCo). Prace koncentrowały się na wyznaczeniu lokalizacji odwiertu i przygotowaniu prac wiertniczych. Wykonane zostały badania geotechniczne dna morskiego oraz zakończono proces wyboru dostawcy usług wiertniczych. Zaplanowane w połowie 2013 roku wiercenie zostanie wykonane z wykorzystaniem platformy typu półzanurzalnego.

3.6 Opis podstawowych ryzyk i zagrożeń prowadzonej działalności

3.6.1 Ryzyko kredytowe

Grupa ORLEN prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. W celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego Grupa ORLEN zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia. Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Należności kontrahentów są regularnie monitorowane. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiane są procedury windykacji.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14 – 30 dni.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami z tytułu dostaw i usług jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest uważane przez Grupę ORLEN za niskie. Wszystkie podmioty, w których Grupa ORLEN lokuje wolne środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o wiarygodności kredytowej krótkoterminowej (rating) najwyższej jakości (82% zdeponowanych środków) oraz dobrej jakości (18% zdeponowanych środków).

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów z tytułu dodatkowej wyceny instrumentów pochodnych, jest uważane za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie niższym niż A.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Maksymalna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe, w odniesieniu do poszczególnych klas odpowiada ich wartości księgowej. W celu zminimalizowania ryzyka Grupa ORLEN na dzień 31 grudnia 2012 oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 1 626 382 tysiące PLN oraz 1 665 742 tysiące PLN. Grupa ORLEN dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko kredytowe związane z gwarancjami udzielonymi na rzecz kontrahentów. Maksymalny poziom ekspozycji wynikającej z udzielonych gwarancji to maksymalna kwota, którą Grupa ORLEN zmuszona byłaby zapłacić w przypadku żądania wypłaty gwarancji przez kontrahenta. Kwota poręczeń i gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła odpowiednio 456 952 tysiące PLN oraz 498 229 tysięcy PLN. Dotyczyły one głównie: gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności. W oparciu o prognozy na koniec okresu sprawozdawczego, Grupa ORLEN uznała, że prawdopodobieństwo zapłaty takich kwot określić można jako niskie.

Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka kredytowego zostały przedstawione w nocie 35.7.1 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

3.6.2 Ryzyko płynności

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wynosił odpowiednio 1,7 i 1,5.

W 2007 roku w Grupie ORLEN został uruchomiony Program emisji obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Grupie ORLEN wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach jednostek Grupy ORLEN na rynku krajowym i zagranicznym. W 2012 roku i w 2011 roku dokonywane były emisje obligacji wyłącznie na rynku krajowym.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie ORLEN funkcjonuje system koncentracji środków finansowych w PLN (cash pool) obejmujący na dzień 31 grudnia 2012 roku 23 spółki Grupy ORLEN oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych spółek Grupy ORLEN (ORLEN Finance, ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland, Unipetrol a.s. wraz ze Spółkami Grupy Unipetrol).

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych wynosiło odpowiednio 18 573 410 tysięcy PLN i 20 899 193 tysiące PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku pozostało odpowiednio 10 804 527 tysięcy PLN i 7 562 831 tysięcy PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka płynności zostały przedstawione w nocie 35.7.2 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

3.6.3 Ryzyka rynkowe

W Grupie ORLEN jest stosowana spójna polityka hedgingowa w zakresie ryzyka walutowego, ryzyka stopy procentowej i ryzyka towarowego. Grupa ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym, która określa zasady pomiaru poszczególnych ekspozycji, parametry i horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka oraz instrumenty zabezpieczające. W PKN ORLEN zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN, Zarządu PKN ORLEN i Rady Nadzorczej PKN ORLEN. Komitet Ryzyka Finansowego funkcjonujący w PKN ORLEN jest odpowiedzialny za nadzór oraz koordynację procesu zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie ORLEN. W celu zapewnienia sprawności, efektywności i bezpieczeństwa operacyjnego procesu w Biurze Zarządzania Finansami PKN ORLEN zostały wyodrębnione trzy obszary odpowiedzialne za wykonywanie transakcji finansowych (Front Office), pomiar i analizę ryzyka (Middle Office) oraz raportowanie i rozliczanie transakcji (Back Office).

Za zarządzanie ryzykiem w spółkach Grupy ORLEN odpowiadają Zarządy poszczególnych spółek pod nadzorem Rad Nadzorczych. Za realizację transakcji zabezpieczających w imieniu poszczególnych spółek Grupy ORLEN objętych spójną polityką hedgingową odpowiada PKN ORLEN, który na mocy odpowiednich umów otrzymał stosowne pełnomocnictwa. Efektywność i wykonanie transakcji zabezpieczających są monitorowane przez poszczególne spółki Grupy ORLEN i przedstawiane do wiadomości Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN oraz Zarządu PKN ORLEN poprzez Biuro Zarządzania Finansami PKN ORLEN.

Celem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się za pomocą strategii zabezpieczających, wykorzystujących instrumenty pochodne. Instrumenty pochodne są stosowane wyłącznie do ograniczenia ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych. Grupa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu. Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa ORLEN polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm

brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

Najważniejsze ryzyka rynkowe na które narażona jest Grupa ORLEN obejmują:

- **ryzyko walutowe**

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych oraz przyszłych planowanych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży i zakupów towarów oraz produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych. Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka walutowego zostały przedstawione w nocie 35.7.3.1 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

- **ryzyko stopy procentowej**

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z pożyczek, kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych opartych o zmienne stopy procentowe oraz transakcji pochodnych zabezpieczających ryzyko przepływów pieniężnych.

Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka stopy procentowej zostały przedstawione w nocie 35.7.3.2 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

- **ryzyko szkód z tytułu prowadzonej działalności i szkód losowych**

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko wystąpienia szkód spowodowanych prowadzoną działalnością oraz szkód losowych. W ramach zarządzania ryzykiem, Grupa ORLEN minimalizuje ewentualne negatywne skutki wystąpienia powyższych szkód dzięki posiadaniu profesjonalnego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb Grupy ORLEN programu ubezpieczeniowego. Program ten tworzony i zawierany jest przez specjalnie w tym celu utworzoną spółkę typu captive - ORLEN Insurance Ltd. z siedzibą na Malcie. Działalność Captive-u opiera się na założeniu posiadania przez Jednostkę Dominującą i spółki Grupy ORLEN najlepszej wiedzy na temat prowadzonej działalności gospodarczej, posiadanego majątku a także potencjalnych obszarów występowania ryzyka, która przewyższa znajomość towarzystw ubezpieczeniowych. Dodatkowo Grupa ORLEN znając te obszary może na nie wpływać i je kontrolować dzięki stosowaniu środków prewencyjnych.

Pokrycie ubezpieczeniowe gwarantowane w ramach polis wystawianych przez ORLEN Insurance Ltd. jest reasekurowane przez największe międzynarodowe firmy ubezpieczeniowe i reasekuracyjne w ramach programu, którego liderem jest AIG Europe oraz Allianz, a w którym uczestniczą największe światowe towarzystwa ubezpieczeniowe tj. m.in. AIG, Allianz, HDI, Munich Re, ACE a także polskie firmy PZU i TUiR Warta. Sam program gwarantuje natomiast pokrycie szkód w mieniu spowodowanych wszystkimi ryzykami (all risk), w tym awarią maszyn wraz z ubezpieczeniem utraty marży brutto w wyniku ewentualnej szkody, nie tylko w samej Spółce i głównych spółkach Grupy ORLEN, ale także u jej głównych dostawców i odbiorców.

Poza kompleksowym ubezpieczeniem majątku Grupa ORLEN posiada także inne ubezpieczenia gwarantujące minimalizację negatywnych skutków szkód tj. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności czy ubezpieczenie mienia w transporcie.

- **ryzyko cen surowców i produktów naftowych**

Działalność operacyjna Grupy ORLEN obejmuje ryzyka:

- zmiany cen ropy naftowej zużywanej do przerobu,
- związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw,
- zmian wysokości tzw. dyferencjału Brent/Ural (różnice notowań tych gatunków ropy),
- zmian cen sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od notowań ropy naftowej i produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen surowców i produktów naftowych wynikające z zabezpieczenia przepływów pieniężnych w związku ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn i oleju napędowego oraz marż na produktach.

Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka cen surowców i produktów naftowych zostały przedstawione w nocie 35.7.3.3 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

- **ryzyko związane z dostawą surowców**

Dostawy surowców w Grupie ORLEN są realizowane w głównej mierze poprzez systemem rurociągów, transport lądowy oraz morski. Ryzyko związane z dostawą surowców wynika z konieczności terminowego zabezpieczenia dopływu surowców do produkcji.

Czynniki, które mają istotny wpływ na realizację dostaw surowców do spółek Grupy ORLEN dotyczą głównie sytuacji politycznej w państwach eksportujących ropę, sprawności systemu rurociągów i linii kolejowych oraz warunków pogodowych istotnych dla transportu morskiego.

PKN ORLEN podejmuje działania mające na celu zapewnienie stabilnego dopływu surowców, głównie poprzez dywersyfikację źródeł dostaw oraz dostosowanie instalacji produkcyjnych do przerobu różnych gatunkowo typów surowców. Ponadto Grupa ORLEN realizuje szereg konwencjonalnych i niekonwencjonalnych projektów poszukiwawczych mających na celu pozyskanie własnych źródeł gazu i ropy naftowej.

- **ryzyko zmian regulacji prawnych**

Ryzyko wynikające ze zmian przepisów prawnych dotyczy głównie następujących obszarów działalności Grupy ORLEN:

- przepisów prawa dotyczących biopaliw,
- limitów ilościowych przyznawanych uprawnień do emisji CO₂,
- przepisów prawa w zakresie certyfikatów energii kolorowej,
- gromadzenia i magazynowania zapasów obowiązkowych.

Biopaliwa

Zagadnienia dotyczące biopaliw są uregulowane przepisami:

- Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o biokomponentach i biopaliwach ciekłych – regulującej zasady wprowadzania do obrotu biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz określania i realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW),
- Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw – ustalającej współczynnik redukcyjny poziomu NCW na lata 2012 i 2013 w wysokości 0,85,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2007 w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008 – 2013 – ustalającego poziom Narodowego Celu Wskaźnikowego („NCW”) dla poszczególnych lat.

Począwszy od 2008 roku na producentów paliw nakłada się obowiązek spełnienia Narodowego Celu Wskaźnikowego, który określa minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych liczony według wartości opałowej w ogólnej ilości paliw i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie.

TABELA 27. Wskaźnik NCW w latach 2008-2012.

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2008	2009	2010	2011	2012
Wartość wskaźnika NCW	%	3,45	4,60	5,75	6,20	6,65

Aktualnie prowadzone są prace legislacyjne nad zmianą dyrektywy 2009/30/WE oraz 2009/28/WE (tzw. ILUC - Indirect Land Use Change / Pośrednia zmiana sposobu użytkowania gruntów), która wprowadza wymóg realizacji połowy 10% celu udziału paliw odnawialnych w transporcie w 2020 roku.

W związku z powyższymi dyrektywami ILUC przewiduje się zmiany w ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych mające na celu implementację przepisów w zakresie kryteriów zrównoważonego rozwoju (system certyfikacji / śledzenia pochodzenia surowców wykorzystywanych do produkcji biokomponentów) oraz biopaliw następnych generacji liczonych podwójnie do rozliczenia NCW. Zmianie ulegnie również ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w rezultacie implementacji nowych obowiązków monitorowania i redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG) z paliw i energii stosowanej w transporcie (wprowadzenie Narodowych Celów Redukcyjnych - NCR). W przyszłości można spodziewać się również aktualizacji Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie NCW na lata 2014 – 2019.

Uprawnienia do emisji CO₂

Kwestie praw do emisji CO₂ znajdują uregulowanie w następujących aktach prawnych:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska - regulującej warunki ochrony zasobów środowiska, wprowadzanie substancji lub energii do środowiska, koszty korzystania ze środowiska,
- Ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych – określającej m.in. zasady podziału ilości, warunki przyznania i wykorzystania uprawnień do emisji, sankcje w przypadku prowadzenia działalności bez posiadania odpowiedniej ilości praw do emisji.

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, spółki Grupy ORLEN, decyzją Rady Ministrów, otrzymały przydział uprawnień do emisji CO₂.

Grupa ORLEN corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W przyszłości przewiduje się zmniejszenie puli darmowych uprawnień do emisji CO₂ już w początkowej fazie obowiązywania 3 okresu rozliczeniowego na lata 2013-2020. Dodatkowo producenci energii elektrycznej nie otrzymają puli darmowych uprawnień do emisji.

W związku z powyższym działalność Grupy ORLEN jest narażona na wystąpienie częściowych niedoborów uprawnień do emisji CO₂ oraz kosztów ich nabycia z rynku.

W 2012 roku Grupa ORLEN zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień, które w przyszłości zostaną umorzone jako rozliczenie emisji CO₂. Wyceny tych transakcji nie podlegają ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Certyfikaty energii kolorowej

Zagadnienia związane z certyfikatami energii kolorowej są uregulowane w:

- Ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne oraz Rozporządzeniu Ministra Gospodarki dotyczącego energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii oraz energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji.

Certyfikaty kolorowe są wsparciem dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji. Poziom certyfikatów kolorowych jest przyznawany w zależności od wielkości produkcji energii oraz struktury wykorzystywanego paliwa.

Aktualnie trwają prace nad ustawą wprowadzającą tzw. trójpak energetyczny: prawo energetyczne, gazowe i ustawa o odnawialnych źródłach energii, w którym zakłada się przedłużenie do roku 2021 wsparcia dla wytwarzania energii elektrycznej w układach skojarzonych (certyfikaty żółte, fioletowe, czerwone) oraz wsparcie do roku 2030 dla energii elektrycznej wytwarzanej z nowych (uruchamianych od 2013 roku) źródeł kogeneracji (certyfikaty pomarańczowe).

W rezultacie Grupa ORLEN narażona jest na ryzyka związane z regulacjami prawnymi w zakresie ilości przyznaných certyfikatów, zmianami cen certyfikatów oraz z ryzykiem wzrostu kosztów opłat zastępczych.

Zapasy obowiązkowe

W Polsce system utrzymywania zapasów obowiązkowych jest regulowany:

- Ustawą z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym

Ustawa nakłada na wszystkie firmy działające na rynku paliw obowiązek gromadzenia rezerw ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG). W 2012 roku wielkość zapasów została określona na poziomie co najmniej 76 dni średniej dziennej produkcji lub przywozów, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w poprzednim roku.

Dotychczasowe przepisy mogą ulec zmianie na skutek trwających prac nad projektem ustawy dostosowującej prawo do wymogów dyrektywy unijnej 2009/119/WE. W obecnym kształcie projekt ustawy przewiduje między innymi implementację nowej metodologii wyliczenia poziomów zapasów interwencyjnych i w konsekwencji zmianę wymagań dla przedsiębiorców, wprowadzenie tzw. opłaty zapasowej oraz regulacje w zakresie państwowego nadzoru nad dostępnością zapasów obowiązkowych.

Zgodnie z prawem litewskim, poziom zapasów obowiązkowych w 2012 roku wynosił 90 dni, z czego producenci oraz firmy importujące paliwa zabezpieczały poziom 60 dni a 30-dniowe zapasy były utrzymywane przez państwo. Zapasy obowiązkowe paliw i ropy naftowej, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Czeskiej, utrzymywane są przez przeznaczoną do tych celów agencję rządową.

• ryzyko zmian trendów w konsumpcji i imporcie paliw

Zmiana trendów w konsumpcji oraz imporcie paliw może w istotny sposób kształtować wielkość sprzedaży i poziom możliwych do uzyskania cen na produkty spółek Grupy ORLEN, tym samym przekładając się na sytuację finansową Grupy ORLEN. Zmiany poziomu konsumpcji oleju napędowego i benzyny odnotowane na głównych rynkach działalności Grupy ORLEN zostały zaprezentowane w [pkt 4.1.5](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Na podstawie danych ARE łączny import paliw do Polski w 2012 roku zmniejszył się w stosunku do 2011 roku o (-) 1 136 tysięcy ton (r/r), tj. o (-) 46,7% do poziomu 1 299 tysięcy ton. Import oleju napędowego zmniejszył się o blisko (-) 55% (r/r) i osiągnął poziom 862 tysięcy ton, co stanowiło około 66% importu wszystkich paliw. Największa ilość oleju napędowego pochodziła z Niemiec (54%), Słowacji (27%) i Litwy (13%). Szacuje się, że w 2012 roku zaimportowano do Polski około 437 tysięcy ton benzyn tj. o (-) 17,5% mniej niż w roku 2011. Największy import benzyn zanotowano z Niemiec (57%) i Słowacji (38%).

Grupa ORLEN działając na rynku obrotu paliw jest narażona na ryzyko wynikające z działalności tzw. „szarej strefy”, związanej przede wszystkim z wprowadzeniem na rynek tańszego paliwa z pominięciem obowiązków zapłaty podatków.

Wysokie ceny paliw spowodowały, że na rynku pojawia się coraz więcej firm, które sprzedają paliwa po zaniżonych cenach, co prowadzi do zachwiania równowagi rynkowej i w konsekwencji negatywnie wpływa na poziom przychodów oraz pozycję konkurencyjną Grupy ORLEN. Branża paliwowa ocenia, że około miliona ton paliw czyli 7% rynku paliw może być sprzedawane w szarej strefie.

3.7 Ochrona środowiska

Rok 2012 był kolejnym rokiem kontynuacji zintegrowanych działań na rzecz ochrony środowiska obejmujących ciągły monitoring i minimalizację wpływu procesów produkcyjnych oraz magazynowo-dystrybucyjnych na środowisko naturalne. Dużą rolę w działaniach na rzecz ochrony środowiska odgrywa również świadomość ekologiczna pracowników oraz prowadzone działania edukacyjne i organizacyjne, które angażują szeroki krąg pracowników.

Grupa ORLEN na bieżąco analizowała zmiany wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska w celu zapewnienia pełnej zgodności wewnętrznych aktów organizacyjnych z przepisami ogólnopolskimi. Wszelkie zmiany zintegrowanych pozwoleń były realizowane zgodnie z wymaganymi terminami.

PKN ORLEN poddał szczegółowej analizie przepisy Rozporządzenia Komisji Unii Europejskiej w sprawie monitorowania i raportowania emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE pod kątem wymagań i obowiązków jakie muszą spełniać instalacje objęte EU ETS (European Union Emissions Trading System). W rezultacie przygotowano i przesłano wnioski o zmianę zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych dla instalacji Zakładu Produkcyjnego w Płocku.

Przeprowadzono projekt „Analiza skutków polityki klimatycznej dla Grupy ORLEN”, który pozwolił na opracowanie kierunkowych rekomendacji działań w zakresie zbilansowania niedoboru uprawnień do emisji CO₂ oraz możliwości płynących z Pakietu Klimatycznego w okresie 2013-2020. Zainicjowano proces aktualizacji procedur regulujących kompleksowo zarządzanie procesem emisji CO₂ w skali Grupy ORLEN.

W celu zapewnienia zgodności funkcjonowania stacji paliw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej prowadzono działania związane z uzyskaniem pozwoleń wodno-prawnych.

Dla wszystkich obiektów magazynowych i dystrybucyjnych prowadzono szczegółowy monitoring ścieków i wód gruntowych. Kontynuowano także proces rekultywacji środowiska gruntowo-wodnego na terenach produkcyjnych PKN ORLEN na których zidentyfikowano występowanie zanieczyszczeń produktami naftowymi, w oparciu o uzgodnione z Regionalnymi Dyrekcjami Ochrony Środowiska zakresy prac.

Koordynowano działania środowiskowe w **spółkach Grupy ORLEN**, których efektem było przygotowanie trzeciego Raportu Środowiskowego Grupy ORLEN oraz zorganizowanie seminarium, na którym omówiono tematykę rekultywacji środowiska gruntowo-wodnego. Przedstawiono główne wymagania prawne i praktykę usuwania szkód w środowisku w Polsce i Europie, najczęściej spotykane problemy oraz wyzwania najbliższych lat w świetle dyrektywy o emisjach przemysłowych.

Rok 2012 był kolejnym rokiem realizacji Programu „Odpowiedzialność i Troska” („Responsible Care”). Po uzyskaniu w roku 2011 certyfikacie wdrożonego w PKN ORLEN Ramowego System Zarządzania Responsible Care dokonano oceny stopnia wdrożenia i realizacji poszczególnych elementów systemu. Stale zwiększana jest świadomość ekologiczna pracowników, promowane są postawy zwiększające zaangażowanie w działania związane z ochroną środowiska - m.in. poprzez organizację VI edycji ekologicznego konkursu fotograficznego „Złap zającą” propagującego piękno otaczającej przyrody.

Rok 2012 był dwudziestym, jubileuszowym rokiem realizacji wytycznych Programu Responsible Care w Polsce. Za wieloletnie zaangażowanie i owocną współpracę we wdrażaniu idei Programu PKN ORLEN został wyróżniony podczas tegorocznego VIII Forum Ekologicznego Branży Chemicznej w Toruniu.

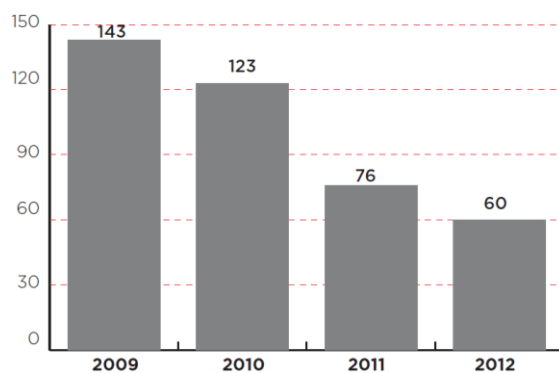
Realizowane w 2012 roku działania zostały nagrodzone także Europejską Nagrodą Ekologiczną dla PKN ORLEN przyznaną przez jury Ekologicznego konkursu „Przyjaźni Środowisku”. PKN ORLEN został oceniony jako przedsiębiorstwo przyjazne środowisku „Nowej UE”, podejmujące aktywne działania na rzecz zmiany stanu środowiska i jego ochrony.

3.8 Bezpieczeństwo i higiena pracy

Głównym zadaniem systemu bezpieczeństwa i higieny pracy („BHP”) w Grupie ORLEN jest kształtowanie właściwych warunków pracy oraz ciągła identyfikacja i eliminowanie zagrożeń. Systemem objęty jest PKN ORLEN oraz wszystkie spółki Grupy ORLEN.

W roku 2012 wprowadzono istotne zmiany w systemie BHP Grupy ORLEN. Najistotniejsze z nich dotyczyły integracji oraz wzajemnej współpracy spółek Grupy ORLEN. W spółkach Grupy ORLEN przeprowadzone zostały audyty techniczne o charakterze doradczym a dodatkowo dla każdej z nich opracowano 3 letni Program Poprawy Stanu BHP. Specjalnymi kontrolami objęto spółki, w których wydarzyły się wypadki ciężkie oraz z powtarzających się przyczyn. Dalej rozwijano system wytycznych BHP dla spółek oraz uszczegółowiono zasady rejestrowania wypadków przy pracy. Okresowe remonty techniczne instalacji produkcyjnych w największych spółkach Grupy ORLEN prowadzone były wg wspólnie wypracowanych zasad BHP.

W 2012 roku położono szczególny nacisk na politykę zarządzania bezpieczeństwem w Grupie ORLEN oraz rozwój kultury bezpieczeństwa pracy na poziomie operacyjnym. Efektem skutecznie prowadzonych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy w spółkach Grupy ORLEN jest zmniejszenie liczby wypadków w 2012 roku o 21% w porównaniu z rokiem poprzednim.

WYKRES 16. Liczba wypadków w Grupie ORLEN w latach 2009 - 2012.

Wskaźnik wypadkowości TRR (Total Recordable Rate) osiągnął najlepszy wynik w historii Grupy ORLEN 1,87 i był niższy o 30% (r) od wskaźnika za rok 2011.

Metodologia kalkulacji wskaźnika została zaprezentowana w słowniku wybranych pojęć branżowych na końcu niniejszego Sprawozdania Zarządu.

4. AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY ORLEN

4.1 Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe oraz czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

4.1.1 Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

TABELA 28. Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

WYSZCZEGÓLNIENIE (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody ze sprzedaży	120 101 550	106 973 074	13 128 476	12,3%
Koszt własny sprzedaży	-112 093 990	-98 397 811	-13 696 179	13,9%
Zysk brutto ze sprzedaży	8 007 560	8 575 263	-567 703	-6,6%
Koszty sprzedaży	-3 871 660	-3 660 256	-211 404	5,8%
Koszty ogólnego zarządu	-1 523 632	-1 468 298	-55 334	3,8%
Pozostałe przychody operacyjne	726 401	1 006 655	-280 254	-27,8%
Pozostałe koszty operacyjne	-1 314 298	-2 386 892	1 072 594	-44,9%
Zysk z działalności operacyjnej	2 024 371	2 066 472	-42 101	-2,0%
Przychody finansowe	1 581 994	2 780 145	-1 198 151	-43,1%
Koszty finansowe	-981 226	-2 243 175	1 261 949	-56,3%
Przychody i koszty finansowe netto	600 768	536 970	63 798	11,9%
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-696	188 299	-188 995	-
Zysk przed opodatkowaniem	2 624 443	2 791 741	-167 298	-6,0%
Podatek dochodowy	-454 453	-776 738	322 285	-41,5%
Zysk netto	2 169 990	2 015 003	154 987	7,7%

Przychody ze sprzedaży

W 2012 roku Grupa ORLEN osiągnęła wzrost przychodów ze sprzedaży o 13 128 476 tysięcy PLN (o 12,3%) (r/r) do poziomu 120 101 550 tysięcy PLN.

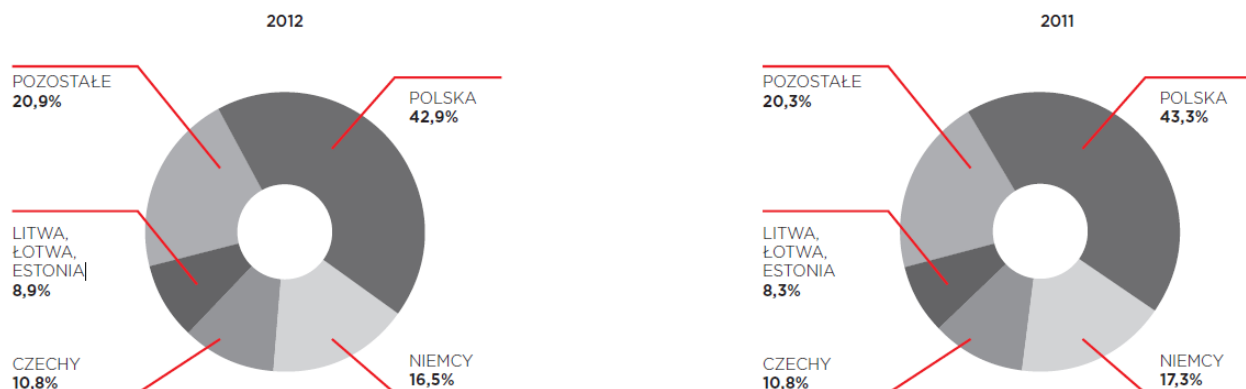
Wzrost wartości sprzedaży w 2012 roku wynika przede wszystkim ze zwiększenia przychodów ze sprzedaży segmentu rafineryjnego o 7 399 292 tysiące PLN (12,7%) (r/r) głównie w efekcie wzrostu notowań produktów oraz wzrostu średniego kursu PLN względem walut obcych, przy nieznacznie niższej sprzedaży wolumenowej (r/r). W porównaniu do 2011 roku średnioroczne notowania benzyny w ujęciu złotówkowym zwiększyły się o 15,6% (r/r), oleju napędowego o 12,4% (r/r), lekkiego oleju opałowego o 12,2% (r/r) oraz paliwa Jet A-1 o 11,2% (r/r).

Przychody segmentu detalicznego wzrosły o 4 103 803 tysiące PLN (12,1%) (r/r) głównie w efekcie wyższej sprzedaży wolumenowej o 1,7% (r/r), wzrostu cen paliw na skutek rosnących notowań ropy naftowej i tym samym paliw a także wyższych przychodów ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych.

Wzrost przychodów segmentu petrochemicznego o 1 655 984 tysiące PLN (11,6%) (r/r) jest wynikiem wyższej o 3,3% (r/r) sprzedaży wolumenowej głównie w efekcie sprzedaży kwasu tereftalowego (PTA) przez pełny rok (uruchomienie sprzedaży od maja 2011 roku) oraz wyższej sprzedaży polimerów i nawozów sztucznych. Pozytywnie na wielkość realizowanych przychodów ze sprzedaży wpłynął również wzrost notowań głównych produktów segmentu w ujęciu złotówkowym, tj. polietylenu o 8,9% (r/r), polipropylenu o 1,6% (r/r), etylenu o 10,2% (r/r), propylenu o 1,3% (r/r), benzenu o 20,1% (r/r), toluenu o 23,3% (r/r) oraz paraksylenu o 3,4% (r/r).

Dodatkowy wpływ na wzrost przychodów ze sprzedaży miała realizacja dwóch transakcji sprzedaży części zapasów obowiązkowych ropy naftowej zawartych z Ashby Sp. z o. o. i Whirlwind Sp. z o.o. na łączną kwotę 2 433 998 tysięcy PLN.

Grupa ORLEN realizuje sprzedaż na wielu rynkach jednak największa część przychodów ze sprzedaży pochodzi z rynku polskiego.

WYKRES 17. Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży Grupy ORLEN.

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zleceniodawców ze Szwajcarii, Danii, Wielkiej Brytanii, Austrii i Ukrainy.

Dodatkowe informacje o przychodach ze sprzedaży w podziale geograficznym zostały również przedstawione w nocie 6.2.3 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

Wynik operacyjny

Grupa ORLEN wycenia zapasy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej według metody średnio ważonego kosztu wytworzenia lub ceny nabycia. Taka metoda wyceny powoduje opóźnienie rozpoznania skutków wzrostu lub spadku cen zakupu ropy naftowej w stosunku do cen uzyskiwanych ze sprzedaży wyrobów gotowych. Tendencja wzrostowa cen ropy naftowej wpływa pozytywnie, a spadkowa negatywnie na wyniki operacyjne.

Ujemny wpływ rosnących cen ropy naftowej, częściowo skompensowany umocnieniem PLN względem walut obcych, na wycenę zapasów w 2012 roku nie był istotny i wyniósł (-) 175 170 tysięcy PLN. Dla porównania w 2011 roku rosnące ceny ropy naftowej oraz obserwowane osłabienie PLN względem walut obcych wywarło dodatni wpływ na wycenę zapasów a tym samym wynik operacyjny i wyniosło 2 349 465 tysięcy PLN. W rezultacie wpływ netto wyceny zapasów wpłynął na zmniejszenie wyniku operacyjnego Grupy ORLEN w 2012 roku o (-) 2 524 635 tysięcy PLN (r/r).

Pomimo ujemnego wpływu wyceny zapasów oraz niestabilnej sytuacji rynkowej związanej głównie ze zmniejszeniem konsumpcji paliw Grupa ORLEN utrzymała wysoki poziom zysku z działalności operacyjnej, który wyniósł 2 024 371 tysięcy PLN.

Dodatni wpływ zmian czynników makroekonomicznych, szczególnie widoczny w segmencie rafineryjnym, wpłynął na poprawę wyników z działalności operacyjnej Grupy ORLEN w 2012 roku o około 1 644 000 tysiące PLN (r/r).

Wzrost wolumenów sprzedaży w segmencie detalicznym i petrochemicznym skompensował zmniejszenie wolumenów w segmencie rafineryjnym i wpłynął na poprawę wyniku z działalności operacyjnej Grupy ORLEN o około 329 000 tysięcy PLN (r/r).

Dodatni wpływ zwiększonego przerobu ropy o niskiej zawartości siarki w celu ograniczenia skutków postojów remontowych oraz odkupu I transzy zapasów obowiązkowych ropy naftowej na wyniki roku 2011 wyniósł około 507 000 tysięcy PLN (r/r). Pozytywny efekt odkupu II transzy zapasów obowiązkowych w styczniu 2012 roku wyniósł około 240 000 tysięcy PLN (r/r). W rezultacie wpływ netto powyższych zdarzeń o charakterze jednorazowym na zmianę wyników 2012 roku w porównaniu z rokiem poprzednim był ujemny i wyniósł (-) 267 000 tysięcy PLN (r/r).

Dodatni wpływ pozostałych czynników operacyjnych w 2012 roku wyniósł 776 534 tysiące PLN (r/r) i dotyczył głównie zmiany salda na pozostałej działalności operacyjnej obejmującego niższe o 1 028 923 tysiące PLN (r/r) odpisy aktualizujące wartość rzeczowego majątku trwałego.

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowego majątku trwałego ujęte w 2012 roku w kwocie (-) 766 271 tysięcy PLN dotyczyły głównie segmentu rafineryjnego Grupy Unipetrol. W 2011 roku odpisy te wyniosły (-) 1 795 194 tysięcy PLN i dotyczyły głównie Unipetrol (segment rafineryjny i petrochemiczny) oraz ANWIL (PCW).

Ujemny wpływ pozostałych elementów w wysokości (-) 252 389 tysięcy PLN (r/r) wynika głównie z braku dodatnich efektów z 2011 roku obejmujących otrzymane odszkodowanie z tytułu rozliczenia skutków pożaru rafinerii ORLEN Lietuva, zwrot zapłaconej kary od ENERGA-OPERATOR S.A. oraz aktualizację salda rezerw na koszty emisji CO₂.

Wyniki operacyjne podstawowych podmiotów spółek Grupy ORLEN

- **PKN ORLEN** - zysk operacyjny obniżył się o (-) 1 363 855 tysięcy PLN (r/r) i wyniósł 1 810 083 tysiące PLN.
 - niższy o (-) 1 361 086 tysięcy PLN (r/r) wynik operacyjny segmentu rafineryjnego to głównie efekt ujemnego wpływu malejących cen ropy naftowej w ujęciu złotowym na wycenę zapasów w kwocie (-) 2 086 003 tysiące PLN (r/r), opisanego powyżej wpływu netto zdarzeń o charakterze jednorazowym w kwocie (-) 267 000 tysięcy PLN (r/r) i zmian legislacyjnych w zakresie opodatkowania biokomponentów, przy dodatnim wpływie zmian czynników makroekonomicznych,
 - zwiększenie o 213 929 tysięcy PLN (r/r) wyniku operacyjnego segmentu detalicznego to przede wszystkim efekt stopniowej odbudowy marż paliwowych oraz wyższych marż uzyskiwanych na sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych,
 - niższy o (-) 106 003 tysiące PLN (r/r) wynik segmentu petrochemicznego obejmuje ujemny wpływ zmian cen produktów na wycenę zapasów w kwocie (-) 101 317 tysięcy PLN (r/r) przy neutralnym wpływie zmian czynników makroekonomicznych,
 - wyższe koszty funkcji korporacyjnych o (-) 110 694 tysiące PLN (r/r) wynikają głównie z braku dodatnich efektów na pozostałej działalności operacyjnej z 2011 roku obejmujących zwrot kar zapłaconych ENERGA-OPERATOR S.A. w następstwie uchylecia przez Sąd Najwyższy niekorzystnego dla PKN ORLEN wyroku.
- **Grupa ORLEN Lietuva** - wynik operacyjny był wyższy o 439 242 tysiące PLN (r/r) i wyniósł 206 554 tysiące PLN.
 - wyższy o 514 775 tysięcy PLN (r/r) wynik operacyjny segmentu rafineryjnego to głównie efekt sprzyjającego otoczenia makroekonomicznego oraz dodatniej zmiany salda na pozostałej działalności operacyjnej w kwocie 108 322 tysiące PLN w rezultacie braku odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego z 2011 roku, przy negatywnym wpływie wyceny zapasów w kwocie (-) 102 359 tysięcy PLN (r/r) i niższej sprzedaży wolumenowej w związku z cyklicznym postojem remontowym rafinerii,
 - wyższy o 14 346 tysięcy PLN (r/r) wynik segmentu detalicznego to głównie efekt dodatniego wpływu zmiany salda na pozostałej działalności operacyjnej w związku z brakiem odpisów aktualizujących wartość aktywów z 2011 roku,
 - wyższe o (-) 89 879 tysięcy PLN (r/r) koszty funkcji korporacyjnych to głównie rezultat braku pozytywnych efektów zdarzeń jednorazowych na pozostałej działalności operacyjnej z 2011 roku obejmujących otrzymane odszkodowanie z tytułu rozliczenia skutków pożaru rafinerii z 2006 roku.
- **Grupa Unipetrol** - wynik operacyjny był wyższy o 352 851 tysięcy PLN (r/r) i wyniósł (-) 611 723 tysiące PLN.
 - obniżenie wyniku segmentu rafineryjnego o (-) 269 285 tysięcy PLN (r/r) to głównie efekt wyższych o (-) 476 000 tysięcy PLN (r/r) odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego oraz ujemnego wpływu wyceny zapasów w kwocie (-) 164 291 tysięcy PLN (r/r), przy pozytywnym oddziaływaniu czynników makroekonomicznych,
 - niższy o (-) 19 056 tysięcy PLN (r/r) wynik segmentu detalicznego to głównie rezultat niższych wolumenów sprzedaży przy utrzymującej się presji rynku na poziom marż paliwowych i pozapaliwowych oraz dodatniego wpływu zmiany salda na pozostałej działalności operacyjnej (r/r) w rezultacie rozwiązania rezerwy na karę nałożoną przez urząd antymonopolowy w ubiegłych latach,
 - wyższy o 697 428 tysięcy PLN (r/r) wynik segmentu petrochemicznego głównie w efekcie wyższej sprzedaży wolumenowej segmentu oraz braku odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku z 2011 roku w kwocie (-) 629 000 tysięcy PLN, przy niekorzystnym wpływie zmian otoczenia makroekonomicznego i wyceny zapasów w kwocie (-) 27 535 tysięcy PLN (r/r),
 - wyższe o (-) 56 236 tysięcy PLN (r/r) koszty funkcji korporacyjnych głównie w efekcie braku dodatniego wpływu zdarzeń jednorazowych na pozostałej działalności operacyjnej obejmującego zwrot nieuzasadnionej kary nałożonej w poprzednich latach przez Komisję Europejską.

Segment rafineryjny
TABELA 29. Podstawowe wielkości finansowe segmentu rafineryjnego.

SEGMENT RAFINERIA (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu	93 877 051	83 487 180	10 389 871	12,4%
Sprzedaż zewnętrzna	65 874 900	58 475 608	7 399 292	12,7%
Sprzedaż między segmentami	28 002 151	25 011 572	2 990 579	12,0%
Koszty segmentu	-92 343 866	-81 137 448	-11 206 418	13,8%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	-606 437	-243 838	-362 599	148,7%
Zysk operacyjny	926 748	2 105 894	-1 179 146	-56,0%

Zysk operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA)	1 966 522	3 219 805	-1 253 283	-38,9%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	799 534	899 882	-100 348	-11,2%

W 2012 roku zysk operacyjny segmentu rafineryjnego Grupy ORLEN wyniósł 926 748 tysięcy PLN w porównaniu z 2 105 894 tysiącami PLN w 2011 roku.

Ujemny wpływ spadających cen ropy naftowej w ujęciu złotówkowym na wycenę zapasów w 2012 roku był wyższy o (-) 2 395 783 tysiące PLN (r/r).

Łączny wpływ zmian otoczenia makroekonomicznego obejmujący głównie poprawę modelowych marż rafineryjnych i zmiany kursu PLN względem walut obcych oraz wolumenów sprzedaży wpłynął na poprawę wyniku operacyjnego segmentu o 2 061 000 tysięcy PLN (r/r).

Dodatni wpływ przerobu ropy o niskiej zawartości siarki w celu ograniczenia skutków postojów remontowych oraz odkup I transzy zapasów obowiązkowych ropy naftowej w 2011 roku wyniósł 507 000 tysięcy PLN (r/r). Pozytywny efekt odkupu II transzy zapasów obowiązkowych w styczniu 2012 roku wyniósł około 240 000 tysięcy PLN (r/r). W rezultacie wpływ netto powyższych zdarzeń o charakterze jednorazowym na wyniki 2012 roku był ujemny i wyniósł (-) 267 000 tysięcy PLN (r/r).

Negatywny wpływ pozostałych czynników operacyjnych wyniósł (-) 577 363 tysiące PLN (r/r) i obejmował głównie zmianę salda na pozostałej działalności operacyjnej w kwocie (-) 362 599 tysięcy PLN (r/r) w związku z odpisami aktualizującymi wartość rzeczowego majątku trwałego w segmencie rafineryjnym Grupy Unipetrol oraz wpływ zmian legislacyjnych w zakresie opodatkowania biokomponentów w paliwach w rezultacie zniesienia od 1 maja 2011 roku ulg podatkowych.

W 2012 roku w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpiło zmniejszenie nakładów inwestycyjnych („CAPEX”) segmentu o (-) 100 348 tysięcy PLN (r/r) do poziomu 799 534 tysiące PLN.

Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2012 roku należały:

- PKN ORLEN: budowa kotła K8 w Zakładzie Elektrociepłowni, modernizacja i intensyfikacja instalacji Alkylacji HF, budowa instalacji katalitycznego odazotowania i odpylania w Zakładzie Elektrociepłowni oraz legalizacja zbiorników produktowych,
- Grupa ORLEN Lietuva: wymiana części reaktora na instalacji Fluidalnego Krakingu Katalitycznego, prace na Instalacji do granulacji i odgazowywania siarki a także przeprowadzenie cyklicznego postoiu remontowego,
- Grupa Unipetrol: wydatki związane z dostosowaniem urządzeń elektrycznych do zgodności z wymogami prawnymi.

Segment detal

TABELA 30. Podstawowe wielkości finansowe segmentu detal.

SEGMENT DETAL (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu	38 264 374	34 153 466	4 110 908	12,0%
Sprzedaż zewnętrzna	38 141 303	34 037 500	4 103 803	12,1%
Sprzedaż między segmentami	123 071	115 966	7 105	6,1%
Koszty segmentu	-37 588 269	-33 645 953	-3 942 316	11,7%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	-28 649	-81 779	53 130	-65,0%
Zysk operacyjny	647 456	425 734	221 722	52,1%
Zysk operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA)	1 006 404	759 535	246 869	32,5%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	498 707	425 064	73 643	17,3%

W 2012 roku zysk operacyjny segmentu detalicznego Grupy ORLEN wyniósł 647 456 tysięcy PLN w porównaniu z 425 734 tysiącami PLN w 2011 roku.

Utrzymanie wysokich wolumenów sprzedaży detalicznej (r/r) przy spadającej konsumpcji, głównie dzięki wzrostom na rynku niemieckim, wpłynęło na poprawę wyniku operacyjnego segmentu o 31 000 tysięcy PLN (r/r).

Stopniowa odbudowa marż paliwowych na rynku polskim i niemieckim, skompensowała z nadwyżką spadek marż na rynku czeskim i w efekcie przyczyniła się do wzrostu wyniku operacyjnego segmentu o 231 000 tysięcy PLN (r/r).

Łączny wpływ pozostałych czynników w kwocie (-) 40 278 tysięcy PLN (r/r) to głównie efekt netto wyższych kosztów funkcjonowania stacji paliw w związku ze wzrostem sprzedaży wolumenowej i oferty bistro oraz dodatniego wpływu zmiany salda na pozostałej działalności operacyjnej w związku z brakiem odpisów z 2011 roku z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych segmentu w PKN ORLEN oraz w Grupie ORLEN Lietuva.

W 2012 roku w porównaniu z rokiem 2011 nastąpiło zwiększenie nakładów inwestycyjnych („CAPEX”) segmentu o 73 643 tysiące PLN (r/r) do poziomu 498 707 tysięcy PLN. Realizowane zadania obejmowały głównie budowę i modernizację stacji paliw.

W 2012 roku w Grupie ORLEN uruchomiono 8 nowych stacji paliw w systemie CODO (6 w Polsce i 2 w Czechach), 1 w systemie COCO w Czechach oraz uruchomiono 40 nowych stacji w systemie DOFO w Polsce i 2 stacje DODO w Niemczech. Dodatkowo zmianie uległ brand na 42 stacjach paliw CODO (39 w Polsce, 1 w Niemczech i 2 w Czechach) oraz 2 DOFO w Polsce.

Zamknięto 17 stacji CODO (9 w Polsce, 7 w Niemczech i 1 w Czechach), 28 DOFO (26 w Polsce i 2 w Czechach) i 3 DODO w Niemczech. Dla czterech stacji w Polsce, zmieniono również model biznesowy z DOFO na CODO, a w Niemczech dla jednej stacji z DODO na CODO.

Segment petrochemiczny

TABELA 31. Podstawowe wielkości finansowe segmentu petrochemia.

SEGMENT PETROCHEMIA (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu	19 595 747	17 657 085	1 938 662	11,0%
Sprzedaż zewnętrzna	15 969 168	14 313 184	1 655 984	11,6%
Sprzedaż między segmentami	3 626 579	3 343 901	282 678	8,5%
Koszty segmentu	-18 434 512	-16 398 891	-2 035 621	12,4%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	44 028	-1 244 706	1 288 734	-
Zysk operacyjny	1 205 263	13 488	1 191 775	8 835,8%
Zysk operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA)	1 946 372	834 897	1 111 475	133,1%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	476 890	641 796	-164 906	-25,7%

W 2012 roku zysk operacyjny segmentu wyniósł 1 205 263 tysiące PLN w porównaniu z 13 488 tysiącami PLN w 2011 roku.

Wpływ zmian cen produktów petrochemicznych na wycenę zapasów w 2012 roku obniżył wynik operacyjny segmentu o (-) 128 851 tysięcy PLN (r/r).

Negatywny wpływ niższych marż petrochemicznych został częściowo skompensowany dodatnim wpływem zmian kursów walutowych i spowodował obniżenie wyniku operacyjnego segmentu o (-) 280 000 tysięcy PLN (r/r).

Wzrost wolumenowej sprzedaży segmentu głównie w efekcie prowadzonej przez cały 2012 rok sprzedaży kwasu tereftalowego, zwiększenia sprzedaży poliolefin (r/r) w rezultacie braku ograniczeń produkcyjnych spowodowanych cyklicznym postojem remontowym petrochemii w Litvinowie z 2011 roku oraz utrzymującej się dobrej koniunktury w obszarze nawozów sztucznych, przyczynił się do poprawy wyniku operacyjnego o 161 000 tysięcy PLN (r/r).

Dodatni wpływ pozostałych czynników wyniósł 1 439 626 tysięcy PLN (r/r) i obejmował głównie efekt zmiany salda na pozostałej działalności operacyjnej w wysokości 1 288 734 tysiące PLN (r/r) w rezultacie braku odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego w Grupie Unipetrol i ANWIL z 2011 roku w łącznej kwocie 1 373 000 tysięcy PLN (r/r) oraz wpływ poprawy marż handlowych realizowanych na sprzedaży nawozów sztucznych.

W 2012 roku w porównaniu z 2011 rokiem nastąpiło zmniejszenie nakładów inwestycyjnych („CAPEX”) segmentu o (-) 164 906 tysięcy PLN (r/r) do poziomu 476 890 tysięcy PLN.

Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2012 roku należały:

- PKN ORLEN: modernizacja pneumatyki i automatyki na wydziale Fenolu, rozbudowa kompresora na wydziale ekspedycji Olefin, zadania związane ze zwiększeniem bezpieczeństwa eksploatacji instalacji Tlenku Etylenu II oraz wymiana kondensatorów na Instalacji Rozdzielania Gazów Pirolitycznych,
- Grupa ANWIL: zadania związane ze zmniejszeniem energochłonności i wzrostem produkcji kompleksu nawozowego, zadania związane ze zmianą technologii skraplania chloru i budowa Instalacji suszenia,
- Grupa Unipetrol: rekonstrukcja pieca pirolitycznego na instalacji Olefin.

Funkcje korporacyjne
TABELA 32. Podstawowe wielkości finansowe funkcji korporacyjnych.

FUNKCJE KORPORACYJNE (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu	339 400	364 557	-25 157	-6,9%
Sprzedaż zewnętrzna	116 179	146 782	-30 603	-20,8%
Sprzedaż między segmentami	223 221	217 775	5 446	2,5%
Koszty segmentu	-1 097 657	-1 033 296	-64 361	6,2%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	3 161	190 086	-186 925	-98,3%
Strata operacyjna	-755 096	-478 653	-276 443	-57,8%
Strata operacyjna powiększona o amortyzację (EBITDA)	-634 805	-367 826	-266 979	-72,6%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	258 683	166 712	91 971	55,2%

Wyższe (r/r) koszty netto funkcji korporacyjnych w 2012 roku to głównie skutek braku dodatnich efektów na pozostałej działalności operacyjnej z 2011 roku w kwocie (-) 186 925 tysięcy PLN (r/r) obejmujących otrzymane odszkodowanie z tytułu ostatecznego rozliczenia szkód po pożarze rafinerii ORLEN Lietuva z 2006 roku, zwrot kary zapłaconej ENERGA-OPERATOR S.A. przez PKN ORLEN oraz zwrot kary z tytułu podejrzenia stosowania praktyk kartelowych przez Grupę Unipetrol.

Koszty netto funkcji korporacyjnych obejmują koszty działalności segmentu wydobywania, które w 2012 roku wyniosły (-) 28 577 tysięcy PLN.

W 2012 roku w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpiło zwiększenie nakładów inwestycyjnych („CAPEX”) funkcji korporacyjnych o 91 971 tysięcy PLN (r/r) do poziomu 258 683 tysiące PLN, z czego 122 299 tysięcy PLN dotyczyło nakładów obszaru wydobywania. Nakłady inwestycyjne dotyczące obszaru wydobywania obejmowały przede wszystkim analizy pozyskanych danych geologicznych oraz wydatki związane z realizacją odwiertów.

Pozostałe nakłady inwestycyjne funkcji korporacyjnych w 2012 roku w wysokości 136 384 tysiące PLN obejmowały głównie koszty projektów IT a także wydatki na dokumentację i uzyskanie pozwoleń w ramach projektów energetycznych realizowanych w polskich obszarach morskich.

Koszty finansowe i wynik netto

Przychody finansowe netto w 2012 roku wyniosły 600 768 tysięcy PLN i obejmowały głównie dodatnie różnice kursowe netto od kredytów i pozostałych pozycji w walutach obcych w kwocie 852 204 tysiące PLN oraz koszty odsetkowe netto w wysokości (-) 202 985 tysięcy PLN.

Po uwzględnieniu udziału w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności oraz obciążeń podatkowych zysk netto Grupy ORLEN za 2012 rok wyniósł 2 169 990 tysięcy PLN i był o 154 987 tysięcy PLN wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim.

4.1.2 Sprawozdanie z sytuacji finansowej
TABELA 33. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - aktywa.

WYSZCZEGÓLNIENIE (TYSIĄCE PLN)	31.12.2012	31.12.2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
AKTYWA				
Rzeczowe aktywa trwałe	24 743 734	26 578 651	-1 834 917	-6,9%
Nieruchomości inwestycyjne	117 270	117 645	-375	-0,3%
Wartości niematerialne	1 447 300	1 323 044	124 256	9,4%
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	97 777	95 664	2 113	2,2%
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	11 932	13 125	-1 193	-9,1%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	40 820	40 520	300	0,7%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	296 939	399 526	-102 587	-25,7%

Pozostałe aktywa długoterminowe	54 865	30 966	23 899	77,2%
Aktywa trwałe razem	26 810 637	28 599 141	-1 788 504	-6,3%
Zapasy	15 011 047	16 296 517	-1 285 470	-7,9%
Należności handlowe oraz pozostałe należności	8 075 302	8 071 011	4 291	0,1%
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	368 125	293 434	74 691	25,5%
Należności z tytułu podatku dochodowego	89 625	33 684	55 941	166,1%
Środki pieniężne	2 211 425	5 409 166	-3 197 741	-59,1%
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	64 619	28 525	36 094	126,5%
Aktywa obrotowe razem	25 820 143	30 132 337	-4 312 194	-14,3%
Aktywa razem	52 630 780	58 731 478	-6 100 698	-10,4%

Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła 52 630 780 tysięcy PLN i była niższa o (-) 6 100 698 tysięcy PLN (o (-) 10,4%) w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Wartość aktywów trwałych zmniejszyła się w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku o (-) 1 788 504 tysiące PLN (o (-) 6,3%) i osiągnęła wartość 26 810 637 tysięcy PLN. Najistotniejszy wpływ na powyższą zmianę miało zmniejszenie netto wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych o (-) 1 710 661 tysięcy PLN, głównie w efekcie:

- poniesionych nakładów inwestycyjnych w wysokości 2 006 152 tysięcy PLN,
- uwzględnienia amortyzacji w kwocie (-) 2 258 482 tysięcy PLN,
- różnic kursowych z przeliczenia aktywów trwałych jednostek zagranicznych w wysokości (-) 859 003 tysięcy PLN,
- dokonanych odpisów z tytułu utraty wartości aktywów, głównie w Grupie Unipetrol w wysokości (-) 690 216 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość aktywów obrotowych zmniejszyła się o (-) 4 312 194 tysiące PLN (o (-) 14,3%) (r/r) do poziomu 25 820 143 tysiące PLN, głównie w efekcie:

- zmniejszenia o (-) 3 197 741 tysięcy PLN (o (-) 59,1%) salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w stosunku do stanu z końca 2011 roku,
- obniżenia o (-) 1 285 470 tysięcy PLN (o (-) 7,9%) wartości zapasów, w tym w rezultacie przeprowadzonej transakcji sprzedaży części zapasów obowiązkowych ropy naftowej spółce Whirlwind Sp. z o.o. w ramach zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej opisanej w [pkt 1.5](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Dodatkowe informacje o transakcji sprzedaży części zapasów obowiązkowych ropy naftowej spółce Whirlwind Sp. z o.o. zostały podane w nocy 16 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

TABELA 34. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - pasywa.

WYSZCZEGÓLNIENIE (TYSIĄCE PLN)	31.12.2012	31.12.2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
PASYWA				
Kapitał podstawowy	1 057 635	1 057 635	0	0,0%
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 227 253	1 227 253	0	0,0%
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-73 232	-24 305	-48 927	201,3%
Kapitał z aktualizacji wyceny	6 973	5 301	1 672	31,5%
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	80 926	415 628	-334 702	-80,5%
Zyski zatrzymane	24 179 632	21 852 261	2 327 371	10,7%
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	26 479 187	24 533 773	1 945 414	7,9%
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	1 827 646	2 264 910	-437 264	-19,3%
Kapitał własny razem	28 306 833	26 798 683	1 508 150	5,6%
Kredyty i pożyczki	7 678 446	10 537 792	-2 859 346	-27,1%
Rezerwy	660 279	621 379	38 900	6,3%

Rezerwy na podatek odroczony	671 603	740 910	-69 307	-9,4%
Przychody przyszłych okresów	15 321	16 239	-918	-5,7%
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	171 009	203 682	-32 673	-16,0%
Zobowiązania długoterminowe razem	9 196 658	12 120 002	-2 923 344	-24,1%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	12 655 891	15 092 524	-2 436 633	-16,1%
Kredyty i pożyczki	1 294 641	2 459 799	-1 165 158	-47,4%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	83 737	673 643	-589 906	-87,6%
Rezerwy	802 719	1 008 140	-205 421	-20,4%
Przychody przyszłych okresów	168 305	136 379	31 926	23,4%
Pozostałe zobowiązania finansowe	121 996	442 308	-320 312	-72,4%
Zobowiązania krótkoterminowe razem	15 127 289	19 812 793	-4 685 504	-23,6%
Zobowiązania razem	24 323 947	31 932 795	-7 608 848	-23,8%
Pasywa razem	52 630 780	58 731 478	-6 100 698	-10,4%

Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniósł 28 306 833 tysiące PLN i był wyższy o 1 508 150 tysięcy PLN (o 5,6%) w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego, głównie w efekcie:

- wypracowanego w 2012 roku zysku netto w wysokości 2 169 990 tysięcy PLN,
- zmniejszenia o (-) 437 264 tysiące PLN (r/r) wartości kapitałów przypadających udziałom niekontrolującym,
- zmniejszenia o (-) 334 702 tysiące PLN (r/r) salda różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Zadłużenie netto Grupy ORLEN na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosło 6 761 662 tysiące PLN i było niższe o (-) 826 763 tysiące PLN w stosunku do stanu z końca 2011 roku. Obniżenie zadłużenia netto w tym okresie z tytułu dodatnich różnic kursowych netto z przeszacowania kredytów walutowych wyniosło (-) 1 037 607 tysięcy PLN przy łącznym wzroście o 210 844 tysiące PLN z tytułu spłaty netto kredytów, wyceny zadłużenia oraz zmniejszenia salda środków pieniężnych.

4.1.3 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

TABELA 35. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej				
Zysk netto	2 169 990	2 015 003	154 987	7,7%
Korekty o pozycje:				
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	696	-188 299	188 995	-
Amortyzacja	2 260 122	2 379 948	-119 826	-5,0%
Strata/(Zysk) z tytułu różnic kursowych	-515 553	729 342	-1 244 895	-
Odsetki netto	342 091	381 683	-39 592	-10,4%
Dywidendy otrzymane	-1 767	-1 287	-480	37,3%
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej	829 028	-68 924	897 952	-
Zmiana stanu należności	-135 551	-1 319 184	1 183 633	-89,7%
Zmiana stanu zapasów	1 018 997	-4 565 020	5 584 017	-
Zmiana stanu zobowiązań	-2 022 190	1 080 799	-3 102 989	-
Zmiana stanu rezerw	420 620	594 175	-173 555	-29,2%
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	454 453	776 738	-322 285	-41,5%
Podatek dochodowy (zapłacony)	-1 098 692	-333 469	-765 223	229,5%
Pozostałe korekty	-633 059	-720 399	87 340	-12,1%

Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 089 185	761 106	2 328 079	305,9%
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej				
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych	-2 446 497	-2 542 445	95 948	-3,8%
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych	44 735	324 705	-279 970	-86,2%
Nabycie akcji i udziałów	-169 917	-121 348	-48 569	40,0%
Sprzedaż akcji i udziałów	370	3 675 922	-3 675 552	-100,0%
Nabycie papierów wartościowych i depozytów	-28 127	-111 280	83 153	-74,7%
Sprzedaż papierów wartościowych i depozytów	22 479	115 700	-93 221	-80,6%
Odsetki otrzymane	7 142	8 333	-1 191	-14,3%
Dywidendy otrzymane	1 767	251 300	-249 533	-99,3%
(Wydutki)/Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek	-268 255	22 875	-291 130	-
Pozostałe	-38 553	-126 741	88 188	-69,6%
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	-2 874 856	1 497 021	-4 371 877	-
Przepływy pieniężne z działalności finansowej				
Wpływy z otrzymanych pożyczek i kredytów	4 557 429	18 892 646	-14 335 217	-75,9%
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1 000 000	0	1 000 000	-
Splaty kredytów i pożyczek	-7 798 681	-18 021 857	10 223 176	-56,7%
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-750 000	0	-750 000	-
Zapłacone odsetki	-373 156	-496 462	123 306	-24,8%
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-29 343	-27 553	-1 790	6,5%
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom/udziałowcom niekontrolującym	-15 212	-13 986	-1 226	8,8%
Pozostałe	-2 510	-412	-2 098	509,2%
Środki pieniężne netto z /(wykorzystane w) działalności finansowej	-3 411 473	332 376	-3 743 849	-
(Zmniejszenie)/Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów	-3 197 144	2 590 503	-5 787 647	-
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych	-597	-2 079	1 482	-71,3%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	5 409 166	2 820 742	2 588 424	91,8%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	2 211 425	5 409 166	-3 197 741	-59,1%

Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2012 roku wyniosły 3 089 185 tysięcy PLN i były wyższe o 2 328 079 tysięcy PLN w porównaniu z rokiem poprzednim.

Główne pozycje przepływów operacyjnych to wynik netto powiększony o amortyzację w wysokości 4 430 112 tysięcy PLN oraz zwiększenie zapotrzebowania na kapitał pracujący netto o (-) 1 138 744 tysiące PLN.

Środki pieniężne wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2012 roku wyniosły (-) 2 874 856 tysięcy PLN i obejmowały przede wszystkim wydatki netto na nabycie środków trwałych i wartości niematerialnych w kwocie (-) 2 401 762 tysiące PLN. Pozostałe wydatki netto w 2012 roku dotyczyły głównie zmiany salda pożyczek oraz nabycia akcji i udziałów w łącznej kwocie (-) 437 802 tysiące PLN.

Pozycja wpływy/(wydatki) z tytułu udzielonych pożyczek obejmuje pożyczkę krótkoterminową udzieloną Whirlwind w wysokości (-) 271 791 tysięcy PLN w związku z transakcją sprzedaży do tej spółki kolejnej transzy zapasów obowiązkowych. Dodatkowe informacje o transakcji sprzedaży zapasów obowiązkowych ropy naftowej spółce Whirlwind Sp. z o.o. zostały podane w nocy 16 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

Pozycja nabycie akcji i udziałów obejmuje objęcie za (-) 54 231 tysięcy PLN 49,00% udziałów w Petrolot Sp. z o.o. (w tym (-) 52 000 tysięcy PLN z tytułu rozliczenia pożyczki), zakup za (-) 27 174 tysiące PLN 48,63% akcji ORLEN Projekt S.A. oraz wydatki w związku ze zwiększeniem zaangażowania kapitałowego głównie w spółkach ANWIL S.A., Rafineria Nafty Jedlicze S.A., IKS Solino S.A. w efekcie wykupu pakietów mniejszościowych w łącznej wysokości (-) 87 609 tysięcy PLN.

W 2012 roku środki pieniężne wykorzystane w działalności finansowej wyniosły (-) 3 411 473 tysiące PLN i obejmowały głównie wydatki netto z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu dłużnych papierów wartościowych w łącznej wysokości (-) 2 991 252 tysiące PLN powiększone o wydatki z tytułu kosztów obsługi zadłużenia w wysokości (-) 373 156 tysięcy PLN.

W rezultacie stan środków pieniężnych zmniejszył się o (-) 3 197 144 tysiące PLN w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego i na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniósł 2 211 425 tysięcy PLN.

4.1.4 Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Grupa ORLEN nie publikowała prognoz wyników finansowych dotyczących 2012 roku.

Wyniki operacyjne Grupy ORLEN za rok 2012, w porównaniu do wyników opublikowanych w dniu 23 stycznia 2013 roku w skonsolidowanym raporcie kwartalnym za IV kwartał 2012 roku nie uległy zmianom.

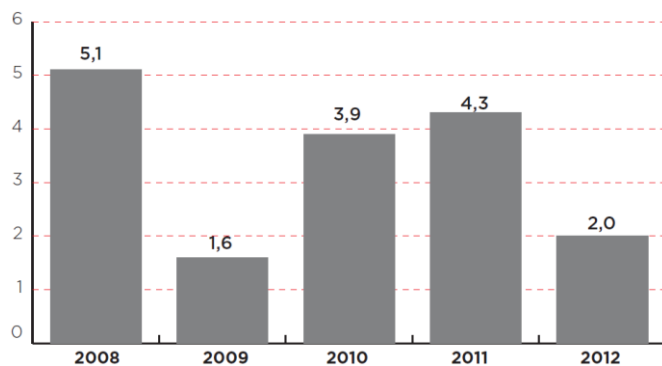
4.1.5 Czynniki makroekonomiczne mające wpływ na wyniki finansowe oraz analiza wrażliwości

Zmienne otoczenie makroekonomiczne wywiera istotny wpływ na wyniki finansowe osiągane przez Grupę ORLEN.

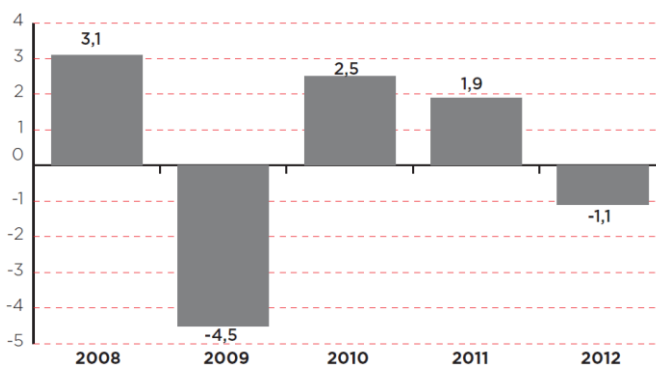
Sytuacja gospodarcza, na rynku pracy oraz trendy makroekonomiczne mają istotny wpływ na poziom konsumpcji paliw i produktów petrochemicznych a w konsekwencji na wielkość i ceny ich sprzedaży.

Podstawowym wskaźnikiem odzwierciedlającym sytuację gospodarczą jest wskaźnik PKB, który determinowany przez konsumpcję, nakłady inwestycyjne oraz eksport pozwala ocenić w jakim stadium znajduje się gospodarka. Ze zmianami wskaźnika PKB zazwyczaj skorelowane są zmiany stopy bezrobocia.

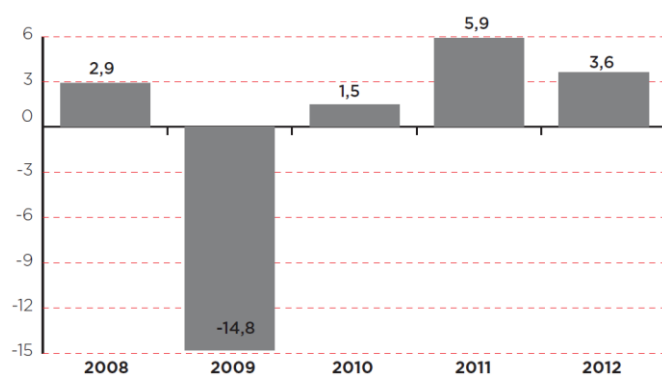
WYKRES 18. PKB w Polsce (wzrost rok/rok).*

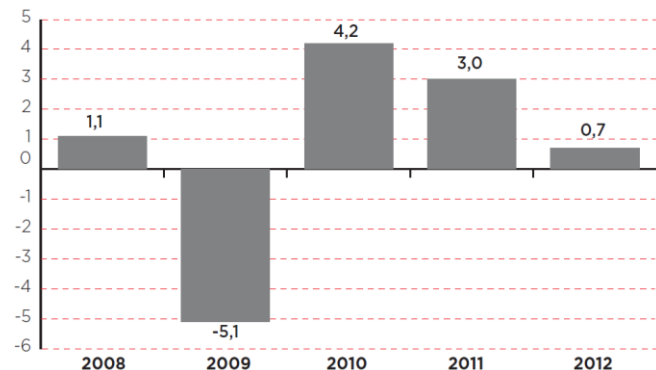
WYKRES 19. PKB w Czechach (wzrost rok/rok).*

WYKRES 20. PKB na Litwie (wzrost rok/rok).*

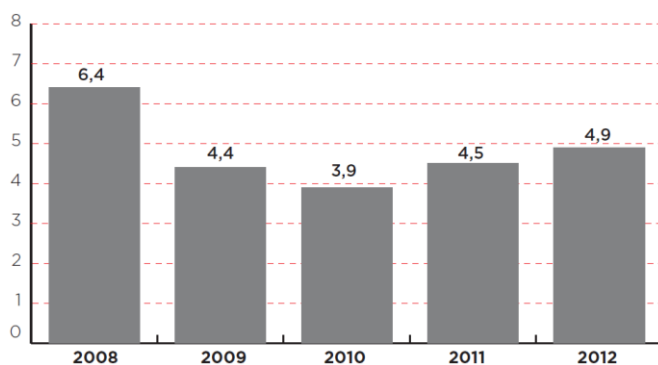
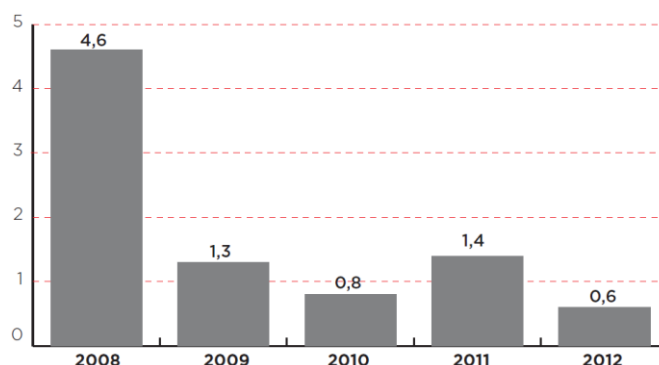
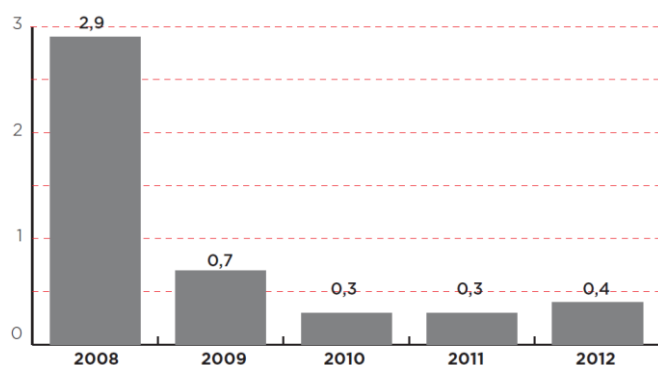
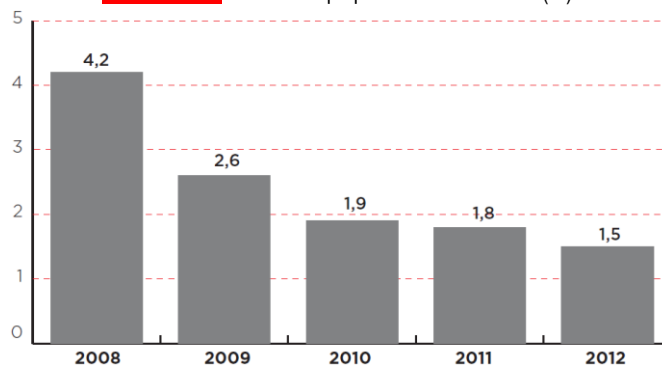

WYKRES 21. PKB w Niemczech (wzrost rok/rok).*

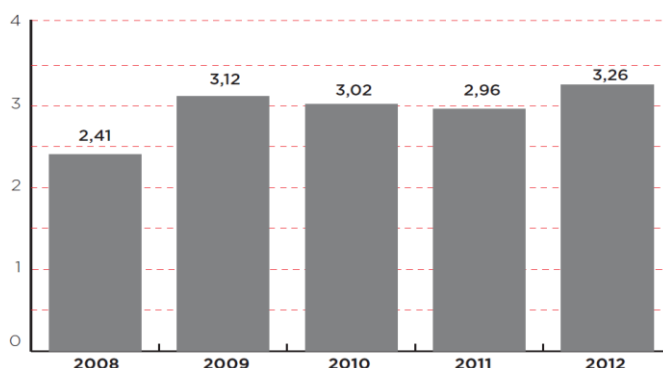
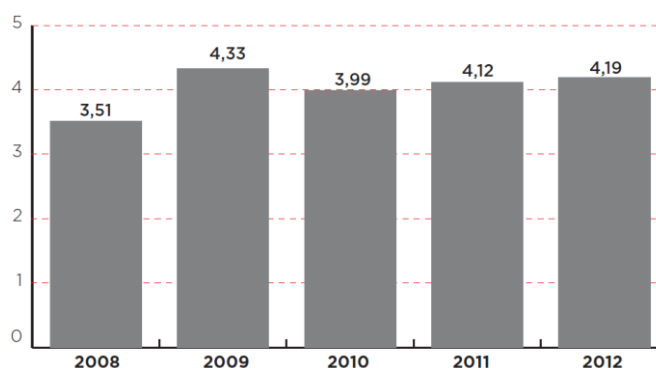

*) Na podstawie danych EUROSTAT

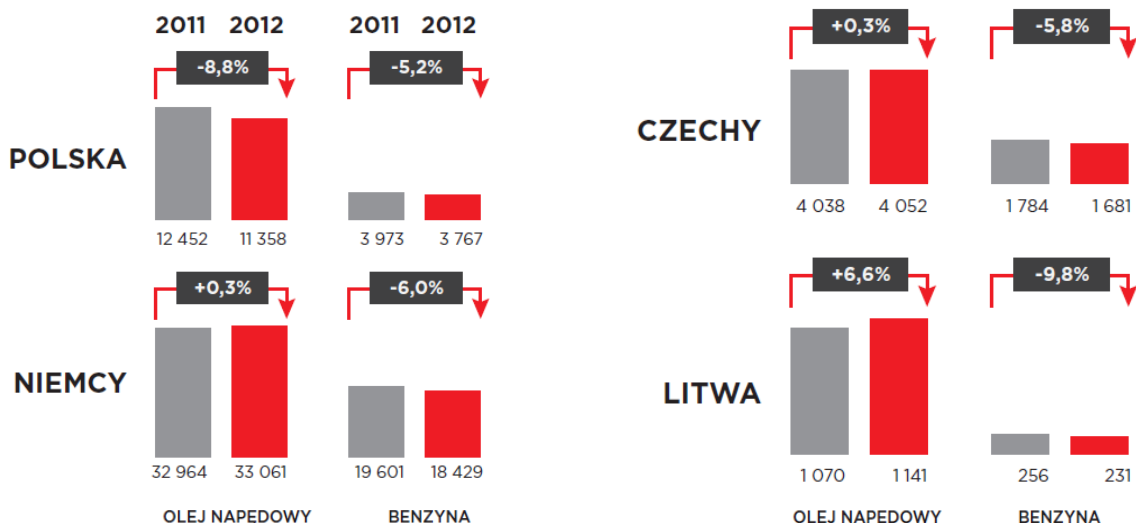
Zmiany stóp procentowych determinują wysokość środków uzyskiwanych z tytułu posiadanych lokat bankowych, udzielonych pożyczek, a także kosztów obsługi zadłużenia z tytułu kredytów.

WYKRES 22. Średnia stopa procentowa WIBOR 3M (%).

WYKRES 23. Średnia stopa procentowa EURIBOR 3M (%).

WYKRES 24. Średnia stopa procentowa LIBOR 3M (%).

WYKRES 25. Średnia stopa procentowa PRIBOR (%).

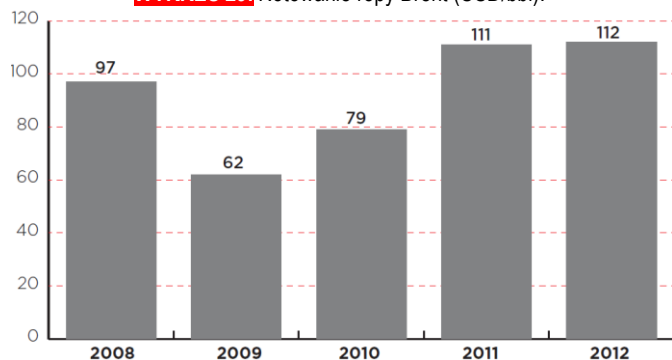
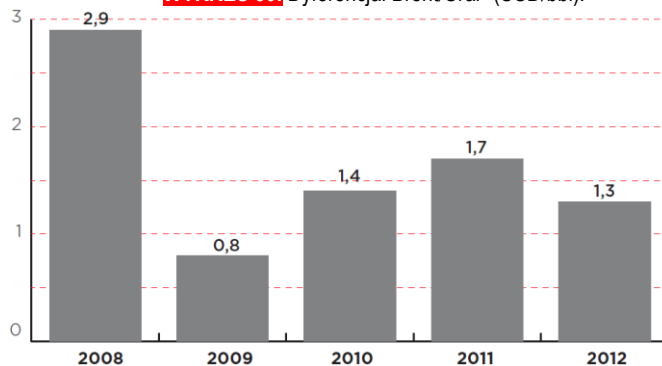
Wpływ na wyniki Grupy ORLEN wywierają także zmiany kursów walutowych. Poziom realizowanych przez Grupę ORLEN przychodów w dużej mierze jest pochodną wartości złotego wobec innych walut. Ustalanie cen wyrobów rafineryjnych i petrochemicznych bazuje na notowaniach produktów na rynkach towarowych w walutach obcych. Ponoszone przez Grupę ORLEN koszty ropy naftowej i surowców oraz obsługi zadłużenia również są wyrażone w walutach obcych.

WYKRES 26. Średni kurs walutowy USD/PLN.

WYKRES 27. Średni kurs walutowy EUR/PLN.

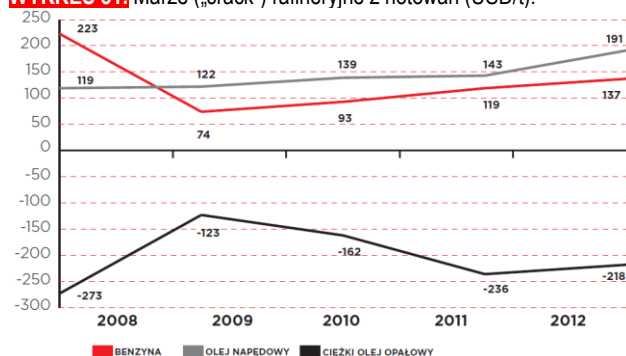
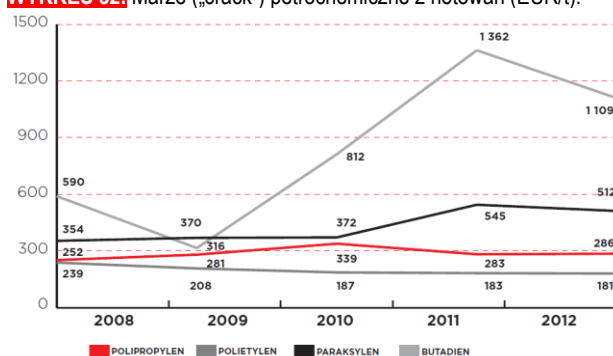
Z czynnikami makroekonomicznymi silnie powiązane są tendencje w zakresie konsumpcji. Sytuacja ogólnorynkowa przekłada się zarówno na konsumentów indywidualnych, jak i inwestorów, którzy uzależniają swoje decyzje konsumpcyjne od aktualnej, a przede wszystkim od przewidywanej koniunktury rynkowej. Światowy kryzys gospodarczy nie ominął rynków paliwowych, na których głównie w związku ze spadkiem potrzeb transportowych, zmniejszył się popyt.

WYKRES 28. Konsumpcja benzyny i oleju w krajach obsługiwanych przez Grupę ORLEN.

Podstawowym surowcem wykorzystywanym w produkcji przez Grupę ORLEN jest ropa naftowa. Światowe ceny ropy podlegały w przeszłości znacznym wahaniom w efekcie zmian w globalnym popycie i podaży tego surowca oraz wpływu czynników politycznych. Sytuacja finansowa i działalność operacyjna Grupy ORLEN są w dużym stopniu uzależnione od zmian ceny ropy naftowej na rynkach światowych oraz od możliwości odzwierciedlenia tych zmian w cenach produktów rafineryjnych i petrochemicznych produkowanych przez Grupę ORLEN. Istotny wpływ na wyniki operacyjne Grupy ORLEN wywiera również poziom dyferencjału Brent/Ural w związku z 93% udziałem rop zasiarczonych w strukturze przerobu.

WYKRES 29. Notowanie ropy Brent (USD/bbl).

WYKRES 30. Dyferencjał Brent/Ural* (USD/bbl).

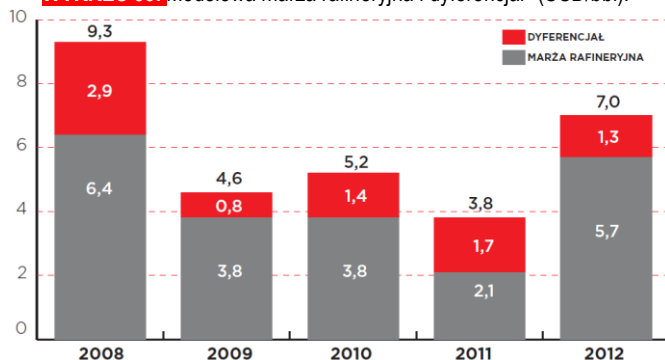
Wyniki operacyjne Grupy ORLEN w dużej mierze zależą od poziomu realizowanych marż rafineryjnych i petrochemicznych. Z kolei marże uzależnione są od zmian cen produktów gotowych na rynkach światowych oraz cen ropy naftowej.

WYKRES 31. Marże („crack”) rafineryjne z notowań (USD/t).

WYKRES 32. Marże („crack”) petrochemiczne z notowań (EUR/t).

Źródłem notowań produktów rafineryjnych do powyższych marż (cracków) z notowań jest serwis informacyjny Platts, publikujący dane w oparciu o dzienne notowania produktów na giełdzie w Londynie. Notowania produktów petrochemicznych bazują na serwisie informacyjnym ICIS, publikującym dane w oparciu o tygodniowe notowania na giełdzie w Londynie.

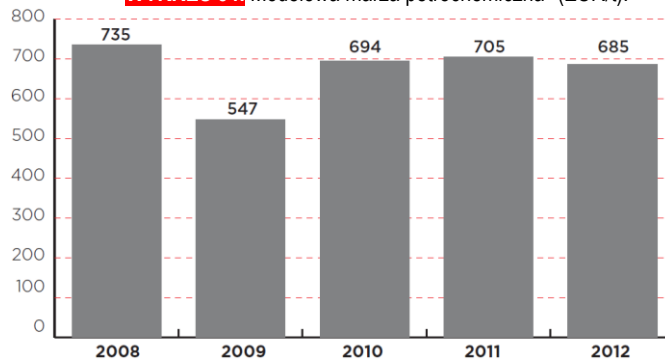
Grupa ORLEN na bazie struktury sprzedaży produktów oraz dostępnych notowań produktów na rynkach światowych opracowała własne definicje modelowej marży rafineryjnej i petrochemicznej, które w sposób zagregowany odzwierciedlają wpływ czynników makroekonomicznych na wyniki operacyjne segmentu rafineryjnego i petrochemicznego przy uwzględnieniu charakteru prowadzonej działalności gospodarczej.

WYKRES 33. Modelowa marża rafineryjna i dyferencjał* (USD/bbl).

*) Metodologie kalkulacji dyferencjału, marży rafineryjnej oraz petrochemicznej zostały zaprezentowane w Słowniku wybranych pojęć branżowych na końcu niniejszego Sprawozdania Zarządu

WYKRES 34. Modelowa marża petrochemiczna* (EUR/t).

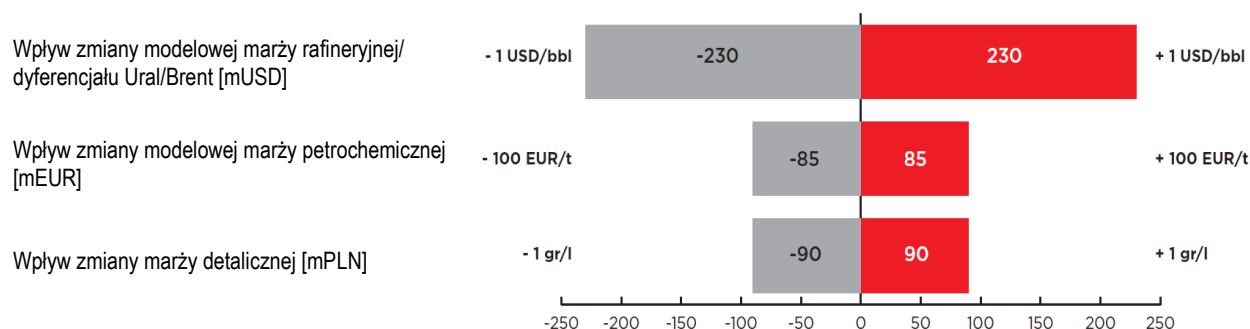
PKN ORLEN prowadzi analizy wpływu kluczowych wskaźników makroekonomicznych na realizowane wyniki operacyjne. Poniżej zaprezentowano metodologię stosowaną na potrzeby zagregowanego szacowania wpływu zmian głównych czynników makroekonomicznych na wyniki Grupy ORLEN. Wpływ liczbowy powyższych zmian czynników zaprezentowano na wykresie poniżej.

Szacunki wpływu zmian modelowej marży rafineryjnej i dyferencjału Brent/Ural dokonywane są przy wykorzystaniu pełnych mocy przerobowych ropy naftowej Grupy ORLEN wynoszących 31 milionów ton (około 230 milionów baryłek) w skali roku.

Szacunki wpływu zmian modelowej marży petrochemicznej dokonywane są przy założeniu sprzedaży polimerów w Grupie ORLEN na poziomie około 850 tysięcy ton w skali roku.

Szacunki wpływu zmiany marży detalicznej dokonywane są przy założeniu sprzedaży paliw silnikowych w Grupie ORLEN w wysokości około 9 miliardów litrów w skali roku.

WYKRES 35. Analiza wrażliwości zmian kluczowych parametrów makroekonomicznych – wpływ na wynik operacyjny.

Wpływ zmian powyższych parametrów został oszacowany przy założeniu braku zależności pomiędzy nimi a także innym parametrami kształtującymi wyniki Grupy ORLEN. Zmiany czynników makroekonomicznych mogą oddziaływać dodatkowo na wiele innych elementów takich jak optymalizacja struktury koszyka produktów, kierunki sprzedaży czy stopień wykorzystania mocy przerobowych, co może mieć dodatkowy wpływ na prezentowane wyniki działalności.

4.2 Zarządzanie zasobami finansowymi

4.2.1 Ogólne zasady zarządzania

Grupa ORLEN wykorzystuje szereg instrumentów do efektywnego zarządzania zasobami finansowymi

Jednostka Dominująca wykorzystuje systemy koncentracji środków finansowych („cash pool”, „system cash-poolingu”) do optymalizacji kosztów finansowych oraz efektywnego zarządzania bieżącą płynnością finansową w ramach Grupy ORLEN.

W 2012 roku funkcjonowały następujące systemy koncentracji środków finansowych:

- złotówkowy system cash-poolingu obejmujący na dzień 31 grudnia 2012 roku 23 spółki Grupy ORLEN,
- międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych spółek Grupy ORLEN (ORLEN Finance AB, AB ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland GmbH, Unipetrol a.s. wraz ze spółkami Grupy Unipetrol).

Kolejnym instrumentem wykorzystywanym do efektywnego zarządzania finansami są transakcje sprzedaży części zapasów obowiązkowych ropy naftowej oraz usługi faktoringu dla należności kluczowych odbiorców PKN ORLEN.

W ramach zarządzania płynnością Jednostka Dominująca może emitować obligacje w ramach ustalonych limitów jak również nabywać obligacje emitowane przez spółki z Grupy ORLEN.

Grupa ORLEN inwestuje wolne środki pieniężne w lokaty bankowe oraz w obligacje skarbowe w formie transakcji typu buy-sell-back. Decyzje dotyczące lokat bankowych opierają się na maksymalizacji stopy zwrotu oraz bieżącej ocenie kondycji finansowej banków związanej z posiadaniem przez bank krótkoterminowej oceny ratingowej dla depozytów w walucie krajowej na poziomie inwestycyjnym. Inwestowanie środków pieniężnych w obligacje skarbowe w formie transakcji typu buy-sell-back stanowi jeden z elementów zarządzania ekspozycją PKN ORLEN na ryzyko kredytowe banków.

4.2.2 Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

W ramach optymalizacji źródeł finansowania PKN ORLEN korzysta z usług banków o wysokiej wiarygodności i kapitale własnym oraz silnej pozycji rynkowej. Pozwala to na ograniczenie ponoszonych kosztów bankowych przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokich standardów świadczonych usług.

TABELA 36. Podział źródeł finansowania.

WYSZCZEGÓLNIENIE (TYSIĄCE PLN)	2012	2011	ZMIANA	ZMIANA %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Kredyty bankowe	7 594 852	11 824 318	-4 229 466	-35,8%
Pożyczki	1 558	10 055	-8 497	-84,5%
Dłużne papiery wartościowe	1 376 677	1 163 218	213 459	18,4%
Zadłużenie finansowe	8 973 087	12 997 591	-4 024 504	-31,0%
Wg terminu zapadalności:				
Długoterminowe	7 678 446	10 537 792	-2 859 346	-27,1%
Krótkoterminowe	1 294 641	2 459 799	-1 165 158	-47,4%
Środki pieniężne	2 211 425	5 409 166	-3 197 741	-59,1%
Zadłużenie finansowe netto	6 761 662	7 588 425	-826 763	-10,9%

Do najważniejszych kredytów funkcjonujących w 2012 roku w Grupie ORLEN należą następujące umowy kredytowe (powyżej 100 000 tysięcy PLN):

- umowa długoterminowego kredytu konsorcjalnego na kwotę 2 625 000 tysięcy EUR, podpisana przez PKN ORLEN w kwietniu 2011 roku. Kredyt ten ma charakter wielowalutowej linii odnawialnej udzielonej przez konsorcjum czternastu banków. Okres kredytowania wynosi 5 lat z dwiema opcjami przedłużenia, każda o 1 rok. W 2012 roku PKN ORLEN skorzystał z pierwszej opcji przedłużenia, ustalając ostateczny termin spłaty kredytu dla czterech uczestników konsorcjum w wysokości 600 000 tysięcy EUR na 28 kwietnia 2017 roku. PKN ORLEN może przeznaczyć pozyskane środki na ogólne cele korporacyjne i finansowanie spółek z Grupy ORLEN. Kredyt ten może być wykorzystywany w EUR, USD, CZK i PLN,
- 2 umowy kredytowe bilateralne, przeznaczone na finansowanie inwestycji, które zostały podpisane przez PKN ORLEN z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) w 2007 roku oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) w 2011 roku. Kwota 210 000 tysięcy EUR przyznana została przez EBI na inwestycje z zakresu rozbudowy sieci stacji paliw i ochrony środowiska. Dostępne waluty kredytu to: EUR, USD, GBP i PLN oraz 9 letni okres spłaty z możliwością 3 letniego okresu karencji. Kwota 250 000 tysięcy EUR przyznana została przez EBOiR na inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji Elektrociepłowni w Płocku oraz na ogólne cele korporacyjne. Okres kredytowania wynosi 7 lat. Kwota przyznanego kredytu zostanie zredukowana do 167 000 tysięcy EUR w piątą rocznicę podpisania kredytu oraz do 83 000 tysięcy EUR w szóstą rocznicę. Dostępne waluty kredytu to: EUR, USD i PLN,

- 6 umów bilateralnych o charakterze krótkoterminowego kredytu w rachunku bieżącym PKN ORLEN w łącznej kwocie 1 501 000 tysięcy PLN na finansowanie bieżącej działalności,
- 12 umów kredytów w rachunku bieżącym Grupy Unipetrol w łącznej kwocie 1 905 051 tysięcy PLN na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej, walutą podstawową dla większości kredytów jest CZK,
- kredyt ORLEN Finance na 243 000 tysięcy EUR (993 433 tysięcy PLN) w ramach międzynarodowego systemu koncentracji środków. Kredyt został udzielony w kwietniu 2010 roku przez Nordea Bank Finland Plc, umowa będzie obowiązywać do czerwca 2015 roku,
- kredyt długoterminowy ORLEN Lietuva na 150 000 tysięcy USD (464 940 tysięcy PLN) na cele ogólnie inwestycyjne udzielony przez AB SEB Bankas. Kredyt został podpisany w sierpniu 2011 roku a umowa będzie obowiązywać do kwietnia 2016 roku,
- kredyt konsorcyjny Basell ORLEN Polyolefins na kwotę 191 668 tysięcy EUR (783 577 tysięcy PLN), z czego 151 668 tysięcy EUR (620 049 tysięcy PLN) stanowi część inwestycyjna kredytu, a 40 000 tysięcy EUR (163 528 tysięcy PLN) część revolvingowa. W konsorcjum uczestniczą 4 banki. Kredyt został podpisany w sierpniu 2011 roku a umowa będzie obowiązywać do końca grudnia 2015 roku,
- kredyt inwestycyjny IKS Solino S.A. na kwotę 175 906 tysięcy PLN udzielony przez konsorcjum 2 banków w sierpniu 2004 roku na budowę podziemnego magazynu ropy i paliw, umowa będzie obowiązywać do 2017 roku,
- kredyt w rachunku bieżącym na finansowanie działalności spółki Spolana a.s., należącej do Grupy ANWIL w wysokości 700 000 tysięcy CZK (114 100 tysięcy PLN). Kredyt został udzielony przez Bank RBS w maju 2009 roku a umowa kredytu będzie obowiązywać do lutego 2014 roku.

W przypadku funkcjonujących umów kredytowych, Jednostka Dominująca zobowiązana jest do utrzymywania wybranych wskaźników finansowych w przedziałach określonych w umowach kredytowych. W 2012 roku wskaźniki finansowe oceniane przez banki kredytujące znajdowały się na bezpiecznym poziomie. Zmniejszenie poziomu zadłużenia finansowego netto wpłynęło na poprawę bezpieczeństwa finansowego i poziom wskaźników finansowych ocenianych przez banki kredytujące działalność Grupy ORLEN. Osiągnięte w 2012 roku wskaźniki finansowe zaprezentowane w [pkt 4.2.8](#) potwierdzają pełną zdolność do wykonywania zobowiązań płatniczych wynikających z umów kredytowych oraz innych umów z bankami i instytucjami finansowymi.

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku Grupa ORLEN posiadała do wykorzystania z tytułu zawartych umów kredytowych 10 804 527 tysięcy PLN, w tym 9 811 094 tysiące PLN w ramach długoterminowych umów kredytowych oraz kredytów w rachunkach bieżących oraz 993 433 tysięcy PLN w ramach międzynarodowego systemu koncentracji środków.

Dodatkowe informacje dotyczące struktury zadłużenia Grupy ORLEN zostały podane w nocie 22 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

4.2.3 Emisja papierów wartościowych oraz wykorzystanie wpływów z emisji

PKN ORLEN kontynuuje wykorzystywanie programu emisji obligacji, funkcjonującego na podstawie umowy zawartej z konsorcjum polskich banków w listopadzie 2006 roku, z limitem zadłużenia do 2 000 000 tysięcy PLN.

Środki pozyskane w ramach emisji są wykorzystywane na finansowanie bieżącej działalności. W roku 2012, w ramach programu emisji obligacji, PKN ORLEN emitował obligacje o charakterze krótkoterminowym w PLN. Nabywcami są spółki z Grupy ORLEN: ANWIL, Inowrocławskie Kopalnie Soli SOLINO, ORLEN Księgowość, ORLEN KolTrans, ORLEN Paliwa, ORLEN Transport, ORLEN Upstream, Ship-Service. Rentowność obligacji każdorazowo ustalana jest na warunkach rynkowych.

W lutym 2012 roku PKN ORLEN w ramach powyższego programu emisji obligacji wyemitował w ramach oferty niepublicznej 7-letnie obligacje kuponowe na kwotę 1 000 000 tysięcy PLN. Nowa emisja jest zgodna z realizowaną przez PKN ORLEN strategią dywersyfikacji źródeł finansowania, wydłużania średniego terminu zapadalności zadłużenia oraz jego refinansowania. Od dnia 27 czerwca 2012 roku 7-letnie obligacje PKN ORLEN są notowane na zorganizowanym rynku Catalyst Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Środki pozyskane w ramach emisji PKN ORLEN wykorzystuje na finansowanie bieżącej działalności.

W 2012 roku z programu emisji papierów wartościowych korzystał PKN ORLEN oraz Grupa Unipetrol. Łączna wartość wyemitowanych papierów w PKN ORLEN wyniosła 1 022 716 tysięcy PLN, przy 763 428 tysiącach PLN w 2011 roku a w Grupie Unipetrol wyniosła 353 961 tysięcy PLN w porównaniu z 399 790 tysięcy PLN w 2011 roku.

Dodatkowe informacje o emisji dłużnych papierów wartościowych zostały podane w nocie 22.3 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

4.2.4 Udzielone pożyczki

Na koniec 2012 roku w Grupie ORLEN funkcjonowały następujące umowy pożyczek udzielonych podmiotom z i spoza Grupy ORLEN:

- długoterminowa pożyczka zawarta 7 czerwca 2011 roku ze spółką zależną ORLEN Lietuva A.B. w kwocie 200 000 tysięcy USD z ostatecznym terminem spłaty w dniu 6 czerwca 2014 roku. Saldo pożyczki pozostające do spłaty na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiło 200 000 tysięcy USD plus naliczone odsetki.

- pożyczki udzielone w ramach Grupy ORLEN związane z międzynarodowym systemem cash-poolingu w łącznej kwocie 206 711 tysięcy USD.
- krótkoterminowa pożyczka udzielona 28 grudnia 2012 roku Whirlwind Sp. z o.o. (podmiot spoza Grupy ORLEN) w kwocie 271 791 tysięcy PLN na pokrycie podatku VAT naliczonego w związku z transakcją sprzedaży przez PKN ORLEN zapasów ropy naftowej. Zgodnie z umową spłata pożyczki miała nastąpić najpóźniej w dniu 30 czerwca 2013 roku. Saldo pożyczki pozostające do spłaty na 31 grudnia 2012 roku wynosiło 271 791 tysięcy PLN plus naliczone odsetki. Na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania pożyczka została spłacona w całości.

Pożyczki udzielone spółkom Grupy ORLEN podlegają eliminacji w ramach standardowych procedur konsolidacyjnych.

4.2.5 Udzielone poręczenia, gwarancje i pozostałe zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa ORLEN posiadała zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na łączną kwotę 4 532 532 tysięcy PLN, przy 4 166 132 tysiącach PLN na koniec 2011 roku. W 2012 roku kwota obejmuje:

- poręczenia i gwarancje udzielone jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich w wysokości 2 346 022 tysięcy PLN,
- zabezpieczenia akcyzowe i akcyzę od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru w wysokości 1 729 558 tysięcy PLN.
- poręczenia i gwarancje dotyczące zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności dotyczą głównie: gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności w wysokości 456 952 tysięcy PLN.

Łączna wartość zobowiązań warunkowych na dzień 31 grudnia 2012 roku zmniejszyła się w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2011 roku o (-) 26 807 tysięcy PLN i wyniosła na dzień 31 grudnia 2012 roku 4 038 tysięcy PLN, głównie w efekcie zakończonego postępowania UOKiK dotyczącego stosowania praktyk ograniczających konkurencję na krajowym rynku hurtowej sprzedaży benzyn i oleju napędowego.

Dodatkowe informacje dotyczące zobowiązań warunkowych zostały przedstawiona w nocie 38 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

4.2.6 Zarządzanie kapitałem pracującym

W związku z charakterem prowadzonej działalności Grupa ORLEN narażona jest na fluktuacje rynków towarowych. Zmiany trendów rynkowych mogą wywierać istotny wpływ na poziom generowanych przepływów finansowych. W celu ograniczenia wpływu negatywnych ekspozycji wynikających ze zmiany otoczenia rynkowego Grupa ORLEN realizuje szereg inicjatyw w obszarze kapitału pracującego.

Do najważniejszych z nich należą umowy dotyczące sprzedaży oraz gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej. W 2012 roku zostały zawarte dwie kolejne umowy tego typu. Na podstawie umów PKN ORLEN sprzedaje część zapasu obowiązkowego ropy naftowej i jednocześnie zawiera umowę, która przenosi na podmioty zewnętrzne obowiązek utrzymywania tych zapasów na rachunek PKN ORLEN. Po zakończeniu okresu umownego PKN ORLEN może dokonać odkupu ropy naftowej celem realizacji obowiązków ustawowych w zakresie utrzymywania zapasów obowiązkowych.

Kolejnym instrumentem wykorzystywanym w optymalizacji kapitału pracującego są umowy faktoringowe. PKN ORLEN korzysta z usług faktoringowych bez regresu oferowanych przez banki, które polegają na sprzedaży z dyskontem krótkoterminowych należności handlowych przysługujących Spółce od trzech największych odbiorców, przed terminem ich wymagalności oraz przejęciu ryzyka niewypłacalności przez bank.

Duże znaczenie w zarządzaniu kapitałem pracującym ma również elastyczność doboru źródeł finansowania. Dostępne linie kredytowe oraz programy emisji obligacji niwelują wahania kapitału pracującego spowodowanego wpływem zmiennego otoczenia makroekonomicznego oraz jego wpływ na poziom przepływów operacyjnych i tym samym płynność Grupy ORLEN.

4.2.7 Instrumenty finansowe

Aktywa finansowe na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosły 9 697 811 tysięcy PLN, co oznacza zmniejszenie o (-) 3 230 291 tysięcy PLN w porównaniu ze stanem z końca 2011 roku. Główne pozycje aktywów finansowych stanowiły należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 6 897 977 tysięcy PLN oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty w kwocie 2 211 425 tysięcy PLN.

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosły 18 946 676 tysięcy PLN, co oznacza zmniejszenie o (-) 6 456 647 tysięcy PLN w porównaniu ze stanem z końca 2011 roku. Główne pozycje zobowiązań finansowych stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 8 815 143 tysiące PLN oraz kredyty i pożyczki w wysokości 7 596 410 tysięcy PLN i dłużne papiery wartościowe w kwocie 1 376 677 tysięcy PLN.

Grupa ORLEN wykorzystuje instrumenty finansowe do ograniczania negatywnych skutków ryzyk, na jakie jest narażona w ramach prowadzonej działalności, tj. ryzyka kredytowego, ryzyka płynności i ryzyka rynkowych (w tym ryzyka walutowego, ryzyka stopy procentowej, ryzyka zmiany cen towarów, cen uprawnień do emisji CO₂). Grupa ORLEN analizuje wpływ zmian czynników takich jak kursy walutowe, stopy procentowe oraz ceny ropy naftowej i głównych produktów na realizowane wyniki finansowe.

Dodatkowe informacje dotyczące instrumentów finansowych zostały przedstawione w nocie 35 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2012 rok.

4.2.8 Wybrane wskaźniki finansowe

TABELA 37. Zestawienie wskaźników finansowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2012	2011
1	2	3	4
Wskaźniki płynności			
Płynność bieżąca	x	1,7	1,5
Płynność szybka	x	0,7	0,7
Kapitał pracujący netto	mln PLN	13 094	12 368
Wskaźniki rotacji			
Szybkość obrotu należności	dni	21	21
Szybkość obrotu zobowiązań	dni	32	37
Szybkość obrotu zapasów	dni	48	47
Szybkość obrotu majątku	x	2,2	1,9
Wskaźniki zdolności obsługi zadłużenia			
Dźwignia finansowa netto	%	26,0	30,2
Dług netto/(zysk operacyjny + amortyzacja + dywidenda z Polkomtel S.A. w 2011r.)	x	1,58	1,62

Metodologia obliczania wskaźników prezentowanych w sprawozdaniu została przedstawiona w Słowniku Finansowym na końcu niniejszego Sprawozdania Zarządu.

4.3 Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Program inwestycyjny określony w zaktualizowanej strategii na lata 2013-2017 zakłada realizację projektów inwestycyjnych o kluczowym znaczeniu dla dalszego rozwoju i konkurencyjności Grupy ORLEN głównie z obszaru wydobycia i energetyki.

Program inwestycyjny obejmuje także dokończenie szeregu projektów już realizowanych, m.in. Vacuum Flasher i Mild HydroCracker (MHC) w Grupie ORLEN Lietuva oraz instalacje SCR/EF (odazotowania i odpylania spalin) oraz IOS w Elektrociepłowni w PKN ORLEN jak również szereg projektów rozwojowych z segmentu detalicznego przewidzianych do wdrożenia na rynku polskim i niemieckim.

Zabezpieczenie finansowania dla powyższych projektów stanowi priorytet działań Grupy ORLEN. Dzięki skutecznej realizacji celów strategicznych w ostatnich latach, stworzone zostały solidne fundamenty do dalszego rozwoju Grupy ORLEN. Działania obejmujące zmniejszenie zadłużenia finansowego do poziomu 6 761 662 tysiące PLN, redukcja wskaźnika dźwigni finansowej netto do poziomu 26,0%, obniżenie wysokości kowenantów zawartych w umowach kredytowych oraz stabilne przepływy operacyjne pozwolą na realizację zaplanowanego na lata 2013-2017 programu inwestycyjnego. Poziom wybranych wskaźników finansowych został zaprezentowany w [pkt 4.2.8](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Kluczową rolę z perspektywy bezpieczeństwa finansowego, przy realizacji planów strategicznych, odgrywa również polityka uruchamiania projektów inwestycyjnych w zależności od aktualnej sytuacji Grupy ORLEN i otoczenia rynkowego.

4.4 Perspektywy rozwoju działalności w najbliższym roku obrotowym

Grupa ORLEN zakłada w najbliższym roku obrotowym kontynuację działań poprawiających efektywność oraz mających na celu umacnianie pozycji na obsługiwanych rynkach.

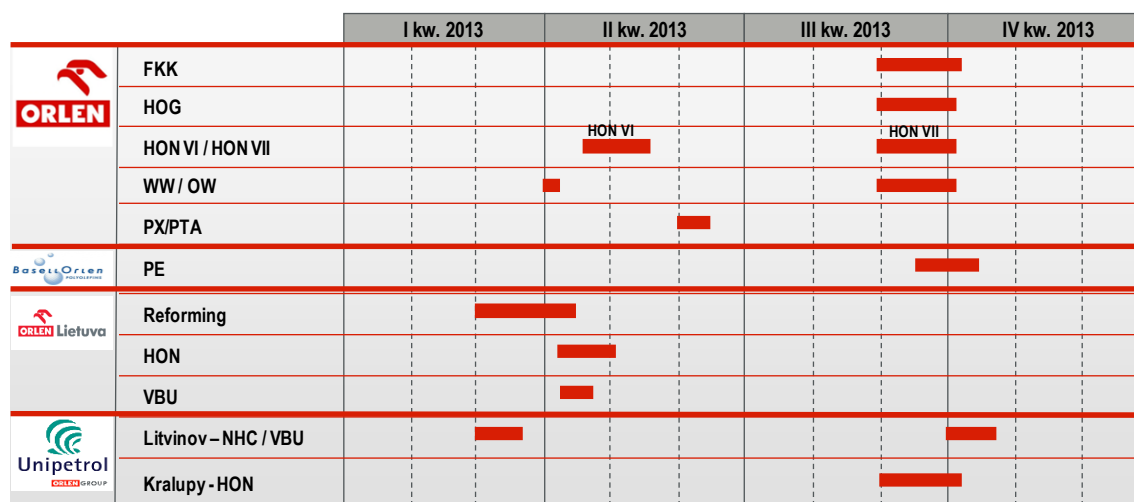
Na sytuację finansowo-operacyjną Grupy ORLEN w najbliższym roku obrotowym mogą mieć wpływ podobnie jak w latach poprzednich różne czynniki zarówno zewnętrzne i wewnętrzne, w tym głównie:

- **Otoczenie makroekonomiczne:**
 - duża zmienność cen ropy naftowej wpływająca na koszt surowca Grupy ORLEN,
 - wahania modelowej marży rafinerijnej wraz z dyferencjałem, w tym możliwość obniżenia w porównaniu z bardzo wysokimi poziomami notowanymi w szczególności w 3 kwartale 2012 roku, co wpływa na wyniki segmentu rafinerijnego,
 - wahania modelowej marży petrochemicznej, w tym możliwość dalszego jej wzrostu z tytułu kontynuacji długoterminowego trendu związanego z cyklicznością tego segmentu działalności Grupy ORLEN, będą miały wpływ na wyniki segmentu petrochemicznego,

- wahania kursu PLN względem walut obcych, w tym możliwe dalsze umocnienie PLN w przypadku stabilizacji sytuacji na rynkach światowych i dobrych wyników gospodarczych Polski na tle krajów regionu, wpływające na poziom kosztów obsługi zadłużenia, zakupów surowców wyrażonych w walutach obcych oraz wysokość realizowanych cen i marż.
- **Trendy konsumpcji i konkurencja:**
 - wahania konsumpcji paliw, w tym możliwość kontynuacji trendu spadkowego spowodowana spowolnieniem tempa wzrostu gospodarczego oraz wzrostem bezrobocia i obniżeniem realnych dochodów społeczeństwa ale także wpływ „szarej strefy” wpływający na możliwość lokowania produktów na rynku,
 - wahania koniunkturalne w obszarze głównych produktów petrochemicznych: monomerów i polimerów, w tym możliwość poprawy w przypadku utrzymania się długoterminowego cyklu obserwowanego w tym obszarze w latach poprzednich,
 - poziom aktywności w rolnictwie wpływający na działalność operacyjną Grupy ANWIL w segmencie produkcji nawozów sztucznych,
 - obserwowany wzrost poziomu konkurencji w rezultacie presji rynkowej na osiągnięte marże i wielkość lokowanych wolumenów.
- **Zmiany legislacyjne:**
 - wzrost Narodowego Celu Wskaźnikowego do poziomu 7,1% w roku 2013 w porównaniu z 6,65% w roku 2012 przy zachowaniu możliwości realizacji tzw. „obniżonego celu”,
 - przewidywane obniżenie limitów darmowych przydziałów uprawnień do emisji CO₂,
 - zakładane utrzymanie wsparcia dla produkcji energii elektrycznej w wysokosprawnych układach skojarzonych (certyfikaty kolorowe),
 - przewidywane zmiany przepisów o zapasach obowiązkowych w średniej perspektywie.
- **Działalność operacyjna / inwestycyjna:**
 - Rafineria: zakładana wyższa dostępność mocy produkcyjnych instalacji PKN ORLEN i ORLEN Lietuva po przeprowadzonym cyklicznym postoju remontowym z 2012 roku, przy ograniczeniach z tytułu planowanego cyklicznego remontu rafinerii w Kralupach,
 - Petrochemia: szacowane wyższe wykorzystanie mocy produkcyjnych instalacji petrochemicznych i kompleksu PX/PTA, przy stabilnym poziomie produkcji pozostałych produktów petrochemicznych po przeprowadzonych postojach remontowych instalacji z 2011 i 2012 roku,
 - Detal: zakładana kontynuacja rozwoju sieci sprzedaży detalicznej w atrakcyjnych lokalizacjach obejmująca również budowę MOP przy autostradach, programy ukierunkowane na dalszy wzrost średniej sprzedaży na stację, sprzedaży pozapaliwowej oraz optymalizację kosztów działalności,
 - Wydobycie: finansowanie działalności ORLEN Upstream - planowana realizacja kolejnych odwiertów oraz analiza pozyskanych danych na posiadanych koncesjach poszukiwawczych,
 - Energetyka: kontynuacja budowy elektrowni we Włocławku oraz podjęcie decyzji w sprawie projektu budowy kolejnej elektrowni gazowej w Płocku oraz budowy instalacji odsiarczania spalin w Elektrociepłowni w Płocku.

Mniejszy w porównaniu z rokiem 2012 planowany zakres prac remontowych przewidzianych do realizacji w 2013 roku może mieć pozytywny wpływ na dostępność instalacji produkcyjnych oraz efektywność pracy segmentu rafineryjnego i petrochemicznego.

WYKRES 36 Plan postojów remontowych głównych instalacji w Grupie ORLEN na 2013 rok.

DRW – Destylacja Rurowo-Wieżowa
 FKK – Fluidalny Kraking Katalityczny
 HOG – Hydroodsiarczanie Gudronu
 HON – Hydroodsiarczanie Oleju Napędowego

WW / OW – Wytłłrnia Wodoru / Odzysk Wodoru
 PX/PTA – kompleks petrochemiczny
 NHC / VBU – New Hydrocracker / Visbreaking Unit

5. STRATEGIA I PLANY ROZWOJOWE GRUPY ORLEN

5.1 Podsumowanie realizacji strategii na lata 2009-2013

Strategia Grupy ORLEN na lata 2009-2013 zakładała:

- wzrost efektywności oraz dokończenie procesów inwestycyjnych,
- dezinvestycje aktywów nie związanych z działalnością podstawową i zmniejszenie zadłużenia,
- rozwój segmentu wydobywania oraz budowę segmentu energetycznego.

Realizacja powyższych celów strategicznych przypadła na okres głębokiego kryzysu finansowego i spowolnienia gospodarczego na rynkach światowych, które przełożyły się na pogorszenie warunków dla działalności sektorów rafineryjnego i petrochemicznego.

Z sukcesem zakończono program inwestycyjny rozpoczęty w poprzednich latach obejmujący m.in. budowę instalacji Hydroodsierczania Oleju Napędowego oraz kompleksu PX/PTA – jednego z najnowocześniejszych tego typu w Europie i największej wówczas inwestycji przemysłowej w Polsce. W efekcie wzrosły moce przerobowe rafinerii przy jednoczesnym poszerzeniu oferty produktowej segmentu petrochemicznego o kwas tereftalowy (PTA). Zrealizowano szereg projektów modernizacyjnych związanych z poprawą stanu technicznego istniejących instalacji i obniżeniem energochłonności procesów.

W roku 2011 jedną z największych transakcji w obszarze fuzji i przejęć w regionie była transakcja sprzedaży akcji Polkomtel. PKN ORLEN sprzedał swój pakiet za kwotę 3 672 000 tysięcy PLN.

Realizacja restrykcyjnej polityki kosztowej, poprawa wyników handlowych oraz szereg inicjatyw optymalizujących poziom kapitału pracującego (patrz także opis w [pkt 4.2.6](#) powyżej) pozwoliły na redukcję zadłużenia netto Grupy ORLEN o ponad 46% w porównaniu ze stanem z końca roku 2008 do poziomu 6 761 662 tysiące PLN na koniec 2012 roku. W rezultacie zapewniono bezpieczny poziom kowenantów zawartych w umowach kredytowych i obniżono dźwignię finansową netto do poziomu 26,0%. Ustabilizowanie sytuacji finansowej stwarza solidne fundamenty dla dalszego rozwoju Grupy ORLEN.

Trwały intensywne działania związane z budową i rozwojem nowych segmentów obejmujących obszar wydobywania i energetyki.

W segmencie energetycznym podpisano kontrakt na wykonanie bloku gazowo-parowego we Wrocławku oraz realizowano program modernizacji elektrociepłowni w Płocku. Przygotowywane były również projekty budowy kolejnego bloku gazowego w Płocku oraz związane z obszarem odnawialnych źródeł energii („OZE”).

W segmencie wydobywania Grupa ORLEN jest liderem poszukiwań gazu łupkowego w Polsce. Do końca 2012 roku przeprowadzono 5 odwiertów na 3 koncesjach. Kontynuowano również projekty związane z wydobywaniem węglowodorów ze źródeł konwencjonalnych – na koniec 2012 roku zrealizowany został 1 odwiert a kolejne były w trakcie przygotowania.

Hasłem Strategii Grupy ORLEN na lata 2009-2013 było „**Zdobywamy pozycję do dalszego wzrostu**”. Jej skuteczna realizacja stworzyła solidne fundamenty do dalszego rozwoju Grupy ORLEN, który został określony w nowej strategii na lata 2013-2017 hasłem „**Napędzamy przyszłość**”.

5.2 Strategia Grupy ORLEN na lata 2013-2017

30 listopada 2012 roku przedstawiono strategiczne kierunki rozwoju Grupy ORLEN na lata 2013-2017 oparte na 3 filarach:

- Akcjonariusze: stabilne fundamenty finansowe związane z obniżeniem zadłużenia i dźwigni finansowej, zapewnieniem refinansowania oraz poprawą oceny sytuacji Grupy ORLEN wyrażoną oceną agencji ratingowych stwarzają potencjał do wypłat dywidendy w kolejnych latach. Nowa, przejrzysta polityka dywidendowa zakłada systematyczny wzrost stopy dywidendy do poziomu 5% w odniesieniu do średniej kapitalizacji Spółki za rok poprzedni, z uwzględnieniem realizacji celów strategicznych w zakresie bezpieczeństwa finansowego oraz prognoz dotyczących sytuacji makroekonomicznej.
- Wzrost Wartości: w segmentach Rafineria, Petrochemia i Detal – tzw. downstream - koncentracja na doskonaleniu efektywności i maksymalizacji wartości oraz wykorzystanie posiadanego potencjału jako dźwigni budowy wartości w obszarze Energetyki i Wydobywania, wzmocnienie przewag konkurencyjnych przy ograniczaniu ryzyk zewnętrznych. Zwiększenie wyników operacyjnych oraz przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej umożliwi zwiększenie środków na rozwój szczególnie w obszarze Energetyki i Wydobywania.
- Fundamenty Finansowe: powyższe cele strategiczne będą realizowane przy zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego, co jest szczególnie ważne w sytuacji niepewności na światowych rynkach finansowych. Planowane jest utrzymywanie bezpiecznego poziomu dźwigni finansowej poniżej 30% oraz kowenantu Dług netto / (zysk operacyjny + amortyzacja) poniżej 1,5. Celem strategicznym jest również odzyskanie przez PKN ORLEN ratingu inwestycyjnego minimum na poziomie BBB-.

W perspektywie 10 lat Grupa ORLEN stanie się koncernem o trzech silnych filarach działalności: downstream, energetyka i wydobywanie.

WYKRES 37 Wizja Grupy ORLEN w horyzoncie do 2022 roku.

Przy założeniu spełnienia się prognoz ujętych w planie strategicznym na lata 2013-2017 Grupa ORLEN wypracuje w tym okresie o ponad 40% wyższe przepływy pieniężne z działalności operacyjnej w porównaniu z okresem 2008-2012.

W rezultacie możliwe będzie wdrożenie zarówno nowej polityki dywidendowej jak i przeznaczenie do 22,5 miliarda PLN na inwestycje, z czego kwota 6,9 miliarda PLN stanowi tzw. pulę dodatkową, która będzie uruchamiana w zależności od ekonomiki projektów i aktualnej sytuacji finansowej Grupy ORLEN.

Wydatki rozwojowe w ramach łącznej kwoty planowanych inwestycji wyniosą do 15,1 miliarda PLN z czego na segment wydobycia i energetyki zaplanowano odpowiednio do 5,1 miliarda PLN i 4,2 miliarda PLN. Pozostała kwota w wysokości do 5,8 miliarda PLN została alokowana do segmentów w obszarze downstream (rafineria, petrochemia i detal).

Realizacja strategii w poszczególnych segmentach Grupy ORLEN.**Segment rafineryjny**

Podstawą działalności Grupy ORLEN pozostanie segment rafineryjny dysponujący wysokiej klasy zintegrowanymi aktywami produkcyjnymi, pozwalającymi na utrzymanie silnej pozycji na konkurencyjnym rynku przede wszystkim dzięki doskonaleniu efektywności.

W 2017 roku planowane jest zwiększenie przerobu ropy naftowej o 2,2 miliona ton, zwiększenie uzysku paliw o 1 p.p. oraz zmniejszenie o 4 jednostki energochłonności procesów (wskaźnik Solomona) w porównaniu do 2012 roku.

W efekcie poprawy efektywności, przy neutralnym wpływie czynników makroekonomicznych zakładany jest wzrost średniorocznego zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację wg wyceny zapasów przy wykorzystaniu metody LIFO (EBITDA wg LIFO) segmentu w latach 2013-2017 o 0,7 miliarda PLN w porównaniu do EBITDA wg LIFO z okresu 2008-2012 oczyszczonego o efekty jednorazowe związane głównie z odpisami z tytułu utraty wartości aktywów.

Planowane nakłady inwestycyjne segmentu w latach 2013-2017 wyniosą do 6,1 miliarda PLN. Środki będą przeznaczone głównie na optymalizację działalności rafinerii poprzez nakłady remontowe i obligatoryjne. Projekty rozwojowe będą skoncentrowane wyłącznie na projektach o w wysokiej rentowności.

Segment petrochemiczny

Pozycja PKN ORLEN jako największej firmy petrochemicznej w regionie i lidera w produkcji olefin oraz poliolefin, w połączeniu z prognozami wzrostu popytu na te produkty stwarzają solidne podstawy do dalszego wzrostu wartości. Plany segmentu petrochemicznego przewidują dociążenie kluczowych instalacji oraz poprawę efektywności procesów produkcyjnych i sprzedażowych. W 2017 roku zakładany jest wzrost wykorzystania mocy instalacji olefin o 7 p.p. oraz zwiększenie sprzedaży polimerów oraz PTA łącznie o 0,2 miliona ton w porównaniu do 2012 roku.

Planowane wyższe wolumeny sprzedaży, poszerzenie oferty produktowej oraz pozytywny wpływ otoczenia makroekonomicznego pozwolą zwiększyć średnioroczny wskaźnik EBITDA wg LIFO w okresie planu strategicznego o 1,1 miliarda PLN w porównaniu do EBITDA wg LIFO z okresu 2008-2012 oczyszczonego o efekty jednorazowe związane głównie z odpisami z tytułu utraty wartości aktywów.

Po zakończeniu kluczowej inwestycji – instalacji PTA we Włocławku - segment nie wymaga znaczących inwestycji rozwojowych, dlatego nakłady tego rodzaju w tym obszarze będą niższe niż w okresie 2008-2012, ale wciąż znaczące i wyniosą do 4,7 miliarda PLN. Wydatki będą skoncentrowane na projektach mogących poszerzyć ofertę wysokomarżowych produktów segmentu.

Segment detaliczny

Działalność segmentu detalicznego w kolejnych latach będzie opierała się na silnej i ugruntowanej pozycji rynkowej. Grupa ORLEN posiada największą sieć sprzedaży w Europie Środkowej oraz największą w Polsce grupę lojalnych klientów. W programach Vitay i Flota aktywnych jest 2,5 miliona uczestników.

Nowa strategia zakłada na 2017 rok wzrost udziału Grupy ORLEN w rynkach macierzystych o 3 p.p., poprawę przeciętnej sprzedaży na stację o 0,6 miliona litrów oraz zwiększenie marż pozapaliwowych o ponad 50% w porównaniu do 2012 roku.

W efekcie średni poziom wskaźnika EBITDA segmentu wzrośnie w latach 2013-2017 o 0,4 miliarda PLN w porównaniu do EBITDA z okresu 2008-2012 oczyszczonego o efekty jednorazowe związane głównie z odpisami z tytułu utraty wartości aktywów.

Poziom nakładów inwestycyjnych zwiększy się w latach 2013-2017 o 0,2 miliarda PLN w porównaniu do okresu 2008-2012 i wyniesie 2,4 miliarda PLN. Nakłady inwestycyjne wiązać się będą z rozwojem sieci, w tym w lokalizacjach autostradowych a także z intensyfikacją oferty pozapaliwowej i w przeważającej części będą miały charakter rozwojowy.

Segment energetyki

Grupa ORLEN posiada doświadczenia zdobyte w zarządzaniu aktywami energetycznymi oraz na rynku gazu ziemnego. W zakładzie w Płocku zlokalizowany jest największy zawodowy blok wytwórczy w Polsce, gdzie do produkcji energii i ciepła wykorzystuje się różne rodzaje paliw: olej opałowy, gaz rafineryjny, gaz ziemny. PKN ORLEN jest także największym odbiorcą gazu w Polsce i aktywnym uczestnikiem procesu liberalizacji rynku gazu ziemnego.

Biorąc pod uwagę perspektywę rynku energetyki, w tym przewidywaną przewagę popytu nad podażą, posiadane korzystne lokalizacje oraz możliwe do uzyskania synergii z pozostałymi segmentami, podjęto decyzję o kontynuowaniu działań rozwojowych w tym obszarze.

Kluczowym projektem rozwojowym aktualnie realizowanym w tym segmencie jest budowa elektrowni gazowej we Włocławku. W ramach strategii przewidziano także 2,4 miliarda PLN dedykowane na projekt budowy elektrociepłowni gazowej w Płocku, modernizację elektrociepłowni w Grupie Unipetrol oraz projekty związane z odnawialnymi źródłami energii (OZE), których uruchomienie będzie uzależnione od parametrów ww. projektów i aktualnej sytuacji finansowej.

Osiągnięcie stabilnych pozytywnych przepływów pieniężnych w segmencie energetyka planowane jest już na rok 2016. W 2017 roku EBITDA segmentu osiągnie 0,3 miliarda PLN.

Segment wydobywania

Grupa ORLEN zakłada dalszy rozwój działalności wydobywczej. Zaangażowanie skupione będzie na rejonach bezpiecznych politycznie, tj. przede wszystkim Europie Środkowej, a opcjonalnie Ameryce Północnej. Opcjami dla poszerzenia działalności w tym zakresie są także partnerstwa strategiczne oraz ewentualne transakcje M&A.

Priorytetem dla Grupy ORLEN jest działalność poszukiwawcza gazu łupkowego na posiadanych na terenie Polski koncesjach. Rozpoczęcie wydobywania może rozpocząć się już w roku 2016, a w 2017 wynieść 161 milionów m³ rocznie. Grupa ORLEN planuje także wydobywanie ropy naftowej a wolumen własnej produkcji może wynieść 1 milion bbl rocznie w 2017 roku.

Osiągnięcie dodatnich wyników operacyjnych w segmencie wydobywania planowane jest już w horyzoncie obecnej strategii – w 2017 roku spodziewane jest osiągnięcie wskaźnika EBITDA wg LIFO w wysokości 0,4 miliarda PLN.

Inwestycje w segmencie wydobywania wyniosą co najmniej 2,4 miliarda PLN przeznaczone na odwierty poszukiwawcze i eksploatacyjne gazu łupkowego. Kolejne 2,7 miliarda PLN na rozszerzenie fazy produkcyjnej, dodatkowe koncesje i/lub opcje M&A w zależności od ostatecznych parametrów projektów i sytuacji finansowej.

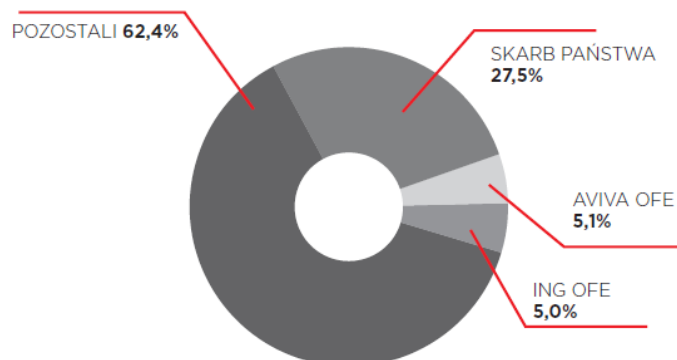
6. AKCJONARIAT I AKCJE

6.1 Struktura akcjonariatu PKN ORLEN

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 PLN każda akcja. Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Liczba akcji oraz struktura akcjonariatu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2012 roku została zaprezentowana w [pkt 7.4](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

WYKRES 38: Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Zarząd PKN ORLEN nie posiada informacji o umowach wpływających na przyszłą zmianę ilości posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

6.2 Liczba akcji PKN ORLEN i pozostałych podmiotów Grupy ORLEN, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących PKN ORLEN

Członkowie Zarządu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2012 roku nie posiadali akcji Spółki.

Pan Artur Gabor oraz Pan Grzegorz Borowiec z Rady Nadzorczej PKN ORLEN posiadali odpowiednio 3 200 akcji oraz 100 akcji Spółki na koniec 2012 roku.

Osoby zarządzające i nadzorujące PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku nie posiadały akcji i udziałów w pozostałych spółkach Grupy ORLEN.

6.3 System kontroli programów akcji pracowniczych

W 2012 roku w Grupie ORLEN nie był realizowany program akcji pracowniczych.

6.4 Transakcje nabywania akcji własnych

W 2012 roku PKN ORLEN oraz inne spółki Grupy ORLEN nie posiadały akcji własnych i nie przeprowadzały transakcji nabywania akcji własnych.

6.5 Polityka dywidendowa

Poprawa sytuacji finansowej Grupy ORLEN wypracowana w ciągu ostatnich lat pozwoliła przyjąć i opublikować w ramach Strategii Grupy ORLEN na lata 2013-2017 zaktualizowaną politykę dywidendową. Zakłada ona możliwość stopniowego zwiększania kwot wypłacanej dywidendy do 5% średniej kapitalizacji giełdowej PKN ORLEN na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w roku poprzedzającym wypłatę. Uniezależnia to wysokość dywidendy od chwilowych wahań kursu akcji. Metoda ta nie wiąże także dywidendy z zyskiem netto, który w branży rafineryjnej podlega dużej zmienności i często zawiera elementy o charakterze niegotówkowym, takie jak przeszacowanie zapasów czy kredytów, przez co nie w pełni odzwierciedla wypracowywane przez Spółkę wyniki.

6.6 Ratingi

Dobra sytuacja płynnościowa Grupy ORLEN na koniec 2012 roku wynikała z kontynuacji działań w zakresie redukcji zadłużenia oraz wdrożeniu szeregu inicjatyw zapewniających dużą elastyczność w zakresie zapotrzebowania na kapitał pracujący. W ramach zmniejszania poziomu zaangażowanego kapitału w roku 2012 zostały przeprowadzone dwie transakcje sprzedaży zapasów obowiązkowych o łącznej wartości 2 433 998 tysięcy PLN. Zmniejszenie poziomu zadłużenia do 6 761 662 tysiące PLN przyczyniło się do dalszego obniżenia poziomu dźwigni finansowej netto do poziomu 26% na koniec 2012 roku.

Efekty działań optymalizacyjnych, jak również stały kontakt z agencjami mający na celu podsumowywanie działań i osiągnięć Grupy ORLEN we wszystkich obszarach funkcjonowania wpłynęły na podwyższenie przez Agencję Fitch perspektywy ratingu ze stabilnej na pozytywną BB+ (positive outlook) i ratingu Moody's do Ba1 positive. Dodatkowo PKN ORLEN uzyskał od agencji Fitch krajowy długoterminowy rating kredytowy na poziomie BBB+(pol) (positive outlook), który stanowi ocenę jakości kredytowej w odniesieniu do ratingu najniższego ryzyka kredytowego w Polsce.

Jednocześnie agencje ratingowe podkreślają, iż międzynarodowy długoterminowy rating PKN ORLEN może zostać podniesiony do poziomu BBB-/Baa3 w ciągu następnych 12-24 miesięcy, jeżeli wskaźniki zadłużenia zostaną utrzymane na odpowiednim poziomie.

6.7 Notowania akcji PKN ORLEN

Akcje PKN ORLEN w 2012 roku notowane były na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz w formie Globalnych Kwitów Depozytowych („GDR”) na London Stock Exchange. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej jest 1 GDR, na który przypadają dwie akcje PKN ORLEN. Obrót kwitami depozytowymi ma miejsce również w USA na pozagiełdowym rynku Over The Counter (OTC) w formie Amerykańskich Kwitów Depozytowych (ADR), na który także przypadają dwie akcje Spółki. Depozytariuszem kwitów depozytowych PKN ORLEN jest The Bank of New York Mellon. W 2012 roku PKN ORLEN podjął decyzję o zakończeniu programów i wypowiedzeniu umów depozytowych ustanawiających GDR oraz amerykańskich kwitów depozytowych („ADR”) ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi.

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów WIG, WIG20, WIG-Poland, a także indeksu branżowego WIG-PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index.

W 2012 roku indeks największych spółek WIG20 zyskał na wartości 20,4% (r/r), natomiast indeks WIG zyskał 26,2%. W tym okresie cena akcji PKN ORLEN wzrosła o 46% (r/r). Na rynku notowań ciągłych w trakcie minionego roku właściciela zmieniło 286 milionów akcji, co odpowiada 66,9% liczby wyemitowanych akcji.

TABELA 38. Kluczowe dane dotyczące akcji PKN ORLEN.

KLUCZOWE DANE	J.M.	2012	2011	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)/4
Zysk netto Grupy ORLEN	tys. PLN	2 169 990	2 015 003	7,7%
Najwyższy kurs akcji	PLN	52,95	57,90	-8,5%
Najniższy kurs akcji	PLN	32,02	32,30	-0,9%
Cena akcji na koniec roku	PLN	49,50	33,90	46,0%
Średnia cena w okresie	PLN	39,27	44,96	-12,7%
Wskaźnik P/E max		10,44	12,29	-15,1%
Wskaźnik P/E min		6,31	6,86	-8,0%
Wskaźnik P/E na koniec roku		9,76	7,20	35,6%
Liczba akcji w obrocie giełdowym	szt.	427 709 061	427 709 061	0,0%
Kapitalizacja na koniec roku	tys. PLN	21 171 599	14 499 337	46,0%
Średnia dzienna wartość obrotów	tys. PLN	45 263	56 942	-20,5%
Średni dzienny wolumen obrotu	szt.	1 148 614	1 284 292	-10,6%

Kalkulacja powyższych wskaźników wg kursów zamknięcia.

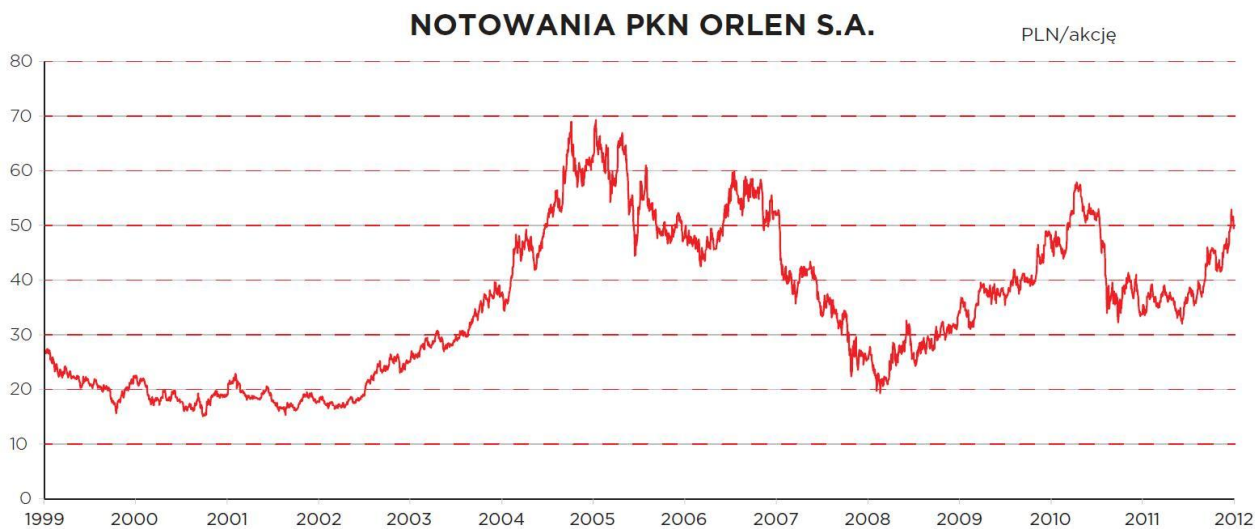
WYKRES 39 Notowania PKN ORLEN i WIG20 na GPW.

NOTOWANIA PKN ORLEN S.A. *

*) zmiana procentowa notowań PKN ORLEN i WIG 20 w stosunku do notowań z 31 grudnia 2011 roku

WYKRES 40 Notowania PKN ORLEN w latach 1999 - 2012.

Rekomendacje dla akcji PKN ORLEN wydają następujące biura maklerskie – według stanu na dzień autoryzacji niniejszego sprawozdania:

Z SIEDZIBĄ W POLSCE	Z SIEDZIBĄ POZA POLSKĄ
BDM	Bank of America Merrill Lynch
BZ WBK	Barclays
Citi	Concorde Securities
Credit Suisse	Deutsche Bank
DI BRE	Erste
Espirito Santo	Goldman Sachs
IDM	Morgan Stanley
ING	Nomura
Ipopema	Raiffeisen
KBC	Societe Generale
PKOBP	UBS
UniCredit	Wood

Aktualna lista rekomendacji wydanych dla akcji Spółki znajduje się na korporacyjnej stronie internetowej pod adresem:
<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Rekomendacje/Strony/default.aspx?orderBy=InstitutionAsc>

7. ŁAD KORPORACYJNY

7.1 Stosowany zbiór zasad ładu korporacyjnego

W 2012 roku PKN ORLEN stosował zbiór zasad „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych” („DPSN”), obowiązujący na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kodeks „DPSN” dostępny jest na stronie internetowej poświęconej łaadowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie www.corp-gov.gpw.pl oraz na korporacyjnej stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcji przeznaczonej dla akcjonariuszy Spółki – Relacje inwestorskie w zakładce Giełda/Dobre Praktyki GPW (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Giełda/Strony/DobrePraktykiGPW.aspx>).

W 2012 roku PKN ORLEN stosował wszystkie obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN”.

Komunikacja z rynkiem kapitałowym

Spółka podejmuje szereg działań usprawniających komunikację z jej otoczeniem. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców stosuje zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne narzędzia komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego. Organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z konferencji medialnych organizowanych po każdym ważnym wydarzeniu w życiu Spółki, takim jak publikacja wyników kwartalnych, ogłoszenie strategii, a także z obrad Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Zapisy wideo z konferencji archiwizowane są na stronie internetowej Spółki, dzięki czemu możliwe jest obejrzenie wybranego wydarzenia także po jego zakończeniu.

Korporacyjna strona internetowa www.orlen.pl

PKN ORLEN prowadzi korporacyjną stronę internetową, która jest wiarygodnym i użytecznym źródłem informacji o Spółce dla przedstawicieli rynku kapitałowego. Specjalnie dla akcjonariuszy Spółki oraz inwestorów i analityków giełdowych na korporacyjnej stronie internetowej działa serwis relacji inwestorskich (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Strony/default.aspx>). Zawartość serwisu internetowego przygotowywana jest w sposób przejrzysty, rzetelny i kompletny, tak aby umożliwić inwestorom i analitykom podejmowanie decyzji na podstawie prezentowanych przez Spółkę informacji. Sekcja Relacji inwestorskich jest prowadzona jednocześnie w języku polskim i angielskim.

Serwis podzielony jest na kilka zakładek, w których znaleźć można wszystkie opublikowane przez Spółkę raporty bieżące i okresowe, a także prezentacje przygotowane z okazji ważniejszych wydarzeń w firmie oraz nagrania dźwiękowe i wideo z tych wydarzeń.

Sekcja Relacji inwestorskich zawiera wiele nowoczesnych narzędzi i przydatnych inwestorom i analitykom giełdowym informacji o Spółce. Jest ona nieustannie udoskonalana zgodnie z najnowszymi standardami rynkowymi.

Można znaleźć tam między innymi:

- interaktywne wykresy i tabele służące do szybkich porównań wskaźników finansowych dla Spółki w różnych przedziałach czasowych,
- interaktywne wykresy i tabele notowań akcji PKN ORLEN z kalkulatorem zwrotu z inwestycji w akcje Spółki. Wykresy te umożliwiają porównywanie notowań akcji PKN ORLEN z głównymi indeksami giełdowymi, w skład których wchodzi akcje Spółki. Do wykresu notowań akcji PKN ORLEN można dołączyć wykres notowań jednego z indeksów: WIG, WIG 20 lub WIG PALIWA,
- zebrane w jednym miejscu sprawozdania finansowe wraz z omawiającymi je prezentacjami przygotowywanymi dla przedstawicieli rynku kapitałowego, zapisami telekonferencji z analitykami i inwestorami giełdowymi z okazji publikacji wyników finansowych, oraz arkusz kalkulacyjny z danymi z prezentacji wyników, ułatwiający analizę danych,
- specjalny formularz służący do skontaktowania się ze Spółką w sprawach Walnych Zgromadzeń PKN ORLEN, zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych,
- możliwość zapisania się na różnego rodzaju newslettery PKN ORLEN, w tym najnowsze wiadomości z obszaru relacji inwestorskich. Sekcja posiada także kanał RSS, dzięki któremu wszystkie nowe informacje w niej umieszczane, szczególnie raporty giełdowe oraz dane makroekonomiczne docierają błyskawicznie do odbiorców,
- funkcję zapisywania się na przypomnienia o wydarzeniach umieszczonych w Kalendarzu wydarzeń. Można wpisać automatycznie wybrane terminy do kalendarza swoich programów pocztowych, a także zapisać się na wysyłane poprzez e-mail lub SMS przypomnienia o wydarzeniach. Można decydować o tym, przed którymi wydarzeniami otrzymać przypomnienie – może to być jedno lub kilka z nich, jak również wszystkie wpisane do kalendarza relacji inwestorskich PKN ORLEN zarówno w bieżącym roku, jak i w latach następnych.

W 2012 roku w ramach ciągłego udoskonalania serwisu Relacji inwestorskich na www.orlen.pl oraz mając na względzie potrzeby informacyjne przedstawicieli rynku kapitałowego:

- w sekcji „Giełda” stworzono nową zakładkę „Obligacje”. Prezentuje ona podstawowe informacje o emisji obligacji długoterminowych PKN ORLEN, które zadebiutowały na rynku Catalyst 27 czerwca 2012 roku. Można tam także pobrać dokumenty związane z emisją (memorandum informacyjne oraz notę informacyjną) oraz obejrzeć transmisję z debiutu obligacji na Catalyst,
- sekcję zawierającą komplet materiałów związanych ze sprawozdaniami finansowymi uzupełniono o link do wideokonferencji Spółki organizowanych przy okazji publikacji wyników finansowych,

- na startowej stronie serwisu Relacji inwestorskich dodano link do publikacji, raportów branżowych, których autorem lub współautorem jest Spółka.

Na stronie internetowej w sekcji Relacji inwestorskich umieszczona jest także zakładka poświęcona łaadowi korporacyjnemu. Z tego miejsca można pobrać roczne raporty Spółki z wypełniania dobrych praktyk, a także kodeks „DPSN”. Znajduje się tam także krótka informacja o stosowanych przez Spółkę dobrych praktykach, zasadach wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, a także informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Zarządzie Spółki oraz w jej Radzie Nadzorczej w okresie ostatnich dwóch lat.

Zakładka Walne zgromadzenie znajdująca się w serwisie Relacji inwestorskich zawiera komplet dokumentów korporacyjnych oraz przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym. Udostępniane są tam także informacje dotyczące terminów walnych zgromadzeń, projekty uchwał oraz cały komplet dokumentów prezentowanych akcjonariuszom na walnych zgromadzeniach. Spółka zapewnia także komunikację ze swoimi akcjonariuszami poprzez specjalny internetowy formularz kontaktowy w sprawie walnych zgromadzeń.

Ponadto PKN ORLEN posiada mobilną wersję swojej strony internetowej, przystosowaną do przeglądania serwisu na telefonach komórkowych i innych urządzeniach mobilnych. Wchodząc na korporacyjną stronę Spółki www.orlen.pl za pomocą telefonu czy smartfona następuje automatyczne przekierowanie do serwisu m.orlen.pl dedykowanego na te urządzenia. Użytkownicy urządzeń mobilnych mogą w łatwy i szybki sposób korzystać z dostępu do kluczowych informacji dotyczących PKN ORLEN znanych z klasycznej wersji www.orlen.pl, m.in. do raportów giełdowych, notowań akcji, wyników finansowych czy informacji prasowych. Wersja mobilna m.orlen.pl umożliwia także szybkie nawiązanie połączenia telefonicznego ze Spółką za pomocą funkcji "click to call".

Na witrynie m.orlen.pl internauci mają również możliwość sprawdzenia hurtowych cen paliw, przeglądu listy aktualnych ofert przetargowych oraz wyszukania firmowych stacji paliw dla danych lokalizacji. Na urządzeniach mobilnych można też posłuchać branżowego audiobooka o historii polskiego przemysłu naftowego lub sięgnąć po publikacje elektroniczne. W zakładce Centrum Prasowe dostępne są pliki audio z nagraniami konferencji prasowych, które w sposób nieobciążający łączy umożliwiają szybki dostęp do treści przedstawianych i komentowanych przez PKN ORLEN.

Serwis m.orlen.pl dostępny jest w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Z myślą o akcjonariuszach, inwestorach i analitykach giełdowych korzystających głównie z urządzeń mobilnych w 2012 roku Spółka uruchomiła również mobilną wersję serwisu Raport Roczny On-line. Należy podkreślić, że ma ona formę serwisu internetowego a nie aplikacji dzięki temu nie wymaga aktualizacji oprogramowania.

Bezpośrednie kontakty z przedstawicielami rynku kapitałowego

Spółka regularnie i aktywnie uczestniczy w spotkaniach z inwestorami i analitykami zarówno w kraju, jak i zagranicą. Organizowane są konferencje, spotkania indywidualne oraz grupowe, jak i telekonferencje z interesariuszami rynku kapitałowego. Przedstawiciele Spółki regularnie realizują także na roadshows – cykle spotkań z inwestorami w ich miejscu pracy, w kraju i za granicą. Dla przedstawicieli rynku kapitałowego zainteresowanych działalnością Spółki organizowane są także tzw. site visits, czyli wizyty akcjonariuszy lub analityków w zakładzie produkcyjnym i innych miejscach działalności produkcyjnej lub handlowej, co umożliwia lepsze poznanie specyfiki Spółki.

Podczas spotkań reprezentanci PKN ORLEN przekazują wiadomości na temat Spółki, ale jest to także okazja do pozyskania informacji zwrotnej ze strony akcjonariuszy, inwestorów oraz analityków giełdowych. Dzięki tej informacji zwrotnej Spółka, znając potrzeby informacyjne odbiorców, może rozwijać i udoskonalać swoje relacje z rynkiem kapitałowym.

Spółka dąży do poszerzenia i dywersyfikacji bazy inwestorów. W tym celu podejmuje działania aktywnego promowania swojej działalności wśród potencjalnych akcjonariuszy, także w nowych ośrodkach finansowych na całym świecie.

Mając na względzie rozwój form i polepszenie jakości komunikacji z rynkiem kapitałowym Spółka publikowała w 2012 roku, co kwartał tzw. „trading statement”, czyli szacunki danych operacyjnych i finansowych oraz przewidywania co do trendów kształtowania się zysku operacyjnego (EBIT), z uwzględnieniem wpływu czynników makroekonomicznych i znaczących zdarzeń jednorazowych na zysk operacyjny (EBIT). Celem powyższych raportów było przekazanie uczestnikom rynku kapitałowego informacji o szacunkowych wynikach Grupy ORLEN w okresie pomiędzy końcem kwartału i publikacją raportu okresowego za ten okres. W lutym 2013 roku Spółka zrezygnowała z kontynuowania publikacji „trading statement”.

W efekcie przyspieszenia przez Spółkę terminów publikacji raportów okresowych, trading statement przestał w istotnym stopniu spełniać swoją rolę.

Do istotnych działań, jakie Spółka przeprowadziła w ubiegłym roku dla szerokiego grona inwestorów, należy zaliczyć m.in.:

- zorganizowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie otwartej debaty edukacyjnej poświęconej budowie wiarygodności emitenta oraz alternatywnym formom finansowania w czasach kryzysu,
- wprowadzenie do obrotu giełdowego wyemitowanych w lutym 2012 obligacji korporacyjnych o wartości 1 miliarda PLN. Były to obligacje o najwyższej wartości emisji, jakie zostały w 2012 roku wprowadzone na Catalist. Ponadto emisja ta była wówczas równa

- największej korporacyjnej emisji obligacji w historii polskiego rynku, a 7-letni termin zapadalności papierów był najdłuższym spośród emisji kierowanych do inwestorów spoza sektora bankowego,
- udział w kampanii edukacyjnej „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” skierowanej do indywidualnych inwestorów giełdowych.

Dbłość o komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego została ponownie doceniona w minionym roku, czego wyrazem są nagrody jakie otrzymała Spółka w obszarze relacji inwestorskich:

- nagroda specjalna za prowadzenie relacji inwestorskich przy wykorzystaniu nowoczesnych metod komunikacji internetowej w V edycji konkursu „Złota Strona Emitenta”, organizowanego przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych,
- nominacja do nagrody „Złota Strona Emitenta” w kategorii polskich spółek giełdowych należących do indeksów WIG20 i mWIG40, w V edycji konkursu,
- W 2012 roku PKN ORLEN utrzymał swoją obecność w IV i V edycji projektu Respect Index,
- PKN ORLEN znalazł się w pierwszej trójce rankingu spółek giełdowych najlepiej raportujących dane ESG (dane pozafinansowe) w grupie polskich spółek należących do indeksów WIG20 i mWIG40 oraz w grupie spółek z sektora energetycznego, rankingu zorganizowanego przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, GES oraz Accreo Taxand,
- nagroda „Najlepszy Raport Roczny 2011” w konkursie organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków,
- Nominacja do nagrody „Best investor relations by a Polish Company 2012” - IR Magazine.

Reakcje Spółki na pojawiające się publicznie opinie i informacje szkodzące jej wizerunkowi

W PKN ORLEN obowiązuje wewnętrzna regulacja dotycząca zasad prowadzenia działań kształtujących wizerunek Spółki, kontaktów z przedstawicielami mediów, a także przekazywania do Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej informacji mających znaczenie dla wizerunku PKN ORLEN. Zarządzenie to zobowiązuje do wieloetapowej weryfikacji informacji na temat przedstawicieli Spółki lub samej Spółki, zanim zostaną one upublicznione.

Wspomniane zarządzenie reguluje również zasady reakcji w sytuacji pojawienia się opinii i informacji wypowiedzianych publicznie przez osoby z zewnątrz, szkodzących wizerunkowi Spółki. Proces ten koordynowany jest przez Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej. Po pojawieniu się takich opinii i informacji, Spółka sprawdza ich prawdziwość, ocenia wagę i potencjalne skutki, a następnie decyduje o wystosowaniu sprostowania lub też zamknięciu sprawy ze względu na interes PKN ORLEN lub niską wagę zaistniałych nieścisłości. W przypadku, gdy stopień przedstawionej przez osobę z zewnątrz informacji bądź też opinii stwarza poważny skutek opiniotwórczy Spółka konstruuje treść sprostowania w celu wyjaśnienie nieprawdziwych opinii lub informacji.

W zależności od charakteru sprawy, przygotowane sprostowanie wysyłane jest do instytucji, która przekazała krzywdzące dla PKN ORLEN informacje i/lub zamieszczane jest na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl w zakładce Centrum Prasowe czy też rozsyłane w formie komunikatu prasowego.

Raportowanie na temat działalności PKN ORLEN w obszarze odpowiedzialnego biznesu

PKN ORLEN dostrzega swoją rolę w gospodarce kraju. Wielkość firmy, fakt że działa w sektorze energetycznym, ale też tradycje odpowiedzialnego postępowania sprawiają, że model corporate citizenship ze szczególną starannością został przełożony na konkretne projekty, sposób funkcjonowania, filozofię działania.

Raport odpowiedzialnego biznesu (CSR) stanowi dla PKN ORLEN ważny element komunikacji z interesariuszami. Rozszerzenie sprawozdawczości Spółki o wymiar środowiskowy i społeczny pozwala rzetelnie i wszechstronnie informować o prowadzonej działalności. Zakres raportowanych przez PKN ORLEN wskaźników został wypracowany na przestrzeni lat zarówno wewnątrz Spółki (warsztaty wewnętrzne, opinie osób raportujących), jak też dzięki opiniom innych interesariuszy.

W 2012 roku PKN ORLEN opublikował już ósmy raport społeczny, czwarty sporządzony zgodnie z międzynarodowym standardem GRI (Global Reporting Initiative). Raport został opracowany zgodnie z Wytocznymi GRI G3.1 na poziomie B.

Wszystkie raporty społeczne Spółka prezentuje na swojej stronie internetowej:
<http://www.orlen.pl/PL/OdpowiedzialnyBiznes/Raporty/RaportyCSR/Strony/default.aspx>.

7.2 Opis podstawowych cech stosowanych w PKN ORLEN systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizowany jest przez:

- weryfikację stosowania jednolitej polityki rachunkowości przez spółki Grupy ORLEN w zakresie ujęcia, wyceny i ujawnień zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską,
- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- stosowanie jednolitych wzorców jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz okresową weryfikację prawidłowości ich zastosowania w spółkach Grupy ORLEN,

- weryfikację zgodności sprawozdań finansowych spółek Grupy ORLEN z danymi wprowadzanymi do zintegrowanego systemu informatycznego służącego do przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przegląd przez niezależnego audytora publikowanych sprawozdań finansowych za I kwartał, półrocze i III kwartał oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i Grupy ORLEN,
- procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych przed publikacją,
- dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Ewidencja zdarzeń gospodarczych w PKN ORLEN prowadzona jest w zintegrowanym systemie finansowo - księgowym, którego konfiguracja jest zgodna z przyjętą w Spółce polityką rachunkowości.

System ten jest wiodącym systemem w Grupie ORLEN. Dzięki stosowanej jednolitej platformie informatycznej Jednostka Dominująca ma kontrolę nad sposobem ewidencji zdarzeń finansowo - księgowych w Grupie ORLEN.

Posiada on funkcjonalność umożliwiającą sterowanie prawami dostępu różnych użytkowników w sposób zapewniający kontrolę nad ich dostępem do ściśle określonych obiektów i transakcji.

Wszystkie działania wykonywane w systemie są rejestrowane dla poszczególnych transakcji i użytkowników. W celu ochrony przed nieuprawnionym dostępem cały system wraz z danymi użytkowników jest zapisywany w specjalnej strukturze katalogów systemu operacyjnego, zabezpieczonej odpowiednimi uprawnieniami.

Bezpieczeństwo i dostępność informacji zawartych w systemie finansowo-księgowym kontrolowane są na wszystkich poziomach bazy danych, aplikacji i prezentacji oraz systemu operacyjnego. Integracja systemu zapewniona jest przez systemy kontroli wprowadzanych danych (walidacje, autoryzacje, listy wartości) oraz dzienniki zmian. W przypadku awarii systemu nie dokończone transakcje są wycofane. Możliwość ścieżek rewizyjnych dają dzienniki zmian.

Użytkownicy nie mają bezpośredniego dostępu do systemu operacyjnego i bazy danych. Zintegrowane menu systemu zawiera ścieżki dostępu do wszystkich dostępnych transakcji w systemie. Zabezpieczenie dostępu do poszczególnych transakcji odbywa się na podstawie przypisanych użytkownikowi autoryzacji.

Stosowane są systemy zabezpieczeń na poziomie sprzętowym i systemowym.

W celu zapewnienia jednolitości zasad rachunkowości spółki Grupy ORLEN stosują, na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjętą przez PKN ORLEN i zatwierdzoną przez spółki Grupy ORLEN, politykę rachunkowości. Podlega ona okresowej aktualizacji zapewniającej zgodność z obowiązującymi przepisami, w tym, w szczególności MSSF, ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Przestrzeganie tego obowiązku jest monitorowane przez Biuro Rachunkowości Korporacyjnej, które przeprowadza kompleksowe procedury analityczne uzupełnione czynnościami sprawdzającymi. Biuro to opracowuje także wskazówki i wytyczne w odniesieniu do zidentyfikowanych zagadnień wymagających szczegółowych objaśnień dla zapewnienia poprawnych i jednolitych zasad sprawozdawczości finansowej.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe są przygotowywane na podstawie zintegrowanego systemu informatycznego, w którym przeprowadzany jest proces konsolidacji wprowadzanych danych do pakietów sprawozdawczych przez spółki Grupy ORLEN. System jest rozwiązaniem utworzonym dla celów zarządzania finansowego oraz raportowania. Narzędzie to umożliwia ujednolicenie informacji finansowych. W jednym miejscu zbierane są informacje wynikowe, budżetowe, prognozowane oraz statystyczne, co zapewnia bezpośrednią kontrolę i zgodność wprowadzanych danych.

Dane poddawane są analizie pod względem spójności, kompletności i ciągłości, czemu służą zaimplementowane w systemie kontrolki sprawdzające zgodność danych wprowadzanych przez spółki.

Nad bezpieczeństwem zarządzania systemem oraz ustalonymi etapami zarządzania procesem konsolidacji sprawują nadzór wyznaczeni użytkownicy systemu. Nadawanie uprawnień poszczególnym użytkownikom ściśle uzależnione jest od zdefiniowanych (przypisanych) im ról bezpieczeństwa. W celu zachowania kontroli dla poszczególnych użytkowników zostały ustanowione odpowiednie klasy bezpieczeństwa. Dostęp do zasobów finansowych ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnym audytom i weryfikacji. Kontrola dostępu do aplikacji prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego. Począwszy od wprowadzania danych aż do wygenerowania informacji końcowych.

Informacje finansowe są przechowywane w systemie informatycznym, tak że mogą być one użyte do tworzenia czytelnych raportów oraz prognoz zarówno na potrzeby wewnętrzne jak i dla odbiorców zewnętrznych, takich jak: instytucje publiczne, analitycy finansowi, akcjonariusze i partnerzy biznesowi.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych w jednym zintegrowanym narzędziu pozwala na skrócenie procesów konsolidacyjnych i raportowych oraz uzyskanie informacji finansowych o wysokiej jakości merytorycznej i użytkowej.

W celu bieżącego ograniczania ryzyk związanych z procesem sporządzania sprawozdań finansowych poddawane są one weryfikacji przez audytora co kwartał, a zatem częściej niż wynika to z obowiązujących przepisów. W przypadku sprawozdania za I kwartał, półrocze i III kwartał audytor dokonuje przeglądu, natomiast w przypadku sprawozdania rocznego jest ono poddawane badaniu. Wyniki przeglądów i badań są przedstawiane przez audytora Zarządowi i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

W Spółce stosowane są procedury autoryzacji, zgodnie z którymi raporty okresowe przekazywane są Zarządowi Spółki a następnie Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej do zaopiniowania. Po uzyskaniu opinii Komitetu Audytowego oraz po zakończeniu weryfikacji przez audytora

sprawozdania finansowe są zatwierdzane przez Zarząd Spółki do publikacji, a następnie przekazywane przez Biuro Relacji Inwestorskich do stosownych instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Do czasu opublikowania sprawozdania finansowe udostępniane są wyłącznie osobom uczestniczącym w procesie ich przygotowania, weryfikacji i zatwierdzenia.

W Spółce funkcjonuje Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz analizy procesów biznesowych. Biuro realizuje swoje zadania w oparciu o roczne plany audytów zatwierdzone przez Zarząd oraz przyjmowane przez Komitet Audytowy Rady Nadzorczej i Radę Nadzorczą. Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym może realizować także audyty doraźne zlecane przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Spółki.

W ramach realizowanych celów i zadań Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym dostarcza rekomendacje wdrożenia rozwiązań i standardów, których celem jest redukcja ryzyka niezrealizowania celów PKN ORLEN, poprawa skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zwiększenie wydajności procesów biznesowych. Ponadto Biuro Audytu prowadzi monitoring wdrożenia własnych rekomendacji oraz monitoruje realizację rekomendacji audytora co do sprawozdań finansowych Spółki.

Dwa razy do roku Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym przygotowuje sprawozdanie z monitoringu rekomendacji dla Zarządu i Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej zawierające podsumowanie wniosków ze zrealizowanych zadań audytowych, zidentyfikowanych ryzyk oraz informacje na temat stopnia wdrożenia rekomendacji.

7.3 Wskazanie postanowień ładu korporacyjnego, których PKN ORLEN nie stosuje oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

W 2012 roku PKN ORLEN stosował wszystkie obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN”.

7.4 Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający znaczne pakiety akcji

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów największych spółek WIG20 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – Respect Index.

Od 1999 roku i przez cały 2012 rok, akcje PKN ORLEN notowane były także w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku. Do 4 marca 2013 roku obrót kwitami depozytowymi odbywał się również w USA na pozagiełdowym rynku OTC. Depozytariuszem kwitów depozytowych PKN ORLEN był The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej był 1 GDR, na który przypadały dwie akcje PKN ORLEN.

W 2012 roku PKN ORLEN podjął decyzję o zakończeniu programu kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi.

29 listopada 2012 roku Spółka wysłała do The Bank of New York Mellon wypowiedzenie umów depozytowych ustanawiających GDR oraz amerykańskie kwity depozytowe Spółki („ADR”).

Rozwiązanie umowy depozytowej ustanawiającej GDR nastąpiło z dniem 27 lutego 2013 roku, a umowy ustanawiającej ADR 4 marca 2013 roku.

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 złotych każda akcja.

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Poniżej zaprezentowana jest lista akcjonariuszy PKN ORLEN posiadających znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym Spółki, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

W 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego raportu nastąpiła jedna zmiana w składzie akcjonariuszy posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym Spółki. 30 marca 2012 roku Spółka została zawiadomiona o tym, że ING Otwarty Fundusz Emerytalny (ING OFE) w wyniku nabycia akcji PKN ORLEN w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, rozliczonych 27 marca 2012 roku, stał się posiadaczem akcji Spółki, stanowiących powyżej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

Przed nabyciem akcji Spółki, Fundusz posiadał 21 214 198 akcji PKN ORLEN, stanowiących 4,96% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 21 214 198 głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN, co stanowiło 4,96% ogólnej liczby głosów.

Na dzień 30 marca 2012 roku Fundusz posiadał 21 464 398 akcji PKN ORLEN, które stanowią 5,02% kapitału zakładowego Spółki. Akcje PKN ORLEN posiadane przez Fundusz uprawniają do 21 464 398 głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki, co stanowi 5,02% ogólnej liczby głosów.

TABELA 39. Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 1 stycznia 2012 roku.

AKCJONARIUSZE	LICZBA AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE *	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
Pozostali	288 254 829	288 254 829	67,40%	67,40%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

*wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 9 lutego 2010 roku.

TABELA 40. Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku.

AKCJONARIUSZE	LICZBA AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE *	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
ING OFE **	21 464 398	21 464 398	5,02%	5,02%
Pozostali	266 790 431	266 790 431	62,38%	62,38%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

*wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 9 lutego 2010 roku.

**wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 30 marca 2012 roku.

7.5 Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający specjalne uprawnienia kontrolne oraz ograniczenia prawa głosu

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Odnosnie prawa głosu poszczególnych akcjonariuszy w Statucie Spółki przyjęto, iż:

- Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem że takie ograniczenie prawa głosowania nie istnieje dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w:
 - ustawie z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów,
 - ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
 - ustawie z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców,
 - ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Ograniczenie prawa głosowania nie dotyczy Skarbu Państwa oraz banku depozytowego, który na podstawie umowy ze Spółką wyemitował kwity depozytowe w związku z akcjami Spółki (w przypadku wykonywania przez ten podmiot prawa głosu z tych akcji Spółki). Wykonywanie prawa głosu przez podmiot zależny uważa się za jego wykonywanie przez podmiot dominujący w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw. Dla obliczania liczby głosów przysługujących akcjonariuszowi sumuje się liczbę głosów z akcji i liczbę głosów, które uzyskałby ten akcjonariusz w przypadku zamiany posiadanych przez siebie kwitów depozytowych na akcje.

- Akcjonariuszem jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.
- Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na

pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:

- liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania,
 - jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania przekracza 10% ogólnej liczby głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce,
 - w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
 - ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.
- W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów zgodnie z powyższymi postanowieniami, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest on podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym wobec PKN ORLEN.

Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w niniejszym punkcie, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

- Ograniczenie prawa głosowania, o którym mowa powyżej nie dotyczy podmiotów zależnych od Skarbu Państwa.
- Na potrzeby wskazanych wyżej regulacji przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
- mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
 - mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
 - która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
 - której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.
- W razie wątpliwości wykładni postanowień niniejszego rozdziału należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 kodeksu cywilnego.

Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej. Ponadto jeden członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Do połowy 2012 roku specjalne uprawnienia, zgodnie z postanowieniami Statutu Spółki, przysługiwały akcjonariuszowi Skarb Państwa. Dotyczyły one możliwości ustanowienia Obserwatora w Spółce, który był uprawniony m.in. do monitorowania działalności Spółki, uczestniczenia w posiedzeniach organów Spółki i badania dokumentów Spółki. Walne Zgromadzenie w dniu 30 maja 2012 roku. podjęło uchwałę dotyczącą skreślenia ze Statutu Spółki zapisów dotyczących Obserwatora. Zmiana Statutu została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców postanowieniem z 25 czerwca 2012 roku.

Dodatkowo, specjalne uprawnienia dla akcjonariusza Skarb Państwa wynikać mogą także z postanowień przepisów powszechnie obowiązujących. Uprawnienia takie w szczególności wynikają z ustawy z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (dalej ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Zgodnie z przywołaną ustawą, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,

stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności zapewnienie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki (czyli Walne Zgromadzenie, Radę Nadzorczą oraz Zarząd) czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W dniu 2 sierpnia 2011 roku Zarząd PKN ORLEN powołał Pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej.

7.6 Zasady zmiany statutu PKN ORLEN

Zmiana Statutu PKN ORLEN wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Uchwała Walnego Zgromadzenia dotycząca zmian Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów. Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu Statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Walnego Zgromadzenia.

Po wpisaniu zmian w Statucie do rejestru przedsiębiorców PKN ORLEN przekazuje na ten temat raport bieżący do publicznej wiadomości.

7.7 Sposób działania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN oraz jego uprawnienia regulują Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcjach: O firmie i Relacje inwestorskie, zakładka Walne zgromadzenie.

Zwołanie i odwołanie Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie umieszczane na stronie internetowej Spółki oraz poprzez przekazanie raportu bieżącego do instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powinno odbyć się nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Nadzorczej albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki, w terminie dwóch tygodni od zgłoszenia takiego wniosku. Wniosek o zwołanie Zgromadzenia powinien określać sprawy wnoszone pod obrady lub zawierać projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Rada Nadzorcza może zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Rada Nadzorcza może także zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła Zgromadzenia w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez Radę Nadzorczą. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może zostać także zwołane przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia na zasadach określonych przepisami powszechnie obowiązującymi.

Komplet materiałów prezentowanych akcjonariuszom na Walnym Zgromadzeniu, w tym szczególnie projekty uchwał proponowane do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały, Spółka udostępnia od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia w swojej siedzibie w Płocku i swoim biurze w Warszawie, a także na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl.

Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odbywa się w siedzibie Spółki w Płocku, ale może odbyć się także w Warszawie.

Spółka organizuje każdorazowo transmisję internetową z obrad Zgromadzenia, oferując również symultaniczne tłumaczenie na język angielski.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Walnego Zgromadzenia odwołanie oraz zmiana terminu Walnego Zgromadzenia powinna nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki uzasadniającej odwołanie lub zmianę terminu, ale nie później, niż na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia nie może nastąpić w tym terminie, Walne Zgromadzenie powinno się odbyć. Jeśli jednak z okoliczności wynika, że odbycie obrad Walnego Zgromadzenia jest niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, wówczas odwołanie albo zmiana terminu może nastąpić w każdym czasie przed datą Walnego Zgromadzenia. Odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia następuje przez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki wraz z podaniem uzasadnienia i dochowaniem innych wymogów prawa. Kompetencja do odwołania Walnego Zgromadzenia przysługuje wyłącznie organowi lub osobie, która zwołała Walne Zgromadzenie. Odwołanie Walnego Zgromadzenia, w którego porządku obrad, na wniosek uprawnionych podmiotów, umieszczono określone sprawy, lub które zwołane zostało na taki wniosek, możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące sprawy:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego sprawozdania z działalności Spółki, a także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN oraz sprawozdania z działalności Grupy ORLEN za poprzedni rok obrotowy,
- udzielanie absolutorium Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- decydowanie o podziale zysku oraz o pokrywaniu strat, a także sposobie wykorzystania funduszy utworzonych z zysku, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych regulujących w sposób odmienny tryb wykorzystania takich funduszy,
- powoływanie Członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2 Statutu, oraz ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego, jeżeli przepisy kodeksu spółek handlowych oraz Statutu nie stanowią inaczej,
- wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawarciu Spółki oraz sprawowaniu nadzoru lub zarządu,
- wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- wyrażanie zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki,
- zmiana Statutu Spółki,
- tworzenie i likwidowanie kapitałów rezerwowych i innych kapitałów oraz funduszy Spółki,
- decydowanie o umorzeniu akcji oraz nabywaniu akcji w celu ich umorzenia i określenie warunków ich umorzenia,
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,
- rozwiązanie, likwidacja i przekształcenie Spółki oraz jej połączenie z inną spółką,
- zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych.

Nie wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Spółki nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, niezależnie od wartości takiej nieruchomości, oraz zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego Spółki.

Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień kodeksu spółek handlowych oraz Statutu, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, przy czym za oddane uważa się głosy "za", "przeciw" i "wstrzymujące się".

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę, rozwiązania Spółki (w tym na skutek przeniesienia siedziby lub zakładu głównego Spółki za granicę), jej likwidacji i przekształcenia i obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia wymagają większości 90% głosów oddanych.

Uchwała Walnego Zgromadzenia o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad może zapaść jedynie w przypadku, gdy przemawiają za tym istotne powody. Uchwały o zdjęciu z porządku obrad bądź o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy, wymagają większości 75% głosów oddanych z zastrzeżeniem, że obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze, którzy wnioskowali za umieszczeniem tego punktu w porządku obrad, uprzednio wyrazili już zgodę na jego zdjęcie z porządku bądź zaniechanie rozpatrywania tej sprawy.

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Prawo głosowania akcjonariuszy Spółki zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich (poza wyjątkami określonymi w Statucie Spółki) nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu

więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia. Szczegółowe zasady wykonywania prawa głosu zostały przedstawione w [pkt 7.5](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć i wykonywać na Walnym Zgromadzeniu prawo głosu osobiście lub przez swych pełnomocników.

Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się 30 maja 2012 roku, Zarząd Spółki, realizując rekomendacje i zasady Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW, zaproponował akcjonariuszom Spółki, by poczynawszy od 1 stycznia 2013 roku istniała możliwość uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Zaproponowano odpowiednie zapisy do Statutu Spółki. Niestety projekt ten został odrzucony przez Akcjonariuszy Spółki.

Uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Zgodnie z postanowieniami kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu).

Akcjonariusz, który chce wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Spółki musi zgłosić ten fakt do podmiotu prowadzącego jego rachunek papierów wartościowych. Na żądanie akcjonariusza, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zaświadczenie to zawiera:

- firmę, siedzibę, adres i pieczęć wystawiającego oraz numer zaświadczenia,
- liczbę akcji (na żądanie akcjonariusza powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych),
- rodzaj i kod akcji,
- firmę, siedzibę i adres Spółki,
- wartość nominalną akcji,
- imię i nazwisko albo firmę (nazwę) uprawnionego z akcji,
- siedzibę (miejsce zamieszkania) i adres uprawnionego z akcji,
- cel wystawienia zaświadczenia,
- datę i miejsce wystawienia zaświadczenia,
- podpis osoby upoważnionej do wystawienia zaświadczenia.

Na podstawie tych imiennych zaświadczeń podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych sporządzają listy akcjonariuszy, którzy zgłosili chęć do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Nie później niż na dwanaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia wykazy te przekazywane są do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW, aktualnie podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych). Na ich podstawie KDPW sporządza wykaz podmiotów uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Następnie KDPW udostępnia Spółce ten wykaz nie później niż na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia. Stanowi on podstawę do ustalenia przez Spółkę listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zarząd PKN ORLEN wyklada listę akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu w siedzibie Spółki w Płocku oraz w biurze w Warszawie na trzy dni powszednie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo uczestniczyć z prawem zabierania głosu Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nawet nie będący akcjonariuszami, bez potrzeby otrzymywania zaproszeń. W obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej, których mandaty wygasły przed dniem Walnego Zgromadzenia, a którzy sprawowali swe funkcje w roku obrotowym, za który sprawozdanie Zarządu oraz sprawozdanie finansowe ma być zatwierdzone przez to Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo brać udział także inne osoby zaproszone przez organ zwołujący Walne Zgromadzenie lub dopuszczone na salę obrad przez Przewodniczącego, w szczególności biegli rewidenci, doradcy prawni i finansowi lub pracownicy Spółki. PKN ORLEN, w zakresie zgodnym z przepisami prawa i uwzględniającym interesy Spółki, umożliwia także przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach. Zarząd na każdym Walnym Zgromadzeniu zapewnia udział niezależnego eksperta w sprawach z zakresu prawa handlowego.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, oraz biegły rewident Spółki, w granicach swoich kompetencji i w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia spraw omawianych przez Walne Zgromadzenie, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji dotyczących Spółki. Udzielanie odpowiedzi na pytania uczestników Walnego Zgromadzenia dokonywane jest przy uwzględnieniu faktu, że PKN ORLEN, jako spółka publiczna, wykonuje obowiązki informacyjne w sposób wynikający z przepisów prawa regulującego funkcjonowanie rynku kapitałowego, a udzielanie informacji nie może być dokonywane w sposób inny niż wynikający z tych przepisów.

Akcjonariusze mogą komunikować się ze Spółką za pośrednictwem strony internetowej. Mogą tą drogą przysyłać zawiadomienia o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej oraz dokument pełnomocnictwa wraz z innymi dokumentami pozwalającymi na identyfikację mocodawcy i pełnomocnika. Służy do tego specjalna sekcja poświęcona Walnym Zgromadzeniom Spółki. Zamieszczane są w niej także przydatne akcjonariuszom materiały, m.in. przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym, informacje o zbliżających się zgromadzeniach

akcjonariuszy, materiały związane z tymi Zgromadzeniami, a także materiały archiwalne z odbytych posiedzeń, w tym treści podjętych uchwał, a także pliki wideo zawierające transmisje internetowe z Walnych Zgromadzeń.

Walne Zgromadzenia w 2012 roku

W 2012 roku odbyły się dwa Walne Zgromadzenia Spółki:

- 12 stycznia 2012 roku – Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN,
- 30 maja 2012 roku - Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dokonało zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki. Odwołano wówczas z jej składu Pana Krzysztofa Kołacha, ustalono dziewięcioosobowy skład Rady Nadzorczej, a następnie powołano Pana Michała Gołębiowskiego na Członka Rady Nadzorczej.

Podczas obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariusze zatwierdzili roczne sprawozdania z działalności Spółki i Grupy ORLEN oraz sprawozdania finansowe za 2011 rok. Zdecydowali także o udzieleniu absolutorium Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu – wszystkim z wyjątkiem Pana Marka Serafina, w przypadku którego Zwyczajne Walne Zgromadzenie nie podjęło uchwały o udzieleniu absolutorium z wykonania obowiązków w roku obrotowym 2011 w związku z pełnieniem przez niego funkcji Członka Zarządu.

Walne Zgromadzenie postanowiło także zysk Spółki osiągnięty w 2011 roku przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy Spółki.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło również uchwałę o skreśleniu ze Statutu Spółki zapisów dotyczących możliwości ustanowienia w Spółce Obserwatora oraz podjęło uchwałę o ustaleniu tekstu jednolitego Statutu Spółki.

Walne Zgromadzenie obradowało także nad wprowadzeniem do Statutu Spółki zapisów umożliwiających akcjonariuszom wzięcie udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, polegającego na:

- transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogliby wypowiadać się w toku obrad Walnego Zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad Walnego Zgromadzenia,
- wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu.

Przygotowane przez Zarząd Spółki powyższe propozycje nie uzyskały jednak akceptacji Walnego Zgromadzenia. Do Statutu nie zostały wprowadzone postanowienia umożliwiające odbywanie tzw. e-zgromadzeń. Tym samym na wniosek Zarządu Spółki zdjęto z porządku obrad Walnego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian do Regulaminu Walnego Zgromadzenia.

Równocześnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 30 maja 2012 roku ustaliło ośmioosobowy skład Rady Nadzorczej Spółki oraz powołało Pana Pawła Białka na Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

7.8 Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN oraz ich komitetów

Zasady działania Rady Nadzorczej i jej Komitetów oraz Zarządu PKN ORLEN są – poza przepisami powszechnie obowiązującymi – regulowane przez Statut PKN ORLEN, a także odpowiednio przez Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Na funkcjonowanie organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN wpływ mają również zasady ładu korporacyjnego ustanowione przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

7.8.1 Zarząd

Skład osobowy Zarządu PKN ORLEN w 2012 roku

Na dzień 1 stycznia 2012 roku skład Zarządu PKN ORLEN przedstawiał się następująco:

TABELA 41. Skład Zarządu PKN ORLEN na 1 stycznia 2012 roku.

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W ZARZĄDZIE PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Grażyna Piotrowska-Oliwa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Krzysztof Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Piotr Wielowieyski	Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Petrochemii

W marcu 2012 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki. Rada Nadzorcza PKN ORLEN na posiedzeniu w dniu 6 marca 2012 roku powołała ze skutkiem od dnia 10 marca 2012 roku Pana Piotra Chelmińskiego na stanowisko Członka Zarządu ds. Petrochemii. W dniu 7 marca 2012 roku Pani Grażyna Piotrowska – Oliwa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży złożyła oświadczenie o rezygnacji z dniem 18 marca 2012 roku z pełnienia funkcji Członka Zarządu PKN ORLEN w związku z powołaniem jej przez Radę Nadzorczą Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. („PGNiG”) na stanowisko Prezesa Zarządu PGNiG. Następnie Rada Nadzorcza PKN ORLEN w dniu 14 marca 2012 roku powołała ze skutkiem od dnia 19 marca 2012 roku Pana Marka Podstawę na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży.

Do 31 grudnia 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego sprawozdania skład Zarządu nie uległ zmianom.

TABELA 42. Skład Zarządu PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku.

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W ZARZĄDZIE PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chelmiński	Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

TABELA 43. Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN, uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie.

STAN NA	LICZBA KOBIEC	LICZBA MĘCZYCZYN
1 stycznia 2011 roku	0	5
30 czerwca 2011 roku	1	4
9 grudnia 2011 roku	1	4
1 stycznia 2012 roku	1	4
10 marca 2012 roku	1	4
19 marca 2012 roku	0	5
31 grudnia 2012 roku	0	5

Podział kompetencji Członków Zarządu Spółki

Pan Dariusz Jacek Krawiec, Prezes Zarządu PKN ORLEN pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Generalnego nadzoruje obszary: kadr, strategii i zarządzania projektami, zakupów, Rady Koncernu, marketingu, komunikacji korporacyjnej, audytu, handlu ropą, wydobycia ropy oraz ochrony informacji, infrastruktury krytycznej i spraw obronnych.

Pan Sławomir Jędrzejczyk, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych sprawuje nadzór nad obszarami: planowania i sprawozdawczości, kontrolingu biznesowego, zarządzania łańcuchem dostaw, zarządzania finansami, podatków, relacji inwestorskich, inwestycji i dezinvestycji kapitałowych, informatyki.

Pan Piotr Chelmiński, Członek Zarządu ds. Petrochemii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji petrochemicznej, sprzedaży produktów petrochemicznych, chemii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, rozwoju i efektywności, realizacji inwestycji majątkowych, energetyki.

Pan Krystian Pater, Członek Zarządu ds. Rafinerii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji rafineryjnej, produkcji olejowej, produkcji energetycznej, inwestycji i efektywności produkcji rafineryjnej.

Pan Marek Podstawa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży sprawuje nadzór nad obszarami: handlu hurtowego produktami rafineryjnymi, sprzedaży olejów, sprzedaży detalicznej, logistyki.

Zasady działania Zarządu PKN ORLEN

Podstawowym celem działania Zarządu PKN ORLEN jest realizacja interesu Spółki, rozumianego jako powiększanie wartości powierzonego jej przez akcjonariuszy majątku, z uwzględnieniem praw i interesów innych niż akcjonariusze podmiotów, zaangażowanych w funkcjonowanie Spółki, w szczególności wierzycieli Spółki oraz jej pracowników.

Zarząd PKN ORLEN zapewnia przejrzystość i efektywność systemu zarządzania Spółką, a także zapewnia prowadzenie spraw PKN ORLEN zgodnie z przepisami prawa i dobrymi praktykami.

Powołanie i odwołanie Zarządu PKN ORLEN

W skład Zarządu PKN ORLEN wchodzi od pięciu do dziewięciu Członków, w tym Prezes, Wiceprezesi Zarządu i pozostali Członkowie Zarządu. Członkowie Zarządu są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą, przy czym jeden członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Kadencja Członków Zarządu jest wspólna i kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Za początek tak określonej kadencji wspólnej przyjęto dzień 7 czerwca 2008 roku. Na posiedzeniu w dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała Zarząd PKN ORLEN na wspólną trzyletnią kadencję. Nowa kadencja Zarządu rozpoczęła swój bieg od 30 czerwca 2011 roku, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2010 rok.

Prezes, wiceprezesi i pozostali Członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być zawieszeni w czynnościach z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą.

W przypadku zawieszenia lub odwołania Prezesa Zarządu bądź w innym przypadku wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu przed upływem kadencji, do czasu powołania nowego lub odwołania dotychczasowego Prezesa wszystkie jego uprawnienia, z wyjątkiem prawa decydującego głosu, o którym mowa w § 9 ust. 5 pkt 2 Statutu, wykonuje osoba powołana uchwałą Rady Nadzorczej na stanowisko pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu.

Organizacja prac Zarządu PKN ORLEN

Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Każdy Członek Zarządu może na piśmie zażądać zwołania posiedzenia Zarządu i/lub umieszczenia w porządku obrad wskazanych spraw, wskazując w swoim żądaniu proponowany porządek obrad oraz uzasadnienie wniosku. Posiedzenie Zarządu winno się odbyć w ciągu siedmiu dni od daty zgłoszenia wniosku.

Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes, który kieruje pracami Zarządu i do którego należy ustalenie terminu, miejsca posiedzenia Zarządu, jak również porządku jego obrad. W sytuacjach wyjątkowych posiedzenie Zarządu może być zwołane przez zastępcę Prezesa Zarządu lub dwóch Członków Zarządu. Posiedzenie Zarządu może się także odbyć bez oficjalnego zwołania, jeśli obecni są wszyscy Członkowie Zarządu i żaden z nich nie wyrazi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia i proponowanego porządku obrad.

Za zgodą osoby przewodniczącej obradom w posiedzeniu Zarządu mogą uczestniczyć zaproszeni pracownicy Spółki, doradcy oraz inne osoby. W posiedzeniu Zarządu może ponadto uczestniczyć z głosem doradczym Pełnomocnik do spraw infrastruktury krytycznej, w przypadku rozpatrywania spraw, których przedmiotem jest rozporządzenie składnikami infrastruktury krytycznej. Posiedzenia Zarządu odbywają się w siedzibie Spółki w Płocku lub w biurze w Warszawie, jednak osoba zwołująca posiedzenie może wyznaczyć inne miejsce do odbycia posiedzenia.

Zarząd podejmuje uchwały na posiedzeniach. Dla ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu wszystkich Członków Zarządu oraz obecność na posiedzeniu co najmniej połowy składu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (w razie równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu), z zastrzeżeniem, iż przy uchwale dotyczącej ustanowienia prokury wymagana jest jednomyślność wszystkich Członków Zarządu. Członek Zarządu, który głosował przeciwko podjętej uchwale może zgłosić zdanie odrębne, jednakże złożenie zdania odrębnego wymaga uzasadnienia.

Uchwały są podejmowane w głosowaniu jawnym, natomiast głosowanie tajne może zostać zarządzane na wniosek każdego Członka Zarządu. Uchwały podpisują wszyscy Członkowie Zarządu, którzy byli obecni na posiedzeniu Zarządu, na którym uchwała została podjęta. Pod uchwałą składa podpis także członek Zarządu, który złożył zdanie odrębne z adnotacją "zdanie odrębne" lub "votum separatum".

Kompetencje Zarządu PKN ORLEN

Do zakresu działania Zarządu należy prowadzenie wszystkich spraw PKN ORLEN niezastrzeżonych kodeksem spółek handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji innych organów Spółki. Wszyscy Członkowie Zarządu są zobowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw PKN ORLEN.

Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu, z tym zastrzeżeniem, że zgoda Zarządu nie jest wymagana na dokonanie czynności będącej integralną częścią innej czynności, na dokonanie której Zarząd wyraził już zgodę, chyba że co innego wynika z uchwały Zarządu. Jako czynności zwykłego zarządu traktowane są czynności mające za przedmiot obrót paliwami w rozumieniu Statutu Spółki (tj. ropą naftową, produktami ropopochodnymi, biokomponentami, biopaliwami, oraz innymi paliwami, w tym gazem ziemnym, gazem przemysłowym i gazem opałowym) oraz wszelkie inne czynności niewskazane w Regulaminie Zarządu.

Uchwały Zarządu wymaga m.in.:

- przyjęcie i zmiana Regulaminu Zarządu,
- przyjęcie i zmiana Regulaminu Organizacyjnego PKN ORLEN,
- przyjmowanie wniosków kierowanych do Rady Nadzorczej i/lub Walnego Zgromadzenia, w szczególności wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie określonych czynności, wydanie opinii, oceny lub zatwierdzenie, wymaganych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i/lub Statutu Spółki,
- zwoływanie Walnych Zgromadzeń i przyjmowanie proponowanego porządku obrad Walnych Zgromadzeń,
- przyjmowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z nim wydatki lub obciążenia przekraczające kwotę 10 000 000 PLN,
- zaciąganie zobowiązań, rozporządzanie prawami majątkowymi oraz jakiegokolwiek forma obciążania majątku Spółki, których wartość przekracza 20 000 000 PLN (z pewnymi wyłączeniami od tej zasady),
- zbywanie i nabywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz ustanawianie ograniczonego prawa rzeczowego,
- zbywanie, nabywanie oraz obciążanie przez Spółkę udziałów, akcji lub innych tytułów uczestnictwa w innych podmiotach, w tym także akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi,
- emisja papierów wartościowych przez Spółkę,
- przyjmowanie rocznego sprawozdania z działalności Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przyjęcie i zmiana systemu wynagradzania pracowników Spółki, jak również decyzje dotyczące wprowadzenia oraz założeń programów motywacyjnych,
- zawarcie, zmiana i wypowiedzenie układu zbiorowego pracy obowiązującego w Spółce oraz innych porozumień ze związkami zawodowymi,
- określenie zasad udzielania i odwoływania pełnomocnictw,
- ustalanie tzw. polityki darowizn Spółki,
- udzielanie prokury,
- ustalanie wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy Członków Zarządu,
- utworzenie zakładu/biura za granicą,
- inne sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały zażąda chociażby jeden z Członków Zarządu,
- podejmowanie decyzji o wypłacie zaliczki na poczet dywidendy.

Zarząd ma obowiązek przekazywać Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem. Ponadto Zarząd zobowiązany jest do opracowania i uchwalania rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki w formie, zakresie i w terminach określonych przez Radę Nadzorczą. Dodatkowo Zarząd PKN ORLEN ma obowiązek sporządzić i przedstawić Radzie Nadzorczej roczne sprawozdanie finansowe PKN ORLEN oraz roczne sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN za miniony rok obrotowy.

7.8.2 Rada Nadzorcza

Skład osobowy Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2012 roku

TABELA 44. Skład Rady Nadzorczej na 1 stycznia 2012 roku.

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W RADZIE NADZORCZEJ PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marek Karabula	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Piotr Wielowieyski	Niezależny Członek Rady Nadzorczej (w okresie od 09.12.2011 roku do 09.03.2012 roku – delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu PKN ORLEN)
Janusz Zieliński	Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej nastąpiły na początku 2012 roku. W dniu 12 stycznia 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Krzysztofa Kolacha. Jednocześnie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało do składu Rady Nadzorczej Pana Michała Gołębiowskiego.

Ponadto, Minister Skarbu Państwa w imieniu akcjonariusza Skarbu Państwa, na podstawie § 8 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki, z dniem 11 stycznia 2012 roku odwołał Pana Janusza Zielińskiego ze składu oraz pełnionej funkcji Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN, zaś z dniem 12 stycznia 2012 roku powołał Pana Cezarego Banasińskiego na Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Kolejne zmiany w składzie Rady Nadzorczej nastąpiły w marcu 2012 roku. Z dniem 28 marca 2012 roku panowie Marek Karabula i Piotr Wielowieyski złożyli oświadczenia o rezygnacji z pełnienia funkcji Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2012 roku Rada Nadzorcza wybrała Pana Leszka Jerzego Pawłowicza na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 30 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN Pana Pawła Białka.

Do 31 grudnia 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianom.

TABELA 45. Skład Rady Nadzorczej na 31 grudnia 2012 roku.

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W RADZIE NADZORCZEJ PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej
Paweł Bialek	Członek Rady Nadzorczej

W 2012 roku Rada Nadzorcza odbyła 12 protokołowanych posiedzeń i podjęła 81 uchwał.

Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

TABELA 46. Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN, uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie.

STAN NA	LICZBA KOBIEC	LICZBA MĘŻCZYZN
1 stycznia 2011 roku	1	8
1 stycznia 2012 roku	1	8
12 stycznia 2012 roku	1	8
29 marca 2012 roku	1	6
30 maja 2012 roku	1	7
31 grudnia 2012 roku	1	7

Zasady działania Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Powołanie i odwołanie Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Członkowie Rady Nadzorczej PKN ORLEN są powoływani na okres wspólnej kadencji, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Poszczególni Członkowie Rady oraz cała Rada Nadzorcza mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji. Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołuje przewodniczącego Rady Nadzorczej, natomiast wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez Radę Nadzorczą z grona pozostałych Członków Rady.

W skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN wchodzi od sześciu do dziewięciu Członków. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej, pozostałych Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję w dniu 25 czerwca 2010 roku.

Zgodnie ze Statutem PKN ORLEN, co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej, musi być osobami, z których każda spełnia następujące warunki niezależności (tzw. niezależni Członkowie Rady Nadzorczej):

- nie jest pracownikiem Spółki ani Podmiotu Powiązanego,
- nie była członkiem władz zarządzających Spółki lub Podmiotu Powiązanego w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej,
- nie jest członkiem władz nadzorczych i zarządzających Podmiotu Powiązanego,
- nie otrzymuje ani nie otrzymała w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej dodatkowego wynagrodzenia w znaczącej wysokości, tj. w kwocie przekraczającej łącznie sześćset tysięcy PLN, od Spółki lub Podmiotu Powiązanego, oprócz wynagrodzenia otrzymywanego jako członek władz nadzorczych,
- nie jest i nie była w ciągu ostatnich trzech lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej współnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Spółki lub Podmiotu Powiązanego,
- nie jest akcjonariuszem dysponującym 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest członkiem władz nadzorczych i zarządzających lub pracownikiem podmiotu dysponującego 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest wstępnym, zstępnym, małżonkiem, rodzeństwem, rodzicem małżonka albo osobą pozostającą w stosunku przysposobienia wobec którejkolwiek z osób wymienionych w punktach poprzedzających,
- nie była Członkiem Rady Nadzorczej Spółki dłużej niż przez 3 kadencje,
- nie jest Członkiem Zarządu Spółki, w której Członek Zarządu Spółki pełni funkcję Członka Rady Nadzorczej,
- nie ma znaczących powiązań z Członkami Zarządu Spółki przez udział w innych spółkach.

Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek określonych powyżej. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek, Członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę, natomiast Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych Członków Rady Nadzorczej.

W sytuacji, gdy liczba niezależnych Członków Rady Nadzorczej wyniesie mniej niż dwóch, Zarząd Spółki zobowiązany jest niezwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie i umieścić w porządku obrad tego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian w składzie Rady Nadzorczej. Do czasu dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej polegających na dostosowaniu liczby niezależnych członków do wymagań statutowych, Rada Nadzorcza działa w składzie dotychczasowym, a postanowien § 8 ust. 9 a Statutu Spółki (wymieniających listę uchwał, do których podjęcia wymagana jest zgoda co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej) nie stosuje się.

Organizacja pracy Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności lub wynikającej z innych przyczyn niemożności pełnienia przez przewodniczącego jego funkcji – wiceprzewodniczący Rady, a następnie odpowiednio sekretarz Rady. Posiedzenia Rady Nadzorczej są zwoływane za pomocą pisemnych zaproszeń, które powinny być wysłane Członkom Rady na co najmniej 7 dni przed datą posiedzenia.

Dodatkowo, zgodnie ze Statutem Spółki, posiedzenie Rady Nadzorczej powinno zostać zwołane na pisemny wniosek złożony przez: akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, Zarząd Spółki lub Członka Rady Nadzorczej. W takim przypadku posiedzenie Rady powinno zostać zwołane w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, na dzień przypadający nie później niż przed upływem trzech tygodni od dnia otrzymania takiego wniosku. W przypadku niezwołania posiedzenia Rady w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, wnioskodawca może zwołać je samodzielnie w formie pisemnego zawiadomienia wysłanego Członkom Rady, na co najmniej siedem dni przed datą posiedzenia, podając datę, miejsce oraz proponowany porządek obrad posiedzenia.

Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą odbyć się, jeżeli wszyscy Członkowie Rady zostali prawidłowo zaproszeni w trybie wskazanym wyżej. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się odbywać także bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy Członkowie Rady są obecni i wyrażają zgodę na odbycie posiedzenia i umieszczenie określonych spraw w porządku obrad.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej Członków. Z zastrzeżeniem postanowień kodeksu spółek handlowych, uchwała Rady Nadzorczej może być podjęta w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością oddanych głosów, w obecności co najmniej połowy Członków Rady, przy czym za głosy oddane uważa się głosy "za", "przeciw" i "wstrzymujące się". Wyjątkiem od tego jest sytuacja odwołania lub zawieszenia któregokolwiek z Członków Zarządu lub całego Zarządu w trakcie trwania ich kadencji, kiedy to wymagane jest oddanie głosów "za" przez co najmniej dwie trzecie wszystkich Członków Rady Nadzorczej.

Podjęcie uchwał w sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiegokolwiek Podmioty Powiązane ze Spółką na rzecz Członków Zarządu,
 - wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub Podmiot Zależny istotnej umowy z Podmiotem Powiązanym ze Spółką, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z Podmiotami Powiązanymi z nimi,
 - wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki
- wymaga zgody co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej. Postanowienia te nie wyłączają stosowania art. 15 § 1 i 2 kodeksu spółek handlowych.

W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza może badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki.

Kompetencje Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Rada Nadzorcza PKN ORLEN sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w szczególności ma kompetencje określone w kodeksie spółek handlowych i Statucie Spółki. Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania w celu uzyskiwania od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zgodnie ze Statutem Spółki do uprawnień Rady Nadzorczej należy ponadto:

- powoływanie i odwoływanie prezesa, wiceprezesów i pozostałych Członków Zarządu (przy czym jeden Członek Zarządu jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek Skarbu Państwa do czasu zbycia przez Skarb Państwa ostatniej akcji Spółki), reprezentowanie Spółki w umowach z Członkami Zarządu, w tym również w zakresie warunków zatrudniania Członków Zarządu,
- zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich Członków Zarządu, a także delegowanie Członka lub Członków Rady do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu niemogących sprawować swych czynności,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu,
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy ORLEN zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości,
- ocena sprawozdania finansowego Spółki, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu co do podziału zysku i pokrycia straty oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- ocena sprawozdania finansowego Grupy ORLEN i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- opiniowanie wszelkich spraw przedkładanych przez Zarząd do rozpatrzenia Walnemu Zgromadzeniu, zarówno zwyczajnemu jak i nadzwyczajnemu,
- udzielanie Członkom Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk w organach nadzorczych lub zarządzających innych podmiotów oraz pobieranie wynagrodzeń z tego tytułu,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z tym wydatki lub obciążenia przekraczające równowartość jednej drugiej kapitału zakładowego Spółki,
- określanie zakresu, szczegółowości i terminów przedkładania przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów finansowych i strategii rozwoju Spółki,
- zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie rocznych planów finansowych,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość według ceny nabycia netto przekracza jedną czterdziestą kapitału zakładowego,
- wyrażanie zgody na nabycie przez Spółkę akcji Spółki w celu zapobieżenia poważnej szkodzi, o której mowa w art. 362 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych, bezpośrednio zagrażającej Spółce,
- powoływanie pełniące obowiązek Prezesa Zarządu, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 3 Statutu Spółki, w przypadku zawieszenia Prezesa Zarządu lub wygaśnięcia jego mandatu przed upływem kadencji.

Zapisy Statutu określają także, iż zgody Rady Nadzorczej PKN ORLEN wymagają:

- utworzenie zakładu za granicą,

- zbycie lub obciążenie, na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych, środków trwałych, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą wartości aktywów według ostatniego zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego,
- zbycie lub obciążenie w jakiegokolwiek sposób akcji albo udziałów w następujących spółkach: Naftoport Sp. z o.o., Inowrocławskie Kopalnie Soli S.A. oraz w spółce, która zostanie utworzona w celu prowadzenia działalności w zakresie transportu rurociągowego paliw płynnych,
- zaciągnięcie innego zobowiązania, które na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych wykonywanych w okresie roku obrotowego, przekracza równowartość jednej piątej kapitału zakładowego, z wyłączeniem:
 - czynności dokonywanych w ramach zwykłego zarządu, w tym w szczególności wszystkich czynności mających za przedmiot obrót Paliwami,
 - czynności pozytywnie zaopiniowanych przez Radę Nadzorczą w rocznych planach finansowych,
 - czynności, na dokonanie których wymagana jest zgoda Walnego Zgromadzenia,
 - czynności podejmowanych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego, na które Rada Nadzorczą wyraziła zgodę zgodnie z § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu, do kwoty nieprzekraczającej 110% kwoty przeznaczonej na dane zadanie inwestycyjne,
 - czynności dotyczących realizowania zadania inwestycyjnego i zaciągania wynikających z niego zobowiązań, jeżeli wydatki lub obciążenia nie przekraczają progu wskazanego w § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu,
- realizowanie przez Spółkę za granicą inwestycji kapitałowych lub rzeczowych na kwotę przekraczającą jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
- wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych oraz innych spółek, jeżeli wartość posiadanych przez Spółkę udziałów lub akcji, ustalona według cen ich nabycia lub objęcia, stanowi więcej niż jedną piątą kapitału zakładowego Spółki, w sprawach połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, zmiany umowy lub statutu, zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych, rozwiązania spółki,
- tworzenie spółek prawa handlowego oraz przystępowanie do spółek, a także na wnoszenie wkładów na pokrycie udziałów lub akcji w spółkach oraz zbywanie udziałów lub akcji, jeżeli dotychczasowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w danej spółce lub zaangażowanie, które ma osiągnąć Spółka w wyniku nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, liczone według ceny nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, przekracza jedną dziesiątą kapitału zakładowego Spółki, z wyjątkiem nabywania akcji na rynku regulowanym,
- wypłata akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

Jeżeli Rada Nadzorczą nie wyrazi zgody na dokonanie określonej powyżej czynności, Zarząd może zwrócić się do Walnego Zgromadzenia o powzięcie uchwały udzielającej zgody na dokonanie tejże czynności.

Dodatkowo, na żądanie co najmniej dwóch Członków, Rada Nadzorczą jest zobowiązana rozważyć podjęcie określonych w takim żądaniu czynności nadzorczych.

Mając na względzie najwyższe standardy dobrych praktyk oraz aby zapewnić możliwość rzetelnej oceny Spółki przez akcjonariuszy, do obowiązków Rady Nadzorczej PKN ORLEN dodatkowo należy przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji PKN ORLEN, z uwzględnieniem systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki. Ocena ta jest przedstawiana corocznie przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem Spółki w terminie umożliwiającym akcjonariuszom PKN ORLEN zapoznanie się z nią. Dodatkowo, Rada Nadzorczą przygotowuje corocznie sprawozdanie ze swoich prac, w którym uwzględnia zarówno liczbę odbytych posiedzeń jak i najważniejsze zagadnienia, którymi zajmowała się w danym roku obrotowym.

7.8.3 Komitety Rady Nadzorczej

Rada Nadzorczą PKN ORLEN może powoływać komitety stałe lub ad hoc, działające jako jej kolegialne organy doradcze i opiniotwórcze. W ramach Rady Nadzorczej PKN ORLEN działają następujące komitety stałe:

- Komitet Audytowy,
- Komitet ds. Strategii i Rozwoju,
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet ds. Ładu Korporacyjnego.

Wskazane komitety składają Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swojej działalności. Zakres kompetencji poszczególnych komitetów określa szczegółowo Regulamin Rady Nadzorczej, który udostępniony jest akcjonariuszom Spółki na stronie internetowej Spółki www.orlen.pl

Wszystkie komitety powoływane są przez Radę Nadzorczą spośród jej Członków, natomiast sam Komitet wybiera swojego przewodniczącego. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 Członków, przy czym w skład Komitetu Audytowego wchodzi co najmniej dwóch Członków niezależnych oraz przynajmniej jeden posiadający kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości lub finansów.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący Komitetu, a w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego funkcji - przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny wskazany przez niego Członek Rady Nadzorczej, który zaprasza na posiedzenia Członków Komitetu oraz zawiadamia wszystkich pozostałych Członków Rady Nadzorczej o posiedzeniu. Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej mają prawo

uczestniczyć w posiedzeniach Komitetu. Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia Komitetu Członków Zarządu, pracowników Spółki i inne osoby, których udział w posiedzeniu jest przydatny dla realizacji zadań Komitetu.

Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów oddanych. W przypadku głosowania, w którym oddano równą liczbę głosów „za” oraz „przeciw”, głos rozstrzygający przysługuje przewodniczącemu Komitetu.

Skład osobowy Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2012 roku

TABELA 47. Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN na 1 stycznia 2012 roku.

IMIĘ I NAZWISKO		FUNKCJA PEŁNIONA W KOMITECIE RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN
Komitet Audytowy		
Artur Gabor		Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Marek Karabula		Członek Komitetu
Leszek Jerzy Pawłowicz		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego		
Angelina Sarota		Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec		Członek Komitetu
Maciej Mataczyński		Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju		
Marek Karabula		Przewodniczący Komitetu
Krzysztof Kolach		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń		
Maciej Mataczyński		Przewodniczący Komitetu
Grzegorz Borowiec		Członek Komitetu
Artur Gabor		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kolach		Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej

W związku ze zmianami wprowadzonymi w styczniu 2012 roku w składzie Rady Nadzorczej, Panowie Krzysztof Kolach i Janusz Zieliński zostali wyłączeni ze składów Komitetów. Na posiedzeniu w dniu 19 stycznia 2012 Rada Nadzorcza powołała Pana Michała Gołębiowskiego do składu Komitetu Audytowego, Komitetu ds. Strategii i Rozwoju oraz Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń. Pan Cezary Banasiński został włączony do Komitetu ds. Strategii i Rozwoju.

W związku ze złożoną przez Pana Marka Karabulę oraz Pana Piotra Wielowieyskiego rezygnacją z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN z dniem 29 marca 2012 roku, składy osobowe Komitetów Rady Nadzorczej uległy zmniejszeniu.

Wobec powołania w dniu 30 maja 2012 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN Pana Pawła Białka, Rada Nadzorcza w dniu 30 maja 2012 roku dokonała uzupełnienia składu Komitetów. Nowym Przewodniczącym Komitetu ds. Strategii i Rozwoju został Pan Cezary Banasiński.

Do 31 grudnia 2012 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego sprawozdania składy Komitetów Rady Nadzorczej nie uległy zmianom.

TABELA 48. Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN na 31 grudnia 2012 roku.

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W KOMITECIE RADY NADZORCZEJ PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Bialek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Paweł Bialek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Cezary Banasiński	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Paweł Bialek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Bialek	Członek Komitetu, Członek Rady Nadzorczej

Komitet Audytowy

Zadaniem Komitetu Audytowego jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej PKN ORLEN w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej oraz kontroli wewnętrznej Spółki oraz Grupy ORLEN i współpraca z biegłymi rewidentami Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki i przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki,
- przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Spółki (jednostkowych i skonsolidowanych), ze skoncentrowaniem się w szczególności na:
 - wszelkich zmianach norm, zasad i praktyk księgowych,
 - głównych obszarach podlegających osądowi,
 - znaczących korektach wynikających z badania,
 - oświadczeniach o kontynuacji działania,
 - zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości.
- omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych,
- analiza listów do Zarządu sporządzonych przez biegłych rewidentów Spółki, niezależności i obiektywności dokonanego przez nich badania oraz odpowiedzi Zarządu,
- opiniowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie polityki dywidendowej, podziału zysku i emisji papierów wartościowych,
- przegląd systemu rachunkowości zarządczej,
- przegląd systemu kontroli wewnętrznej, w tym mechanizmów kontroli: finansowej, operacyjnej, zgodności z przepisami, oceny ryzyka i zarządczej,
- analiza raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych oraz opiniowaniem zamiarów Zarządu w sprawie zatrudnienia i zwolnienia osoby kierującej komórką organizacyjną, odpowiadającą za audyt wewnętrzny,

- roczny przegląd programu audytu wewnętrznego, koordynacja prac audytorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz badanie warunków funkcjonowania audytorów wewnętrznych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy,
- rozważanie wszelkich innych kwestii związanych z audytem Spółki, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza,
- informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich istotnych kwestiach w zakresie działalności Komitetu Audytowego.

Posiedzenia Komitetu Audytowego odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych.

Komitet ds. Ładu Korporacyjnego

Zadaniem Komitetu ds. Ładu Korporacyjnego jest:

- ocena implementacji zasad ładu korporacyjnego,
- składanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie wprowadzania zasad ładu korporacyjnego,
- opiniowanie dokumentów normatywnych dotyczących ładu korporacyjnego,
- ocena raportów dotyczących przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przygotowywanych dla Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- opiniowanie propozycji zmian dotyczących dokumentów korporacyjnych Spółki oraz opracowywanie propozycji takich zmian w przypadku dokumentów własnych Rady Nadzorczej,
- monitorowanie zarządzania Spółką pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi, w tym zgodności z kodeksem etycznym PKN ORLEN i zasadami ładu korporacyjnego.

Komitet ds. Strategii i Rozwoju

Zadaniem Komitetu ds. Strategii i Rozwoju jest opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w kwestiach planowanych inwestycji i dezinvestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji i dezinvestycji na kształt aktywów Spółki,
- ocena działań, umów, listów intencyjnych i innych dokumentów związanych z czynnościami mającymi na celu nabycie, zbycie, obciążenie lub inny sposób rozdysonowania istotnych aktywów Spółki,
- opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd,
- opiniowanie strategii rozwoju Spółki, w tym wieloletnich planów finansowych.

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania, w tym w kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry o kwalifikacjach odpowiednich dla budowy sukcesu Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- inicjowanie i opiniowanie rozwiązań w zakresie systemu nominacji Członków Zarządu,
- opiniowanie proponowanych przez Zarząd rozwiązań w zakresie systemu zarządzania Spółką, zmierzających do zapewnienia efektywności, spójności i bezpieczeństwa zarządzania Spółką,
- okresowy przegląd i rekomendowanie zasad określania wynagrodzeń motywacyjnych Członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej, zgodnie z interesem Spółki,
- okresowy przegląd systemu wynagrodzeń Członków Zarządu i kadry kierowniczej podlegającej bezpośrednio Członkom Zarządu, w tym kontraktów menedżerskich i systemów motywacyjnych, oraz przedkładanie Radzie Nadzorczej propozycji ich kształtowania w kontekście realizacji celów strategicznych Spółki,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki,
- ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce.

7.9 Opis polityki wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania

Wynagrodzenie dla członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie Spółki.

Wynagrodzenie dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza uwzględniając rekomendacje, działającego w jej ramach, Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Do głównych elementów systemu wynagrodzeń członków Zarządu należą:

- stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze,
- premia roczna uzależniona od poziomu realizacji celów ilościowych i jakościowych,
- odprawa wynikająca z odwołania z funkcji członka Zarządu,
- wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Świadczenia dodatkowe dla Członków Zarządu mogą obejmować samochód służbowy, narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania obowiązków Członka Zarządu, pokrycie kosztów podróży służbowych i reprezentacji w zakresie i wysokości odpowiedniej do

powierzonych funkcji, umowę ubezpieczenia na życie i dożycie, prywatne ubezpieczenie medyczne na rzecz Członka Zarządu i jego najbliższej rodziny oraz możliwość pokrycia uzasadnionych kosztów ochrony osobistej i mienia.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego

W 2012 roku w Grupie ORLEN kluczowa kadra menedżerska objęta była rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych członkom Zarządu PKN ORLEN, Zarządów spółek Grupy ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk w Grupie ORLEN mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte ww. systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Postawione cele mają charakter jakościowy lub ilościowy (dający się sparametryzować) i rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami w celu osiągnięcia najlepszych wyników na poziomie PKN ORLEN i Grupy ORLEN.

Od stycznia 2012 roku nastąpiła nowelizacja Regulaminu Premiowania MBO dla wyższej kadry kierowniczej w Grupie ORLEN. Celem nowelizacji było dalsze zwiększenie elastyczności i motywacyjnego charakteru systemu oraz dostosowanie Regulaminu Premiowania do najlepszych praktyk rynkowych.

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z Działalności Grupy ORLEN zostało autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 28 marca 2013 roku.

.....
Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

.....
Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

.....
Piotr Chelmiński
Członek Zarządu

.....
Krystian Pater
Członek Zarządu

.....
Marek Podstawa
Członek Zarządu

Słownik wybranych pojęć branżowych

SŁOWNIK DEFINICJI I SKRÓTÓW	
ALKILACJA	Proces rafineryjny polegający, w warunkach PKN ORLEN, na łączeniu frakcji olefinowej z parafinową celem produkcji wysokooktanowego składnika benzyny - alkilatu. Proces prowadzony jest na instalacji Alkilacji w obecności kwasu fluorowodorowego HF.
BARYŁKA	Jednostka objętości cieczy używana głównie w handlu ropą naftową i przemyśle naftowym. 1 baryłka ropy naftowej (1 bbl) = 42 galony amerykańskie = 158,96832 litra.
BIOESTRY	Estry metylowe wyższych kwasów tłuszczowych produkowane z olejów roślinnych lub tłuszczów zwierzęcych. Stosowane jako biokomponent do oleju napędowego lub samoistne paliwo przeznaczone do pojazdów z silnikiem diesla. Spełnia standardy jakościowe określone dla tego biopaliwa w normie PN EN 14214, obowiązującej zarówno w Polsce jak i na innych rynkach Unii Europejskiej.
BIOETANOL	Alkohol etylowy otrzymywany z biomasy lub biodegradowalnych odpadów.
DESTYLACJA	Metoda rozdzielania fizycznego mieszanin ciekłych, w której wykorzystywane jest zjawisko różnic temperatur wrzenia poszczególnych komponentów w mieszaninie poddawanej rozdzielaniu.
DYFERENCJAŁ BRENT/URAL	Różnica między notowaniami dwóch gatunków ropy, liczona wg formuły: Med Strip - Ural Rdam (Ural CIF Rotterdam).
HYDROKRAKING	Katalityczny kraking surowców węglowodorowych w obecności wodoru. Proces ten podnosi uzyski produktów lekkich z ropy naftowej.
HYDROODSIARCZANIE	Proces usuwania związków siarki w wyniku kontaktu surowca z wodorem na złożu katalizatora w warunkach podwyższonej temperatury i ciśnienia.
KATALIZATOR	Substancja, która przyspiesza (inicjuje) oczekiwaną reakcję chemiczną.
KRAKING	Termiczna lub katalityczna przemiana ciężkich lub złożonych węglowodorów w produkty lekkie i koks, co powoduje wzrost wydajności uzysku lekkich produktów z ropy naftowej.
MED STRIP	Notowanie ropy Brent
MODELOWA MARŻA RAFINERYJNA	Liczona wg formuły: przychody ze sprzedaży produktów (93,5% Produkty = 36% Benzyna + 43% Diesel + 14,5% Ciężki olej opałowy) - koszty (100% wsadu: ropa i pozostałe surowce). Całość wsadu przeliczona wg notowań ropy Brent. Notowania rynkowe spot.
MODELOWA MARŻA PETROCHEMICZNA	Liczona wg formuły: przychody ze sprzedaży produktów (98% Produkty = 44% HDPE + 7% LDPE + 35% PP Homo + 12% PP Copo) - koszty (100% wsadu = 75% nafty + 25% LS VGO). Notowania rynkowe kontrakt.
MONOMERY	Cząsteczki tego samego lub kilku różnych związków chemicznych o stosunkowo niedużej masie cząsteczkowej, z których w wyniku reakcji polimeryzacji powstają polimery; etylen i propylen.
POLIMERY	Substancje chemiczne o bardzo dużej masie cząsteczkowej, które składają się z wielokrotnie powtórzonych jednostek zwanych merami; polietylen i polipropylen.
TRR	Ang. Total Recordable Rate = międzynarodowy wskaźnik wypadkowości w przedsiębiorstwach wyznaczany w następujący sposób: (ilość wypadków przy pracy w danym okresie/liczbę roboczogodzin przepracowanych w tym okresie) * 1 000 000.
UPSTREAM	Działalność poszukiwawczo-wydobywczą węglowodorów.
URAL RDM (URAL CIF ROTTERDAM)	Notowanie ropy Ural w Rotterdamie.
WĘGLOWODORY	Związki organiczne zbudowane z węgla i wodoru. Ropa naftowa i gaz ziemny są mieszaninami węglowodorów.

Słownik skrótów i definicji znajduje się również na stronie internetowej Spółki:

<http://www.orlen.pl/PL/CentrumPrasowe/SownikPojec/Strony/default.aspx>.

Słownik wybranych pojęć finansowych

SŁOWNIK FINANSOWY	
ADR	Ang. American Depositary Receipt = amerykański kwit depozytowy, papier wartościowy wystawiany jako imienny dokument potwierdzający prawa do przechowywanych przez określony podmiot (z reguły bank amerykański) akcji spółki nie amerykańskiej.
EURIBOR	Ang. Euro Interbank Offered Rate – stopa oprocentowania kredytów międzybankowych przyjęta na rynku międzybankowym w strefie euro.
GDR	Ang. Global Depositary Receipt = globalny kwit depozytowy, papier wartościowy, który jest wyemitowany poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej przez Bank Depozytowy w związku z akcjami.
LIBOR	Ang. London Interbank Offered Rate - stopa procentowa kredytów oferowanych na rynku międzybankowym w Londynie.
WIBOR	Ang. Warsaw Inter Bank Offered Rate - stopa procentowa przyjęta na polskim rynku międzybankowym dla kredytów międzybankowych.

WSKAŹNIKI FINANSOWE	
WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI	
PŁYNNOŚĆ BIEŻĄCA	aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe
PŁYNNOŚĆ SZYBKA	(aktywa obrotowe – zapasy)/zobowiązania krótkoterminowe
KAPITAŁ PRACUJĄCY NETTO	należności z tyt. dostaw i usług + zapasy - zobowiązania z tyt. dostaw i usług
WSKAŹNIKI ROTACJI	
SZYBKOŚĆ OBROTU NALEŻNOŚCI	średni stan należności z tytułu dostaw i usług netto/przychody netto ze sprzedaży x 365 dni
SZYBKOŚĆ OBROTU ZOBOWIĄZAŃ	średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług/koszt własny sprzedaży x 365 dni
SZYBKOŚĆ OBROTU ZAPASÓW	średni stan zapasów/przychody netto ze sprzedaży x 365 dni
SZYBKOŚĆ OBROTU MAJĄTKU	przychody netto ze sprzedaży/średni stan aktywów
WSKAŹNIKI ZDOLNOŚCI OBSŁUGI ZADŁUŻENIA	
DŹWIGNIA FINANSOWA	dług netto/kapitał własny (wyliczone wg średniego stanu bilansowego w okresie) x 100%